

Allan Kardec

**HET EVANGELIE
VOLGENS
HET SPIRITISME**

Dit bevat

De verklaring van de grondstellingen van de zedenleer van Christus,

hun overeenstemming met het Spiritisme

en hun toepassing op de verschillende fasen van het leven.

Er bestaat geen onwankelbaar geloof dan dat op elke leeftijd van het mensdom de rede onder ogen kan zien.

Vertaling: Nienke Krijff

in opdracht van de

Vereniging Allan Kardec

2001

VOORBERICHT.....	7
INLEIDING	8
I. Doel van dit werk	8
II. Gezag van de spiritistische leer.....	11
Universeel toezicht op het onderwijs van de Geesten.....	11
III. Geschiedkundige aantekeningen.....	17
IV. Socrates en Plato voorlopers van het christelijke begrip en van het Spiritisme.....	21
HOOFDSTUK I	29
IK BEN NIET GEKOMEN OM DE WET TE ONTBINDEN	29
Mozes	29
Christus.....	30
Het Spiritisme.....	31
Verbond van de wetenschap met de godsdienst	32
Onderwijs door de Geesten:.....	33
Het nieuwe tijdvak.....	33
HOOFDSTUK II.	36
MIJN RIJK IS NIET VAN DEZE WERELD.....	36
Het toekomstige leven.	36
Het koningschap van Jezus.....	37
Het gezichtspunt.	38
Onderwijs door de Geesten:.....	40
Een koninkrijk op aarde.....	40
HOOFDSTUK III.	41
ER ZIJN VELE WONINGEN IN HET HUIS VAN MIJN VADER.	41
Verschillende toestanden van de ziel gedurende haar omdoling.	41
Verschillende categorieën van de bewoonde werelden.	42
Bestemming der aarde. Oorzaak van de aardse ellende.....	43
Onderwijs door de Geesten.....	43
Hogere en lagere werelden.	43
Werelden voor boetedoening en beproeving.	45

Werelden tot wedergeboorte.....	46
Vooruitgang der werelden.	47
HOOFDSTUK IV.....	49
Niemand kan het koninkrijk Gods zien tenzij hij opnieuw geboren wordt.....	49
Opstanding en wedergeboorte.	50
De banden van bloedverwantschap worden versterkt door de wedergeboorte en verbroken door het slechts éénmalig bestaan.....	54
Onderwijs door de geesten.....	56
Grenzen van de incarnatie.	56
Noodzakelijkheid van de wedergeboorte.....	57
HOOFDSTUK V.....	59
ZALIG ZIJN DIE TREUREN.....	59
Rechtvaardigheid der smarten.	60
Tegenwoordige oorzaken van het lijden.	60
Vroegere oorzaken van het lijden.	62
Het vergeten van het verleden.	64
Beweegredenen tot gelatenheid.	65
Zelfmoord en krankzinnigheid.	66
Onderwijs door de Geesten.....	68
Goed en slecht lijden.	68
De kwaal en het geneesmiddel.	68
Het geluk is niet van deze wereld.	70
Verlies van geliefde betrekkingen, vroegtijdige dood.	71
Indien het een braaf mens was geweest zou hij zijn omgekomen.....	72
Vrijwillige kwellingen.....	73
Het wezenlijke ongeluk.	73
Zwaarmoedigheid.	74
Vrijwillige beproevingen. Het ware boetkleed.	75
HOOFDSTUK VI.....	79
CHRISTUS DE TROOSTER.....	79
Het zachte juk.	79
De beloofde trooster.	79
Onderwijs door de geesten:	80
De komst van de Geest der Waarheid.....	80

HOOFDSTUK VII.	83
ZALIG ZIJN DE ARMEN VAN GEEST.	83
Wat men onder de armen van geest moet verstaan.	83
Geheimen, verborgen voor de wijzen en behoedzamen.	85
Onderwijs door de Geesten.	87
Hoogmoed en nederigheid.	87
Zending van de intelligente mens op aarde.	90
 HOOFDSTUK VIII.	 92
ZALIG ZIJN DE REINEN VAN HART.	92
Laat de kinderen tot mij komen.	92
Zonden door gedachten. Echtbreuk.	93
Reinheid. Ongewassen handen.	94
Ergenis. Als uw hand een oorzaak tot ergenis is, houw deze af.	95
Onderwijs door de geesten.	97
Laat de kinderen tot mij komen.	97
Zalig zijn die de ogen gesloten hebben.	98
 HOOFDSTUK IX.	 101
GELUKIG ZIJN DE ZACHTMOEDIGEN EN DE VREEDZAMEN.	101
Belediging en gewelddadigheid.	101
Onderwijs door de Geesten.	102
Bescheidenheid en zachtzinnigheid.	102
Geduld.	103
Gehoorzaamheid en gelatenheid.	103
De woede.	104
 HOOFDSTUK X.	 106
ZALIG ZIJN DE BARMHARTIGEN.	106
Vergeef opdat God u vergeeft.	106
Zich met zijn vijanden verzoenen.	107
De aan God meest welgevallige offerande.	108
De splinter en de balk in het oog.	108
Oordeel niet, opdat u niet geoordeeld wordt.	109
Die zonder zonde is werpt de eerste steen op haar.	109
Onderwijs door de Geesten.	110
Vergeving van beledigingen.	110

Toegevendheid.	111
HOOFDSTUK XI.	115
ZIJN NAASTEN LIEFHEBBEN ALS ZICH ZELF.	115
Het grootste gebod.	115
Geef de keizer wat des keizers is.	116
Onderwijs door de Geesten.	117
De wet van de liefde.	117
Egoïsme.	120
Geloof en liefde.	121
Liefde tot misdadigers.	122
HOOFDSTUK XII.	124
HEB UW VIJANDEN LIEF.	124
Kwaad met goed vergelden.	124
Niet geïncarneerde vijanden.	126
Indien iemand u op de rechter wang slaat keer hem dan de andere toe.	127
Onderwijs door de geesten.	128
Wraak.	128
Haat.	129
Het duel.	129
HOOFDSTUK XIII.	134
LAAT UW LINKERHAND NIET WETEN WAT UW RECHTER DOET.	134
Goed doen zonder vertoon.	134
De verborgen tegenspoed.	136
Het penninkje van de weduwe.	137
De armen en gebrekkigen uitnodigen.	138
Onderwijs door de Geesten:	139
De materiele en morele liefdadigheid.	139
Liefdadigheid.	140
Medelijden.	145
HOOFDSTUK XIV.	148
Eer uw vader en uw moeder.	148
Eerbied van kinderen.	148
Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broeders?	150

Lichamelijke en geestelijke verwantschap.....	151
Onderwijs door de Geesten:.....	152
Ondankbaarheid van de kinderen en familiebanden.	152

VOORBERICHT

De geesten van de Heer die de machten van de hemelen zijn verspreiden zich over de gehele oppervlakte van de aarde als een ontelbaar leger dat zich in beweging zet zodra het daartoe het bevel ontvangt; zoals de sterren die uit de hemel vallen komen zij de weg verlichten en de ogen van de blinden openen.

Voorwaar ik zeg u dat de tijden gekomen zijn waarin alle dingen in hun wezenlijke betekenis moeten worden hersteld om de duisternis te verdrijven, de hoogmoedige te beschamen en de rechtvaardige te verheerlijken.

De grote stemmen van de hemel weergalmen als het geluid van de bazuinen en de engelenkoren verzamelen zich. Mensen, wij nodigen u uit om aan die goddelijke koren deel te nemen. Grijp naar de lier, laat uw stemmen zich in een heilig lied verenigen dat van het ene einde van het heelal tot het andere weergalmt en de lucht doet trillen.

Mannen, broeders die wij lief hebben, wij zijn in uw nabijheid: hebt ook u elkander lief en zeg, terwijl u de wil van onze vader in de hemel volgt, uit de grond van uw hart: Heer! Heer! en u zult het koninkrijk van de hemelen kunnen binnengaan.

DE GEEST DER WAARHEID.

Nota. Het bovenstaande, door medianimische mededeling ontvangen, geeft zowel het ware karakter van het Spiritisme aan als het doel van dit geschrift; daarom wordt het hier als voorbericht geplaatst.

INLEIDING

I. Doel van dit werk

Men kan de onderwerpen die vervat zijn in de Evangelieën in vijf afdelingen splitsen: de gewone handelingen uit het leven van Christus de wonderen, de voorspellingen, de woorden die gediend hebben om de dogmatiek van de Kerkleer vast te stellen en het zedenkundige onderwijs. Terwijl de vier eerste het onderwerp van strijd zijn geweest, is de laatste onaangetaast gebleven. Voor die Goddelijke wet buigt zelfs het ongelof het hoofd; het is het terrein waarop alle erediensden elkander kunnen ontmoeten - de vlag waaronder allen, van welk geloof dan ook zich kunnen scharen. Want het zedenkundige onderwijs is nooit het onderwerp geweest van godsdienstige twisten, die te allen tijde en overal uit de dogmatische geschilpunten zijn voortgesproten. Sterker nog, de afzonderlijke sekten zouden wanneer zij het zedenkundig onderwijs, tot een nauwgezet punt van onderzoek hadden gemaakt er hun eigen veroordeling in gevonden hebben, want de meeste hebben meer gehecht aan het geheimzinnige dan aan het zedelijke gedeelte, dat hervorming van zich zelf voorschrijft. Voor de mensen is het een gedragsregel die in alle omstandigheden van het bijzondere of openbare leven is vervat. Het is het grondbeginsel van alle maatschappelijke betrekkingen die gebaseerd zijn op stipte rechtvaardigheid; in een woord, en boven alles, het is de onfeilbare weg die tot toekomstig geluk leidt, het is een tip van de sluier die opgeheven is over het toekomstige leven. Het is deze afdeling die uitsluitend het onderwerp van dit boek zal uitmaken.

Iedereen bewondert de evangelische zedenleer. Iedereen verkondigt er het verhevene en noodzakelijke van, maar velen doen dit op goed vertrouwen, naar wat zij er van gehoord hebben, of wel afgaand op enige grondregels, die spreekwoorden zijn geworden. Maar weinig mensen kennen de zedenleer grondig, nog minder mensen begrijpen die, of weten er conclusies uit te trekken. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de moeilijkheidsgraad van de lectuur van de evangelieën, die voor de meesten onbegrijpelijk is. De allegorische vorm en het opzettelijke mystieke taalgebruik zijn oorzaak dat het merendeel van de mensen deze lezen alleen om hun geweten gerust te stellen en uit plichtbesef, zoals zij ook op dezelfde wijze gebeden mechanisch opzeggen, zonder die te begrijpen, dat wil zeggen zonder vruchten af te werpen. Aan de zedenkundige voorschriften die her en der onder de vele andere verhalen verspreid en verborgen zijn, gaat men onopgemerkt voorbij. Als gevolg hiervan wordt het onmogelijk er de samenhang van te doorgronden, en er het onderwerp van afzonderlijke lectuur en overdenking van te maken.

Men heeft weliswaar verhandelingen over de Evangelische Zedenleer geschreven, maar de bewerking in hedendaagse letterkundige stijl ontnemt deze de oorspronkelijke aantrekkelijke eenvoud die er juist de bekoring en geloofwaardigheid aan geeft. Hetzelfde is het geval met afzonderlijke zedenlessen die teruggebracht zijn tot de eenvoudigste spreekwoordelijke uitdrukkingen. Het worden dan slechts kernspreuken die door het gemis aan volledigheid en context waarin ze thuis horen een gedeelte van hun waarde en belangrijkheid verliezen.

Om aan dit nadeel tegemoet te komen, hebben, wij in dit werk de stellingen bij elkaar gebracht die gezamenlijk voor alle erediensten zonder onderscheid een universeel zedenkundig wetboek kunnen vormen. In de aanhalingen hebben wij alles behouden wat voor de ontwikkeling van het denkbeeld nuttig kan zijn. Wij hebben alleen datgene weggelaten wat aan het te behandelen onderwerp vreemd was.

Wij hebben bovendien nauwgezet de oorspronkelijke vertaling van de Sacy (1.) en de verdeling in verzen gevolgd. Maar in plaats van ons aan een chronologische orde (voor ons doel onmogelijk, en zonder wezenlijk nut) te houden, zijn de leerstellingen naar hun aard bij elkaar geplaatst en methodisch gerangschikt, opdat zoveel mogelijk de ene uit de andere zou voortvloeien. De vermelding van de nummers van de hoofdstukken en de verzen maakt het volgen van de oorspronkelijke indeling, voor zover nodig, gemakkelijk.

Dit was slechts een stoffelijke arbeid, op zich van ondergeschikt nut. De hoofdzaak was de zedenleer binnen ieders bereik te brengen door het uitleggen van onduidelijkheden en het ontwikkelen van conclusies die toegepast kunnen worden op de verschillende fasen van het leven. Dit hebben wij getracht te doen met de hulp der goede Geesten die ons bijstaan.

Veel punten van het Evangelie, van de bijbel, en van de gewijde Schriften in het algemeen, zijn onverstaanbaar. Veel ervan lijken irrationeel, omdat de sleutel ontbreekt die er de ware betekenis van onthult. Deze sleutel vindt men in het Spiritisme. Zij die dit serieus bestudeerden hebben zich er reeds van kunnen overtuigen, zoals men later nog beter zal inzien. Het Spiritisme vindt men terug in de oudheid en op alle leeftijden van het mensendom terug; overal komt men er de sporen van tegen in geschriften, in godsdiensten, en op gedenktekenen; en waar het Spiritisme nieuwe uitzichten voor de toekomst opent, zal het ook een niet minder helder licht over de geheimenissen van het verleden werpen.

Als aanvulling van ieder onderwerp hebben wij enige lessen gevoegd, die gekozen zijn uit de lessen die door de Geesten in verschillende landen door interventie van verschillende mediums gedicteerd zijn.

1) Om geen eigen vertaling te leveren, waardoor de aanhalingen veel van hun waarde zouden verliezen, heb ik woordelijk die gevolgd van de bijbel, uitgegeven door het Britsche en Buitenslandsche Bijbelgenootschap te London, te Amsterdam en te Breda in 1847, en gedrukt bij E. L. G. Mertens, te Breda.

J. G. Plate

Indien dit onderricht uit een en dezelfde bron was voortgesproken, zou het aan persoonlijke of plaatselijke invloed hebben kunnen blootstaan, terwijl nu de verscheidenheid aan bronnen bewijst, dat de Geesten, overal onderwijs geven, en dat niemand in het bijzonder hier mee bevoorrecht wordt.

Dit werk is voor gebruik van iedereen bestemd, een ieder kan er de middelen uit putten om zijn eigen gedrag aan te passen aan de zedenleer van Christus. De spiritisten zullen er boven-

dien toepassingen in vinden die meer in het bijzonder op hen betrekking hebben. Dank zij de gemeenschap, voortaan op bestendige wijze tussen de mens en de onzichtbare wereld tot stand gebracht, zal de Evangelische wet die aan alle volken door de Geesten zelf onderwezen wordt geen do-de letter meer zijn, omdat iedereen die zal begrijpen, en gestadig door de raadgevingen van zijn geestelijke leiders zal worden aangespoord deze in praktijk te brengen. De leringen van de Geesten zijn waarlijk stemmen uit de hemel die de mens komen voorlichten en hem komen uitnodigen om de voorschriften van het Evangelie door daden na te komen.

Wij hadden ongetwijfeld over ieder onderwerp een groter aantal mededelingen, verkregen in een aantal andere steden en spiritistische kringen dan die wij vermelden, kunnen aanhalen. Wij hebben echter vooral de eentonigheid van nutteloze herhalingen willen vermijden. Wij hebben onze keuze bepaald tot die mededelingen die zowel door het wezen als de vorm qua inhoud meer bijzonder in het plan van dit werk passen en wij hebben ons voorbehouden in later uit te geven werken de mededelingen op te nemen waarvoor hier geen plaats kon worden ingeruimd.

Wat de mediums betreft, hebben wij ons onthouden die bij de naam te noemen. Het is ten gevolge van het verzoek van de meesten, dat zij niet bekend gemaakt zijn, en het leek ons dus niet gepast hierin uitzonderingen te maken. De namen van de mediums zouden trouwens geen meerwaarde aan het werk van de Geesten gegeven hebben. Het zou niets anders geweest zijn dan de voldoening van eigenliefde, waarop echt serieuze mediums niet gesteld zijn. Zij begrijpen dat hun rol zuiver passief is en dat de waarde van de mededelingen hun eigen verdienste in niets kan verhogen en dat het kinderachtig zou zijn zich persoonlijk voor te staan op een intellectuele arbeid waaraan men slechts werktuigelijk medewerking verleent.

II. Gezag van de spiritistische leer

Universeel toezicht op het onderwijs van de Geesten

Indien de spiritistische leer een zuiver menselijke schepping was, dan zou deze als waarborg slechts de kennis bevatten van degene van wie de opvatting afkomstig is; niemand op deze wereld kan met recht beweren alleen in het bezit te zijn van de absolute waarheid. Indien de Geesten die de leer verkondigd hebben zich slechts aan een enkel mens zouden hebben geopenbaard zou de oorsprong van de leer door niets gewaarborgd zijn, want men zou degene die voorgeeft de openbaringen te hebben ontvangen op zijn woord moeten geloven. Aannemend dat deze persoon volmaakt eerlijk is, dan zou hij toch slechts hoogstens de personen uit zijn directe omgeving kunnen overtuigen; hij zou aanhangers kunnen vinden, maar het zou hem nooit lukken de hele wereld tot dezelfde gedachten over te halen.

Het is Gods wil dat de nieuwe openbaring de mensheid op een snellere en authentiekere manier bereikt. Het is daarom dat Hij de Geesten opgedragen heeft de openbaring te verspreiden van de ene pool tot aan de andere, door zich overal te openbaren en aan niemand het alleenrecht te schenken om hun stem te horen. Een mens kan bedrogen worden, zichzelf bedriegen, maar dit kan niet het geval zijn wanneer miljoenen hetzelfde zien en horen. Dit is de waarborg zowel voor ieder apart als voor allen. Bovendien kan men een mens doen verdwijnen, maar men kan dit niet met een massa doen; men kan boeken verbranden, maar men kan geen Geesten verbranden. En mocht men evenwel alle boeken verbranden, dan zou desalniettemin de bron van de leer onuitputtelijk zijn, juist omdat die niet op aarde is, maar overal ontspringt en iedereen er uit putten kan. Bij gebrek aan mensen om de leer te verspreiden zullen er altijd Geesten zijn die iedereen kunnen bereiken en die voor niemand bereikbaar zijn.

Het zijn dus inderdaad de Geesten zelf die het geloof voortplanten door de ontelbare menigte mediums die zij van alle kanten opwekken. Indien zij slechts een enkele tolk gehad hadden, hoe begunstigd die ook mocht zijn, zou het Spiritisme nauwelijks bekend zijn. Deze tolk zelf, tot welke maatschappelijke klasse hij ook zou horen, zou een voorwerp van vooroordeel voor veel mensen geweest zijn. Niet alle volken zouden die aangenomen hebben, terwijl de Geesten die zich overal aan alle volken, alle sekten en aan alle partijen openbaren door allen erkend worden. Het Spiritisme heeft geen nationaliteit, het staat buiten iedere bijzondere eredienst. Het wordt door ons door geen bijzondere maatschappelijke klasse opgedrongen; want iedereen kan onderricht van zijn bloedverwanten of vrienden van gene zijde van het graf ontvangen. Het moest zo zijn om het mogelijk te maken alle mensen tot verbroedering aan te sporen. Indien het Spiritisme zich niet op een onzijdig terrein geplaatst had, zou het de onenigheid hebben bestendigd in plaats van die te doen kalmeren.

Aan deze universaliteit van het onderwijs van de Geesten ontleent het Spiritisme zijn kracht; hierin ligt ook de oorzaak van zijn snelle verspreiding. Terwijl de stem van een enkel mens, zelfs met de hulp van de boekdrukkunst eeuwen nodig gehad zou hebben voordat hij door allen gehoord zou

worden, laten gelijktijdig duizenden stemmen op alle plaatsten op aarde van zich horen om dezelfde grondstellingen te verkondigen en die zowel aan de onwetendste als aan de meest geleerde mede te delen opdat niemand daarvan verstoken blijft. Dat is een voorrecht dat aan geen enkele tot nu toe verschenen geloofsleer werd verleend. Indien dus het Spiritisme een waarheid is, dan zal het noch de kwade wil van mensen, noch de morele en fysische omwentelingen op de aardbol vrezen, omdat niets van dat alles de Geesten treffen kan.

Maar dit is het niet het enige voordeel dat uit die uitzonderlijke toestand voortspruit. Het Spiritisme vindt er een machtige waarborg in tegen scheuring, die zou kunnen ontstaan door de eerezucht van enkelen, of door de tegenstrijdigheden tussen sommige Geesten. Die tegenstrijdigheden vormen weliswaar een zere plek, maar een die gelijktijdig het geneesmiddel naast de kwaal aanbiedt.

Men weet dat ten gevolge van het verschil in ontwikkeling de Geesten individueel op lange na niet in het bezit van de gehele waarheid zijn; het niet aan allen gegeven is zekere geheimen te doorgronden; hun kennis evenredig is aan hun reinheid; dat de gewone Geesten niets meer weten dan de mensen en minder dan veel mensen; dat er onder hen net als onder mensen ingebeelde en valse geleerden zijn, die datgene wat hen onbekend is menen te kennen; dogmatici die hun mening als DE waarheid beschouwen; dat alleen de Geesten van de allerhoogste orde bevrijd zijn van het stoffelijke en de aardse denkbeelden en vooroordelen hebben afgelegd. Maar men weet ook dat bedrieglijke Geesten zich niet ontzien om onder bescherming van aangenomen namen te trachten hun utopie geaccepteerd te krijgen. Hieruit vloeit voort dat bij de openbaringen die iedereen ontvangen kan alles wat buiten het uitsluitend zedenkundig onderwijs ligt een geheel persoonlijk karakter draagt zonder authenticiteit; dat die openbaringen als persoonlijke gevoelens van deze of gene Geest beschouwd moeten worden en dat het onvoorzichtig zou zijn die als absolute waarheid aan te nemen en te verkondigen.

De eerste toets is ontegenzeggelijk die van de rede waaraan men alles wat van de Geesten komt, zonder uitzondering, moet onderwerpen. Alle theorieën die klaarblijkelijk in tegenspraak zijn met het gezond verstand, met een strenge logica en met de stellige gegevens in ons bezit, moeten verworpen worden, met welke eerbiedwaardige naam deze ook ondertekend moge zijn. Maar in veel gevallen is die toets onvolledig als gevolg van de geringe ontwikkeling van sommigen en door de neiging van velen om hun eigen oordeel als enige maatstaf van de waarheid aan te nemen. Wat doet in dergelijk geval degene die niet vast op zichzelf vertrouwt? Deze neemt de raad aan van meerdere mensen en volgt de mening van de meerderheid. Zo moet men ook handelen ten opzichte van het onderwijs van de Geesten. Zijzelf verstrekken ons de middelen daartoe.

In het onderwijs van de Geesten is de overeenstemming dus de beste toets, maar toch moet die onder zekere voorwaarden verkregen worden. De minst zekere toets is die wanneer hetzelfde medium aan meerdere geesten vragen stelt over een twijfelachtig punt. Het is duidelijk dat wanneer dit medium zich onder invloed van een beheersing bevindt, of indien deze met een bedrieglijke Geest te maken heeft, deze Geest hetzelfde kan vertellen onder verschillende namen. Zo ook bestaat er geen voldoende waarborg in de gelijkvormigheid van de mededelingen die men door de verschillende mediums van dezelfde kring kan krijgen, omdat deze zich allemaal onder dezelfde invloed kunnen bevinden.

De enige serieuze waarborg bij het onderwijs van de Geesten bestaat in de overeenstemming in die openbaringen die uit eigen beweging spontaan door middel van verschillende elkaar geheel vreemde mediums en in verschillende landen gegeven worden.

Men begrijpt dat er hier sprake is van mededelingen die betrekking hebben op de grondbeginselen van de leer en niet die van ondergeschikt belang. De ervaring heeft bewezen dat wanneer een nieuw beginsel tot ontwikkeling moet komen dit uit eigen beweging op dezelfde tijd op verschillende plaatsen en op een volkomen met elkaar overeenstemmende wijze, misschien niet qua vorm maar dan toch wel qua inhoud wordt onderwezen. Indien dus een der Geesten geneigd mocht zijn een stelling te opperen die overdreven op eigen mening gegrond is en die van de waarheid afwijkt dan kan men er op rekenen dat die stelling in beperkte kring zal blijven. En tengevolge van de eenstemmigheid van het onderricht dat overal elders gegeven wordt zal deze stelling vallen zoals er al verscheidene voorbeelden van bestaan. Het is deze eenstemmigheid die reeds alle op zichzelf staande systemen die bij de aanvang van het Spiritisme te voorschijn gekomen zijn heeft doen vallen, toen iedereen de verschijnselen op eigen wijze verklaarde en voordat men de wetten kende die de betrekking tussen de zichtbare en onzichtbare wereld beheersen.

Dit is de grond waarop wij steunen, wanneer wij een beginsel van de leer voordragen; het is niet omdat die met onze eigen zienswijze overeen komt dat wij die als waar voorstellen. Wij stellen ons in geen geval op als opperste scheidsrechter van de waarheid en wij zeggen aan niemand: "Geloof dit of dat, omdat wij het u zeggen." Onze mening is in onze eigen ogen slechts een persoonlijk gevoel dat juist of onjuist kan zijn omdat wij niet meer of minder onfeilbaar zijn dan iemand anders. Het is ook niet zo dat een stelling voor ons waar is omdat die aan ons onderwezen wordt, maar omdat die door overeenstemming tot juist bevonden is.

Door in onze betrekking (de schrijver was voorzitter van de Spiritistische Vereniging en stichter van la Revue Spirite in Parijs) de mededelingen van bijna duizend serieuze spiritistische kringen over de verschillende plaatsen van de aarde verspreid te ontvangen zijn wij in staat de gronden op te merken waarop deze overeenstemming berust. Dit onderzoek heeft ons tot hier geleid en zal onze richtsnoer blijven in de nieuwe velden die het Spiritisme geroepen is te onderzoeken. Op deze wijze maken wij een aandachtige studie van de mededelingen van verschillende kanten zowel uit Frankrijk als uit het buitenland en door de heel bijzondere aard van de openbaringen bemerken wij dat er een streven bestaat om een nieuwe weg in te slaan en dat de tijd gekomen is om een stap voorwaarts te doen. Die openbaringen, soms onder bedekte termen gedaan, zijn vaak onopgemerkt gebleven voor velen die ze ontvingen. Vele anderen verkeerden in de waan die openbaringen alleen te bezitten. Afzonderlijk genomen zouden zij voor ons zonder waarde zijn. De onderlinge overeenkomst van allen geeft er alleen gewicht aan en later, wanneer het ogenblik gekomen is om die in het volle licht der openbaarheid te plaatsen, herinnert iedereen zich mededelingen in diezelfde geest ontvangen te hebben. Het is die algemene beweging die wij nagaan en met de hulp van onze onlichamelijke leidlieden bestuderen en die ons behulpzaam is om te kunnen beoordelen of het voor ons de geschikte tijd is om iets ten uitvoer te brengen, dan wel om ons te onthouden.

Deze algemene toets is een waarborg voor de toekomstige eenheid van het Spiritisme, en zal al die tegenstrijdige theorieën vernietigen. Het is daarin dat men in de toekomst de maatstaf van

de waarheid zal zoeken. De bijval die de leer in het Boek der Geesten (Le Livre des Esprits par Allan Kardec, Paris) en in het Boek der Mediums (Le Livre des Mediums) ten deel viel is veroorzaakt doordat men overal en door iedereen van de Geesten zelf de bevestiging van de inhoud heeft kunnen ontvangen. Indien de Geesten van alle kanten waren opgekomen om die tegen te spreken zouden die boeken al lang het lot van alle fantastisch geschriften hebben ondergaan. De steun van de pers zou hen niet van de ondergang hebben gered terwijl zij zonder die steun evenwel snel verspreid zijn omdat zij de steun van de Geesten hebben gekregen die de slechte wil van de mensen niet alleen rechtgezet heeft, maar zelfs heeft overtroffen. Zo zal het altijd gaan met alle meningen die uitgaan van geesten of van mensen die de beproeving niet kan doorstaan van de toets waarvan niemand de macht kan betwisten.

Laten wij eens veronderstellen dat een aantal Geesten er behagen in zou scheppen om onder een of andere titel een boek in tegenovergestelde richting te dicteren. Laten wij zelfs veronderstellen dat dit met een vijandige bedoeling is met het doel om de leer in diskrediet te brengen en door de kwaadwilligheid verdachte mededelingen op te wekken. Wat voor invloed zouden deze geschriften kunnen uitoefenen wanneer zij van alle kanten door de Geesten tegengesproken worden? Men moet zich verzekeren van hun goedkeuring voordat men in hun naam een stelsel kan verspreiden. Tussen het stelsel van een enkele en totdat van allen ligt de afstand van de eenheid tot de oneindigheid. Wat kunnen zelfs alle argumenten van de kwaadsprekers op de mening van de massa's uitwerken als miljoenen vrienden-stemmen vanuit de ruimte tot ons komen uit alle hoeken van het heelal en die argumenten binnen ieder huisgezin komen weerspreken. Heeft wat dat betreft de ondervinding de theorie niet al bevestigd? Wat is er toch geworden van al die geschriften die zoals men zei het Spiritisme zouden vernietigen? Welke heeft ook zelfs maar zijn loop vertraagd? Tot op de dag van vandaag had men de kwestie niet bekeken vanuit dat standpunt dat toch ontegenzeggelijk een van de meest serieuze is; iedereen heeft op zich zelf gerekend maar zonder rekening te houden met de Geesten.

Die grondslag van de overeenstemming is ook een waarborg tegen de verminkingen die het Spiritisme zou kunnen ondergaan door sekten die er zich tot bevordering van hun eigen voordeel van zouden willen meester maken om die naar hun goedvinden te kneden en te vervormen. Wie proberen zou het Spiritisme van zijn voorzorgend doel te doen afdwalen zou hierin schipbreuk lijden om de eenvoudige reden dat de Geesten door de universaliteit van hun onderricht elke van de waarheid afwijkende wijziging zouden laten vallen.

Uit een en ander vloeit een gewichtige waarheid voort en wel deze dat ieder die zich tegen de stroom van de gevestigde en goedgekeurde meningen zouden willen afzetten wel een kleine plaatselijke maar slechts tijdelijke stoornis teweeg zou kunnen brengen, maar zelfs niet tijdelijk en nog minder in de toekomst het geheel zou kunnen beheersen.

Verder vloeit er ook nog uit voort dat het onderwijs dat de Geesten over nog onopgehelderde punten van de leer geven niet als wet kan worden aangemerkt zolang dit geïsoleerd blijft en dat het daarom met grote omzichtigheid en alleen als inlichting moet worden beschouwd.

Vandaar de noodzakelijkheid om bij de verspreiding van dat onderwijs de grootst mogelijke voorzichtigheid in acht te nemen. En voor het geval dat men meent dit te moeten doen, het voor te stellen als niets anders dan een individuele min of meer waarschijnlijke mening die in ieder geval be-

vestiging behoeft. Het is die bevestiging die men moet afwachten alvorens een beginsel als absolute waarheid voor te dragen, wil men niet van lichtzinnigheid of onbedachtzame lichtgelovigheid beschuldigd worden.

De hogere Geesten gaan in hun openbaringen met de meeste wijsheid te werk. Zij behandelen de grote vraagstukken van de leer slechts bij opvolging naar mate het verstand in staat is waarheden van een hogere orde te begrijpen en naar mate de omstandigheden voor de verkondiging van een nieuw denkbeeld gunstig zijn. Daarom hebben zij in het begin niet alles gezegd hebben en ook nu nog niet alles zeggen en nooit toegeven aan het ongeduldige verlangen van te haastige lieden die de vruchten willen plukken voordat ze rijp zijn. Het zou dus overbodig zijn om op de tijd die door de Voorzienigheid voor ieder ding bepaald is vooruit te willen lopen. Want in dat geval weigeren de echt serieuze Geesten bepaald hun medewerking. De lichtzinnige geesten daarentegen die zich weinig om de waarheid bekommeren antwoorden overal op. Vandaar dat er op voorbarige vragen altijd tegenstrijdige antwoorden ontvangen worden.

De beginselen die hierboven verkondigd worden zijn geen persoonlijk opgebouwde theorie maar een noodzakelijk gevolg van de toestand waaronder de Geesten zich openbaren. Het is duidelijk dat wanneer een Geest van zijn kant iets zegt, terwijl miljoenen Geesten elders het tegendeel zeggen, de waarschijnlijkheid van de waarheid niet te verwachten is bij degene die geheel of bijna alleen met zijn gevoel staat, want te beweren als enige gelijk te hebben temidden van ieder ander zou van een Geest even onlogisch zijn als van een mens. De echt wijze geesten beslissen nooit op een absolute wijze over de vraagstukken waarover zij zich zelf nog niet voldoende ingelicht voelen. Zij verklaren dan die naar hun mening te beoordelen en zij zelf raden aan de bevestiging ervan door anderen af te wachten.

Hoe groot, mooi en juist een denkbeeld ook zijn mag, het is haast onmogelijk dat alle meningen er zich onmiddellijk bij aansluiten. De botsing die erdoor ontstaat is het onvermijdelijke gevolg van de opgewekte onrust. Deze is zelfs nodig om de waarheid des te beter te doen uitkomen en het is nuttig dat dit bij het begin plaats vindt zodat de valse denkbeelden des te sneller kunnen afslijten. De Spiritisten bij wie deze enige angst mochten veroorzaken kunnen dus geheel gerust zijn. Alle op zich staande beweringen zullen door de kracht der dingen vallen voor de grote en machtige toets van het algemeen onderzoek.

Men zal niet de mening van een enkel mens aannemen, maar zich verenigen met de eendrachtige roepstem van de Geesten; geen mens, noch wij noch een ander zal de stichter zijn van de Spiritistische rechtzinnigheid; ook niet een Geest die zich zelf aan wie dan ook komt opdringen. Het zijn alle Geesten gezamenlijk die zich op last van God op aarde komen openbaren. Daarin ligt het ware karakter van de Spiritistische leer, dat is haar kracht, hieruit put zij haar gezag. God heeft gewild dat zijn wet op een onwrikbare grondslag gevestigd zou zijn en daarom heeft Hij haar niet op het broze hoofd van slecht een enkeling doen rusten.

Het is tegen deze machtige Areopaag (rechtbank in het oude Athene) die geen klikjes kent, geen jaloerse wedijver, geen sekten, geen volkeren, dat alle oppositie, alle ambities, alle individuele eisen op persoonlijke voorrang zich te pletter zullen lopen. Wij zouden hier tegen ook zelf te pletter kunnen lopen indien wij onze eigen denkbeelden in de plaats van zijn hoogste uitspraak zouden willen

stellen. Deze hoogste uitspraak alleen zal alle twisten beslechten, alle scheuring doen ophouden en zal aan wie dit toekomt gelijk of ongelijk geven. Wat zal de mening van een enkel mens of Geest tegen deze indrukwekkende overeenstemming van alle stemmen van de Hemel kunnen inbrengen? Minder dan de druppel water die oplost in de oceaan, minder dan de stem van het kind dat door het geloei van de storm gesmoord wordt.

De universele mening, zie daar dan de opperrechter die in het hoogste ressort uitspraak doet. Het wordt gevormd door alle individuele meningen tezamen. Indien een ervan waar is, heeft deze slechts betrekkelijk gewicht in de weegschaal. Indien deze onwaar is kan deze alleen niet meer wegen dan alle andere tezamen. In deze grote wedstrijd verdwijnen de individualiteiten en dit is een nieuwe nederlaag voor de menselijke hoogmoed.

Dit harmonische geheel begint al zichtbaar te worden en voordat deze eeuw zal voorbijgaan zal het in al zijn glans schitteren – zodat alle onzekerheid daaromtrent opgeheven zal zijn. Want van nu af aan zullen machtige stemmen de opdracht hebben ontvangen om van zich te doen horen opdat alle zich onder dezelfde vlag verenigen zodra het veld voldoende zaairijp zal zijn. Intussen kunnen diegenen die tussen twee tegenover elkaar staande systemen mochten dobberen nagaan in welke richting de algemene mening zich beweegt. Dit is de zekere aanwijzing van de manier waarop de meerderheid van de Geesten uitspraak doen over de verschillende punten waar zij zich openbaren. Het is een niet minder zeker teken aan welke van de twee systemen de overwinning gegeven zal worden.

III. Geschiedkundige aantekeningen

Om veel plaatsen van de Evangelien goed te kunnen begrijpen is het nodig de betekenis te kennen van veel woorden die veelvuldig voorkomen en die de toestand van de gewoonten en van de Joodse maatschappij van dat tijdperk kenschetsen. Deze woorden die voor ons niet meer dezelfde betekenis hebben zijn vaak verkeerd uitgelegd en hebben daardoor een zekere onzekerheid doen ontstaan. Het goed begrijpen van hun betekenis verklaart bovendien de ware zin van sommige stellingen die aanvankelijk zonderlijk lijken.

SAMARITANEN. Na de scheuring van de tien stammen werd Samaria de hoofdstad van het afgescheiden koninkrijk van Israël. Verschillende keren verwoest en weer opgebouwd werd het onder de Romeinen de hoofdplaats van een van de vier afdelingen van Palestina, ook wel Samaria genoemd. Herodes, bijgenaamd de Grote, verfraaide het met prachtige monumenten en gaf het om Augustus te vleien de naam van Augusta, in het Grieks Sebaste.

De Samaritanen waren bijna voortdurend met de koningen van Juda in oorlog gewikkeld. Een diepgewortelde afkeer die ontstond vanaf de scheuring bestendigde zich tussen de twee volken die elke aanraking met elkaar schuwden. Om de verwijdering nog groter te maken en niet verplicht te zijn naar Jeruzalem te komen om de kerkelijke feesten te vieren bouwden de Samaritanen zich een afzonderlijke tempel en voerden zij enkele hervormingen in. Zij erkenden alleen de Pentateuchus of de vijf boeken met de wet van Mozes en verwierpen alle andere boeken die er later bijgevoegd waren. Hun gewijde boeken waren in Hebreeuwse letters van de hoogste oudheid geschreven. In de ogen van de orthodoxe Joden waren zij ketteren en werden daarom veracht, vervloekt en vervolgd. De vijandschap tussen die twee volken ontstond dus alleen door het verschil in godsdienstige meningen, ook al had hun geloof dezelfde oorsprong. Het waren de protestanten van die tijd.

Men vindt nu nog Samaritanen in enkele streken van de Levant, voornamelijk in Nabloes en in Jaffa. Zij volgen de wet van Mozes strenger op dan de andere Joden en huwen alleen onder elkaar.

NAZARENEN. Een naam die onder de oude wet gegeven werd aan die Joden die een gelofte aflegden om of gedurende hun hele leven of voor zekere tijd een volmaakte reinheid in acht te nemen. Zij verbonden zich tot kuisheid, onthouding van bedwelmende dranken en het laten groeien van het haar. Sanson, Samuel en Johannes de Doper waren Nazarenen.

Later gaven de Joden die naam aan de eerste Christenen als zinspeling op Jezus van Nazareth.

Het is ook de naam geweest van een ketterse sekte die in de eerste eeuwen van de Christelijke tijdsrekening bestond, die net als de Ebioniten van wie zij enkele voorschriften hadden overgenomen de mozaïsche gebruiken bij de Christelijke geloofsartikelen voegden. Deze sekte verdween in de vierde eeuw.

TOLLENAARS. Zo werden in het oude Rome de pachters van de openbare belastingen genoemd die of in Rome of in andere gedeelten van het rijk met de invordering van de belastingen en al-

le andere inkomsten belast waren. Zij waren hetzelfde als de opperpachters (fermiers generaux et traitants) tijdens het oude regeringsstelsel in Frankrijk en zoals zij nog in sommige landen bestaan. De kans van verliezen die zij liepen maakte dat men de ogen sloot voor de rijkdommen die zij vaak verwierven en die bij velen de vruchten waren van onderdrukking en schandelijke voorrechten. De naam tollenaar ging later over op iedereen die het beheer over publieke geldmiddelen voerde en op hun ambtenaren. Nu gebruikt men dit woord allen in de slechtste betekenis voor weinig nauwgezette financiers of handelsagenten. Men zegt soms hebzuchtig als een tollenaar of rijk als een tollenaar als er sprake is van een fortuin van dubieuze afkomst.

Van de Romeinse overheersing waren de belastingen datgene waarmee de Joden zich het moeilijkst konden verenigen en die bij hen de hevigste verbittering deed ontstaan. Dit veroorzaakte veel oproer en men maakte er een godsdienstige kwestie van omdat men de belastingen beschouwde als in strijd met de wet. Er vormde zich zelf een machtige partij met aan het hoofd een zekere Juda, bijgenaamd de Gauloniet, die het weigeren van de belasting tot grondstelling had aangenomen. De Joden hadden dus een afschuw van belastingen en daardoor van al die mensen die met de invordering belast waren. Vandaar hun afkeer van de tollenaars van welke rang ook, onder wie zich zeer achtenswaardige mensen konden bevinden, maar die veracht werden vanwege hun beroep samen met degenen die met hen omgingen en hierdoor eveneens bevooroordeeld werden. De Joden van aanzien meenden hun eer op het spel te zetten als zij vertrouwelijk met hen omgingen.

Er waren ook ontvangers van lagere rang (1) die voornamelijk belast waren met de inning van tol aan de toegangspoorten van de steden. Hun baan kwam ongeveer overeen met die van de douane en de ontvangers van accijnzen. Zij deelden in de minachting die men voor de tollenaars in het algemeen had. Dit is de reden dat in het Evangelie de naam van tollenaar gekoppeld is aan die van zondaar. Met deze benaming wilde men niet zozeer een losbandig of slecht mens aanduiden maar het was een term van verachting synoniem met van het verkeerde gezelschap, die niet kon omgaan met iemand die weet hoe het hoort.

(1) In de Fransche overzetting worden die Peagers genoemd; in de Nederlandsche overzetting dragen zij ook den naam van Tollenaars.

J. G. Plate.

FARIZEER. (Van het Hebreeuwse Parasch, scheiding, afzondering.)

De overlevering maakte een voornaam gedeelte uit van de Joodse godgeleerdheid. Deze bestond uit de verzameling van opvolgende uitleggingen aan de zin van de Schrift, die tot geloofsartikelen verheven werden. Dit was een bron van oneindige twisten onder de schriftgeleerden die meestal over een enkel woord of over de vorm ging in de geest van de theologische twisten en spitsvondige scholastiek van de middeleeuwen. Hierdoor ontstonden er verschillende sekten die allemaal beweerden als enige in het bezit van de waarheid te zijn en die elkaar onderling zoals dat meestal gaat diep verafschuwden.

Onder deze sekten was de belangrijkste die van de Farizeeën met aan het hoofd Hillel, Joods doctor, geboren in Babylon, stichter van een beroemde school waar onderwezen werd dat alleen het geloof toekomt aan de Schrift. Deze sekte dateert vanaf het jaar 180 of 200 voor Christus. De

Farizeeën werden in verschillende tijden vervolgd, voornamelijk onder Hyrcanus hogepriester en koning van de Joden, Aristobulus en Alexander, koning van Syrië. Deze laatste gaf hun echter hun goederen terug en herstelde hun eer waarna zij hun vroegere macht herwonnen die zij hielden tot aan de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus, het tijdstip waarop hun naam verdwenen is als gevolg van de verstrooiing van de Joden.

De Farizeeën namen actief deel aan die godsdienst twisten. Slaafse opvolgers van de voorschriften van de uiterlijke eredienst en plechtigheden, vol ijver om bekeerlingen te maken, vijanden van de invoerders van vernieuwingen deden zij zich voor als voorstanders van strenge beginselen. Maar onder het masker van een angstvallige vroomheid verborgen zij losbandige zeden, veel hoogmoed en boven alles een overdreven heerszucht. Voor hen was de godsdienst veeleer middel om vooruit te komen dan het voorwerp van een diep geloof. Zij vertoonden slechts de uiterlijke deugd en pronkten ermee, maar daardoor oefenden zij een grote invloed uit op het volk, in wiens ogen zij heilig waren. Hierdoor was hun macht in Jeruzalem erg groot.

Zij geloofden, of althans zij deden alsof zij geloofden in de voorzienigheid, de onsterfelijkheid van de ziel, de eeuwigheid van de straffen en de opstanding van de doden (zie Hst. IV no. 4). Jezus die boven alles de eenvoudigheid en de goede hoedanigheden van het hart waardeerde, die in de wet De geest die leven geeft boven de letter die doodt stelde, heeft zich tijdens zijn hele wandeling op aarde ingezet hun huichelarij te ontmaskeren en maakte hen daardoor tot zijn woedendste vijanden. Daarom spanden zij samen met de opperpriester om het volk tegen hem op te ruien en hem te laten doden.

SCRIBA. (Schriftgeleerde), een naam die aanvankelijk aan de schrijvers of secretarissen van de koningen van Juda en aan enkele opzichters van de Joodse legers is gegeven. Later werd de benaming meer bijzonder toegepast op de leraren die de wet van Mozes onderwezen en aan het volk verklaarden. Zij maakten gemene zaak met de Farizeeën wiens voorschriften zij opvolgden en wiens afkeer van de invoerders van vernieuwingen zij deelden. Daarom veroordeelt Jezus hen met de Farizeeën.

SYNAGOGUE. (van het Grieks Sunagogue, bijeenkomst, vereniging.)

Er bestond in Juda slechts een tempel, die van Salomo in Jeruzalem waarin alle grote plechtigheden van de eredienst plaats vonden. De Joden togen er jaarlijks als pelgrims heen ter gelegenheid van de voornaamste feesten, zoals Pasen, de Wijding van de Tempel en het Loofhuttenfeest. Bij zulke gelegenheden reisde Jezus er meerdere malen heen. De overige steden hadden geen tempels maar synagogen, gebouwen waarin de Joden op de sabbat dagen bijeenkwamen om onder leiding van de oudsten, schriftgeleerden of wetgeleerden in het openbaar gebeden op te zeggen. Men las ook iets uit de gewijde boeken voor waarbij men verklaringen gaf en ophelderende bijvoegselen aan de tekst toevoegde. Iedereen mocht dit doen en daardoor onderwees Jezus zonder priester te zijn op de sabbat dagen in de synagogen.

Sinds de verwoesting van Jeruzalem en de verstrooiing van de Joden dienen de synagogen in de steden waar zij wonen tot tempels waarin zij hun godsdienstoefeningen houden.

SADUCAEEN. Joodse sekte die omtrent het jaar 248 voor Christus ontstond, genoemd naar de stichter Sadoc. De Sadduceeën geloofden noch aan de onsterfelijkheid van der ziel noch aan de opstanding, noch aan goede of kwade engelen. Zij geloofden echter wel in God zonder iets na de dood te verwachten en zij dienden deze alleen met het oog op aardse beloning waartoe volgens hen de Voorzienigheid zich bepaalde. De voldoening van het zinnelijke genot was dan ook in hun ogen het wezenlijke doel van het leven. Wat de Schrift aangaat hielden zij zich aan de letter van de Oude Wet terwijl zij geen overlevering noch enige verklaring aannamen. Zij stelden de goede werken en de zuivere en eenvoudige betrachtting van de wet boven het volbrengen van de uiterlijke plechtigheden van de openbare godsdienst. Het waren zoals men ziet de materialisten, deïsten en sensualisten van die tijd. Deze sekte was niet talrijk maar telde invloedrijke leden onder haar leden en het werd een staatkundige partij tegenover de Farizeeën.

ESSENER of **ESSAEERS.** Joodse sekte omtrent 150 voor Christus die gesticht werd ten tijde van de Machabeers, waarvan de leden die in een soort van kloosters leefden onderling een soort van zedelijk en godsdienstig genootschap vormden. Zij blonken uit door zachte zeden en strenge deugden, onderwezen de liefde tot God en tot de naaste, de onsterfelijkheid van de ziel en geloofden in de opstanding. Zij leefden ongehuwd, veroordeelden de dienstbaarheid en de oorlog, hadden alle goederen in gemeenschappelijk bezit en zij beoefenden de landbouw. Zij stelden zich tegenover de zinnelijke Sadduceeën die de onsterfelijkheid ontkenden en tegenover de in de uitoefening van de uiterlijke godsdienst strenge Farizeeën bij wie de deugd slechts in schijn bestond, maar namen geen deel aan de twisten die deze twee sekten verdeelden. Hun levenswijze kwam het meest overeen met die van de eerste Christenen en de zedelijke grondbeginselen die zij beleden hebben sommigen doen veronderstellen dat Jezus voor zijn openbare optreden tot die sekte behoorde. Zeker is het dat hij die gekend moet hebben maar niets bewijst dat hij erin opgenomen is geweest en alles wat daaromtrent geschreven is zijn slechts veronderstellingen (1).

(1)De dood van Jezus, zogenaamd door een Essener broeder geschreven, is een geheel apocrief boek, geschreven met het doel om een zekere mening te bevorderen en dat in zichzelf het bewijs van zijn moderne oorsprong bevat.

THERAPEUTEN. (Van het Grieks therapeutai, gevormd door therapeuin, dienen, verplegen; dat wil zeggen dienaars van God of genezers), een sekte van Joden ten tijde van Christus, voornamelijk in Alexandrie in Egypte gevestigd. Zij hadden veel overeenkomst met de Esseners, waarvan zij de beginselen beleden. Net als de Esseners brachten zij de beoefening van alle deugden in praktijk. Hun voedsel was buitengewoon eenvoudig; gewijd aan de ongehuwde staat, overpeinzing en de eenzaamheid, vormden zij een wezenlijke godsdienstige orde. Philo, Joods platonisch wijsgeer van Alexandrie is de eerst die van de therapeuten melding maakt. Hij maakt er een Joodse sekte van. Eusebius, de heilige Hieronymus en andere kerkvaders geloven dat het christenen waren. Of het Joden of Christenen, het is zeker dat zij net als de Esseners de overgang tussen het Joden en het Chris-

tendom vormden.

IV. Socrates en Plato voorlopers van het christelijke begrip en van het Spiritisme

Omdat Jezus de sekte van de Esseners wel heeft moeten kennen zou men ten onrechte hieruit de gevolgtrekking maken dat hij bij deze zijn leer geput hebben dat indien hij in een andere omgeving geleefd had, hij ook andere beginselen zou hebben verkondigd. De grote denkbeelden uit zich nooit plotseling. De denkbeelden die de waarheid tot grondslag hebben worden altijd voorafgegaan door voorboden die voor een deel de weg voorbereiden. Vervolgens zendt God als de tijd daar is een mens met de opdracht om de hier en daar verspreid liggende beginselen te verenigen, te rangschikken en aan te vullen en er een lichaam aan te geven. Zo is het ook met het christelijk denkbeeld gegaan waarvan vele jaren voor Christus en de Esseners een voorgevoel bestond en waarvan Socrates en Plato de voornaamste voorboden zijn geweest.

Socrates heeft net als Christus niets geschreven, althans geen geschriften nagelaten. Net als deze is hij als slachtoffer van dweepzucht de misdadigersdood gestorven omdat hij de gevestigde orde bestreed en de wezenlijke deugd boven schijnheiligheid en ijdelheid heeft gesteld, kortom omdat hij de godsdienstige vooroordelen bestreden heeft. Net als Jezus werd hij ervan beschuldigd het volk door zijn leer te verleiden en werd hij ook beschuldigd door de Farizeeën van zijn tijd, want die zijn er altijd geweest, de jeugd te verleiden door de verkondiging van de onsterfelijkheidsleer van de ziel en die van het toekomstige leven. Net zoals wij de leer van Jezus alleen door de geschriften van zijn discipelen kennen, kennen wij die van Socrates alleen door de geschriften van zijn discipel Plato. Het komt ons nuttig voor er de meest in het ooglopende punten van te noemen om er de overeenkomst met de beginselen van het Christendom in aan te tonen.

Aan diegenen die deze vergelijking als een heiligschennis beschouwen en beweren dat er geen overeenkomst tussen de leer van een heiden en die van Christus kan bestaan antwoorden wij dat de leer van Socrates geen heidense was omdat zij tot doel had het heidendom te bestrijden en dat de leer van Jezus vollediger en zuiverder dan die van Socrates bij die vergelijking niets kan verliezen. De grootheid van de goddelijke zending van Christus kan er niet door verminderd worden en bovendien is het geschiedenis die niet uitgewist kan worden. Het mensdom is op een hoogte gekomen waarop het licht vanzelf van onder de korenmaat te voorschijn komt. Het is rijp om dat licht te aanschouwen hoe jammer ook voor degene die de ogen niet durft te openen. De tijd is gekomen om de dingen te beschouwen op een onbekrompen wijze en van een verheven standpunt en niet uit het kleingeestige en bekrompen standpunt van sekten of het belang van kassen. Onze aanhalingen zullen bovendien bewijzen dat zowel Socrates als Plato een voorgevoel hebben gehad van het Christelijke denkbeeld en men tevens de grondbeginselen van het Spiritisme in hun leer terug vindt.

Kort begrip van de leer van Socrates en Plato

I. De mens is een geïncarneerde ziel. Voor zijn incarnatie bestond deze met de oorspronkelijke typen en met de denkbeelden van het ware, van het goede en kwade verenigd. Bij haar incarnatie scheidt zij zich daarvan af en omdat zij zich het verleden herinnert wordt zij door het verlangen om daar weer naar terug te keren min of meer gekweld.

Duidelijker kan men het onderscheid en de onafhankelijkheid van het intelligente en van het stoffelijke beginsel niet uitdrukken. Het is bovendien de leer van het voortbestaan van de ziel. Van de onbepaalde voorstelling die zij van een andere wereld behoudt naar welke zij terug verlangt, van haar overleven van het lichaam, van haar uittreden uit de Geestenwereld om zich te incarneren en van haar terugkeer in diezelfde wereld na de dood. Het is een woord de kiem van de leer van de gevallen engelen.

II. De ziel dwaalt af en wordt verward wanneer zij zich van het lichaam bedient om iets te beschouwen. Zij heeft duizelingen net alsof zij dronken is omdat zij zich hecht aan voorwerpen die van natuur aan verandering onderhevig zijn. Terwijl wanneer zij haar eigen wezen beschouwt zij zich wendt tot iets dat rein, eeuwig, onsterfelijk is en omdat zij van diezelfde natuur is hecht zij er zich aan zolang zij kan. Dan houden haar dwalingen op want zij is dan verenigd met hetgeen onveranderlijk is en deze toestand van de ziel noemt men wijsheid.

Dus vormt de mens die de dingen vanuit de laagte dicht bij de grond vanuit het stoffelijke standpunt beschouwt zich illusies. Om ze met juistheid te beoordelen moet men ze vanuit de hoogte dat wil zeggen vanuit het geestelijke standpunt beschouwen. De ware wijze moet als het ware de ziel van het lichaam afzonderen teneinde met de ogen van de ziel te kunnen zien. Dat leert het Spiritisme.

III. Zolang als wij een lichaam zullen hebben en de ziel te midden van dat bederf gedompeld zal zijn zullen wij nooit in het bezit komen van het voorwerp van onze wensen - de waarheid.

En inderdaad berokkent het lichaam ons duizenden belemmeringen door de noodzakelijkheid waarin wij verkeren om er voor te zorgen. Verder vervult het ons met begeerte, neigingen en angsten, duizenden hersenschimmen en dwaasheden zodat het onmogelijk is met het lichaam een ogenblik wijs te zijn. Maar indien het niet mogelijk is iets zuiverst te kennen terwijl de ziel met het lichaam verbonden is moet een van beiden waar zijn. Men moet of nooit de waarheid kunnen kennen of men moet die na de dood leren kennen. Bevrijd van de dwaasheden van het lichaam zullen wij en er is alle reden om dat te mogen verwachten, met even vrije mensen verkeren en wij zullen door ons zelf het wezen der dingen kennen. Daarom oefenen de ware wijsgeren zich in het sterven en komt de dood hun helemaal niet afschrikwekkend voor. (Zie Ciel et Enfer, 1^e gedeelte, Hst II, 2^e gedeelte, Hst

l).

Ziedaar het beginsel van de eigenschappen van de ziel, door middel van de lichamelijke organen verduisterd en van de ontwikkeling van die eigenschappen na de dood. Maar er is hier slechts sprake van de keur van al gelouterde zielen. Want met de onreine is het niet zo gesteld.

IV. De onreine ziel wordt in die toestand verzwaard en opnieuw naar de zichtbare wereld meegesleept door de afschuw van het onzichtbare en onstoffelijke. Dan doolt zij naar men zegt te midden van de gedenktekens en graven rond waarbij men vaak sombere schimmen heeft gezien zoals die van zielen die zonder helemaal rein te zijn het lichaam verlaten en iets van de stoffelijke vorm behouden hebben waardoor ze met het blote oog te zien zijn. Dit zijn geen goede maar boze zielen die gedwongen zijn rond te dwalen in die plaatsen waar zij de straf van hun eerste leven ondergaan en waar zij blijven dwalen totdat de neigingen tot de stoffelijke vorm hen terugvoeren naar een lichaam. Dan nemen zij ongetwijfeld weer dezelfde zeden aan die gedurende hun eerste leven het voorwerp van hun voorliefde waren.

Niet alleen wordt het beginsel van de wedergeboorte hier duidelijk verklaard maar de toestand van de zielen die zich nog onder de invloed van het stof bevinden wordt beschreven zoals het Spiritisme dit bij oproepingen (evocaties) aantoont. Er is meer. Er wordt nog gezegd dat de reïncarnatie in een stoffelijk lichaam een gevolg is van de onreinheid van de ziel, terwijl gelouterde zielen daarvan bevrijd zijn. Hetzelfde zegt het Spiritisme. Alleen voegt dit daarbij dat de ziel die gedurende haar omdoling goede voornemens heeft opgevat en kennis heeft vergaard bij haar wedergeboorte minder gebreken, meer deugden en meer ingegeven gedachten meebrengt dan zij in haar vorige leven bezat en dat zodoende ieder bestaan voor haar een teken van verstandelijke en zedelijke vooruitgang is. (Zie Ciel et Enfer, 2^e gedeelte: Voorbeelden).

V. Na onze dood, geleidt de genius (daimon, demon) die ons gedurende ons leven was toegevoegd naar een oord waar zich allen verenigen die naar de Hades gevoerd moeten worden om er geoordeeld te worden. Na de vereiste tijd in de Hades verbleven te hebben worden de zielen Op verschillende en langere tijdperken naar dit leven terug gebracht.

Dit is de leer der Beschermengelen of Schutzgeesten en van de opvolgende wedergeboorten na een kortere of langere tijd van omdoling (erraticiteit).

VI. De demons vullen de ruimte die de hemel van de aarde scheidt. Zij zijn de band die het Grote Al met zichzelf verenigt. Omdat de Godheid nooit rechtstreeks in aanraking komt met de mens is het door interventie van de demons dat de Goden zich met de mens onderhouden of met hem omgaan hetzij in diens wakende hetzij in slapende toestand.

Het woord daimon waarvan men demon gemaakt heeft werd in de Oudheid niet zoals nu in

de kwade zin opgenomen. Men paste het niet uitsluitend toe op kwade geesten maar in het algemeen op alle geesten, waaronder men onderscheid maakte tussen de voortreffelijke die men Goden noemde en de minder verhevene of demons die onmiddellijk met de mens in aanraking kwamen. Het Spiritisme leert eveneens dat de Geesten de ruimte bevolken en dat God zich slechts aan de mensen openbaart door interventie van de Zuivere Geesten, die belast zijn met het overbrengen van zijn bevelen. De geesten openbaren zich aan de mensen in hun wakende toestand en gedurende hun slaap. Zet voor het woord demon het woord Geest in de plaats en het geeft de Spiritistische leer. Zet Engel neer en het wordt Christelijke.

VII. De bestendige gedachte van de wijsgeren (zoals Socrates en Plato dit begrepen) is de grootst mogelijke zorg voor de ziel te dragen, minder voor het tegenwoordige leven, dat slechts een ogenblik duurt, met het vooruitzicht op de eeuwigheid. Indien ziel onsterfelijk is het dan niet wijs te leven met het oog gericht op de Eeuwigheid?

Het Christendom en het Spiritisme zeggen hetzelfde.

VIII. Indien de ziel onstoffelijk is moet zij na dit leven naar een eveneens onzichtbare en onstoffelijke wereld gaan zoals het lichaam tot stof wederkeert. Het komt er evenwel op aan de zuivere, wezenlijk onstoffelijke ziel die zich als God met wetenschap en gedachten voedt goed te onderscheiden van de meer of minder door stoffelijke onreinheden bevleete die deze beletten op te klimmen tot het goddelijke en in de vooroordelen van het aardse verblijf terug te houden.

Zoals men ziet begrepen Socrates en Plato heel goed de verschillende trappen van onstoffelijkheid van de ziel. Zij vestigen de aandacht op het onderscheid in de toestand die voor haar uit haar meer of mindere reinheid voortvloeit. Hetgeen Socrates en Plato door innerlijke aanschouwing van de geest (intuïtie) verkondigen wordt door het Spiritisme door veelvuldige voorbeelden die het onder onze ogen brengt bewezen (Zie Ciel et Enfer, 2^e gedeelte.)

IX. Indien de dood de oplossing van de mens in zijn geheel was zou het een grote winst voor de boze zijn om tegelijkertijd van hun lichaam, van hun ziel en van hun ondeugden verlost te zijn. Hij alleen die zijn ziel met geen enkel vreemd toisel maar alleen met datgene wat hem zelf toebehoort versierd heeft zal het uur van zijn vertrek naar de andere wereld met gerustheid kunnen afwachten.

Dit zegt met andere woorden dat het materialisme dat het Niet na de dood verkondigt de vernietiging van alle zedelijke verantwoordelijkheid na het leven en dus een prikkel tot het kwaad zou zijn en dat de boze alles bij die vernietiging te winnen heeft. Alleen die mens die zich van zijn ondeugden heeft ontdaan en aan deugden rijker is geworden kan met gerustheid het ogenblik van het ontwaaken in de andere wereld afwachten. Het Spiritisme toont ons door voorbeelden dat het ons dagelijks voor ogen stelt hoe smartelijk voor de bozen de overgang van het ene leven in het andere en de intrede in het toekomstige leven is. (Zie Ciel et Enfer, 2^e gedeelte, hst 1).

X. Het lichaam behoudt de duidelijke sporen van de zorg die men er aan besteed heeft of van de ongelukken die het ondervonden heeft. Hetzelfde is het geval met de ziel. Wanneer die van het lichaam beroofd is draagt zij de duidelijke sporen van karakter en neigingen en van de indruk die iedere daad in haar leven er in achtergelaten heeft. Daarom is het voor de mens het grootste ongeluk dat hem overkomen kan naar de andere wereld te vertrekken met een door misdaden beladen ziel. Gij ziet dus, Callicles, dat noch u noch Polus, noch Georgias zou kunnen bewijzen dat men een ander leven zou moeten leiden dat ons nuttig zal zijn wanneer wij daarginds zullen zijn. Van alle zo verschillende meningen is de enige die onwankelbaar blijft deze: dat het beter is een onrechtvaardigheid te ondergaan dan die te plegen en dat men zich voor alles beijveren moet niet om een rechtschapen mens te schijnen maar dit ook te zijn. (Gesprek van Socrates met zijn leerlingen in zijn gevangenis.)

Hier vindt men dat andere belangrijke punt weer terug, welk tot op de dag van vandaag door ondervinding bevestigd wordt dat de niet gelouterde Geest de gedachten, neigingen, de inborst en de driften die hij op aarde had behoudt. Is de stelregel Het is beter een onrechtvaardigheid te ondergaan dan die te plegen niet geheel Christelijk? Het is hetzelfde denkbeeld dat Jezus voorstelt met het beeld Zo wie u op de rechter wang slaat, keer hem ook de andere toe (Zie hst XII no. 7,8.).

XI. Of het een of het ander is waar: de dood is een algehele vernietiging of hij is de overgang van de ziel naar een ander oord. Indien alles moet worden uitgeblust dan zal de dood gelijk zijn aan een van die zeldzame nachten die wij zonder dromen of zonder zelfbewustzijn doorbrengen. Maar indien de dood alleen een verandering van verblijfplaats is, de overgang naar een plaats waar de doden zich moeten verenigen, wat een geluk zal het dan zijn degenen die men gekend heeft daar te zullen ontmoeten. Mijn grootste genoegen zou zijn de bewoners van dat oord van dichtbij te bekijken en daar net als hier onderscheid te maken tussen hen die wijs zijn en hen die het menen te zijn maar het niet zijn. Maar het is tijd om elkaar te verlaten, ik om te sterven en u om te leven. (Socrates tot zijn rechters).

Volgens Socrates vinden de mensen die op aarde geleefd hebben elkaar na de dood terug en herkennen zij elkaar. Het Spiritisme laat hen zien zoals zij de omgang die zij met elkaar hadden voortzetten, wat wil zeggen dat de dood geen onderbreking is, noch een eind van het leven, maar een gedaanteverwisseling zonder verbreking van de continuïteit.

Indien Socrates en Plato de leer gekend hadden die Christus vijf eeuwen later onderwees en die welke de Geesten nu verkondigen zouden zij niet anders gesproken hebben. Dit moet ons niet verbazen wanneer men nagaat dat de grote waarheden eeuwig zijn en de vergevorderde geesten die hebben moeten kenen voordat ze opaarde verschenen waarop zij die verkondigd hebben. Socrates en Plato en de grote wijsgeren van hun tijd hebben later kunnen behoren bij degenen die Christus in zijn zending hebben terzijde gestaan en dat zij juist daartoe uitgekozen zijn omdat zij meer dan anderen in staat waren zijn verheven onderwijs te begrijpen. Eindelijk heden ten dage kunnen zij deel uitmaken van de plejaden Geesten aan wie het opgedragen is aan het mensdom dezelfde waarheden te

onderwijzen.

XII. Men moet nooit onrecht met onrecht vergelden, noch iemand kwaad doen, welk nadeel men ons ook aangedaan mocht hebben. Weinig mensen echter zullen dit beginsel beamen en zij die het daarover oneens zijn kunne niet anders dan elkaar verachten.

Is dit niet het beginsel van de Christelijke liefde die ons leert het kwaad niet met kwaad te vergelden en onze vijanden te vergeven?

XIII. Het is aan de vruchten dat men de boom kent. Men moet iedere daad schatten naar hetgeen die voortbrengt: slecht noemen als er kwaad, goed als er goed uit voortkomt.

Deze stelregel: aan de vruchten kent men de boom, komt herhaaldelijk woordelijk in het Evangelie voor.

XIV. Rijkdom is een groot gevaar. Elk mens die rijkdom bemint, bemint noch zichzelf noch wat hem toebehoort, maar een ding dat hem nog vreemder is dan datgene wat hem toebehoort. (Zie Hst. XVI).

XV. De schoonste gebeden en offeranden behagen minder aan de Godheid dan een deugd-zame ziel die zich beijvert haar gelijke te worden. Het zou er slecht uitzien indien de Goden meer acht sloegen op onze offerander dan op onze ziel. Op die wijze zouden zich de meest schuldigen hun genegenheid kunnen verwerven. Maar nee, de wezenlijk rechtvaardigen en wijzen zijn allen zij die door woorden en daden datgene voldoen wat zij aan de Goden en mensen verschuldigd zijn. (Zie Hst. X, no. 7, 8).

XVI. Ik noem die onbeschaamde minnaar die het lichaam meer dan de ziel bemint, een zondig mens. De liefde is overal in de natuur die ons uitnodigt onze kennis te oefenen. Men vindt die tot in de beweging van de sterren terug. Het is de liefde die de natuur met haar rijke kleed versiert. De liefde tooit zich en vestigt zich daar waar bloemen en welriekend geuren zijn. Nog is het de liefde die de vrede aan de mens, de kalmte aan de zee, de stilte aan de wind en de slaap aan de smart schenkt.

De liefde die de mensen onderling door een broederband verenigen moet is een uitvloeisel van die theorie van Plato over de alomvattende liefde als natuurwet. Aan Socrates die gezegd heeft dat de liefde noch God noch sterveling maar een grote demon is, dat wil zeggen een grote Geest die bij de alomvattende liefde voorziet, werd vooral dit gezegde als een misdaad toegerekend.

XVII. De deugd kan men niet onderwijzen. Bij degenen die haar bezitten is zij een geschenk van God.

Dit is bijna de Christelijke leer over de Genade, maar is de deugd een gave van God, dan is zij een gunst en dan kan men vragen waarom zij niet aan iedereen geschonken is. Bovendien als zij een gave is dan is zij zonder verdienste voor degenen die haar bezitten. Het Spiritisme is duidelijker. Het zegt dat hij die de deugd bezit deze heeft verworven door het streven in zijn opvolgende levens geleidelijk aan zijn gebreken af te leggen. De genade is de kracht waarvan God ieder mens voorziet, die de goede wil bezit om zich van het kwade te ontdoen en het goede te doen.

XVIII. Er bestaat bij iedereen een natuurlijke aanleg om veel minder de eigen gebreken dan die van anderen op te merken.

Het Evangelie zegt: U ziet de splinter in het oog van uw broeders, maar de balk in uw eigen oog merkt u niet. (Zie Hst. X, no. 9,10).

XIX. Indien de geneesheren bij de meeste ziekten schipbreuk lijden komt dit omdat zij het lichaam zonder de ziel behandelen en omdat het geheel zich niet in goede staat bevindt is het onmogelijk dat het deel gezond is.

Het Spiritisme geeft de sleutel aan van de betrekking die tussen ziel en lichaam bestaat en bewijst dat er voortdurend tegenwerking van de een op de ander plaats vindt. Het opent dus een nieuwe baan voor de wetenschap. Door de ware oorzaak van zekere ziekelijke gewaarwordingen aan te tonen geeft het Spiritisme het middel ter bestrijding aan de hand. Zodra de wetenschap de werking van het geestelijke element in de huishouding van de natuur in rekening zal brengen zal zij minder vaak falen.

XX. Alle mensen te beginnen vanaf hun jeugd doen veel meer kwaad dan goed.

Dit gezegde van Socrates heeft betrekking op de ernstige vraag over het overwicht van het kwaad op aarde, die zonder de kennis van de meerderheid van de werelden en van de bestemming van de aarde waarop slechts een zeer klein deel van het mensdom verblijf houdt, onoplosbaar is. Het Spiritisme alleen geeft hiervan de oplossing die hierna in Hst. II III en V ontwikkeld wordt.

XXI. Er ligt wijsheid in niet te geloven datgene te kennen wat men niet kent.

Dit is gericht tot die mensen die datgene bedillen waarvan zij vaak de eerste letter niet kennen. Plato vult deze gedachte van Socrates aan door te zeggen: laten we eerst proberen hen fatsoenlijker in hun uitdrukking te maken voor zover dit mogelijk is. Zo niet, laten wij ons dan niet aan hen storen en alleen de waarheid te zoeken. Laten wij proberen onszelf te bekwamen maar laten we elkaar geen namen noemen.

Zo moeten de Spiritisten ook handelen met hen die het Spiritisme te goeder of te kwader trouw tegenspreken. Als Plato nu herleefde zou hij de dingen bijna als in zijn tijd vinden en zou hij nog

dezelfde taal kunnen gebruiken. Ook Socrates zou mensen vinden die hem om zijn geloof in Geesten zouden uitlachen om hem en zijn leerling Plato als krankzinnig uit te maken.

Om het belijden van deze beginselen werd Socrates eerst bespot, daarna van goddeloosheid beschuldigd en veroordeeld de gifbeker te drinken. Het is waar dat nieuwe grote waarheden die de belangen en vooroordelen die zij kwetsen tegen zich in het harnas jagen niet gevestigd kunnen worden zonder strijd en zonder martelaars te maken.

HET EVANGELIE

VOLGENS HET SPIRITISME

HOOFDSTUK I

IK BEN NIET GEKOMEN OM DE WET TE ONTBINDEN

- De drie openbaringen: Mozes; Christus; Het Spiritisme.
- Verbond tussen de Wetenschap en de Godsdienst.
- Onderwijs door de Geesten: het nieuwe tijdvak.

1. Meent niet, dat ik gekomen ben, om de wet of de profeten te ontbinden; ik ben niet gekomen, om die te ontbinden maar te vervullen; — Want voorwaar zeg ik u: totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één titel van de wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied. (Mattheus, hst. V. v. 17, 18).

Mozes

2. De wet van Mozes is in twee afzonderlijke delen gesplitst: de Wet door God afgekondigd op Sinaï, en de Burgerlijke of disciplinaire wet door Mozes vastgesteld; de ene is Onveranderlijk; de andere die samen hangt met de zeden en het karakter van het volk wordt door de tijd gewijzigd.

De wet van God is vervat in de volgende tien geboden

I. Ik ben de Heer uw God, die u uit Egypte, uit slavernij weggeleid hebt. — Gij zult geen andere Goden voor mijn aangezicht hebben. — Gij zult u geen gesneden beeld, nog enige gelijkenis maken, van hetgeen boven in de hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor hen niet buigen noch hen dienen.

II. Gij zult de naam van de Heer uw God niet ijdel gebruiken.

III. Gedenk de Sabbatdag, opdat gij die heiligt.

IV. Eert uw vader en uw moeder opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de Heer uw God u geven zal.

- V Gij zult niet doodslaan.
- VI Gij zult niet echtbreken.
- VII Gij zult niet stelen.
- VIII Gij zult geen valse getuigenis afleggen tegen uw naasten.
- IX Gij zult de vrouw van uw naaste niet begeren.
- X. Gij zult niet begeren het huis van uw naaste, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat toebehoort aan uw naaste.

Deze wet is voor alle tijden, en voor alle volken en heeft daardoor, een Goddelijk karakter. Geheel anders zijn de wetten die door Mozes vastgesteld zijn, verplicht als hij was om door middel van vrees een van natuur onrustig en tuchteloos volk in bedwang te houden, waarbij hij moest strijden tegen ingewortelde misbruiken en vooroordelen die onder de Egyptische slavernij opgedaan waren. Om aan zijn wetten gezag te geven, heeft hij deze een Goddelijke oorsprong moeten toeschrijven, zoals alle wetgevers van primitieve volken gedaan hebben. Het gezag van de mens moest steunen op het gezag van God. Maar alleen de gedachte van een vreselijke God was in staat indruk te maken op onwetende mensen bij wie de zedelijkheid en het begrip van een volmaakte rechtvaardigheid nog weinig ontwikkeld is. Het is toch duidelijk dat Hij die in zijn geboden geschreven had: "Gij zult niet doodslaan; gij zult uw naaste niet benadelen," niet met zichzelf in tegenspraak kon zijn door de verdelging als plicht voor te schrijven. De eigenlijk gezegde mozaïsche wetten, waren dus van een bepaald tijdelijke aard.

Christus

3. Jezus is de wet, namelijk Gods wet, niet komen ontbinden. Hij is die komen vervullen, dat wil zeggen, ontwikkelen, haar wezenlijke betekenis teruggeven, en voor de graad van ontwikkeling van de mensen geschikt maken. Daarom vindt men in die wet de beginselen van de plichten jegens God en zijn naaste, die de grondslag van Zijne leer uitmaken. Wat evenwel de eigenlijk gezegde wetten van Mozes zelf betreft, heeft Jezus deze integendeel, zowel inhoudelijk als in vorm belangrijk gewijzigd. Steeds heeft hij de misbruiken van de uiterlijke plechtigheden en de valse uitlegging bestreden, zeker kon hij die wetten geen grondiger hervorming laten ondergaan dan door die samen te vatten in de woorden: "God lief te hebben boven alles, en zijn naaste als zich zelf" en daar bij te voegen: dit is de gehele wet en de profeten.

Met de woorden: "de hemel en de aarde zullen niet voorbijgaan voor dat alles tot op een jota zal geschied zijn," heeft Jezus willen te kennen geven, dat het nodig was dat de wet van God vervuld werd, dat wil zeggen over de gehele aarde in al haar zuiverheid, in al haar ontwikkeling, in al haar gevolgen nagekomen werd; want waartoe zou het dienen om deze wet vastgesteld te hebben, als die slechts het voorrecht van enige mensen of zelfs van één enkel volk moest blijven? Aangezien alle mensen Gods kinderen zijn, zijn allen zonder uitzondering het voorwerp van dezelfde zorg.

4. Maar de rol van Jezus heeft zich niet bepaald tot die van zedelijke wetgever, zonder ander gezag dan zijn woord; hij is de profetieën die zijn komst hadden voorspeld komen vervullen; hij ont-

leende zijn gezag aan de exceptionele natuur van zijn Geest, en aan zijn Goddelijke zending; hij is het mensdom komen leren dat het ware leven, niet op aarde, maar in het rijk der hemelen is; hij is hen de weg komen wijzen die er heen leidt — hij heeft de mensen geleerd hoe zich met God te verzoenen, en hij heeft hun een voorgevoel gegeven van de loop van de toekomstige dingen tot het bereiken van de bestemming van de mens. Toch heeft hij niet alles gezegd, en van veel punten heeft hij er zich toe bepaald de kiem van de waarheid neer te leggen, zelf verklarend dat die nog niet begrepen kon worden. Hij heeft over alles gesproken, maar in meer of minder duidelijke bewoording. Om de verborgen zin van enige van zijn woorden te begrijpen moesten nieuwe denkbeelden en nieuwe kundigheden er de sleutel van komen geven, en deze denkbeelden konden niet ontstaan voordat een zekere trap van rijpere ontwikkeling van de menselijke geest verkregen was. De wetenschap moest er krachtig toe bijdragen die denkbeelden te doen geboren worden en te ontwikkelen; men moest dus aan de wetenschap de tijd gunnen om vorderingen te maken.

Het Spiritisme

5. Het Spiritisme is de nieuwe wetenschap die door onwraakbare bewijzen, aan de mens het bestaan en de natuur van de geestenwereld en haar verhouding tot de lichamelijke wereld komt openbaren. Het vertoont ons die niet meer als iets van bovennatuurlijke aard, maar integendeel, als een van de levendige en onophoudelijk wijkende krachten van de natuur, als de bron van een heleboel tot hiertoe onbegrepen gebleven verschijnselen, die daarom beschouwd werden als fantastisch en wonderbaarlijk.. Het is die verhouding waarop Christus bij verschillende gelegenheden zinspeelt, en het is hierdoor dat vele dingen die hij geleerd heeft onverstaanbaar gebleven of verkeerd begrepen zijn. Het Spiritisme is de sleutel die ons in staat stelt alles gemakkelijk te verklaren.

6. De Wet van het Oude Testament is verpersoonlijkt in Mozes; die van het Nieuwe Testament in Christus; het Spiritisme is de derde openbaring van Gods Wet, maar deze wordt door niemand vertegenwoordigd omdat het de vrucht is van het onderwijs, niet door een mens, maar door de Geesten, die de Stemmen van de Hemel zijn, op alle punten van de aarde, door een ontelbaar aantal medewerkers gegeven. Het is als 't ware een collectief wezen, dat bestaat uit de vereniging van die van de Geestenwereld, waarvan ieder van hen aan de mens zijn aandeel van licht komt brengen om hem die wereld en het lot dat hem daar wacht te leren kennen.

7. Net als Christus gezegd heeft: "ik kom de wet niet ontbinden, maar die vervullen," zegt het Spiritisme eveneens:

"Ik kom de Christelijke wet niet ontbinden, maar vervullen." Het Spiritisme leert niets strijdig met hetgeen dat Christus onderwezen heeft, maar het ontwikkelt, vult aan, en verklaart in duidelijke bewoording voor ieder mens, wat slechts in allegorische vorm gezegd was. Het komt op de vooraf voorspelde tijd datgene vervullen wat Christus verkondigd heeft, en de voltooiing voorbereiden van de toekomstige dingen. Het Spiritisme is dus het werk van Christus die zelf zoals hij dat ook verkondigd heeft, de wedergeboorte die begonnen is, leidt, en Gods rijk op aarde voorbereidt.

Verbond van de wetenschap met de godsdienst

8. De Wetenschap en de Godsdienst zijn de twee hefbomen voor het menselijk verstand. De een openbaart ons de wetten van de stoffelijke wereld, de andere die van de zedelijke; maar daar zowel de een als de ander hetzelfde beginsel hebben namelijk God, kunnen zij met elkander niet in strijd zijn; en waar de een de ontkenning van de andere meebrengt, moet noodwendig de een gelijk en de ander ongelijk hebben, want het kan God' s wil niet zijn, zijn eigen werk te vernietigen. De onverenigbaarheid, die men tussen deze twee orden van gedachten heeft menen te vinden, vindt aan beide kanten haar oorsprong in een gebrek in de waarneming en aan te veel exclusiviteit, vandaar een strijd waaruit het ongeloof en de onverdraagzaamheid geboren zijn.

De tijden zijn gekomen, dat het onderwijs van Christus zijn voltooiing moet krijgen; waarin de sluier die opzettelijk over enige delen van die leer geworpen werd moet worden opgeheven, waarin de wetenschap ophoudt uitsluitend materialistisch te zijn en rekenschap zal moeten geven van het geestelijke element, en waarin de Godsdienst ophoudt de organische en onveranderlijke wetten van stof te negeren, zodat deze twee krachten op elkaar steunend en hand in hand voortgaand zich wederkerig tot steun zullen zijn. Dan zal de godsdienst, wanneer die niet meer door de wetenschap ontkend wordt, omdat hij in overeenstemming met het verstand zal zijn, een onwrikbare macht krijgen, omdat men hem de onweerstaanbare logica van de feiten niet meer zal kunnen tegenwerpen.

Tot nu toe hebben wetenschap en godsdienst het niet met elkaar eens kunnen worden, omdat beide de dingen uitsluitend van hun standpunt beschouwend, elkaar wederkerig terugstoten. Er moest iets komen om de kloof die tussen hen bestond te overbruggen, een verbindingsteken dat de twee nader tot elkaar bracht. Dat verbindingsteken bestaat in de kennis van de wetten die de Geestenwereld in haar betrekking tot de lichamelijke wereld beheersen; wetten even onveranderlijk als die welke de beweging van de hemellichamen en het bestaan van alle schepselen regelen. Zodra deze betrekking eenmaal door de ondervinding werd geconstateerd, trad er een nieuw licht tevoorschijn: het geloof wendde zich tot de rede en de rede heeft niets onlogisch in het geloof gevonden, en het materialisme is overwonnen. Maar ook hierin, even als in alle dingen, zijn er mensen die achterlijk blijven, totdat zij worden meegesleept door de algemene beweging die hun verplettert als zij in plaats van er zich aan over te geven die willen weerstaan. Het is een gehele zedelijke omwenteling die op dit ogenblik voorbereid wordt en die de gedachte bezig houdt; na het werk van achttien eeuwen nadert zij haar voltooiing, en zal een nieuw tijdperk voor het mensdom openen. De gevolgen van die omwenteling zijn gemakkelijk te voorzien; zij moet in de maatschappelijke betrekkingen onvermijdelijke wijzigingen teweeg brengen, tegen welke niemand machtig genoeg zal zijn zich te verzetten, omdat zij tot het plan van God behoren, en een uitvloeisel zijn van de wet van vooruitgang, die een wet van God is.

Onderwijs door de Geesten:

Het nieuwe tijdvak

9. God is enig, en Mozes is de Geest die God niet alleen tot de Hebreërs, maar ook tot de Heidense volken gezonden heeft, om hen te leren kennen. Het Hebreeuwse volk is het werktuig geweest, waarvan God zich bediend heeft om zijn openbaring door Mozes en door de profeten verkondigd, te verspreiden. En de lotgevallen van dat volk waren uitermate geschikt om er de aandacht op te doen vestigen, en ons de sluier, waardoor de Godheid aan het oog van de mensheid onttrokken werd, te laten vallen.

Gods geboden door Mozes bekend gemaakt, bevatten de kiem van de meest onbekrompen Christelijke zedenleer; de bijbelverklaringen gaven er echter een meer bekrompen uitleg aan. In alle zuiverheid toegepast, zouden zij toen niet begrepen worden zijn; maar de tien geboden van God behield men als het schitterende titelblad, als de vuurbaak die het mensdom moest voorlichten op de weg die het af te leggen had.

De zedenleer die door Mozes onderwezen werd was in overeenstemming met de staat van ontwikkeling van volken die geroepen waren om door die zedenleer hervormd te worden. Die volken die wat de ontwikkeling van hun ziel betreft nog als half wilden waren, zouden niet begrepen hebben dat men God anders dan door offeranden kan dienen, noch dat men een vijand lijfsgenade moet schenken. Hun verstand, aanmerkelijk ontwikkeld voor zover het stoffelijke en zelfs kunsten en wetenschappen betreft, was in zedelijkheid erg achterlijk, en zou onder de heerschappij van een geheel spiritualistische godsdienst niet verbeterd zijn. Zij hadden een halfstoffelijke voorstelling nodig, zoals die welke de Joodse godsdienst toen aanbood. Terwijl de offeranden tot hun zintuigen spraken, sprak de gedachte van God tot hun Geest.

Christus is de verkondiger van de zuiverste en allerhoogste zedenleer geweest; van de evangelische Christelijke zedenleer, die de wereld moet vernieuwen, die de mensen tot elkander moet brengen en tot broeders moet maken; die uit alle mensenharten de humaniteit en liefde tot de naaste moet doen ontspringen, en tussen alle mensen een universele solidariteit moet doen ontstaan, het is eindelijk de zedenleer die de aarde moet vervormen, en er een verblijf van moet maken van hogere Geesten dan degenen die haar nu bewonen. Het is de wet van vooruitgang waaraan de natuur onderworpen is, die voltooid wordt; en het Spiritisme is de hefboom waarvan God zich bedient om het mensdom te doen vooruitgaan.

De tijden zijn gekomen, waarin de zedelijke denkbeelden tot ontwikkeling moeten komen, om de vorderingen die in het plan van God liggen, te voltooien. Zij moeten dezelfde weg volgen die de denkbeelden van vrijheid die er de voorlopers van waren, doorlopen hebben. Maar geloof niet dat deze ontwikkeling zonder strijd verkregen zal worden. Nee, om tot rijpheid te komen zijn er schokken en woordenstrijd nodig, om de aandacht van de massa's op te wekken en zodra die aandacht verkregen is zal de schoonheid en heiligheid van die zedenleer de gemoederen treffen, en zal men zich toeleg-

gen op een wetenschap die de sleutel geeft van het toekomstige leven, en de poorten van de eeuwige gelukzaligheid opent. Mozes heeft de weg geopend; Jezus heeft de arbeid voortgezet; het Spiritisme zal die voltooiën. (een Israëlitische geest. Mulhouse, 1861).

10. Het behaagde God in zijn onuitputtelijke liefde, de mens het licht door de duisternis te doen zien heendringen; het was op de dag toen Christus ter wereld kwam. Na het heldere licht is de duisternis teruggekeerd; en na afwisselende waarheid en duisternis ging de wereld opnieuw haar ondergang tegemoet. En net als de profeten van het Oude Verbond beginnen de Geesten nu te spreken en u te waarschuwen. De wereld is in haar grondvesten geschokt; de donder zal rommelen; Sta pal!

Het Spiritisme is van Goddelijke oorsprong want het is gegrondvest op de wetten van de natuur zelf en wees verzekerd dat alles wat van Goddelijke oorsprong is, een groot en nuttig doel heeft. Uw wereld dreigde onder te gaan; de wetenschap die zich ontwikkelende ten koste van datgene dat tot de zedelijke oude leer behoort, werkte terwijl zij uw stoffelijke welvaart bevorderde, slechts in het belang van de Geest van de duisternis. U weet het Christenen, hart en liefde moeten hand in hand met de wetenschap gepaard gaan. Na achttien eeuwen en niettegenstaande al het bloed door zooveel martelaren vergoten, is het Rijk van Christus, helaas! nog niet gekomen. Christenen keer terug tot de meester die u redden wil. Alles is voor hem die gelooft en lief heeft gemakkelijk; de liefde vervult hem met onuitsprekelijke vreugde. Ja mijn kinderen, de wereld is geschokt; de goede Geesten verkondigen het u genoeg; buig het hoofd voor de adem van de wind, voorloper van de Storm, opdat u niet omverworpen wordt. Dat wil zeggen, maak u gereed, en wees niet gelijk aan die dwaze maagden die door de komst van de bruidegom overvallen waren.

De zich voorbereidende omwenteling is vooral meer zedelijk dan stoffelijk. De grote Geesten, Gods gezanten, wakkeren bij u het geloof aan, opdat u allen, ontwikkelde en ijverige arbeiders, ook uw nederige stem zou laten horen, want u bent wel de zandkorrel, maar zonder zandkorrels zouden er geen bergen zijn. Laat dus het gezegde: "Wij zijn nietig," geen betekenis meer voor u hebben. Aan ieder zijn zending, aan ieder zijn taak. Sticht de mier niet het gebouw van haar staat en laten onzichtbare kleine diertjes geen vasteland uit de Oceaan verrijzen? De nieuwe kruistocht is begonnen; apostelen van de algemene Vrede en niet van de Oorlog, moderne St. Bernards kijk en ga voorwaarts: de wet van de wereld is de wet van vooruitgang. (Fenelon. Poitiers, 1861).

14. St. Augustinus is een van de grootste verspreiders van het Spiritisme; hij openbaart zich bijna overal; de oorzaak hiervan vinden wij terug in het leven van die grote Christelijke wijsgeer. Hij behoorde tot die krachtige elite van kerkvaders, waaraan het Christendom haar meest hechte steun verschuldigd is. Zoals velen werd St. Augustinus door de glans van de waarheid aan het heidendom of beter gezegd aan de diepste goddeloosheid ontrukkt. Toen hij te midden van zijn uitspattingen, in zijn ziel die ongewone trillingen voelde die hem tot zichzelf terugriepen en die hem deden inzien dat het geluk in iets anders te zoeken is dan in ontzenuwend en voorbijgaand genot; toen hij eindelijk, ook op zijn weg naar Damascus eveneens de heilige Stem vernam: Saul, Saul, waarom vervolgt u mij? Riep hij uit: "Mijn God, mijn God, vergeef mij, ik geloof, ik ben Christen! en van dat ogenblik af aan, werd hij een van de meest hechte steunpilaren van het Evangelie. Men kan in de merkwaardige belijdenis die deze voortreffelijke geest nagelaten heeft de karakteristieke en profetische woorden lezen die hij sprak bij gelegenheid van het verlies door de dood van de Heilige Monica geleden: "Ik ben er-

van overtuigd dat mijn moeder mij weer zal komen bezoeken, en mij raad zal geven, mij zal openbaren wat ons in het toekomstige leven wacht.” Wat een les in deze woorden, en wat een schitterende voorspelling van de toekomstige leer! Hierdoor zag hij in dat het uur geslagen had en dat hij zich heeft opgeworpen tot een ijverige bevorderaar van de verspreiding van de waarheid waarvan hij vroeger een voorgevoel had en zich als 't ware vermenigvuldigt door allen die hem roepen te kunnen antwoorden. (Erastus, discipel van Paulus, Parijs, 1863).

Opmerking: Komt St. Augustinus dan hetgeen dat hij gesticht heeft omverwerpen? Niet in het minst; maar net als zoveel anderen ziet hij nu met de ogen van de Geest, wat hij als mens niet zien kon. Zijn bevrijde ziel ontdekt nieuw licht; begrijpt wat zij vroeger niet begrijpen kon; nieuwe gedachten hebben haar de wezenlijke betekenis van sommige woorden geopenbaard. Op aarde beoordeelde hij de dingen, met de maat van de kennis die hij ervan bezat, maar toen een nieuw licht voor hem ontstoken werd, heeft hij alles gezonder kunnen beoordelen. Op die wijze moest hij terugkomen op zijn geloof aan incube en succube geesten, en van de vloek die hij over de theorie omtrent de tegenvoeters had uitgesproken. Nu dat het Christendom zich in al zijn zuiverheid aan hem voordoet, kan hij omtrent enkele punten anders denken dan hij dit gedurende zijn leven gedaan heeft, zonder daarom op te houden een apostel van het Christendom te zijn. Hij kan zonder zijn geloof te verloochenen verspreider van het Spiritisme worden, omdat hij daarin de vervulling van de voorspelde dingen ziet. Door nu het Spiritisme te verkondigen, doet hij niets anders dan ons tot een meer gezonde en meer logische verklaring van de teksten terug te voeren. Zo ook is het gesteld met andere Geesten die in een overeenkomstige toestand verkeren.

HOOFDSTUK II.

MIJN RIJK IS NIET VAN DEZE WERELD.

- Het toekomstige leven.
- Het Koningschap van Jezus.
- Het gezichtspunt.
- Onderwijs door de Geesten: Een Koninkrijk op Aarde.

1. Pilatus, nadat hij teruggekeerd was in het paleis, en nadat hij Jezus had laten halen, zei tot hem: “Bent u de Koning van de Joden? — Jezus antwoordde: “Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Indien mijn koninkrijk van deze wereld was, dan zouden mijn dienaars gestreden hebben, opdat ik niet zou zijn overgeleverd aan de Joden. Maar mijn koninkrijk is niet hier.”

Toen zei Pilatus tot hem: “ Bent u dan een Koning? Jezus antwoordde hem:

“U zegt dat ik een Koning ben. Hiertoe ben ik geboren en hiertoe ben ik ter wereld gekomen, opdat ik getuigenis zou geven van de waarheid. Een ieder, die uit de waarheid is, hoort mijn stem. (Johannes. Hst. XVIII. v. 33, 36, 37).

Het toekomstige leven.

2. Met deze woorden bedoelt Jezus duidelijk het toekomstige leven, dat hij bij elke gelegenheid als het einddoel van de mensheid en als het voornaamste doel van zijn streven op aarde aanduidt. Al zijn voorschriften hebben betrekking op dit grote beginsel. Zonde het toekomstige leven, zouden ook de meeste van Zijn voorschriften inderdaad geen reden van bestaan hebben. Het is daarom ook dat zij die geen geloof hechten aan een toekomstig leven zich verbeelden dat hij slechts van het tegenwoordige spreekt en die voorschriften niet begrijpen of kinderachtig vinden.

Deze leer kan dus als de spil van het onderwijs van Christus beschouwd worden en het is om die reden dat deze als een van de eerste aan het hoofd van dit werk vermeld wordt, omdat zij voor alle mensen het doel moet zijn. Want alleen het toekomstige leven kan de tegenstrijdigheden van het aardse verklaren en met Gods rechtvaardigheid in overeenstemming brengen.

3. De Joden hadden slechts zeer onvolkomen denkbeelden over het toekomstige leven; zij geloofden aan engelen, die zij als bevoorrechte wezens van de schepping beschouwden, maar zij wisten niet dat de mensen ook eens engelen konden worden met de daarbij horende gelukzaligheid. Volgens hen werd de opvolging van Gods wetten beloond: door aardse goederen, door de bevoorrechte staat van hun volk, door overwinning op hun vijanden. Algemene rampspoeden en nederlagen waren de straffen voor hun ongehoorzaamheid. Mozes kon niets meer zeggen aan een onwetend herdersvolk, dat voor alles door de dingen van deze wereld getroffen moest worden. Later is Jezus hen komen openbaren dat er een andere wereld is, waar Gods rechtvaardigheid haar weg vervolgt. Het is die wereld die hij toezegt aan hen die Gods geboden nakomen, en waarin de goeden hun beloning zullen ontvangen. Die wereld is zijn koninkrijk, daar woont hij in al zijn heerlijkheid, en bij het verlaten van deze aarde zal hij daarheen terug keren.

Maar Jezus, die zijn onderwijs aan de toestand van de mensen van zijn tijd aanpaste, heeft gemeend dat hij hun niet het volledige licht kon schenken, dat hen slechts verblind zou hebben zonder te verlichten omdat zij het niet begrepen. Hij beperkte zich door het toekomstige leven als het ware in beginsel vast te stellen als een natuurwet, waar niemand omheen kan. Iedere Christen gelooft dus noodwendig aan het toekomstige leven, maar het denkbeeld dat velen er zich van vormen is onbepaald, onvolledig, en daarom met betrekking tot vele punten onjuist. Voor velen is het slechts een geloof zonder bepaalde zekerheid; vandaar twijfel en zelfs ongelooft.

Het Spiritisme is op dit punt even als op vele andere het onderwijs van Christus komen aanvullen, toen het mensdom rijp was om de waarheid te begrijpen. Met het Spiritisme is het toekomstige leven niet meer alléén een dogma, een hypothese, het is een door de feiten bewezen materiele werkelijkheid, want het zijn ooggetuigen die het in al zijn fasen en afwisselingen op een zodanige manier komen beschrijven, dat twijfel niet alleen niet meer mogelijk is, maar dat degene met het meest alledaagse verstand het zich wezenlijk kan voorstellen, zoals men dat met een land kan doen, waarvan men een uitgebreide beschrijving leest. En die beschrijving van het toekomstige leven is zo uitgebreid en de gelukkige of ongelukkige toestanden van het bestaan van degenen die er zich bevinden zijn zo rationeel, dat men ondanks alles, moet erkennen, dat het niet anders kan zijn en dat dit wel zeker Gods ware rechtvaardigheid is.

Het koningschap van Jezus.

4. Het Koninkrijk van Jezus is niet van deze wereld, dit begrijpt iederéén; maar heeft hij op aarde niet ook een Koningschap? De titel van Koning duidt niet altijd op de uitoefening van een werelds gezag; maar wordt met algemene goedkeuring verleend aan hem die vanwege zijn genie op de eerste rang van welke gedachten loop ook geplaatst is en zijn eeuw beheerst en invloed uitoefent op de ontwikkeling van het mensdom. Het is in die zin dat men zegt: de Koning of Prins van de wijsgeren, dichters, schrijvers enz. Is dat Koningschap, dat door persoonlijke verdienste is ontstaan en dat door

het nageslacht geheiligd wordt niet dikwijls van veel groter invloed dan het dragen van een kroon? Dit Koningschap is onvergankelijk, terwijl het andere de speelbal van het lot is. Dit wordt altijd door de opvolgende geslachten gezegend, terwijl het andere dikwijls vervloekt wordt. Het aardse Koningschap eindigt met het leven, het zedelijke Koningschap duurt voort en regeert vooral na de dood. Is Jezus als zodanig dan niet machtiger dan menig Potentaat? Het was dus terecht dat hij tegen Pilatus zei:

Ik ben Koning maar mijn rijk is niet van deze wereld.

Het gezichtspunt.

5. Het juiste en duidelijke denkbeeld dat men zich van het toekomstig leven maakt, geeft een onwankelbaar vertrouwen in de toekomst, en uit dat geloof vloeien ontelbare gevolgen voort voor de verbetering van de menselijke moraliteit waardoor het gezichtspunt van waaruit zij het aardse leven beschouwen geheel veranderd wordt. Voor hen die zich in gedachten verplaatsen in het Geestelijke leven dat zonder einde is, wordt het aardse leven slechts een doortocht, een kort oponthoud in een onvriendelijk oord. De wederwaardigheden en rampen van het leven zijn dan niet anders dan onaangename gebeurtenissen die men geduldig verdraagt, omdat men weet dat zij slechts van korte duur zijn, en door een' gelukkiger toestand gevolgd zullen worden. De dood heeft niets verschrikkelijks meer; het is niet de ingang van het Niet, maar die van de verlossing, die aan de banneling de toegang tot een oord van geluk en vrede opent. Wetende dat men slechts tijdelijk dit oord bewoont, beschouwt men de zorgen van het leven met meer onverschilligheid, waardoor een kalmte van geest geboren wordt, die er het onaangename van tempert.

Alleen door de twijfel aan het toekomstige leven vestigt de mens zijn hele gedachte op het aardse. Onzeker omtrent het komende offert hij alles op aan het tegenwoordige. Omdat hij geen kostbaarder goederen ziet dan die op aarde in het verschiets liggen, is hij als een kind dat niets verder ziet dan zijn speelgoed; om die aardse goederen te verkrijgen en is hij tot alles in staat. Het verlies van het geringste deel van zijn goederen veroorzaakt hem een smartelijk verdriet; een misrekening, een bedrogen verwachting, een onvoldane eerezucht, een onrechtvaardigheid waarvan hij het slachtoffer is, hoogmoed of gekwetste ijdelheid, zijn zo veel plagen, die hem het leven in voortdurende angst doen doorbrengen, en waardoor hij dus vrijwillig zich zelf ieder ogenblik een wezenlijke kwelling doet ondergaan. Omdat hij zijn gezichtspunt neemt vanuit het aardse leven waar hij midden in geplaatst is krijgt alles wat hem omringt grote afmetingen; het leed dat hem overkomt, zowel als het geluk dat anderen te beurt valt, krijgt in zijn ogen een belangrijke omvang. Zo schijnt aan iemand die midden in een grote stad woont alles groot toe: de mensen die op de bovenste trede van de ladder staan, evenals de denktekens; maar laat hij zich boven op een berg plaatsen, dan zullen mensen en dingen hem heel klein lijken.

Dit wordt de toestand van degene die het aardse leven vanuit het oogpunt van het toekomstige leven beschouwt; de mensheid lost dan zoals de sterren aan het uitspansel op in de oneindigheid. Dan ontwaart hij dat groot en klein door elkaar zijn gemengd als mieren op een hoop; dat burgers en potentaten van dezelfde gestalte zijn, en hij beklagt die insecten van één dag die zich zo uit-

sloven om een plaats te veroveren die hen zo weinig boven anderen verheft, en die zij zo kort zullen bezitten. Het is daardoor dat het gewicht dat aan de aardse zaken toegeschreven wordt altijd in omgekeerde rede staat tot het geloof aan een toekomstig leven.

6. Maar, zal men zeggen, indien iedereen er zo over dacht, en niemand zich meer met de dingen van de aarde bemoeide, zou alles er in gevaar van ondergang verkeren. Volstrekt niet; de mens zoekt instinctmatig zijn welzijn, en zelfs, bij de zekerheid van slechts voor een korte tijd op een plaats te zullen zijn, wil hij het er zich toch zo goed mogelijk maken of althans zo weinig slecht als mogelijk is. Niemand die een doorn bij zijn hand ontwaart, zal die niet wegnemen, om het gevaar er door gekwetst te worden te ontgaan. En het streven naar welvaart dwingt de mens om in alles verbetering aan te brengen. Hij wordt daartoe gedwongen door het instinct van zelfbehoud en vooruitgang, die in de wetten der Natuur hun oorsprong vinden. Hij werkt dus, gedwongen door behoefte, door neiging, en uit plicht, en vervult zodoende het doel der Voorzienigheid die hem daartoe op aarde geplaatst heeft. Alleen hij, die zich richt op de toekomst, verleent slechts een betrekkelijk gewicht aan het tegenwoordige, en troost zich gemakkelijk over de nederlagen die hij ondervindt, door het oog gevestigd te houden op de toekomst die hem wacht.

God veroordeelt dus de aardse genietingen niet, maar wel het misbruik van die genoegens ten nadele van het belang van de ziel. Tegen dat misbruik zijn zij gewapend die de woorden van Jezus: Mijn rijk is niet van deze wereld op zichzelf toepassen.

Hij die zich identificeert met de gedachte aan het toekomstige leven, is gelijk aan een vermogend man, die een kleine som verliest zonder er zich over te verontrusten. Hij die zijn zinnen alleen vestigt op het aardse leven is gelijk aan een behoeftige, die alles wat hij bezit verliest en wanhopend is.

7. Het Spiritisme geeft ruimer denkbepelden en opent nieuwe gezichtspunten. In de plaats van die beperkte en kleingeestige beschouwing die alles tot het tegenwoordige leven terugbrengt en van de weinige ogenblikken die men op aarde doorbrengt de enige en broze spil van de eeuwige toekomst maakt, toont het dat dit leven slechts een schakel van het harmonische en grootste Geheel van het werk van de Schepper is. Het toont de gemeenschappelijke verplichting aan die het opvolgende bestaan van hetzelfde wezen, en die der wezens van alle werelden onderling verbindt. Het levert dus een grondslag en een reden van bestaan voor algemene verbroedering, terwijl de leer van de schepping van de ziel, op het ogenblik van de geboorte van ieder lichaam, alle schepselen aan elkander vreemd laat. Deze gemeenschappelijke verplichting van alle delen van hetzelfde geheel verklaart wat onverklaarbaar blijft als men slechts een afzonderlijk punt beschouwt. Het is deze samenhang die de mensen ten tijde van Christus niet begrepen. Daarom heeft hij zich voorbehouden, die in andere tijden te doen kennen.

Onderwijs door de Geesten:

Een koninkrijk op aarde

8. Wie beter dan ik kan de waarheid beseffen van de woorden van Onze Heer: Mijn rijk is niet van deze wereld? De hoogmoed heeft mij op aarde ten val gebracht; wie dan zou de nietigheid van de Koninkrijken hier beneden begrijpen, indien ik die niet begreep? Wat heb ik van mijn aardse Koningschap meegenomen? Niets, volstrekt niets; en om de les nog verschrikkelijker te maken, heeft dit Koningschap mij niet eens tot aan het graf vergezeld! Koningin was ik onder de mensen, als Koningin dacht ik het Koninkrijk der Hemelen in te gaan. Wat een ontwaking uit mijn verblinding! Wat een vernedering, toen in plaats van als vorstin ontvangen te worden, ik boven mij, en zeer hoog boven mij verheven, mensen zag die ik als zeer gering beschouwde, omdat zij niet uit adellijk bloed gesproten waren! O! Toen was het dat ik het nietige van de eerbewijzen en de grootheid, die men op aarde met zoveel ijver najaagt, inzag!

Om zich een plaats in dat Koninkrijk te bereiden is zelfverloochening, nederigheid, liefdadigheid in de gehele omvang van haar hemelse beoefening, welwillendheid jegens allen nodig. Men vraagt daar niet naar wat u geweest bent, welke rang u bekleed hebt, maar naar het goede dat u gedaan hebt, naar de tranen die u gedroogd hebt.

O! Jezus, u hebt het gezegd, Uw Koninkrijk is niet hier beneden, want om in de Hemel te komen moet men lijden, en de treden van de Troon brengen er ons niet dichterbij. Het zijn de moeilijkste paden van het leven die er heen leiden. Zoek die dus door distels en doorns maar niet tussen bloemen.

De mens jaagt de aardse goederen na op een wijze alsof die altijd in zijn bezit moesten blijven; maar hier bestaat er geen begoocheling meer. Snel bemerkt hij, dat hij slechts naar een schaduw gegrepen heeft, en dat hij de enige deugdelijke en onovergankelijke goederen, de enige die hem in het Hemelse verblijf van nut konden zijn, de enige die er hem de toegang van zouden kunnen verschaffen, verwaarloosd heeft.

Heb medelijden met hen die het Koninkrijk der Hemelen nog niet verworven hebben; sta hen bij door uw gebeden, want het gebed doet den mens tot de Allerhoogste naderen. Het is de band die de Hemel en de aarde met elkaar verbindt. Vergeet dit nooit. (een koningin van Frankrijk, Le Havre, 1863).

HOOFDSTUK III.

ER ZIJN VELE WONINGEN IN HET HUIS VAN MIJN VADER.

- Verschillende toestanden van de ziel gedurende haar omdoling
- Verschillende categorieën van de bewoonde werelden.
- Bestemming der aarde. Oorzaak van de aards ellende.
- Onderwijs door de Geesten: hogere en lagere werelden.
- Werelden voor boetedoening en beproeving.
- Werelden van herstelling.
- Vooruitgang van de Werelden.

1. Uw hart wordt niet verward gij die gelooft in God, geloof ook in mij. — In het huis van mijn Vader zijn vele woningen; als dit niet zo was zou ik het u al gezegd hebben; want ik ga heen om uw plaats voor te bereiden; —En als ik heengegaan zal zijn, en uw plaats voorbereid zal hebben, dan kom ik terug, en zal ik u tot mij nemen, opdat u ook zijn zult waar ik ben. (Johannes, hoofdst. XIV, v. 1, 2, 3).

Verschillende toestanden van de ziel gedurende haar omdoling.

2. Het huis van de Vader, is het Heelal; de verschillende woningen zijn de werelden die zich in de oneindige ruimte bewegen, en die aan de geïncarneerde Geesten verblijfplaatsen bieden, naar de mate van hun ontwikkeling.

Onafhankelijk van de verscheidenheid van de werelden, kunnen deze woorden ook gezien worden als de gelukkige of ongelukkige staat van de Geesten gedurende hun omdoling. Naarmate de Geest meer of min gelouterd is, en zich van de stoffelijke banden ontdaan heeft, verandert het midden waarin hij zich bevindt, het voorkomen van de dingen, de gewaarwordingen die hij ondervindt en het waarnemingsvermogen dat hij bezit tot in het oneindige; terwijl enkelen zich niet verwijderen kunnen van de omgeving waarin zij geleefd hebben, anderen stijgen op en zweven door de ruimte en de werelden. Terwijl sommige schuldige geesten in het duister ronddolen, genieten de gelukkige geesten van een glansrijk licht en het verheven schouwspel van de oneindigheid. Terwijl tenslotte de slechte door de wroeging en het knagen door het berouw gefolterd, dikwijls in eenzaamheid, zonder troost,

afgescheiden van de voorwerpen van zijn genegenheid, gebukt gaat onder de druk van zedelijke smarten, geniet de rechtvaardige, verenigd met degenen die hij lief heeft de heerlijkheid van een niet te beschrijven zaligheid. Ook daar zijn dus verschillende woningen, ofschoon zij noch binnen grenzen beperkt, noch aan plaats gebonden zijn.

Verschillende categorieën van de bewoonde werelden.

3. Uit het onderwijs der Geesten blijkt dat de verschillende werelden ten opzichte van de vooruitgang, of de lage stand van ontwikkeling van haar bewoners, zich in verschillende toestanden bevinden. Er zijn er onder waarvan deze zowel lichamelijk als zedelijk nog beneden die van de aarde is; op andere is hij op dezelfde hoogte, op weer anderen is hij in alle opzichten meerder of minder daarboven verheven. In de lagere werelden is het leven helemaal stoffelijk. De driften heersen daar oppermachtig, en het zedelijke leven bestaat er bijna niet. Naarmate dat dit zich ontwikkelt, vermindert de invloed van de stof, zodat in de meest ontwikkelde werelden het leven bijna geheel geestelijk is.

4. Op de werelden die in een midden toestand verkeren, is goed en kwaad vermengd, en heeft er al naarmate van de staat van ontwikkeling het een of ander de overhand. Ofschoon men de vele werelden niet naar een bepaalde orde kan rangschikken, kan men deze toch naar gelang hun toestand en doel, en door zich naar de meest in 't. oog vallende schakeringen te regelen in het algemeen als volgt verdelen, te weten: beginnende werelden, bestemd voor de eerste menswording van de menselijke ziel; werelden van boetedoening en beproeving, waar het kwaad de overhand heeft; werelden ter verbetering, op welke de zielen die nog boeten moeten, terwijl zij uitrusten van de vermoeienis van de doorstane strijd, nieuwe krachten putten. Gelukkige werelden, waar het goede de overhand over het kwade heeft; Hemelse of Goddelijke werelden, verblijf voor de reine Geesten, waar het goede onverdeeld heerst. De aarde behoort tot de werelden voor boete en beproeving bestemd, en 'het is daarom dat de mens er aan zo veel ellende bloot staat.

5. De op één wereld geïncarneerde Geesten zijn niet voor altijd aan die wereld verbonden, en volbrengen er niet alle opvolgende wisselingen die zij moeten doorlopen om de volmaaktheid te bereiken; wanneer zij op de ene wereld het punt van zelfvolmaking bereikt hebben, gaan zij op een meer ontwikkelde over, en zo opvolgend totdat zij tot reine Geesten zijn opgeklommen. Het zijn als het ware pleisterplaatsen, waar zij de middelen tot verdere vooruitgang vinden, evenredig aan hun ontwikkeling. Het is voor hen een beloning om op een andere wereld van hogere orde over te gaan, net zoals het een straf is, wanneer zij hun verblijf op een ongelukkige wereld moeten verlengen, of, als zij in het kwaad volharden in ballingschap gezonden worden naar een nog ongelukkiger wereld dan de gene die zij gedwongen zijn te verlaten.

Bestemming der aarde. Oorzaak van de aardse ellende.

6. Men verwondert zich, op aarde zoveel boosheid en slechte eigenschappen, zoveel ellende en gebreken van allerlei aard te vinden, en men trekt er de gevolgtrekking uit, dat het mensdom een treurig iets is. Dit oordeel ontstaat door het beperkte standpunt waarop men zich plaatst, waardoor een vals denkbeeld van het geheel verkregen wordt. Men moet inzien, dat men op aarde niet het gehele mensdom, maar slechts een oneindig klein gedeelte ervan ziet. En inderdaad, bestaat het mensdom uit al de met rede begaafde schepselen die de ontelbare werelden van het Heelal bewonen; en wat is de bevolking der aarde vergeleken met al de bewoners van die werelden? Minder dan die van een gehucht vergeleken met die van een groot Rijk. Als men zich slechts rekenschap geeft van de bestemming van de aarde en van hen die haar bewonen, dan behoeft de stoffelijke en zedelijke toestand van de mens op deze aarde ons geen verwondering meer te ontlokken.

7. Men zou zich van de bevolking van een grote stad een zeer verkeerd denkbeeld vormen, als men die naar de bewoners der laagste en armoedige buurten ging beoordelen. In een hospitaal ziet men niets dan zieken en verminderten; in een tuchthuis alle laagheden en ondeugden verenigd. In ongezonde streken, zijn de meeste inwoners bleek, ziekelijk en lijdende. Welnu, stel u de aarde voor als een voorstad, als een hospitaal, een gevangenis, een ongezond land, want dit alles te samen, is zij, en men zal begrijpen hoe het komt dat het lijden er de genietingen overtreft; want men zendt geen gezonden naar het hospitaal, noch zij die geen misdrijf gepleegd hebben naar een gevangenis; en de hospitalen, zijn evenmin als de gevangenissen plaatsen van vermaak.

En net zoals in de steden niet alle ingezetenen de hospitalen of gevangenissen bewonen, zo bevindt zich ook het gehele mensdom niet op deze aarde; en eveneens als men het hospitaal verlaat, wanneer men genezen is, en de gevangenis wanneer men zijn straftijd volbracht heeft, verlaat de mens de aarde voor gelukkiger werelden, wanneer hij van zijn zedelijke gebreken genezen is.

Onderwijs door de Geesten.

Hogere en lagere werelden.

8. De verdeling in lage en hogere werelden, is meer betrekkelijk dan absoluut; een wereld is lager of verhevener naarmate die beneden of boven andere staat op de opklimmende trap der vooruitgang.

Wanneer men de aarde tot uitgangspunt voor de vergelijking aanneemt, kan men zich van een lagere wereld een begrip vormen, door zich daar de mens voor te stellen, als staande op de trap van ontwikkeling van die wilde stammen of barbaarse volken die men er nog op aantreft en de overblijfselen zijn van zijn primitieve staat. Op de meest achterlijke werelden, zijn de wezens die haar bewonen als het ware rudimentair; zij hebben wel de menselijke vorm, maar zonder enige schoonheid.

De driften worden er door geen enkel gevoel van kuisheid of welwillendheid getemperd, noch door het begrip van recht of onrecht. Alleen ruw geweld geldt daar voor wet. Zonder nijverheid, zonder uitvindingen, brengen de bewoners hun gehele leven met de verovering van hun voedsel door. Maar God verlaat niet één van zijn schepselen. Te midden van de duisternis waarin hun verstand gedompeld is, sluimert de onbepaalde min of meer ontwikkelde ingeving van het begrip van een Opperwezen. Dit instinct is voldoende om de een boven de ander te verheffen, en hun ontwaken tot een meer ontwikkeld leven voor te bereiden; want het zijn geen verlaagde wezens, maar kinderen die tot mensen opgroeien.

Tussen die laagste en hoogste klasse van wezens zijn er oneindig veel trappen, en men heeft moeite om in reine, onthechte, en van heerlijkheid schitterende geesten, dezelfde te herkennen welke de primitieve schepselen bezielde hebben, net zoals men in de volwassen mens slechts met moeite het embryo herkennen kan.

9. In de reeds tot een verheven trap opgeklommen werelden zijn de voorwaarden van het zedelijke en stoffelijke leven geheel anders dan op aarde. De vorm van het lichaam is altijd zo als op alle werelden, de menselijke, maar mooier, volmaakter en vooral reiner. Het lichaam heeft niets wat aan de stoffelijkheid der aarde doet denken, daarom is het niet aan behoeften, noch aan ziekten, noch aan verval door de overheersende stof veroorzaakt onderhevig. De meer voortreffelijke zintuigen hebben gewaarwordingen welke hier op aarde verstikt raken. Door de betrekkelijke lichtheid der lichamen is beweging gemakkelijk en vlug; in plaats van zich met inspanning op de aarde voort te slepen, zweeft het lichaam om zo te zeggen langs de oppervlakte, of stijgt zonder andere kracht dan die van de wil aan te wenden in het uitspansel omhoog, zoals men de engelen afbeeldt, of zoals de Voorvaders zich de schimmen in de Eeuwige Jachtvelden voorstelden. De mensen behouden er naar welgevallen de trekken die zij in hun vorig bestaan hadden, en verschijnen aan hun vrienden, zoals dezen hen gekend hebben, maar omstraald door een Goddelijk licht, verheerlijkt door inwendige gewaarwordingen die altijd van een' verheven aard zijn. In plaats van een betrokken, door lijden en driften verwoest gelaat, straalt het verstand en het leven van hen uit met dezelfde glans, die schilders trachten na te bootsen door de licht- of stralenkrans waarmee zij heiligen versieren,

De weinige weerstand die de stof aan de zeer gevorderde geesten biedt, maakt dat de ontwikkeling van het lichaam met snelheid plaats vindt en dat de kindsheid zeer kort is of bijna in het geheel niet bestaat; het leven vrij van zorgen en angsten, is en betrekkelijk veel langer van duur dan op de aarde. In beginsel is de levensduur evenredig aan de graad van ontwikkeling der werelden. De dood gaat daar niet gepaard met de akeligheden van ontbinding. In plaats van een oorzaak van vrees te zijn, wordt deze daar beschouwd als een gelukkige omvorming, want in die wereld bestaat geen twijfel meer over de toekomst. De ziel die gedurende het leven strak ingesloten was door materie geniet en straalt een helderheid uit, die haar bijna in een voortdurende toestand van algehele vrijheid doet verkeren, en die het overbrengen van vrije gedachten toelaat.

10. Op deze gelukkige werelden, worden de vredelievende betrekkingen die altijd tussen de volken bestaan nooit vertroebeld door de zucht om zijn burens onder het juk te brengen, noch door de daaruit voortvloeiende oorlogen. Daar vindt men noch meesters, noch slaven, noch door geboorte bevoorrechte mensen. Een zedelijke en intellectuele meerderheid alleen bepaalt daar het verschil der

standen en geeft daar overwicht Het gezag wordt daar steeds geëerbiedigd, omdat dit alleen door verdienste verkregen wordt, en altijd met rechtvaardigheid wordt uitgevoerd. De mens tracht zich daar niet te verheffen boven de medemens, maar zich door volmaking boven zichzelf te verheffen. Zijn doel is op te klimmen tot de rang van ruime geest, en deze onophoudelijke wens ziet hij niet als kwellend, maar als een edele ambitie, die hem er toe brengt ijverig te leren, om dit doel te bereiken. Alle tedere en verheven menselijke gewaarwordingen, worden daar vermeerdert en gezuiverd. Haat, jaloerse kleingeestigheid, lage begeerlijkheid van hebzucht zijn er onbekend. De band van liefde en broederschap verenigt alle mensen. De sterken zijn de zwakkeren behulpzaam. Men bezit daar meer of min al naarmate men door verstand meerder of minder heeft kunnen vergaren, maar niemand lijdt er door gebrek aan het nodige, omdat niemand daar neergezet is tot boetedoening. In één woord, het kwaad bestaat daar niet.

11. Op uw wereld hebt gij het kwaad nodig, om het goede te kunnen gevoelen, de nacht om het licht te kunnen bewonderen, ziekten om de gezondheid te kunnen waarderen. Dáár zijn die tegenstellingen niet nodig; het eeuwige licht, de eeuwige schoonheid, de eeuwige kalmte van de ziel, doen een eeuwige vreugde ontstaan, die noch door de angsten van het stoffelijke leven, noch door de aanraking met de slechte mensen, die er niet toegelaten worden, verstoord wordt. Ziedaar wat de menselijke geest, het moeilijkst gelooft. Zeer vindingrijk was hij om de folteringen van de hel te beschrijven, maar nooit heeft hij zich de vreugde van de hemel kunnen voorstellen; en waarom niet? Omdat hij op een lage trap staande, alleen moeilijkheden en ellende ondervonden heeft; hij kan alleen spreken van hetgeen hem bekend is; maar naarmate hij zichzelf verheft en reinigt, wordt de horizon helder en begrijpt hij het goede dat in het verschiet ligt, zoals hij het kwaad begrepen heeft dat achter hem ligt.

12. Toch zijn deze gelukkige werelden, geen werelden voor bevoorrechten, want God is voor geen enkele van zijn kinderen partijdig; Hij schenkt aan allen dezelfde rechten en verschaft aan allen dezelfde middelen om er te komen; Hij laat iedereen van hetzelfde punt aanvangen, en Hij geeft de een niet meer dan de ander. De eerste rangen zijn voor allen toegankelijk: het is nu hun taak die door arbeid te veroveren. Het is aan hen die zo spoedig mogelijk te bereiken, of gedurende opvolgende eeuwen in de onderste lagen der mensheid te blijven kwijnen. (Zakelijke inhoud van het onderwijs door alle verheven Geesten gegeven).

Werelden voor boetedoening en beproeving.

13. Wat zal ik u zeggen over die werelden die bestemd zijn voor boetedoening wat u niet al bekend is omdat het voldoende is een blik te slaan op de aarde die u zelf bewoont? Het voortreffelijke verstand van veel van haar bewoners bewijst dat het niet een primitieve wereld is bestemd voor de terugkeer op aarde van nauwelijks uit de handen van de schepper voortgekomen Geesten. De aangeboren hoedanigheden die zij medebrengen bewijzen dat zij al geleefd hebben en dat zij al vorderingen gemaakt hebben; maar de vele ondeugden waaraan zij zich overgeven, zijn eveneens het bewijs van een grote zedelijke onvolmaaktheid. Daarom heeft God ze op een onherbergzame aarde geplaatst, om er door een moeilijke arbeid, en door de ellende van het leven te kunnen boeten voor hun misdrij-

ven, totdat zij het verdiend hebben op een gelukkiger wereld over te gaan.

14. Maar niet alle op aarde geïncarneerde geesten zijn daar voor boetedoening heengezonden. De rassen die u wilden noemt, zijn Geesten die zojuist de kindsheid verlaten, zich als 't ware op aarde bevinden om opgevoed te worden, en zich te ontwikkelen door aanraking met meer gevorderde geesten. Hierop volgen de half beschaafde rassen, die bestaan uit dezelfde Geesten in ontwikkeling. Deze zijn om zo te zeggen de inheemse rassen, die langzamerhand na eeuwenlange geïsoleerdheid groter geworden zijn, en waarvan enigen het intellectuele niveau van de meest verlichte volken hebben kunnen bereiken.

De Geesten die tot boetedoening op aarde verkeren, zijn er als 't ware uitheems. Zij hebben al op andere werelden geleefd, waar vandaan zij ten gevolge van hun volharding in het kwaad verbannen zijn. Omdat zij er een oorzaak van onrust voor de goeden waren, zijn zij voor enige tijd verbannen onder de minst ontwikkelde Geesten, met de opdracht deze te laten vooruitgaan, want zij hebben daartoe hun ontwikkelde verstand en de kiem van hun meegebrachte kundigheden. Dat is de reden waarom de Geesten die straf ondergaan zich bevinden te midden van de meest intelligente rassen en voor dezen heeft de ellende van het leven de meeste bitterheid, omdat zij gevoeliger zijn en meer door de wrijving te lijden hebben dan de primitieve rassen, waarvan het zedelijke gevoel meer afgestompt is.

15. De aarde is dus een van de typen van werelden voor boetedoening, waarvan de verscheidenheid oneindig is, maar die allemaal het algemene kenmerk dragen dat ze, tot verbanning dienen voor de aan Gods wetten weerspannige Geesten. Daar moeten die Geesten tegelijkertijd worstelen tegen de verdorvenheid van de mensen en tegen het strenge klimaat, een dubbel moeilijke arbeid die te gelijkertijd de kwaliteit van het hart en van het verstand ontwikkelt. Op die wijze laat God in zijn goedheid, zelfs de straf tot nut zijn voor de ontwikkeling van de Geest (H. Augustinus. Parijs, 1862).

Werelden tot wedergeboorte.

16. Hoeveel werelden zijn er onder de sterren die aan het azuren hemelgewelf schitteren net als de uwe door de Heer bestemd voor boetedoening en beproeving! Maar zijn er ook die nog ellendiger en ook die beter zijn, zoals in overgangsgebieden die men werelden tot wedergeboorte noemen kan. Ieder sterrenstelsel dat zich door de ruimte rondom een gemeenschappelijk aantrekkingspunt beweegt, sleept zijn beginnende werelden, die van verbanning, van beproeving, van wedergeboorte, en van gelukzaligheid met zich mee. Er is tegen u gesproken over die werelden waar de nieuwgeboren ziel geplaatst wordt, wanneer zij nog zonder kennis van goed, en kwaad, meester van zichzelf, in het bezit van een vrije wil, tot God kan voortschrijden. Er is u gezegd met welke uitgebreide eigenschappen de ziel begiftigd is om het goede te doen. Maar helaas! er zijn er die bezwijken, en omdat God deze niet wil vernietigen staat Hij hen toe naar die werelden te gaan, waar zij zich door opvolgende incarnaties reinigen, zich herstellen, en waar zij weer de heerlijkheid die voor hun bestemd was zullen waardig worden.

17. De werelden tot wedergeboorte dienen als overgang tussen die van boetedoening en de

gelukkige werelden. De ziel die er zich berouwwol toont vindt er, terwijl zij haar verbetering voleindigt, kalmte en rust. In deze werelden is de mens ook nog onderworpen aan de wetten die de stof beheersen. De mens voelt ook daar nog uw gewaarwordingen en verlangens, maar is bevrijd van de ongeregelde driften, waarvan zij nog slaven zijn; daar bestaat geen hoogmoed meer die het hart verdooft; geen afgunst die het martelt; geen haat die het verstikt; het woord liefde staat op ieders voorhoofd te lezen. De maatschappelijke betrekkingen worden er met een volmaakte rechtvaardigheid geregeld: allen wijzen elkander op God, en trachten door de nakoming van zijn wetten tot Hem te komen.

Maar ook nog daar bestaat de volmaakte gelukzaligheid nog niet, maar het is er de dageraad van. De mens is er nog vlees, en dientengevolge nog onderhevig aan wederwaardigheden van welke alleen de geheel verlichte schepselen bevrijd zijn. Hij heeft er nog beproevingen te doorstaan, maar deze hebben niet dat grievende en angstige van boetedoening. Bij de aarde vergeleken zijn deze werelden zeer gelukkig, en velen onder u zouden wensen daar te mogen blijven, want het is de stilte na de storm; de herstelling na een zware ziekte; maar de mens die minder ingenomen is met de stoffelijke dingen, begrijpt de toekomst beter dan u dit doet. Hij begrijpt dat er andere vreugde bestaat die de Heer toezegt aan hen die het zich waardig maken, wanneer de dood hun lichaam vernietigd zal hebben om hen het ware leven te schenken. Dan zal de bevrijde ziel over de horizon zweven; dan bestaan er geen stoffelijke en grove zintuigen meer, maar die van een reine en hemelse vervloeiing van geest en lichaam die de uitstroming van God zelf inademt met de welriekende geuren van liefde en humaniteit die uit ieders boezem stromen.

18. Doch helaas! Zelfs in die werelden is de mens nog feilbaar, en de Geest van het kwaad, heeft er niet geheel zijn heerschappij verloren. Niet voorwaarts gaan, is teruggang, en indien hij niet pal staat op de weg van het goede, kan hij weer tot de werelden van boetedoening vervallen, waar hem nieuwe en nog ernstiger beproevingen wachten.

Aanschouw dus in de avond in het uur van het gebed en van rust, dat azuren gewelf, en in die ontelbare bollen die boven uw hoofd schitteren zoek die welke tot God leiden, en bid Hem dat na de boetedoening op aarde een wereld tot wedergeboorte zich voor u moge openen. (H. Augustinus, Parijs, 1862.)

Vooruitgang der werelden.

19. Vooruitgang is een van de wetten der Natuur. Alles wat bestaat, bezielde of onbezielde, is door Gods goedheid, die wil dat alles groeit en gelukkig is, daaraan onderworpen. Zelfs de vernietiging, die aan de mens als het einde der dingen toeschijnt, is slechts een middel om door vervorming tot een meer volmaakte toestand te geraken, want alles sterft om te herleven, en niets keert tot het Niet terug.

Tegelijkertijd dat de levende wezens zedelijk beter worden, gaan de werelden die zij bewonen stoffelijk vooruit. Indien men een wereld kon volgen in haar verschillende tijdperken van vervorming van het ogenblik af dat de eerste atomen waaruit zij bestaat tezamen werden opgehoopt, zou men haar een oneindige, maar voor ieder menselijk geslacht onmerkbaar opklimmende reeks zien

doorlopen, en haar bewoners telkens een aangenamer verblijf aanbieden naarmate deze zelf op de weg van vooruitgang voortschrijden.

Zo streeft alles hand in hand vooruit naar volmaaktheid: de mens, de dieren die zijn helpers zijn, de planten en het verblijf; want niets in de natuur is stationair. Wat is deze gedachte groots en Gods Majesteit waardig! Hoe klein en onwaardig daarentegen is degene die zijn zorg en voorzienigheid beperkt tot de onmerkbare zandkorrel in het Heelal welke men Aarde noemt; en het mensdom tot die weinige mensen die haar bewonen.

Volgens die natuurwet, heeft de aarde stoffelijk en zedelijk verkeerd in een lagere staat dan die waarin zij zich nu bevindt en zal in beide opzichten ook een hogere rang bereiken. De aarde bevindt zich nu in een tijdperk van overgang, waar zij vanuit een wereld voor boetedoening een wereld tot wedergeboorte wordt. Als zij dit geworden is, zal het mensdom er gelukkig zijn, omdat Gods wet er heersen zal. (H. Augustinus. Parijs, 1862).

HOOFDSTUK IV.

Niemand kan het koninkrijk Gods zien tenzij hij opnieuw geboren wordt.

- Opstanding en wedergeboorte.
- De banden van bloedverwantschap worden versterkt door de wedergeboorte en verbroken door het slechts éénmalige bestaan.
- *Onderwijs door de Geesten*: grenzen van de incarnatie.
- Is de wedergeboorte een straf?

1. Toen Jezus gekomen was in de delen van Cesaréa Philippi, vroeg hij zijn discipelen: wie zeggen de mensen, dat ik, de Zoon der mensen ben? En zij zeiden: Sommigen: Johannes de Doper; en anderen: Elias; en weer anderen: Jeremia, of één van de profeten. — Hij zei: maar jullie, wie zeggen jullie dat ik ben? — En Simon Petrus, antwoordde en, zei: " U bent de Christus, de Zoon van de levende God". — En Jezus antwoordde en zei tegen hem: "Zalig ben jij, Simon Bar-Jona! Want vlees en bloed heb jij niet geopenbaard, maar mijn Vader die in de hemel is. (Matth. XVI. v. 13—17.)

2. En Herodes, de viervorst, hoorde al die dingen die van hem (Jezus) verteld werden en was twijfelachtig, omdat door sommigen gezegd werd, dat Johannes uit de dood was opgestaan en door sommigen dat Elias verschenen was; en door anderen, dat een van de oude profeten was opgestaan. — En Herodes zei: Johannes heb ik onthoofd; maar wie is nu deze, van wie ik zulke dingen hoor? En hij wilde hem zien. (Marc. VI, v.14—15; Luc. IX, v. 7—9)

3. (Na de verheerlijking op de berg.) En zijn discipelen vroegen hem: waarom zeggen de schriftgeleerden dan, dat Elias eerst moet komen? — Maar Jezus antwoordde en zei tegen hen: het is waar dat Elias zal komen om alles weer op te richten. — Maar ik zeg u, dat Elias al gekomen is, maar zij hebben hem niet gekend en zij hebben hem behandeld zoals zij hebben gewild. Zo zullen zij ook de Zoon van de mensen laten lijden. — Toen begrepen de discipelen, dat hij tegen hen over Johannes de Doper gesproken had. (Matth, XVII. v. 10—13; Marc. IX, v. 10—12)

Opstanding en wedergeboorte.

4. De wedergeboorte was een joods dogma, onder de naam van opstanding bekend. Alleen de Sadduceeën, die beweerden dat met de dood aan alles een einde komt, geloofden er niet in. De gedachten van de Joden omtrent dit punt waren echter niet met juistheid omschreven, omdat zij slechts onbepaalde en onvolkomen denkbeelden over de ziel en haar verbinding met het lichaam hadden. Zij geloofden dat iemand die geleefd had herleven kon, zonder zich rekenschap te kunnen geven op welke wijze dit plaats kon vinden. Zij duiden met het woord opstanding hetzelfde aan wat het spiritisme wedergeboorte (reïncarnatie) noemt. Inderdaad veronderstelt het woord opstanding dat het leven weer in het dode lichaam terugkeert waarvan de wetenschap de stoffelijke onmogelijkheid bewijst, vooral wanneer de grondstoffen waaruit het lichaam bestaat, al lang zijn verspreid en in andere organismen opgenomen zijn. De wedergeboorte (reïncarnatie) is de terugkeer van de ziel of Geest tot het lichamelijke leven, maar in een ander lichaam opnieuw daarvoor gevormd, en die met het vorige niets gemeen heeft. Het woord opstanding kon dus toegepast worden op Lazarus, maar niet op Elias, noch op de andere profeten. Indien dus, volgens hun geloof, Johannes de Doper Elias was, kon het lichaam van Johannes niet het lichaam van Elias zijn, omdat men Johannes als kind, en ook zijn vader en moeder gekend had. Johannes kon dus wel de wedergeboren, maar niet de uit de dood opgestane Elias zijn.

5. En er was een mens onder de Farizeeën wiens naam Nicodemus was, een overste van de Joden; — Deze kwam in de nacht bij Jezus, en zei tot hem: " Rabbi! wij weten, dat u als een leraar bent gekomen van God, want niemand kan deze tekenen doen, die u doet, indien God niet met hem is". — Jezus antwoordde en zei tot hem "Voorwaar, voorwaar zeg ik u. Niemand kan het Koninkrijk Gods zien, tenzij deze wederom geboren wordt." — Nicodemus zei tot hem: "hoe kan een mens die al oud is weer geboren worden? Kan hij opnieuw terugkeren naar zijn moeders buik en voor de tweede keer geboren worden?" — Jezus antwoordde: "Voorwaar, voorwaar zeg ik u. Indien iemand niet geboren wordt uit water en Geest, kan hij niet het koninkrijk Gods binnen gaan. — Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees; en hetgeen uit de Geest geboren is, dat is Geest. — Verwonder u niet, dat ik u gezegd heb dat U weer geboren moet worden. — De wind blaast, waarheen hij wil, en u hoort zijn geluid, maar u weet niet waar hij vandaan komt, en waar hij heen gaat; zo is het ook met een ieder die uit de Geest geboren is. — Nicodemus antwoordde en zei tot hem: "Hoe kunnen deze dingen geschieden?" —Jezus antwoordde en zei tot hem; "Bent u een leraar van Israël, en weet u deze dingen niet? — Voorwaar, voorwaar zeg ik u: wij spreken van wat wij weten en getuigen van wat wij gezien hebben; en toch neemt u onze getuigenis niet aan. — Maar als u mij niet gelooft als ik over aardse dingen spreek, hoe zult u mij dan geloven als ik met u over de hemelse spreek?" (Johannes, III, v. 1—12).

6. Het denkbeeld dat Johannes de Doper Elias was, en dat de profeten, in levende lijve op de aarde konden terug komen, vindt men op verschillende plaatsen, en met name in de hierboven on-

der n°. 1, 2 en 3 aangehaalde in het evangelie vermeld; indien dit geloof een vergissing was geweest, zou Jezus niet nagelaten hebben het te bestrijden, zoals hij zo veel andere bestreden heeft. Integendeel, hij heeft die door zijn gezag bevestigd, en voorop geplaatst als een noodzakelijke voorwaarde, als hij zegt: "*Niemand kan het Koninkrijk Gods zien, tenzij hij wederom geboren wordt*; en hij dringt er op aan door er bij te voegen: *verwonder u niet dat ik u gezegd heb dat u wederom geboren MOET worden*.

7. Deze woorden: "*indien iemand niet wedergeboren wordt uit water en geest*," zijn geïnterpreteerd in de zin van wedergeboorte door het doopwater, maar de oorspronkelijke tekst luidde eenvoudig: *niet wedergeboren worden uit water en Geest*, terwijl men in sommige vertalingen, de woorden *uit Geest* in *uit Heilige Geest* veranderd heeft, hetgeen niet meer dezelfde betekenis heeft. Dit belangrijke punt blijkt uit de eerste commentaren die over het Evangelie geschreven zijn, zoals dit later zonder de minste dubbelzinnigheid overtuigend bewezen zal worden. 1)

8. Om de werkelijke zin van die woorden te begrijpen, moet men teruggaan tot de betekenis van het woord *water*, dat niet in zijn ware betekenis gebruikt werd.

De kennis van Natuurwetenschap was bij de voorvaderen zeer gebrekkig. Zij geloofden dat de aarde uit het water was voortgesproten, en om die reden beschouwden zij het water als het enige absolute scheppende element. Daarom leest men in Genesis dat "Gods Geest op de wateren zweefde, drijvend midden op het water. Dat het firmament zich bevindt in het middelpunt van de wateren. Dat de wateren onder de hemel op een plaats samen komen, en dat het droge gedeelte ervan gezien wordt — Dat de wateren levende dieren *voortbrengen*, zwemmend in het water en vogels die boven de aarde vliegen, en onder het uitspansel van de hemel." 2)

Volgens dit geloof was het water het symbool van de stoffelijke natuur geworden, zoals de Geest die van der intelligente natuur is. De woorden: »indien de mens niet geboren wordt uit water en Geest, of in water en Geest» betekent dus: »Indien de mens niet met zijn lichaam en met zijn ziel geboren wordt.» En het is in die zin dat men het in het begin heeft opgevat.

Bovenstaande uitlegging wordt verder gerechtvaardigd door de andere woorden: *wat uit het vlees geboren is, dat is vlees; en hetgeen uit de Geest geboren is, dat is Geest*. Jezus onderscheidt hier duidelijk de Geest van het lichaam. *Wat uit het vlees geboren is dat is vlees*, geeft duidelijk te kennen, dat het alleen het lichaam is dat uit het lichaam voorkomt, en dat de Geest geheel onafhankelijk is van het lichaam.

1) De vertaling van Osterwald is gelijk aan de oorspronkelijke tekst en luidt: niet wedergeboren uit water en Geest. Die van Sacy zegt: uit de Heilige Geest; (Saint Esprit.), die van Lamennais; uit de Geest die heilig is. (de l'Esprit-Saint.)

2) In de door mij gevolgde vertaling van de bijbel staat: dat de wateren een overvloedig gewemel van levende zielen voortbrengen; en dat het gevogelte boven de aarde vliegt in het uitspansel van de hemel. J.G.P.

9. *De wind blaast, waarheen hij wil, en u hoort zijn geluid, maar u weet niet, vanwaar hij komt, en waar hij heen gaat*, kan opgevat worden als *Gods Geest*, het leven schenkend aan wie Hem zulks behaagt; of wel de ziel van de mens. Bij deze laatste opvatting betekent "u weet niet vanwaar hij komt, en waar hij heengaat" dat men niet weet wat de Geest geweest is, noch wat hij worden zal. Indien de Geest of de ziel toch tegelijk met het lichaam geschapen was dan zou men wel weten waar hij vandaan kwam, want men zou zijn begin kennen. Hoe men de zaak ook opvat, zij is de erkenning van het beginsel van het vóórtbestaan van de ziel, en dientengevolge van het herhaald bestaan van de mens.

10. En vanaf de dagen van Johannes de Doper tot nu toe, wordt het koninkrijk der hemelen geweld aangedaan, en het zijn de geweldenaars zelf die het geweld meebrengen. — Want alle profeten en ook de wet hebben tot aan Johannes toe voorspeld. — En als u wilt begrijpen wat ik u zeg, *hijzelf is Elias, die komen zal*. — Wie oren heeft om te horen, die hoort (Matth. XI, v. 12—15.)

11. Indien, het beginsel van de wedergeboorte in het evangelie van Johannes uitgedrukt, strikt genomen in een geheel mystieke zin kon worden opgevat, dan zou dit niet in die zin worden opgevat in deze tekst van Mattheüs, die zonder de minste dubbelzinnigheid is: *HIJ IS Elias die komen zou*. — Hier is geen beeldspraak, noch allegorische voorstelling. Het is een positieve bevestiging. — »Vanaf de dagen van Johannes tot nu toe nemen de geweldenaars het koninkrijk der hemelen met geweld." Wat betekenen deze woorden, omdat Johannes de Doper toen immers nog leefde? Jezus verklaart dit door te zeggen: "als u wilt begrijpen wat ik zeg *HIJ IS Elias die komen zou*." Met Johannes die niemand anders is dan Elias, zinspeelt Jezus op de tijd toen Johannes onder de naam Elias in leven was. »Tot nu toe wordt het Koninkrijk der Hemelen met geweld genomen," is een andere zinspeling op de gewelddadige wet van Mozes, die, teneinde het beloofde land te verkrijgen dat voor de Joden het Paradijs was, de verdelging van de ongelovigen gelastte, terwijl volgens de nieuwe wet — de hemel door liefde en zachtzinnigheid verworven wordt.

Verder voegt hij er aan toe: a "*Wie oren heeft om te horen, die hoort*. Deze zo vaak door Jezus herhaalde woorden geven duidelijk te kennen dat niet iedereen in staat was alle waarheden te begrijpen.

12. Diegenen van uw volk die men gedood heeft zullen opnieuw leven; diegenen onder de mijnen die gedood zijn zullen opstaan. Wordt wakker uit uw slaap, en zing ter ere van God. U die in het stof woont, omdat de dauw die op u valt een dauw van licht is, en u de aarde en het rijk der reuzen zult verdelgen. (Jesaja, XXVI, v. 19.)

13. Deze uitdrukking van Jesaja is even duidelijk:

"Die van uw volk die men gedood heeft *zullen opnieuw leven*." Indien de profeet het geestelijk leven bedoeld had, indien hij had willen zeggen, dat zij welke men ter dood gebracht had niet in de geest dood waren, zou hij gezegd hebben: uw doden *leven nog*, en niet *zullen opnieuw leven*. Geestelijk opgevat zouden deze woorden geen zin hebben, omdat zij een afbreking van het leven van de ziel in zich zouden sluiten. In de zin van *redelijke wedergeboorte* zouden zij de ontkenning van de eeuwi-

ge straffen zijn, omdat zij als. beginsel vaststellen, dat *allen die dood zijn herleven zullen*.

14. Maar als een man *eenmaal* gestorven is, nadat zijn lichaam van zijn ziel gescheiden, vergaan is, wat wordt hij dan? — Als een man *éénmaal* gestorven is, zal hij wel weer *opnieuw kunnen herleven*? In die strijd waarin ik mij alle dagen van mijn leven bevind zal ik wachten totdat mijn verandering komen zal. (Job XIV, v. 10 -- 14. Volgens de vertaling van le Maitre de Sacy.)

3) Dit vers in de vertaling van de Sacy is geheel anders dan in de door mij gebruikte bijbel, dus heb ik er een eigen vertaling van moeten geven.

J.G.P.

Als een mens sterft verliest hij al zijn kracht, hij blaast zijn adem uit. Waar is hij dan? Als de mens sterft, *zal hij dan herleven*? Zal ik alle de dagen van mijn strijd wachten, totdat er enige verandering in mij komt? (als eerder genoemd, volgens de protestantse vertaling van Osterwald.)

Als de mens gestorven is, leeft hij nog altijd; *als de dagen van mijn aardse bestaan eindigen*, zal ik wachten, want ik *zal er opnieuw wederkeren*. (Als hiervoor, volgens de vertaling van de Griekse kerk.)

15. In al deze drie vertalingen, staat het herhaald bestaan van de mens duidelijk uitgedrukt. Men kan niet veronderstellen dat Job heeft willen spreken van de wedergeboorte door het water van de doop, wat hij zeker niet kende. “Indien de mens *eenmaal* gestorven is, zou hij wel *weer opnieuw kunnen herleven*?” In het denkbeeld een keer te sterven en te herleven ligt de herhaling van sterven en herleven opgesloten. De vertaling van de Griekse kerk is zo mogelijk nog duidelijker. “Wanneer ik de dagen van mijn *aardse bestaan* eindig zal ik wachten, want *ik zal er wederkeren*,” dat wil zeggen ik zal naar het aardse bestaan terugkeren. Dit is even duidelijk als wanneer iemand zegt: “Ik ga mijn huis uit, maar ik zal er in terug komen.”

“In die strijd, waarin ik mij alle dagen van mijn leven bevind zal ik *wachten* totdat mijn verandering komen zal.” Job spreekt hier klaarblijkelijk van de strijd met de ellende van de wereld, waartegen hij moet vechten; hij wacht op zijn verandering, dat wil zeggen hij is onderworpen. In de Griekse vertaling schijnt *wachten* meer op het *nieuwe bestaan* toepasselijk te zijn: wanneer mijn aardse bestaan eindigt *zal ik wachten*, want ik zal er terug keren.” Het is alsof Job zich na zijn dood plaatst in de tussentijd die het ene bestaan van het andere scheidt en zegt dat hij *daar* zijn terugkeer zal afwachten.

16. Het is dus niet twijfelachtig dat het beginsel van wedergeboorte onder de naam van opstanding een van de grondstellingen van het Joodse geloof was; en dat dit door Jezus en de profeten uitdrukkelijk bevestigd is. Hieruit volgt dus dat als men de reïncarnatie niet aanneemt, men de woorden van Jezus loochent. — Zijn woorden zullen eenmaal op dit punt gezag hebben, wanneer men die net als op zoveel andere punten zonder vooringenomenheid met andere meningen zal overdenken.

17. Maar bij dat gezag, beschouwd vanuit godsdienstig oogpunt, komt er nog het wijsgerige

in de vorm van de bewijzen van feiten die verkregen zijn door waarneming. Wanneer men van de verschijnselen tot de oorzaak hiervan opklimt, dan verschijnt de wedergeboorte (reïncarnatie) als een absolute noodzakelijkheid, als een voorwaarde aan het mensdom eigen, in één woord: als een wet van de Natuur. Zij openbaart zich door haar resultaten om zo te zeggen op een stoffelijke manier, zoals de verborgen motor zich door beweging openbaart. Zij alleen kan de mens zeggen, *waar hij vandaan komt, waar hij heen gaat, waarom hij op aarde is*, en alle afwijkingen en schijnbare onrechtvaardigheden die het leven oplevert rechtvaardigen.

Zonder het grondbeginsel van het vooraf bestaan van de ziel, en van het herhaald bestaan van de mens, zijn de meeste stellingen van het Evangelie onbegrijpelijk en het is daardoor dat zij tot zoveel tegenstrijdige verklaringen aanleiding gegeven hebben — het grondbeginsel van de wedergeboorte is de sleutel die aan hen hun wezenlijke betekenis moet teruggeven.

De banden van bloedverwantschap worden versterkt door de wedergeboorte en verbroken door het slechts éénmalig bestaan.

18. De familiebanden worden niet door de wedergeboorte, vernietigd zoals door sommigen wordt geloofd, maar worden daardoor integendeel versterkt en nauwer aangehaald. Het is het tegenovergestelde beginsel dat hen vernietigt.

De Geesten vormen in de ruimte groepen of families die door genegenheid, sympathie en overeenkomst van karakter met elkaar verenigd zijn. Deze Geesten die gelukkig zijn door samen te zijn zoeken elkaar op. De wedergeboorte scheidt ze slechts tijdelijk van elkaar, want na hun terugkomst in het Geestenrijk vinden zij elkaar terug, als vrienden die van een reis terugkeren. Zij volgen elkaar zelfs in hun wedergeboorte, waar zij in dezelfde familie of in dezelfde kring verenigd worden, en samen werken aan hun gezamenlijke ontwikkeling. Indien de een wedergeboren wordt en de andere niet, blijven zij toch in gedachte aan elkaar verbonden. Zij die vrij zijn, waken over degenen die in gevangenschap zijn. De meest gevorderden proberen de minst gevorderden te laten vooruitkomen. Na ieder volbracht bestaan hebben zij een stap verder op de weg naar volmaaktheid afgelegd. Hoe langer hoe minder aan de stof gehecht, is hun genegenheid vuriger omdat zij reiner is en niet meer door egoïsme of door passie verduisterd wordt. Zij kunnen op die manier een onbeperkt aantal keer hun lichamelijk bestaan doorlopen, zonder dat daardoor de minste afbreuk gedaan wordt aan hun wederzijdse genegenheid

Het spreekt vanzelf dat er hier alleen sprake is van echte genegenheid van ziel tot ziel, de enige die de vernietiging van het lichaam overleeft; want zij die zich hier op aarde alleen voor het zinnelijke verenigen, hebben geen enkel motief om elkaar in de Geestenwereld op te zoeken. De enige genegenheid die duurzaam is, is die van de Geest. De zinnelijke liefde verdwijnt tegelijk met de oorzaak die deze heeft doen ontstaan. Die oorzaak bestaat in de Geestenwereld niet meer, terwijl de ziel altijd blijft bestaan. Wat betreft de mensen die zich alleen met elkaar verenigd hebben uit eigenbelang, deze zijn in werkelijkheid niets voor elkaar. De dood scheidt hen van elkaar zowel op aarde als in de

hemel.

19. De eendracht en genegenheid die tussen bloedverwanten bestaat is een teken van de vroegere sympathie die hen tot elkaar gebracht had. Ook zegt men wel van iemand waarvan de smaak en de neigingen verschillen met die van zijn naasten dat hij niet van de familie is. Hierin spreekt men meer waarheid dan men wel denkt. God staat in de gezinnen wedergeboorten toe van antipathieke of vreemde Geesten toe, met het dubbele doel om die voor de ene een beproeving en voor de andere een middel van vooruitgang te laten zijn. Vervolgens verbeteren langzamerhand de slechten door hun contact met de goeden en door de hulp die zij van hen ontvangen. Hun karakter wordt zachter, hun zeden reiner, de antipathieën verdwijnen. Op die manier kan de vermenging van de verschillende soorten Geesten plaatsvinden, op dezelfde wijze als die op aarde plaats vindt tussen rassen en volkeren.

20. De angst voor een oneindige vermeerdering van bloedverwantschap door wedergeboorte, is een egoïstische vrees, die alleen bewijst dat men zijn liefde niet groot genoeg acht, om die aan een groot aantal mensen te kunnen geven. Zou een vader die vele kinderen heeft die dan minder lief hebben, dan wanneer hij er maar een had? Maar laten de egoïsten gerust zijn, want die vrees is niet gegrond. Omdat een mens tien keer wedergeboren is, volgt daar nog niet uit, dat hij in de Geestenwereld, tien vaders, tien moeders, tien vrouwen, en een daaraan evenredig aantal kinderen en nieuwe bloedverwanten zal vinden. Altijd zal hij daar dezelfde voorwerpen van zijn liefde die met hem op aarde verbonden zijn geweest, in verschillende betrekkingen terug vinden.

21. Laten we nu eens de gevolgen nagaan van de leer van *geen* wedergeboorte. Deze leer vernietigt noodzakelijkerwijze het al eerder bestaan van de ziel. Omdat de zielen tegelijkertijd met het lichaam geschapen worden bestaat er tussen hen geen eerdere betrekking. Zij zijn volkomen vreemden voor elkaar. De vader is een vreemde voor zijn zoon; en de affiniteit in de gezinnen wordt dus teruggebracht tot zuiver lichamelijke affiniteit, zonder enige spirituele band. Er bestaat dus niet de minste rede om zich voor te staan op deze of gene illustere voorvader. Bij wedergeboorte, kunnen voorouders en afstammelingen elkaar gekend hebben, samen geleefd hebben, elkaar lief gehad hebben, en later weer met elkaar herenigd zijn om hun vriendschapsbanden nauwer te kunnen aanhalen.

22. Dit voor zover het verleden betreft. Wat betreft de toekomst wordt het lot van de zielen volgens een van der grondstellingen die uit de niet reïncarnatie voortvloeit onherroepelijk vastgesteld na een bestaan. De definitieve vaststelling van dat lot impliceert het ophouden van iedere vooruitgang, want als er, in welk opzicht dan ook, vooruitgang is, bestaat er geen onherroepelijk bepaald lot. Naar mate de zielen goed of slecht geleefd hebben, gaan zij onmiddellijk naar het verblijf van de gelukzaligen of naar de eeuwige hel. *Zij worden onmiddellijk voor altijd van elkaar gescheiden, zonder hoop zich ooit weer te kunnen herenigen*, zodat vaders, moeders, kinderen, mannen, vrouwen, broeders, zusters, vrienden, nooit zeker zijn elkaar weer te zullen zien. Het is de absolute verbreking van alle banden van bloedverwantschap.

Bij wedergeboorte en de vooruitgang die er een gevolg van is, vinden al diegenen die elkaar lief gehad hebben, elkaar op aarde en in de ruimte terug, en gaan met elkaar voorwaarts om bij God aan te komen. Indien er onder hen zijn die op de weg achterblijven, vertragen zij hun vooruitgang en hun geluk. Maar alle hoop is daarom niet verloren. Geholpen, aangemoedigd en ondersteund door

degenen die hen lief hebben, zullen zij eenmaal de modderpoel waarin zij gezonken zijn verlaten. Bij wedergeboorte bestaat er dus eeuwig durende solidariteit tussen reïncarneerden en niet reïncarneerden, en daardoor een nauwere aanhaling van genegenheids banden.

23. Kort samengevat, de mens heeft de keus tussen vier voorstellingen van de toekomst die hem aan gene zijde van het graf wacht:

1^e. Het Niet volgens de materialistische leer; 2^e. De versmelting met het Universele Al, volgens de Pantheïstische leer; 3^e. De individualiteit met onherroepelijke vaststelling van zijn lot, volgens de kerk. 4^e. De individualiteit met oneindige vooruitgang volgens de Spiritistische leer.

Volgens de eerste twee worden de banden van bloedverwantschap na de dood verbroken zonder hoop elkaar ooit weer te zien. Volgens de derde bestaat er een kans om elkaar weer te zien, mits men op dezelfde plaats belandt, en dit kan zowel de hel, als de hemel zijn; bij meervoudig bestaan, dat onlosmakelijk verbonden is aan geleidelijke vooruitgang, bestaat er zekerheid in de continuïteit van betrekkingen tussen hen die elkaar hebben liefgehad, en deze is het die de ware bloedverwantschap uitmaakt.

Onderwijs door de geesten.

Grenzen van de incarnatie.

24. Wat zijn de grenzen van de incarnatie?

De incarnatie heeft eigenlijk gezegd, als men daarmee het omhulsel dat de geest tot lichaam strekt bedoelt, geen juist afgebakende grenzen, aangezien het stoffelijke van dit omhulsel afneemt, naarmate de geest zich reinigt. Op zekere meer gevorderde werelden dan de aarde, is dat omhulsel al veel minder compact, minder zwaar en minder grof, en daarom minder aan ongemakken onderhevig. Op een hogere trap raakt zij onthecht van het stoffelijke en gaat zij over in een fluïdum tussen lichaam en geest. Al naar gelang de wereld waar de Geest geroepen wordt om te leven, neemt hij een omhulsel aan dat past bij de aard van die wereld.

Het overgangsgebied tussen lichaam en geest zelf ondergaat opeenvolgende vervormingen. Het wordt meer en meer etherisch, totdat het geheel gelouterd is en een zuivere Geest wordt. Wanneer er bepaalde werelden tot verblijfplaats voor de vergevorderde Geesten zijn aangewezen, als stationering, dan zijn deze er niet zo aan gebonden als op de lagere werelden. De staat van ontwikkeling waarin zij zich bevinden, veroorlooft hen zich overal naar toe te begeven waar de taken die hun toevertrouwd worden hen roepen.

Indien men de incarnatie vanuit het stoffelijk oogpunt bekijkt, zoals die op de aarde plaats vindt, dan kan men zeggen dat deze tot de lagere werelden beperkt is. Het hangt dus van de Geest zelf af, zich er meer of minder snel van te verlossen, en te werken aan zijn zuivering.

Daarbij moet men ook niet uit het oog verliezen dat in de staat van omzwerving, dat wil zeggen gedurende de periode tussen twee aardse levens, de toestand van de Geest evenredig is aan de aard van de wereld waaraan hij door de staat van zijn ontwikkeling verbonden is. Hij is gedurende die

omdoling min of meer gelukkig, vrij en verlicht naar mate hij meer of minder van het stoffelijke onthecht is. (H. Lodewijk Parijs, 1859.)

Noodzakelijkheid van de wedergeboorte.

25. Is de wedergeboorte een straf, en zijn het alleen de schuldige Geesten die er aan onderworpen zijn?

Het lichamelijke leven is voor de Geesten noodzakelijk, om door middel van een materiële handeling het doel waarvan God hun de uitvoering heeft opgedragen te kunnen volbrengen. Het is noodzakelijk voor de Geesten zelf, omdat de activiteit die zij moeten ontplooien, de ontwikkeling van hun verstand bevordert.

God de Hoogste Rechtvaardigheid, moet aan ieder van zijn kinderen een gelijk deel geven. Daarom laat hij iedereen van hetzelfde punt beginnen, geeft hij aan allen dezelfde natuurlijke geschiktheid, *dezelfde plichten te vervullen, en dezelfde vrijheid tot handelen*. Ieder voorrecht hierin zou een voorkeur zijn, en iedere voorkeur een onrechtvaardigheid. Maar de incarnatie is voor alle Geesten slechts een toestand van overgang; deze is een taak die God hen bij het begin van hun leven oplegt als eerste proef voor het gebruik dat zij van hun vrije wil zullen maken. Zij, die deze taak met ijver volbrengen, komen spoedig en met minder moeite de eerste trap van hun inwijding te boven, en genieten des te eerder van de vruchten van hun arbeid. Maar zij die een slecht gebruik maken van de vrijheid die God hun geschonken heeft, vertragen hun vooruitgang. Zodoende kunnen zij door hun halsstarigheid de noodzakelijkheid van hun reïncarnatie tot in het oneindige verlengen. In dat geval wordt de wedergeboorte een straf. (H. Lodewijk, Parijs, 1859.)

26. *Opmerking.* Een alledaagse vergelijking zal dit onderscheid duidelijk maken. De leerling verkrijgt de titels die de wetenschap toekent alleen na het gevolgd hebben van de colleges die bij de opleiding horen. Die colleges, afgezien van het werk wat zij vereisen, zijn het middel om het doel te bereiken, en niet een straf. De ijverige leerling maakt de weg korter en vindt minder doornen. Geheel anders is het met degene die ten gevolge van zijn nalatigheid en luiheid enkele klassen moet overdoen. Niet het werk op zich in die klas, maar de verplichting om hetzelfde werk van voren of aan opnieuw te moeten doen, is een straf.

Zo is het ook met de mens op aarde gesteld. Voor de geest van de wilde die bijna aan het begin van zijn geestelijk leven staat, is de wedergeboorte een middel om zijn verstand te ontwikkelen; maar voor de verlichte mens, bij wie het zedelijke gevoel in hoge mate ontwikkeld is en die verplicht wordt om de levensweg vol ellende opnieuw te moeten afleggen, terwijl hij al op zijn bestemming kon zijn aangeland, is het een straf door de noodzakelijkheid waarin hij verkeert, om zijn verblijf te moeten verlengen op een lagere en ongelukkige wereld. Hij daarentegen die met ijver werkt aan zijn zedelijke verbetering, kan niet alleen den duur van zijn stoffelijke incarnatie bekorten, maar ineens de tussentussende trappen, die hem van de verheven werelden verwijderd houden, overspringen.

Zou het niet mogelijk kunnen zijn, dat de Geesten zich slechts een maal op dezelfde wereld

incarneren, en hun verschillende levens op andere planeten vervolgen? Deze mening zou alleen aan-nemelijk zijn indien alle mensen op aarde op volmaakt gelijke trap van verstand en zedelijkheid ston-den. Het verschil dat tussen hen vanaf de wilde tot aan de beschaafde mens bestaat, wijst de trappen aan die zij geroepen zijn te doorlopen. Verder moet de incarnatie tevens een nuttig doel hebben; en welk doel is dit bij de ephemerische incarnaties van kinderen die jong sterven? Deze zouden geleden hebben zonder voordeel voor henzelf of voor anderen. God, wiens wetten allemaal even wijs zijn, doet niets nutteloos. Door de reïncarnatie op dezelfde bol heeft Hij gewild dat dezelfde Geesten weer met elkaar in aanraking zouden komen, en de gelegenheid zouden krijgen, het elkaar aangedane leed te herstellen. Door hun vroegere betrekking tot elkaar heeft hij bovendien de familiebanden willen gron-den op een geestelijke basis; en de beginselen van solidariteit, broederschap en gelijkheid op een na-tuurwet.

HOOFDSTUK V.

ZALIG ZIJN DIE TREUREN.

- Rechvaardigheid der smarten.
- Tegenwoordige oorzaken van het lijden.
- Vroegere oorzaken van het lijden.
- Het vergeten van het verleden.
- Beweegredenen tot gelatenheid.
- Zelfmoord en krankzinnigheid.
- Onderwijs door de Geesten: goed en slecht lijden.
- De kwaal en het geneesmiddel.
- Het geluk is niet van deze wereld.
- Verlies van geliefde betrekkingen.
- Vroegtijdige dood.
- Indien het een braaf mens was geweest, zou hij omgekomen zijn.
- Vrijwillige kwellingen.
- Het wezenlijke ongeluk.
- Zwaarmoedigheid.
- Vrijwillige beproevingen.
- Het ware boetekleed.
- Moet men een einde maken aan de beproevingen van zijn naasten?
- Is het veroorloofd het leven van een zieke die zonder hoop op herstel lijdt, te bekorten?
- Opoffering van eigen leven.
- Nut van het lijden voor anderen.

1. Zalig zijn zij die treuren want zij zullen vertroost worden. — Zalig zijn zij die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. — Zalig zijn zij die vervolgd worden omwille van de gerechtigheid; want van hun is het koninkrijk der hemelen. (Matth. V, v. 5, 6, 10.)

2. Zalig bent u armen! Want van u is het koninkrijk Gods. — Zalig bent u, die nu hongert, want u zult verzadigd worden. Zalig bent u die nu weent; want u zult lachen. (Luc, VI. v. 20—21).

Maar wee u rijken, want u hebt geen troost. — Wee u die verzadigd bent, want u zult hongeren. Wee u die nu lacht, want u zult treuren en wenen. (Luc. VI. v. 24—25).

Rechtvaardigheid der smarten.

3. De vergoeding die Jezus aan de bedrukten der aarde belooft, kan niet anders dan in het toekomstige leven plaats vinden; zonder zekerheid omtrent de toekomst, zouden bovenstaande spreuken onzin, of liever een ijdel lokaas zijn.

Zelfs niet de zekerheid van een toekomstig leven begrijpt men slechts met moeite welk nut het lijden voor ons geluk kan hebben. Het is zegt men om meer verdiensten te hebben, maar dan volgt de vraag: waarom lijdt de een dan meer dan de ander; waarom wordt de een in ellende en de ander in weelde geboren, zonder dat een van beiden iets heeft gedaan, dat deze toestand zou kunnen rechtvaardigen; waarom heeft de een nooit geluk, terwijl de ander alles tegenlacht? Maar wat men nog minder begrijpt, is: dat het goed en kwaad zo ongelijkmatig tussen deugdzaame en boze verdeeld lijkt; waarbij men deugdzaame mensen ziet lijden, naast slechte wie alles gelukt. Het vertrouwen op de toekomst mag troosten en geduld doen oefenen, maar verklaart geenszins die tegenstrijdigheden die als 't ware Gods rechtvaardigheid schijnen te weerspreken.

Evenwel als men een God erkent kan men zich die niet anders dan als oneindig volmaakt voorstellen; hij moet oneindig machtig, oneindig rechtvaardig, oneindig goed zijn, zonder dat was hij God niet. Indien God oneindig goed en rechtvaardig is, kan hij niet grillig noch partijdig handelen. De rampen van het leven hebben dus een oorzaak, en aangezien God rechtvaardig is, moet die oorzaak rechtvaardig zijn. Dit is het, wat iedereen zich zelf goed moet inprenten. God heeft de mens door het onderwijs van Jezus op de weg geleid, om die oorzaken te leren kennen. Hij oordeelt hem nu rijp om die te begrijpen en openbaart ze geheel door het Spiritisme, dat wil zeggen, door de stem der Geesten.

Tegenwoordige oorzaken van het lijden.

4. De wederwaardigheden van het leven zijn van tweeërlei aard, of liever vloeien voort uit twee zeer verschillende bronnen Het is belangrijk die goed van elkaar te onderscheiden. De ene vindt haar oorsprong in het tegenwoordige, de andere buiten dit leven. Als men de bron van de aardse rampen opspoort, zal men erkennen dat vele het natuurlijke gevolg zijn van de inborst en het gedrag van hen die ze ondergaan.

Hoeveel vallen niet door eigen schuld! Hoeveel zijn niet het slachtoffer van hun zorgeloosheid, van hun hoogmoed en van hun eerezucht!

Hoeveel gaan te gronde door gebrek aan orde en volharding, door wangedrag, of doordat zij hun begeerlijkheid niet hebben weten te beteugelen!

Hoeveel ongelukkige huwelijken, omdat ze niet anders waren dan berekeningen van hebzucht of van ijdelheid, terwijl het hart er geheel buiten gelaten werd!

Hoeveel verdeeldheid, hoeveel onzalige twisten die men door meer gematigdheid en minder lichtgeraaktheid had kunnen voorkomen.

Hoeveel ziekten en gebreken zijn niet het gevolg van onmatigheid en uitpattingen van allerlei aard.

Hoeveel ouders zijn ongelukkig door hun kinderen, omdat zij hun verkeerde neigingen niet van jong af aan bestreden hebben! Door zwakheid of door onverschilligheid, hebben zij de kiemen van hoogmoed, baatzuchtigheid en zotte ijdelheid die het hart verdorren doen ontwikkelen, om later, maaiend waar zij gezaaid hebben zich over hun gering ontzag en over hun ondankbaarheid te verwonderen en te bedroeven.

Laat allen die door de wederwaardigheden en teleurstellingen van het leven in het hart gewond zijn, in koelen bloede hun geweten onderzoeken; laat hen van de ene oorzaak op de andere opklimmen tot de bron der smarten die hen pijnigen. Dan zullen zij ontwaren dat zij meestal tot zichzelf zullen kunnen zeggen: indien ik dit of dat gedaan of niet gedaan had, zou ik mij niet in deze toestand bevinden.

Aan wie anders zouden wij al dit verdriet wijten, dan aan ons zelf? De mens is op die wijze in zeer vele gevallen, de bewerker van zijn eigen ongeluk, maar in plaats van dit te erkennen, vindt hij het veel eenvoudiger en voor zijn ijdelheid minder vernederend, er het noodlot, de Voorzienigheid, kwade kansen of zijn ongelukkige gesternte de schuld van te geven, terwijl alleen zorgeloosheid zijn ongelukkig gesternte veroorzaakt.

Een zeer groot deel van de wederwaardigheden van het leven bestaat zeker uit dergelijk kwaad. De mens zal dit kunnen vermijden, zodra hij aan zijn zedelijke verbetering dezelfde zorg besteedt als aan de ontwikkeling van zijn verstand.

5. Sommige ondeugden vallen onder het bereik van de menselijke wet, en worden door haar gestraft. De veroordeelde kon dus zeggen; dat hij de gevolgen van zijn daden draagt. Maar niet alle slechte daden vallen onder dat bereik, en kunnen er niet onder vallen. De wet straft meer in het bijzonder die daden waardoor de Maatschappij schade lijdt, en niet die daden die alleen nadeel berokkenen aan hen die ze bedrijft. Maar God wil de vooruitgang van al zijn schepselen. Daarom laat Hij geen enkele afwijking van de rechte weg ongestraft; niet een fout, hoe gering ook, geen enkele inbreuk op Zijn wet, die geen noodzakelijke en onvermijdelijke min of meer onaangename gevolgen met zich mee brengt; wat er toe leidt, dat zowel in de kleine als in de grote dingen de mens altijd gestraft wordt, door datgene waardoor hij gezondigd heeft. Het lijden dat een gevolg van de daad is, wordt voor hem een waarschuwing dat hij verkeerd gehandeld heeft. Het geeft hem ervaring, maakt hem opmerkzaam op het onderscheid tussen goed en kwaad en op de noodzakelijkheid om zich te beteren, om in het vervolg datgene wat voor hem een bron van verdriet geweest is, te vermijden, want zonder dat zou er voor hem geen reden bestaan om zich te verbeteren; en door te rekenen op straffeloosheid zou hij zijn vooruitgang, en dientengevolge zijn toekomstig geluk vertragen.

Maar de ondervinding komt soms wat laat, als het leven is verspild en in onrust is doorgebracht, als de krachten versleten zijn en het kwaad niet te herstellen is. Dan begint de mens bij zich zelf te zeggen: als ik bij het begin van mijn leven geweten had, wat ik nu weet, wat zou ik dan een misstappen vermeden hebben! Indien hel overgedaan kon worden, zou ik het geheel anders aanleggen, maar het is te laat! Zoals een vadsige arbeider zegt: ik heb mijn dag verloren, zo zegt ook hij tot zich zelf: ik heb mijn leven verloren. Maar net zoals voor de arbeider de opgaande zon de volgende morgen hem een nieuwe dag aankondigt die hem zal veroorloven het verlies dat hij door de verloren tijd geleden heeft in te halen; zal ook voor hem na de nacht van het graf, de zon van een nieuw leven

schijnen, waarin hij zich de ondervinding in het verleden opgedaan, en zijne goede voornemens voor de toekomst zal kunnen benutten.

Vroegere oorzaken van het lijden.

6. Maar indien er kwalen zijn, waarvan de mens zelf, in dit leven de eerste oorzaak is, zo zijn er toch ook andere kwalen waarvan de oorzaak hem, althans schijnbaar, geheel vreemd is, en die hem als het ware noodlottig schijnen te treffen. Zo is er bij voorbeeld het verlies van geliefde betrekkingen, van de steun van een huisgezin, zo zijn er ook de ongelukken die door geen enkele voorzorgsmaatregel hoe dan ook voorkomen konden worden; de omslag van het fortuin die alle voorzichtigheid verijdelt; de natuurlijke kwalen; verder de gebreken die zijn ontstaan bij de geboorte, vooral die, welke de ongelukkige mensen beletten door arbeid hun brood te verdienen; bijvoorbeeld lichamenteel of psychisch gestoorde mensen.

Zij die in zo 'n toestand geboren worden, hebben zeker in dit leven niets gedaan om zonder enige compensatie zo'n rampzalig lot te verdienen; een lot dat zij niet uit de weg konden gaan en dat zij onmogelijk zelf kunnen veranderen en dat hen afhankelijk maakt van het algemene medelijden. Waartoe dienen toch die zo erbarmelijk bedeelde wezens, terwijl er naast hen, onder hetzelfde dak, in hetzelfde gezin anderen zijn, die in alle opzichten door het lot begunstigd worden?

Wat te zeggen eindelijk, van die kinderen die jong stervende, van het leven niets dan de smart gekend hebben?

Raadselen die nog door géén wijsgeer opgelost; konden worden, een afwijking die nog niet één Godsdienst heeft kunnen rechtvaardigen, en die bij de veronderstelling dat de ziel tegelijk met het lichaam geschapen wordt, en dat haar lot na een verblijf op aarde van slechts enige ogenblikken onherroepelijk bepaald wordt, de ontkenning van Gods goedheid, rechtvaardigheid en voorzienigheid zou zijn. Wat hebben die zielen gedaan, die pas uit de hand van de Schepper zijn voortgekomen, om hier beneden zo veel leed te moeten verduren, en om in de toekomst een beloning of straf te verdienen, terwijl zij noch goed noch kwaad gedaan kunnen hebben.

Echter krachtens het axioma: dat alle uitwerkselen een oorzaak hebben, is deze ellende ook een uitwerksel die een oorzaak hebben moet; en zodra men een rechtvaardig God aanneemt, moet ook die oorzaak rechtvaardig zijn. En, aangezien de oorzaak altijd aan het uitwerksel voorafgaat, moet die, als hij niet in dit leven aanwezig is, vóór dit leven bestaan hebben, dat wil zeggen tot een vorig bestaan behoren. Aan de andere kant, kan God niet kan straffen voor het goede dat men gedaan heeft, noch voor het kwaad dat men niet gedaan heeft, moeten wij, die gestraft worden kwaad gedaan hebben, en indien wij het in dit leven niet gedaan hebben, moeten wij het in een vorig leven bedreven hebben. Dit is een alternatief waaraan men onmogelijk kan ontsnappen en waarin de logica zal beslissen aan welke zijde Gods rechtvaardigheid aanwezig is.

De mens wordt dus niet altijd, althans niet volledig gedurende zijn tegenwoordige bestaan gestraft, maar ontsnapt nooit aan de gevolgen van zijn fouten. De voorspoed van de boze is slechts tijdelijk, en waar hij vandaag de dag niet voor zijn daden boet, zo zal hij het morgen doen, terwijl de-

gene die nu lijdt, boete doet voor zijn verleden. Het ongeluk dat ons op het eerste gezicht onverdiend schijnt, heeft dus een oorzaak, en hij die lijdt kan altijd zeggen: "Vergeef mij Heer want ik heb gezondigd."

7. Het lijden ten gevolge van vroegere oorzaken is vaak net als het lijden dat wij ondergaan ten gevolge van tegenwoordige fouten, het natuurlijke gevolg van de bedreven fout. Dat wil zeggen dat door een strenge wedervergeldende gerechtigheid de mens hetzelfde ondergaat dat hij anderen heeft laten ondergaan. Als hij hardvochtig en onmenselijk geweest is, zal hij wellicht ook hardvochtig en onmenselijk behandeld worden. Indien hij trots is geweest, zal hij in een vernederende stand geboren kunnen worden. Indien hij gierig of baatzuchtig geweest is, of indien hij een slecht gebruik van zijn fortuin gemaakt heeft, zal hij van het nodige beroofd kunnen zijn. Indien hij een slechte zoon geweest is, zal hij door zijn kinderen kunnen lijden, enz.

Op deze wijze worden de onregelmatigheden die zich bij de verdeling van het geluk en ongeluk tussen de goeden en kwaden voordoen door het herhaald bestaan en door de bestemming van de aarde tot een wereld voor boetedoening volkomen verklaard. Deze onregelmatigheden zijn slechts schijnbaar, wanneer men zijn gezichtspunt uitsluitend uit het tegenwoordige leven neemt; maar indien men zich in gedachte verheft, zodat men een reeks van opvolgende levens omvat, dan zal men ontwaren, dat ieder zijn gerechte deel ontvangt, zonder inbreuk te maken op dat wat hem in de Geestenwereld te wachten staat en dat Gods gerechtigheid geen ogenblik werkeloos is.

De mens moet nooit uit het oog verliezen, dat hij op een lagere wereld geplaatst is, waarop hij alleen door zijn gebreken gebonden blijft. Bij iedere wederwaardigheid moet hij zichzelf zeggen, dat indien hij tot een hogere wereld behoorde, hem dit niet zou zijn overkomen; en dat het van hem zelf afhangt hier niet meer terug te komen, door aan zijn veredeling te werken.

8. De wederwaardigheden van het leven kunnen aan verstokte Geesten of aan die welke te onwetend zijn om met oordeel een keus te kunnen doen, worden opgelegd, maar zij worden door berouwhebbende Geesten, die het kwaad dat zij bedreven hebben willen herstellen en die zich willen beijveren beter te handelen, uit eigen vrije wil gekozen en aangenomen; net als degene die zijn taak slecht afgewerkt heeft en verzoekt die te mogen overdoen, teneinde de vrucht van zijn arbeid niet te verliezen. Deze wederwaardigheden zijn dus zowel boete voor het verleden dat zij straffen, als beproevingen voor de toekomst, die zij voorbereiden. Laat ons dus God danken, dat hij in zijn goedheid aan de mens het vermogen schenkt het door hem bedreven kwaad te herstellen en hem niet onherroepelijk na een eerste misstap veroordeelt.

9. Uit hetgeen voorafgaat moet men evenwel niet afleiden dat elk lijden dat hier op aarde ondergaan wordt, het bewijs is van een gepleegde bepaalde misdaad; dikwijls zijn het alleen beproevingen die door de Geest uitgekozen zijn om zijn loutering te beëindigen en om zijn vooruitgang te bespoedigen. Hieruit volgt dat boetedoening altijd een beproeving is, maar dat beproeving niet altijd een boetedoening is. Hoe dan ook of beproeving, of boete, beide zijn het kentekenen van een betrekkelijk lage trap van ontwikkeling, want wat volmaakt is hoeft niet meer beproefd te worden. Een geest kan dus, op een betrekkelijk hoog standpunt gekomen zijn, maar nog meer willen vooruitgaan en verzoeken met een zending belast te worden, een taak te volbrengen; en hiervoor zal hij, als hij er als overwinnaar van terugkeert, naarmate de strijd moeilijker geweest zal zijn, des te meer voor beloond wor-

den. Hieronder behoren meer in het bijzonder, die mensen met natuurlijke goede inborst, met verheven ziel, met aangeboren edele gevoelens, die als 't ware niets kwaads uit hun vorig bestaan hebben meegebracht, en die met een Christelijke gelatenheid de grootste smarten verduren en God bidden hun de kracht te geven die zonder morren te dragen. Daarentegen kan men die wederwaardigheden die gemor verwekken, en die als 't ware den mens tot opstand tegen God schijnen aan te sporen, als boeten beschouwen.

Het lijden dat geen gemor verwekt, kan ongetwijfeld ook een boete zijn, maar het is een kenmerk dat het meer vrijwillig gekozen dan opgelegd is, en een bewijs van een krachtig voornemen, dat een teken van vooruitgang is.

10. De Geesten kunnen alleen dan aanspraak maken op volmaakt geluk, wanneer zij rein zijn. Elke smet is een beletsel voor hun toelating in de gelukkige werelden, net als het landen in een haven van de schepelingen van een door de pest aangetast schip belet wordt totdat zij ontsmet zijn. In hun opvolgende lichamelijke levens ontdoen zich de Geesten langzamerhand van hun onreinheden. De beproevingen van het leven, doen ons vooruitgaan als wij die met gelatenheid dragen. Als boetedoening wissen zij onze misdrijven uit en reinigen ons. Het is het geneesmiddel dat de wond reinigt en de zieke geneest. Hoe erger de kwaal, hoe krachtadiger het geneesmiddel zijn moet. Dus degene die veel te lijden heeft, moet tot zichzelf zeggen dat hij veel te boeten had, en hij moet zich met het vooruitzicht verblijden spoedig genezen te zullen zijn. Het hangt van hem zelf af dat lijden door zijn gelatenheid vruchtbaar te doen zijn en er de vruchten niet van te verliezen door zijn morren, want dan zou hij weer genoodzaakt zijn van voren af aan te moeten beginnen.

Het vergeten van het verleden.

11. Tevergeefs werpt men het vergeten van het verleden tegen als een beletsel om van de ondervinding van vroegere levens gebruik te kunnen maken. Indien God het nodig geoordeeld heeft een sluier over het verleden te werpen, moet dit zijn omdat het nuttig is. En inderdaad zou deze herinnering zeer ernstige bezwaren met zich meeslepen. In sommige gevallen zou zij ons ernstig kunnen vernederen, of onze hoogmoed kunnen opwekken, en daardoor zelfs onze vrije wil belemmeren. In ieder geval, zou zij onvermijdelijk verwarring in de maatschappelijke betrekkingen veroorzaken.

De Geest herleeft vaak in dezelfde omgeving waarin hij al geleefd heeft, en treedt in betrekking met dezelfde mensen, opdat hij het kwaad dat hij aan deze berokkend heeft kan herstellen. Indien hij nu hen die hij vroeger haatte herkende, zou wellicht deze haat weer ontwaken; en in ieder geval zou hij zich tegenover degenen die hij vroeger beledigd heeft vernederd vinden.

Om ons te beteren heeft God ons juist datgene gegeven wat voor ons daartoe nodig is en voldoende is: de stem van ons geweten, en onze instinctmatige neigingen. Hij ontnemt ons wat daartoe schadelijk zou kunnen zijn.

De mens brengt bij zijn geboorte al mee wat hij verkregen heeft, hij treedt in de wereld zoals hij zich zelf gemaakt heeft. Ieder leven is voor hem een nieuw uitgangspunt; het is voor hem zonder belang om te weten wat hij geweest is: indien hij gestraft wordt, is het omdat hij kwaad gedaan heeft.

Zijn tegenwoordige slechte neigingen zijn de aanwijzing van hetgeen nog in hem te verbeteren valt, en daarop moet hij geheel zijn aandacht vestigen, want van datgene waarvan hij zich gebéerd heeft, blijft geen spoor meer over. De goede voornemens die hij opgevat heeft, zijn de stemmen van zijn geweten die hem waarschuwen wat goed of kwaad is, en die hem kracht geven de slechte aanvechtingen te weerstaan.

Trouwens de niet-herinnering heeft alleen gedurende het lichamelijke leven plaats. In het geestelijk leven teruggekeerd, vindt de Geest die herinnering van het verleden terug; het is dus slechts een tijdelijke opheffing, net als bij het aardse leven gedurende de slaap, hetgeen bij het ontwaken niet belet, zich wat men gisteren en de vorige dagen gedaan heeft te herinneren.

Zelfs is het niet alleen na de dood, dat de Geest de herinnering van het verleden herkrijgt. Men kan zeggen dat zij die nooit verliest, want de ondervinding heeft bewezen, dat de Geest gedurende de incarnatie, terwijl het lichaam slaapt een zekere vrijheid geniet, en zich van zijn vorige daden bewust is; weet waarom hij lijdt, en dat dit lijden rechtvaardig is. De herinnering gaat slechts verloren bij het uitwendige leven waarin hij in betrekking tot anderen staat. Maar bij gemis van een juiste herinnering die voor hem pijnlijk en wellicht in zijn maatschappelijke betrekkingen nadelig zou kunnen zijn put hij nieuwe krachten in deze ogenblikken van vrijheid van de ziel, indien hij die ogenblikken nuttig heeft weten te gebruiken.

Beweegredenen tot gelatenheid.

12. Door de woorden: Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden, wijst Jezus zowel op de vergoeding die de lijdende wacht, als op de gelatenheid, die het lijden doet zegenen als de voorbode van de genezing.

Deze woorden kunnen ook aldus uitgelegd worden: U moet uzelf gelukkig achten te lijden, want uw aardse smart is de schuld die u voor uw vroegere fouten kwijten moet, en die met geduld gedragen, u eeuwen van ellende in het toekomstige leven bespaart. U moet u dus gelukkig achten dat God uw schuld vermindert door u toe te staan die nu te voldoen waardoor u rust voor de toekomst verzekerd wordt.

De lijdende mens is als een schuldenaar die een grote som schuldig is, en tot wie zijn schuldeiser zegt: "Indien u mij heden al is het ook slechts een honderdste gedeelte betaalt dan schenk ik u het overige, en u zult vrij van schuld zijn. Maar doet u dit niet, dan zal ik u vervolgen totdat u de laatste penning gekweten zult hebben." Zou de schuldenaar zich niet gelukkig achten allerlei ontberingen te verduren, om zich zodoende door slechts één honderdste af te doen, geheel vrij van schuld te maken? Zou hij niet in plaats van zich over die schuldeiser te beklagen, deze dankbaar zijn?

De zin van de woorden: "Zalig zijn die treuren want zij zullen vertroost worden" is dus deze. Zij zijn gelukkig omdat zij zich van hun schuld kwijten, en zij na die kwijting vrij zullen zijn. Maar indien men aan de ene kant zich kwijtende, aan de andere kant wederom schulden maakt, dan zal men nooit vrij zijn. En iedere nieuwe fout vermeerdert onze schuld, omdat er ook niet een enkele is, hoe dan ook die niet haar noodzakelijke, onvermijdelijke straf met zich voert. Ondergaat men die niet heden, dan zal het morgen zijn; zo niet in deze wereld dan in de andere. Onder deze fouten moet men in de eer-

ste plaats het gebrek aan onderwerping aan Gods wil rangschikken. Indien men dus onder het lijden mort, indien men dat niet aanneemt met gelatenheid en als iets dat men verdiend heeft, indien men God van onrechtvaardigheid beschuldigt, haalt men een nieuwe schuld op zich, die al de voordelen die men uit het lijden zou hebben kunnen trekken verloren laat gaan. Dan is men verplicht van voren af aan te beginnen, net als wanneer u van een schuldeiser die u vervolgt en aan wie u betaling op rekening geeft, telkens opnieuw geld leent.

Bij zijn intrede in de Geestenwereld is de mens ook nog net als de werkman die zich op de betaaldag aanmeldt om zijn loon te ontvangen. Tot de een zal de meester zeggen: "Hier is het loon van uw dagen arbeid." Tot anderen, de gelukkigen der aarde, die hun leven met niets doen hebben doorgebracht, die in de voldoening van eigenliefde en wereldse vermaken hun geluk gesteld hebben: "Aan u komt niets toe, want u hebt uw loon al op aarde ontvangen. Ga heen en hervat uw taak."

13. De mens kan het bittere van zijn beproevingen verzachten of vermeederen. Hij zal des te meer lijden, al naarmate hij de duur ervan langer schat; en hij die zich op het standpunt van het geestelijke leven plaatst, met één oogopslag het gehele aardse leven overziet. Hij beschouwt dit als een stip in de oneindigheid. Hij begrijpt er de korthed van, en zegt bij zich zelf, dit moeilijke ogenblik zal spoedig voorbij zijn. De zekerheid van een nabij zijnd gelukkiger toekomst ondersteunt hem en geeft hem moed. En in plaats van zich te beklagen dankt hij de Hemel voor het lijden dat hem voorwaarts doet gaan. Voor hem daarentegen die alleen het lichamelijke leven ziet, lijkt het lijden eindeloos te zijn, en drukt het loodzwaar op hem. Het gevolg van de beschouwing van het leven vanuit het geestelijk standpunt is het verminderen van de belangrijkheid van de dingen van deze wereld en de mens er toe te brengen zijn wensen te beperken en met zijn eigen toestand tevreden te zijn, zonder die van anderen te benijden, en de zedelijke druk van de ongelukken en misrekeningen die hij ondervindt te verminderen. Hij krijgt er een kalmte en gelatenheid door, even heilzaam voor de gezondheid van zijn lichaam als van zijn ziel, terwijl hij door afgunst, naijver en eerzucht zich zelf vrijwillig martelt en dus de ellende en de angsten van zijn kortstondig bestaan op aarde verzwaart.

Zelfmoord en krankzinnigheid.

14. De kalmte en gelatenheid, die verkregen worden door het aardse leven te beschouwen uit het geestelijke oogpunt, en door het vertrouwen op de toekomst, geven aan de Geest een helderheid en opgeruimdheid die de beste waarborgen zijn tegen krankzinnigheid en zelfmoord. Het is toch zeker dat de meeste gevallen van krankzinnigheid, het gevolg zijn van de schok teweeggebracht door ervaringen die de mens de kracht niet had te dragen. Indien hij dus door de wijze waarop het Spiritisme de dingen van deze wereld doet beschouwen, met onverschilligheid, ja zelfs met blijdschap de tegenspoeden en teleurstellingen draagt, die hem onder andere omstandigheden wanhopig zouden gemaakt hebben, is het duidelijk dat die kracht, die hem boven de lotwisselingen van het leven verheft, zijn verstand tegen de schokken beveiligd, die hem anders neergedrukt zouden hebben.

15. Zo is het ook met zelfdoding. Indien men de zelfdoding uitzondert die in dronkenschap of in waanzin gepleegd is, en die men dus onbewust kan noemen, is het zeker, dat wat ook de bijzonde-

re drijfveer moge zijn, hij altijd de een of andere ontevredenheid tot oorzaak heeft. Nu oefent degene die de zekerheid heeft, slechts één dag ongelukkig en de volgende gelukkig te zullen zijn, gemakkelijk geduld; en wanhoopt slechts dan alleen wanneer hij geen einde aan zijn lijden ziet. En is het menselijke leven vergeleken met de eeuwigheid niet korter dan één dag? Maar hij die niet aan de eeuwigheid gelooft, die gelooft dat alles voor hem met dit leven eindigt, ziet wanneer hij door verdriet en rampen neergedrukt wordt, daaraan geen einde dan door de dood. Omdat hij niets meer verwacht vindt hij het zeer natuurlijk, ja zeer logisch, aan zijn ellende door zelfdoding een einde te maken.

16. Het ongelooft, zelfs de blote twijfel omtrent de toekomst, in één woord de materialistische denkbeelden, zijn de grootste aandrijvers tot zelfmoord: zij maken ons zedelijk lafhartig. En als men nu wetenschappelijke mannen, op grond van hun wetenschap zich ziet inspannen om hun hoorders of lezers te bewijzen, dat deze niets meer na dit leven te wachten hebben, is dit dan niet hen ertoe brengen, om tot het besluit te komen, dat zij ongelukkig zijn en niets beters doen kunnen dan zich van het leven te beroven? Wat zouden zij kunnen aanvoeren om hen daarvan terug te brengen? Welke vergoeding kunnen zij hun aanbieden? Welke hoop kunnen zij hun geven? Niets anders dan het NIET. Hieruit vloeit de gevolgtrekking voort: dat indien het NIET het enige afdoende geneesmiddel, het enige vooruitzicht is, het beter is daar dadelijk toe over te gaan, dan dit uit te stellen, om zodoende slechts een korte tijd ongelukkig te zijn.

De verspreiding van de materialistische denkbeelden is dus het gif dat bij velen de gedachte aan zelfmoord als 't ware inent, en zij die zich tot apostelen van die leer opwerpen, laden een verschrikkelijke verantwoordelijkheid op zich. Omdat met het Spiritisme de twijfel niet meer gerechtvaardigd is, verandert het leven geheel van aanzien; de gelovige weet dat het leven, aan gene zijde van het graf tot in het oneindige, maar onder geheel andere omstandigheden verlengd wordt; vandaar geduld en onderwerping die vanzelf van de gedachte aan zelfmoord afbrengt; vandaar in één woord, de zedelijke moed.

17. Het Spiritisme heeft wat dat betreft een andere even stellige en wellicht nog beslissender uitwerking. Het toont ons de zelfdoders zelf, die ons hun ongelukkige toestand beschrijven, en ons komen bewijzen dat niemand Gods wet, die de mens verbiedt zijn leven te verkorten, ongestraft verkracht. Onder de zelfdoders zijn er, waarvan het lijden, het moge dan tijdelijk en niet eeuwig zijn, daarom niet minder verschrikkelijk en van een dergelijke aard is, dat die stof tot nadenken moet geven aan ieder die in de verzoeking mocht komen om van hier te vertrekken, voor dat God daartoe verlof geeft. De Spiritist heeft dus vele beweegredenen als tegenwicht voor de gedachte aan zelfmoord: de zekerheid van een toekomstig leven, in welke hij weet dat hij des te gelukkiger zal wezen, naar mate hij op aarde ongelukkiger en meer onderworpen is geweest; de zekerheid, dat door zijn leven te verkorten hij juist een tegenovergesteld uitwerksel van hetgeen hij verwachtte, zal verkrijgen; dat hij zich van een kwaad bevrijdt, om in een erger langduriger en verschrikkelijker kwaad te vervallen; dat hij dwaalt als hij gelooft dat hij door zich van het leven te beroven spoediger in de hemel zal komen; dat zelfdoding een beletsel is om de voorwerpen van zijn liefde, die hij in de andere wereld opnieuw hoop te ontmoeten, terug te zien; en hieruit vloeit de gevolgtrekking voort, dat zelfdoding niet anders dan verijdeling van zijn wensen ten gevolge heeft en een handeling tegen zijn eigen belang is. Ook is het getal zelfdodingen, dat door het Spiritisme voorkomen is, aanzienlijk, en men kan aannemen dat als

iedereen spiritist zal zijn, er geen zelfbewust gepleegde zelfdodingen meer zullen plaats vinden. Vergelijkt men de materialistische leer aldus met de Spiritistische, zij het ook alleen met betrekking tot de zelfdoding, dan vindt men dat de logica van de eerste er toe lijdt, terwijl die van de laatste er van terug houdt, hetgeen trouwens door de ondervinding bevestigd wordt.

Onderwijs door de Geesten

Goed en slecht lijden.

18. Toen Christus zei: "Zalig zijn die treuren, want aan hen is het Koninkrijk der Hemelen", bedoelde hij daarmee niet, in het algemeen al die lijden, want hier beneden of op een troon gezeten of op stro liggende, lijden allen, maar weinigen helaas verdragen hun lijden goed. Weinigen begrijpen dat slechts het lijden dat men goed draagt tot het Koninkrijk Gods voert. Moedeloosheid is een fout; God weigert u troost, omdat het u aan moed ontbreekt. Het gebed is een steun voor de ziel, doch het gebed alleen is niet genoeg; dit moet steunen op een vurig vertrouwen op Gods goedheid. Men heeft u dikwijls gezegd dat God geen zware last op zwakke schouders legt; maar dat de last evenredig is aan de krachten net zoals de beloning evenredig zal zijn aan de onderwerping en aan de betoonde moed; de beloning zal heerlijker zijn, dan het lijden zwaar was; maar die beloning moet verdiend worden, en het is daarom dat het leven vol kommer is.

De soldaat die men niet in het vuur zendt is daarover ontevreden, omdat de rust van het kamp hem geen kans op bevordering aanbiedt; wees dus de soldaat gelijk, en verlang niet naar een rust waarin uw lichaam ontzenuwd en uw ziel verdoofd zou worden. Verheugt u als God u gelegenheid tot strijden geeft. Die strijd bestaat niet in het vuur van de oorlog, maar in de beproevingen van het leven, waarin men dikwijls meer moed nodig heeft dan in een bloedig gevecht; want menigeen die voor de vijand pal zal blijven staan, zal bij een zedelijke beproeving terugdeinzen. Zodanige moed wordt niet door de mensen beloond, maar door God die daarvoor een erekroon en een heerlijke plaats heeft weggelegd. Wanneer u dus iets verdrietig of hinderlijk overkomt, tracht dan uzelf daarboven te verheffen en als het u gelukt zal zijn, de uitbarsting van uw ongeduld, toorn of wanhoop te overwinnen, zeg dan met rechtvaardige zelfvoldoening tot uzelf: "Ik ben de sterkste gebleven."

Zalig zijn die treuren, kan dus aldus vertaald worden:

Zalig zijn zij die in de gelegenheid gesteld worden, hun vertrouwen op God, hun standvastigheid, hun volharding, en hun onderwerping aan Gods wil te tonen, want zij zullen het geluk dat zij op aarde ontberen, honderdvoudig terug ontvangen, en na de arbeid, zal voor hen de rust komen. (Lacordaire, Havre, 1863).

De kwaal en het geneesmiddel.

19. Is uw aarde dan een oord van wellust, een paradijs van geneugten? Klinkt de stem van

de profeet dan niet meer in uw oren? Heeft hij niet verkondigd, dat er voor hen die in dit tranendal geboren zullen worden, geweent en knarsen van tanden zijn zal? U dus, die er komt leven, bereidt u voor, op wrange tranen en bitter lijden, heft naar mate uw wonden dieper en scherper zijn, des te meer het hoofd tot God op, en zegent Hem dat hij u heeft willen beproeven! O Mens! Zult u dan pas de macht van uw Meester erkennen als hij de wonden van uw lichaam gesloten en uw leven met zaligheid en vreugde bekroond zal hebben. Zult u dan pas zijn liefde erkennen als hij uw lichaam met alle heerlijkheid versierd heeft en het zijn glans en blankheid zal teruggegeven hebben! Volg hem, die u hierin tot voorbeeld gegeven is; tot het laagste peil van ellende gezonken en op een mesthoop liggend zegt hij tot God:

Heer, ik heb al de vreugde van de rijkdom gekend, en u hebt mij tot de diepste ellende teruggevoerd, ik dank u mijn God, dat u uw dienaar wel hebt willen beproeven! Tot wanneer zullen uw ogen zich vestigen op de door de dood beperkte horizon? Wanneer zal eindelijk eens uw ziel haar blik tot over het graf uitstrekken? Maar was u gedoemd een heel leven wenend en lijdend door te worstelen, wat zou dat nog zijn vergeleken bij een eeuwigheid van heerlijkheid, welke is weggelegd voor hen die de beproevingen met vertrouwen liefde en gelatenheid hebben ondergaan? Zoek dus vertroosting voor uw rampen in de toekomst die God u voorbereidt, en de oorzaak ervan in uw verleden; en u die het meeste hebt moeten lijden, beschouw uzelf als de gelukzaligen der aarde.

Toen u als geest rondwaalde, toen u in de ruimte zweefde, hebt u zelf uw beproeving uitgekozen, omdat u uzelf sterk genoeg waande om die te kunnen dragen. Waarom mort u dan nu? U die rijkdom en eer gevraagd hebt, het was om de strijd der verzoeking te aanvaarden en daarin te overwinnen. U die verlangd hebt met geest en lichaam te worstelen tegen zedelijke en lichamelijke kwalen, het was omdat u wist dat hoe sterker de beproeving, des te heerlijker de overwinning zijn zou. En dat als u zegevierend uit de strijd terugkeerde, al mocht uw lichaam op een mesthoop geworpen worden, bij zijn dood de vrijheid zal hergeven met een van blankheid schitterende ziel gereinigd door de doop van boetedoening en lijden.

Welk geneesmiddel zal men dus voorschrijven aan hen die door wreedaardige kwellingen en diep lijden gepijnigd worden? Slechts één enig is onfeilbaar, het vertrouwen op, het opzien tot God. Indien te midden van uw hevigste lijden, uw stem de lof van de Heer zingt, zal de Engel die aan uw sponde staat, u met de vinger wijzen op het teken van Heil en naar de plaats die u éénmaal zult innemen. Het vertrouwen op God is het zekere geneesmiddel tegen het lijden; het wijst ons altijd naar de horizon van de oneindigheid voor welke de weinige sombere dagen van het tegenwoordige, worden weggevaagd. Vraag ons dus niet meer welk geneesmiddel tegen dit of dat leed, deze of gene verzoeking, deze of gene beproeving aan te wenden; wees overtuigd dat hij die gelooft, sterk is door zijn vertrouwen op God, en dat hij die slechts gedurende één seconde aan zijn kracht twijfelt, onmiddellijk daarvoor gestraft wordt, omdat hij op hetzelfde ogenblik het angstvol lijden van droefheid ondervindt.

De Heer heeft allen die in hem geloven met zijn zegel aangewezen. Christus heeft u gezegd dat men door het geloof bergen verzet, en ik zeg u dat degene die lijdt, en het geloof tot steun heeft, onder zijn hoede zal staan, en niet meer lijden zal; de ogenblikken waarin hij zijn zwaarste smarten gevoeld heeft, zullen voor hem de eerste tonen van de eeuwige vreugde zijn. Zijn ziel zal zich zodanig van zijn lichaam losmaken, dat terwijl dit stuiptrekkende neer ligt in de Hemelse gewesten zal zweven

en met de Engelen lofliederen van dankbaarheid tot God zal zingen.

Zalig zijn die lijden en die treuren, laat hun ziel in vreugde zijn, want zij zullen door God met vreugde overladen worden. (H. Augustinus, Parijs 1863).

Het geluk is niet van deze wereld.

20. Ik ben niet gelukkig, het geluk is niet voor mij weggelegd! roept gewoonlijk de mens uit in elke maatschappelijke stand. Dat bewijst, mijn beste kinderen beter dan alle redeneringen de waarheid van de spreuk van de Prediker »Het geluk is niet van deze wereld.» En inderdaad zijn noch rijkdom noch macht, noch zelfs de bloeiende jeugd, de wezenlijke kenmerken van geluk. Ja ik ga verder: zelfs deze drie zo benijde eigenschappen tezamen verenigd zijn er geen waarborg voor dat men steeds, zelfs onder de meest bevoorrechte standen door mensen van elke ouderdom bitter over hun toestand hoort klagen.

Bij zo'n ondervinding is het inderdaad onbegrijpelijk, hoe de ijverig werkende en strijdende klassen, met zo veel begeerlijkheid de toestand kunnen benijden van hen die de fortuin schijnt te begunstigen. Wat men ook doet, hier beneden krijgt iedereen zijn deel van de arbeid en draagt ieder zijn deel van de ellende, van het lijden, en van de teleurstellingen, waardoor men tenslotte tot de overtuiging komt, dat de aarde een oord van beproeving en boetedoening is.

Dus zij die verkondigen, dat de aarde de enige woonplaats voor de mens is, en dat hem alleen daar en gedurende een enkel bestaan de mogelijkheid gegund is om de hoogste trap van geluk te bereiken waarvoor zijn natuur vatbaar is, misleidt zich zelf zowel als degenen die naar hem luisteren. Een eeuwenoude ervaring heeft toch bewezen dat deze aardbol slechts bij uitzondering de voorwaarden oplevert die nodig zijn voor het volmaakte geluk van het individu.

Als algemene stelling kan men dus beweren, dat het geluk een droombeeld is, waarnaar elk opvolgend geslacht streeft, zonder dit ooit te kunnen bereiken; want net zoals de wijze mens hier op aarde een zeldzaamheid is, vindt men er de absoluut gelukkige evenmin.

Datgene waaruit het geluk op aarde bestaat, is voor hem die niet door de rede bestuurd wordt zo voorbijgaand, zo kortstondig, dat voor een jaar, een maand, een week van volkomen tevredenheid, de overige tijd onder opvolgend verdriet en teleurstelling voorbijsnelt. En let wel op, mijn lieve kinderen, dat ik hier de zogenaamde gelukkigen der aarde, hen die algemeen benijd worden, bedoel.

Derhalve, moet men, indien het verblijf op aarde tot beproeving en boetedoening bestemd is, wel aannemen, dat er elders meer bevoorrechte plaatsen bestaan, waar de geesten van de mensen, die nog gekerkerd zitten in een stoffelijk lichaam, in alle volkomenheid de genoegens aan het menselijke leven eigen, zullen kunnen genieten. Tot dat einde heeft God de ruimte met die schone planeten bezaaid, waarheen uw streven, en uw neiging als u meer volmaakt en genoegzaam gelouterd zult zijn, u eenmaal zullen voeren.

Leidt evenwel uit mijn woorden niet af, dat de aarde voor eeuwig tot een oord van straf gedoemd zou zijn, zeker niet! Want behalve de al verkregen vooruitgang, kunt u stellig de toekomstige, en naar de reeds verkregen maatschappelijke hervormingen, nieuwere en meer vruchtbare, verwachten. Dat is de onmetelijke taak die de nieuwe leer, die de Geesten u geopenbaard hebben, moet ver-

vullen

Laat u dan, mijn geliefde kinderen, met een heilige wedijver bezielen, en laat ieder van u met kracht de oude mens afleggen. De verplichting rust op u allen om het spiritisme, waardoor uw eigen zedelijke herschepping reeds een aanvang genomen heeft, algemeen bekend te maken. Het is een plicht ook uw broeders dit heilige licht te doen aanschouwen. Aan de arbeid dus, mijn hartelijk geliefde kinderen. Laat in deze plechtige bijeenkomst uw harten eendrachtig samenwerken om het grootse doel te bevorderen: een wereld voor te bereiden aan de toekomstige geslachten, waar het geluk geen ijdele klank zal wezen. (François-Nicolas-Madeleine, Cardinal Morlot. Parijs, 1863).

Verlies van geliefde betrekkingen, vroegtijdige dood.

21. Als de dood in uw gezin zijn zeis zwaait, en zonder mededogen jongeren voor de bejaarden treft, dan zegt u vaak: God is, niet rechtvaardig, want hij offert wat sterk is en vol hoop op de toekomst om hen te behouden die lange jaren vol teleurstelling geleefd hebben. Hij neemt degenen die nuttig zijn weg, en laat anderen in het leven die tot niets meer dienen. Hij breekt het hart van de moeder, door haar te beroven van het onschuldige wicht dat al haar geluk uitmaakte.

Stervelingen, bij zulke gebeurtenissen moet u uzelf boven het aardse weten te verheffen, om te kunnen begrijpen, dat het goede juist daar aanwezig is, waar u niets dan kwaad gelooft te zien en dat daar een wijze voorzienigheid beschikte, waar u alleen het werk van het blinde noodlot ziet. Waarom meet u de Goddelijke rechtvaardigheid af naar die van uzelf? Kunt u een ogenblik geloven dat de Meester der Werelden, u uit loutere grilligheid bittere beproevingen zou opleggen? Niets geschiedt zonder een wijs doel, en wat er ook gebeuren moge, alles heeft zijn reden van bestaan. Indien u al de rampen die u treffen beter bestudeert zou u er altijd de Goddelijke herstellende oorzaak van vinden. Daarbij in 't spel zouden uw ellendige belangen slechts als van ondergeschikt belang, door u op de achtergrond gesteld worden.

Geloof mij, de dood, is voor de geïncarneerde van twintig jaar oud, te verkiezen boven die schandelijke ongebondenheid die achtingswaardige gezinnen in droefheid dompelt, het hart van een moeder breekt en de haren van de ouders vroegtijdig grijs doet worden. De vroegtijdige dood is dikwijls een grote weldaad die God bewijst aan hem die heen gaat en hem daardoor bevrijdt van de ellende van de wereld, of van de verleiding die hem in het verderf had kunnen storten. Hij die in de bloei van zijn leven sterft, is geen slachtoffer van het noodlot, maar het is God die het voor' deze persoon nuttig achtte om niet langer op deze aarde te vertoeven.

Het is een verschrikkelijke ramp, zegt u, dat een leven zo vol verwachting, wordt afgebroken. Welke verwachting bedoelt u? Die van de aarde, waar hij, die heen gaat, had kunnen schitteren, een goede betrekking had kunnen verkrijgen, zijn fortuin had kunnen maken? Altijd dat bekrompen gezichtspunt, dat zich niet boven de stof kan verheffen! Weet u wat het lot van dat leven geweest zou zijn, volgens u zo vol verwachting? Wie zegt u dat datzelfde leven niet vol bitterheid geweest zou zijn? U telt dus de verwachtingen van het toekomstige leven als niets, wanneer u die verwachtingen van dit kortstondige leven dat u op aarde doorzwoegt boven deze stelt? U gelooft dus dat het beter is, een rang onder de mensen te bekleden dan onder de gelukzalige Geesten.

Wees dus verheugd, in plaats van u te beklagen als God behaagt een van zijn kinderen uit dit tranendal tot zich te roepen. Is het geen egoïsme te wensen dat het kind hier bleef om met mee te lijden? Ja! Zo een droefheid is begrijpelijk van degene die niet gelooft, en die in de dood een eeuwige scheiding ziet; maar u, Spiritisten! U weet dat de ziel beter kan leven, wanneer zij van haar aardse omhulsel verlost is. Moeders u weet dat uw geliefde kinderen bij mij zijn. Ja zij bevinden zich zeer dicht bij u; hun licht omgeeft u, hun gedachten beschermen u. Wanneer u aan hen denkt vervult hen dit met vreugde; maar zijn zij bedroefd om uw onredelijke smart, omdat het een bewijs is van gebrek aan vertrouwen in God en een opstand is tegen Zijn wil.

U die het Geestenleven begrijpt, let op het kloppen van uw hart als u uw lievelingen aanroept, en indien u God zegent en bidt, zult u in uw binnenste die machtige vertroosting horen die de tranen wegwist. U zult die duizelingwekkende verwachtingen voelen, die u de toekomst zullen doen aanschouwen zoals die ons door de Goddelijke Meester beloofd wordt. (Sanson, oud lid der Spiritistische Vereniging te Parijs, 1863).

Indien het een braaf mens was geweest zou hij zijn omgekomen.

22. U zegt dikwijls als u van een slecht mens spreekt, die aan een gevaar ontkomen is; als het een braaf mens geweest was, zou hij omgekomen zijn. Wel nu, als u dit zegt spreekt u meer waarheid dan u denkt. Inderdaad gebeurt het dikwijls dat. God aan een in ontwikkeling nog achterlijke Geest, een langere tijd van beproeving gunt, dan aan een goede, die tot beloning van zijn verdiensten het voorrecht verlangt dat zijn beproeving zo kort mogelijk zal zijn. Wanneer u dus deze woorden gebruikt, vermoedt u niet dat u een godslastering uitspreekt.

Wanneer er een braaf mens sterft, en er woont naast deze een slechte, zult u zich haasten te zeggen: was het deze maar. Hierin dwaalt u ernstig, want degene die ons verlaat, heeft zijn taak afgewerkt, terwijl degene die nog hier blijft, wellicht nog niet aan de zijne is begonnen. Waarom zou u dan verlangen dat aan de boze de tijd niet werd gegund om zijn taak af te maken, en dat de brave in aardse slavernij geklonken bleef? Wat zou u zeggen als men een gevangene die zijn tijd uitgezeten had, gevangen hield, terwijl men aan een andere die daarop geen recht heeft de vrijheid gaf? Weet wat ware vrijheid is: losmaking van de lichamelijke banden en dat u zo lang als u op aarde bent in gevangenschap verkeert.

Went u er niet aan te veroordelen wat u niet begrijpen kunt, en geloof dat God in alles rechtvaardig is. Vaak is wat men een kwaad toeschijnt een weldaad; maar uw vermogens zijn zo beperkt, dat de samenhang van het geheel aan uw stompe zintuigen ontsnapt. Tracht u door de gedachte te verheffen boven de nauwe kring die u omsluit en naarmate u zult opstijgen, zal het stoffelijk leven in uw ogen in belangrijkheid afnemen, want het zal u slechts toeschijnen als een voorbijgaand voorval, in de oneindige duur van uw geestelijk leven, welke het enige ware is. (Fenelon, Sens, 1861).

Vrijwillige kwellingen.

23. De mens jaagt onophoudelijk het geluk na en toch ontsnapt hem dit steeds, omdat het onvermengd geluk niet op aarde bestaat. Toch kon hij niettegenstaande de wederwaardigheden die dit leven onvermijdelijk vergezellen toch betrekkelijk gelukkig zijn. Maar hij zoekt dit in vergankelijke dingen die aan dezelfde wederwaardigheden onderhevig zijn; dat wil zeggen hij zoekt het in stoffelijk genieten, in plaats van in die van de ziel die een voorproef van de onvergankelijke Hemelse is. In plaats van de zielenvrede te zoeken, het enige wezenlijke geluk hier beneden, ziet hij begerig uit naar alles wat hem kan beroeren en verontrusten, en vreemd genoeg schijnt hij er zich op toe te leggen zich opzettelijke kwellingen te berokkenen, die hij zou hebben kunnen ontwijken.

Bestaat er een grotere kweeling, dan die welke door afgunst en naijver veroorzaakt wordt? Voor de afgunstige en naijverige bestaat er geen rust. Zij bevinden zich in een eeuwige koorts. Wat zij niet hebben en anderen wel, veroorzaakt hij hen slapeloze nachten. Het welslagen van hun mededingers doet hen duizelen. Al hun pogingen hebben geen ander doel dan hun bureu te kunnen overtreffen. Hun enige vreugde is de woede van de naijver die hen bezielt ook bij anderen die even dwaas als zij zijn op te wekken. Arme dwazen, die niet bedenken, dat zij wellicht morgen al dat klatergoud, waarvan de begeerte hun leven verbittert, zullen moeten vaarwel zeggen! Niet op hen zijn de woorden toepasselijk:

Zalig zijn die treuren want zij zullen vertroost worden, want voor hun zorgen is in de hemel geen vergoeding.

Hoe veel kwellingen bespaart zich daarentegen de mens, die met hetgeen hij heeft tevreden weet te zijn, die wat hij niet heeft zonder afgunst bij anderen ziet — die niet tracht meer' te lijken dan hij is. Deze is altijd rijk, want hij kijkt naar degenen die beneden en niet naar hen die boven hem geplaatst zijn — hij ziet altijd mensen die nog minder hebben dan hij; hij is kalm, omdat hij zich geen ijdele behoeften schept; en is kalmte te midden van de stormen van het leven geen geluk? (Fenelon, Lyon, 1860).

Het wezenlijke ongeluk.

24. Iedereen spreekt over het ongeluk, iedereen heeft er ervaring mee, en meent de aard van het ongeluk in zijn veelvuldige schakeringen te kennen. En ik kom u zeggen, dat bijna allen zich hier in vergissen, en dat het wezenlijke ongeluk niet bestaat uit datgene wat de mens, dat wil zeggen de ongelukkige er voor aanziet. Zij zien het ongeluk in armoede, in een koud huis, in de dreigende schuldeisers, in de lege wieg van het engeltje dat mij toelachte, in de tranen, in de baar die men met ongedekt hoofd en met een gebroken hart volgt, in het grievende leed door verraad veroorzaakt, in de in lompen gehulde hoogmoed, die zich in purper zou willen kleden en die ternauwernood zijn naaktheid onder de vodden van de ijdelheid verbergt. Dit al en nog veel meer noemt men in de taal van de mensen ongeluk. En zeker is het een ongeluk voor hen die slechts het tegenwoordige zien; maar het wezenlijke ongeluk ligt meer in de gevolgen dan in de zaak zelf. Zeg mij, is de voor het ogenblik ge-

lukkigste gebeurtenis, maar die noodlottige gevolgen met zich mee sleept in wezen niet ongelukkiger, dan die welke in het begin een grote teleurstelling veroorzaakt maar in iets goeds eindigt? Zeg mij, is de storm die uw bossen ontwortelt maar die door de verdrijving van de smetstof die de doodzonde veroorzaakt hebben, de lucht zuivert niet eerder een geluk dan een ongeluk?

Om iets te kunnen beoordelen, moet men het in zijn gevolgen kunnen nagaan. Om te kunnen bepalen wat voor de mens wezenlijk gelukkig of ongelukkig is, moet men zich aan gene zijde van dit leven kunnen verplaatsen, omdat zich eerst daar de gevolgen doen gevoelen. En alles wat door de mens uit zijn beperkt gezichtspunt beschouwd ongeluk genoemd wordt, neemt met dit aardse leven een einde, en vindt zijn vergoeding in het toekomstige leven.

Ik zal u het ongeluk onder een andere vorm leren kennen, onder de schone bloeiende vorm die u wenst en begroet met de hele kracht van uw bedrogen zielen.

Het ongeluk is de vreugde, het genoeg, de luidruchtigheid, de ijdele onrust, de dwaze vol-doening de ijdelheid, die het zwijgen opleggen aan het geweten, die de uiting van de gedachte aan banden legt, die bij de mens de gedachte aan zijn toekomst verdringt en uitdooft. Het ongeluk is de opium van de vergetelheid die u met al uw kracht die in u is aanroept.

U die weent hebt hoop! U die lacht omdat uw lichaam voldaan is beeft! Men kan God niet bedriegenen men kan zijn bestemming niet ontlopen; en de beproevingen, onverbidlijker schuldeisers dan de door gebrek wanhopig geworden benden, bespieden u in uw bedrieglijke rust, om u eensklaps in de ellende van het wezenlijk ongeluk te storten, van dat ongeluk dat de door onverschilligheid en baatzucht verzwakte ziel overvalt.

Laat het Spiritisme u inlichten, en waarheid en leugen, die door uw verblindheid zo ernstig misvormd zijn weer in hun ware daglicht stellen! Dan zult u als brave soldaten handelen, die in tegendeel van het gevaar te ontwijken, de voorkeur geven aan de kans van het gevecht, boven de vrede die hun noch eer noch bevordering kan brengen. Wat deert het de soldaat uit als hij al strijdend wapens, uitrusting en kleding verliest — indien hij slechts als overwinnaar en eervol terugkeert. Wat deert het de mens die het geloof aan de toekomst bezit, als hij op het slagveld van het leven zijn bezittingen en zijn vieselijke omhulsel liggen laat, als maar zijn ziel schitterend het Hemelse Koninkrijk binnentreedt? (Delphine de Girardin, Parijs, 1861).

Zwaarmoedigheid.

25. Weet u wel waarom zich soms een onbestemde zwaarmoedigheid van uw gemoed meester maakt, en u het leven zo droevig doet vinden? Het is uw Geest, die naar geluk en vrijheid verlangt, en die vastgeklonken aan het lichaam dat hem tot gevangenis dient, zich in vergeefse pogingen uitput om er uit te raken. Maar bemerkend dat al zijn moeite vergeefs is, vervalt hij tot moedeloosheid, en van het lichaam die de invloed voelt, maakt zich een soort van wegwijnen, neerslachtigheid, en een zekere onverschilligheid meester, en u voelt u ongelukkig.

Geloot mij, bestrijd die indrukken die uw wil verlammen met alle kracht. Dat haken naar een beter leven is de Geest van ieder mens aangeboren, maar zoek dit niet hier op aarde. Nu dat God de Geesten tot u zendt, om u in te lichten over het geluk dat u wacht, wacht dan geduldig de Engel van

de verlossing af, die u behulpzaam moet zijn in de verbreking van de banden die uwen Geest gevangen houden. Bedenk dat u gedurende uw beproeving op aarde een zending te vervullen hebt waarvan u zich zelf onbewust bent, of door toewijding aan uw bloedverwanten of door de vervulling van de plichten die God aan u toevertrouwd heeft. En indien, terwijl u zich van uw taak kwijt onder deze beproeving, zorgen, ongerustheid en verdriet uw deel worden, wees dan sterk en moedig om die te dragen. Trotseer die met vrijmoedigheid. Zij zijn van korte duur, en moeten u voeren tot de vrienden die u beweent, die voor u hun armen zullen openen om u in een oord te leiden waar het aardse verdriet niet toegankelijk is. (François de Genève, Bordeaux).

Vrijwillige beproevingen. Het ware boetkleed.

26. U vraagt of het geoorloofd is zijn eigen beproevingen te verzachten. Deze vraag komt hier op neer: is het iemand die verdrinkt geoorloofd pogingen in het werk te stellen om zich zelf te redden? Iemand bij wie een doorn in het lichaam steekt, er die uit te trekken? Iemand die ziek is een arts te roepen? De beproevingen hebben als doel, zowel het verstand als het geduld en de onderwerping te oefenen; men kan juist daarom onder moeilijke en zware omstandigheden geboren worden om daardoor in de gelegenheid gesteld te worden de middelen om die moeilijkheden te boven te komen op te sporen. De verdienste bestaat daarin om zonder morren de gevolgen van het kwaad dat men niet beletten kan te dragen, in de strijd te volharden, zich niet te ontmoedigen als men niet slaagt, maar niet om Gods water over Gods akker te laten lopen, want dat zou vadsigheid zijn, geen deugd.

Uit deze vraag vloeit vanzelf een tweede voort. Is er, omdat Jezus gezegd heeft "zalig zijn die treuren," ook enige verdienste in verdriet te zoeken, door zijn beproevingen te verzwaren door vrijwillig lijden? Hierop zal ik zonder omwegen antwoorden: hierin ligt een grote verdienste, als het lijden en de ontberingen het welzijn van anderen ten doel hebben, want dat is weldadigheid door zelfopoffering; indien wij alleen ons zelf beogen dan is het egoïsme uit dweepzucht.

Men moet hier goed onderscheiden. Wees tevreden met de beproevingen die God u zendt voor zover het u persoonlijk betreft, en vermeerder er de vaak al zware last niet van. Neem die aan zonder morren en met vertrouwen op God, dat is alles wat hij van u vergt. Verzwak uw lichaam niet door nutteloze ontberingen en doelloze zelfpijniging, want u hebt al uw krachten nodig om de taak waarvoor u op aarde gezonden bent te vervullen. Vrijwillig uw lichaam pijnigen en martelen is 'handelen tegen Gods wetten, die u de middelen schonk om uw lichaam te onderhouden en te versterken. Het zonder noodzaak te verzwakken is een ware zelfmoord. Gebruik Gods gaven, maar misbruik die niet — dat is de wet. Het misbruik van de beste dingen draagt zijn straf door zijn onvermijdelijke gevolgen met zich mee.

Anders is het gesteld met het lijden dat men zich zelf oplegt, om dat van anderen te verminderen. Indien u koude en honger verduurt om hem die gebrek heeft te verwarmen en te voeden, en uw lichaam daardoor lijdt, dan is dat een offerande die door God gezegend wordt. U die uw aangename geparfumeerde vertrekken verlaat om in de bedompte walgelijke woningen de armoede troost te brengen; die uw handen bezoedelt hij het verbinden van wonden; u die zich zelf geen slaap gunt om aan de sponde van een zieke te waken omdat hij uw broeder in God is, u die uw gezondheid bij de uitoe-

fening van goede wenken opoffert, ziedaar uw boetkleed; waarachtig boetkleed door zegeningen gegeven, want de genoegens van de wereld hebben uw hart niet verdord. U bent te midden van ontspannen genietingen van uw fortuin niet ingedommeld, maar u bent voor de arme ontferden van deze aarde een troostende engel geweest.

Maar u die de wereld vaarwel zegt en in eenzaamheid gaat leven om barre verleiding te ontlopen, van welk nut bent u op aarde? Waar is uw moed bij beproevingen — u vlucht voor de strijd en loopt uit het gevecht weg? Indien u een boetkleed wilt, draag dat dan op uw ziel en niet op uw lichaam. Kastij uw geest, maar niet uw vlees; gesel uw hoogmoed; verdraag vernederingen zonder te klagen, kwets u zelf in uw eigenliefde; verhard u tegen de smart van beledigingen en laster die erger is dan die van het lichaam. Dan zal dat voor u het ware boetkleed zijn waarvan de wonden u toegerekend zullen worden, omdat zij getuigen zullen van uw moed en van uw onderwerping aan Gods wil. (een beschermengel, Parijs, 1863).

27. Moet men als men daartoe in slaat is, een einde aan de beproevingen van anderen maken, of moet men uit eerbied voor Gods beschikking die laten voortduren?

Wij hebben u al gezegd en dikwijls herhaald, dat u op deze aarde van boetedoening geplaatst bent, om uwe beproevingen tot het einde toe te volbrengen, en dat alles wat u overkomt een gevolg van uw vroegere bestaan, de rente is van de schuld die u te voldoen hebt. Maar deze gedachte wekt bij sommigen overdenkingen op, die moeten ophouden, omdat zij noodlottige gevolgen met zich mee zouden kunnen brengen. Sommige mensen hebben het gevoel dat men op aarde is om boete te doen en dat men de beproevingen op hun beloop moet laten. Er zijn er zelfs die geloven dat men niet alleen niets moet doen om die te verzachten, maar dat men ze integendeel door ze te verzwaren verdienstelijker moet trachten te maken. Dit is een grote vergissing. Zeker moeten uw beproevingen hun loop hebben die God hun voorgeschreven heeft, maar is u die bekend? Weet u tot hoever die voortgezet moeten worden, en of uw goede Vader niet van het lijden van deze of gene van uw broeders gezegd heeft: "tot hiertoe en niet verder?" Weet u het of wellicht de Voorzienigheid u niet gekozen heeft, niet als folterwerktuig om het lijden van de schuldige te verzwaren, maar als de helende hand die de wonden die Gods gerechtigheid had geslagen moet genezen? Zeg dus niet als u een van uw broeders getroffen ziet:

Het is Gods gerechtigheid die haar loop moet hebben, maar liever: laat ik zien welk middel God mij wellicht ter handen gesteld heeft om het lijden van mijn broeder te verzachten. Laat ik zien of mijn zedelijke troost, mijn stoffelijke hulp, mijn raadgevingen, hem niet behulpzaam kunnen zijn, om met meer kracht, meer geduld en meer onderwerping deze beproeving te doorstaan. Laat ik zelfs nagaan of God wellicht niet het middel om dat lijden te laten ophouden in mijn handen gesteld heeft, of het mij niet wellicht als beproeving of als boete is opgelegd dit kwaad te doen ophouden en de rust er voor in de plaats te doen komen.

Sta elkander dus altijd in uw beproevingen bij, en zie u zelf nooit als een folterwerktuig, want die gedachte moet ieder goedgeaard mens, vooral de spiritist tegen de borst stuiten, want de spiritist, moet beter dan ieder ander de grootheid van Gods goedheid beseffen. De spiritist zal inzien, dat zijn hele leven, een daad van liefde en opoffering moet zijn, en dat wat hij ook doen moge om Gods be-

sluiten te verijdelen, diens Gerechtigheid altijd haar loop zal hebben. Hij mag dus zonder vrees al het mogelijke aanwenden, om de bitterheid van de beproevingen te temperen, maar het is God alleen, die dezelve, al naar zijn welbehagen, kan laten eindigen of verlengen.

Zou het niet een grote hoogmoed in de mens verraden, wanneer hij zich het recht aanmatigde, om zo te zeggen het wapen in de wond om te draaien; de dosis vergift in de borst van de lijdende te vergroten, onder het voorwendsel dat het tot zijn boetedoening behoort? O zie u zelf altijd als een uitverkoren werktuig bestemd om de smart te laten eindigen. Laat ons hier herhalen dat u allen op aarde geplaatst bent om boete te doen, maar dat u allen zonder uitzondering volgens de wet van de Liefde en van de Weldadigheid al het mogelijke moet aanwenden om de boetedoening van uw broeder te verzachten. (Bernardin, Beschermgeest, Bordeaux, 1863).

28. Een mens ligt onder verschrikkelijk lijden met de dood te worstelen, men weet dat zijn toestand hopeloos is; mag men hem dan, door zijn einde te bespoedigen, enige ogenblikken van angstvol lijden besparen?

Wie geeft u het recht op Gods besluiten vooruit te lopen? Is het niet mogelijk dat Hij een mens tot aan de rand van het graf brengt, om hem er van terug te brengen opdat hij tot inkeer en tot andere gedachten mag geraken? Hoe dicht een stervende ook bij zijn einde mag zijn; kan toch niemand met zekerheid zeggen, dat zijn laatste uur geslagen is. Heeft de wetenschap zich nooit in haar voorspellingen vergist?

Ik weet wel dat er gevallen bestaan, die men met recht hopeloos kan noemen; maar indien er geen redelijke hoop voor terugkeer van het leven of de gezondheid bestaat, heeft men niettemin ontelbare voorbeelden, dat voordat de laatste adem uitgeblazen wordt, de stervende zich opricht en voor enige ogenblikken weer bij zijne zinnen komt. Wel nu, het uitstel dat hem geschonken wordt, kan voor hem van het uiterste belang zijn; want u kent de overdenkingen niet die zijn geest onder het sterven hebben kunnen bezig houden, en hoeveel martelingen hem één enkel ogenblik van berouw kan besparen.

De materialist die niets dan alleen het lichaam kent, en van de ziel niets weten wil, kan deze dingen niet begrijpen, maar de Spiritist, die weet wat er aan gene zijde van het graf voorvalt, kent de waarde van een laatste gedachte. Verzacht dit laatste lijden zoveel u kunt, maar wacht u om het leven ook maar met een enkele minuut te verkorten, want die minuut kan in de toekomst vele tranen voorkomen. (H. Lodewijk, Parijs, 1860).

29. Is hij, die het leven moe is, maar zich dat zelf niet ontnemen wil, misdadig, als hij op het slagveld de dood gaat zoeken, met de gedachte daardoor nuttig te kunnen zijn?

Als de mens zich zelf het leven beneemt, of zich de dood doet toebrengen, blijft het toch zijn doel zijn leven te verkorten, en is het dientengevolge zo niet door de daad, dan toch door de bedoeling, zelfdoding. De gedachte dat zijn dood tot iets goeds zal dienen is hersenschimmig; het is slechts een voorwendsel om zijn daad te rechtvaardigen en in zijn eigen ogen te verontschuldigen. Indien het wezenlijk zijn bedoeling was zijn vaderland een dienst te bewijzen, zou hij trachten het te verdedigen en in leven te blijven en niet te sterven; want na zijn dood is hij van geen enkel nut meer voor zijn va-

derland. De ware toewijding bestaat hierin de dood niet te vrezen als men het vaderland ten dienste kan zijn door het gevaar te trotseren en bij voorbaat en zonder verdriet zijn leven op te offeren indien dat nodig is. Maar zich in het gevaar te begeven, om nuttig te wezen, met het van tevoren bepaalde doel om de dood te zoeken, ontnemt alle verdienste aan die daad. (H. Lodewijk, Parijs, 1860.).

30. Iemand die vooruit weet dat hij er zelf bij om zal komen, stelt zich aan een dreigend gevaar bloot, om het leven van een natuurgenoot te redden; kan dit als zelfmoord beschouwd worden?

Indien het doel niet is zijn eigen dood te zoeken, dan is het geen zelfmoord, maar opoffering en zelfverloochening, al mocht men de zekerheid ook hebben zelf te zullen omkomen; maar wie kan die zekerheid hebben? Wie zegt u dat de Voorzienigheid, zich in het moeilijkste ogenblik niet een ongedacht middel tot redding voorbehoudt? Kan zij zelfs degene die voor de monding van het geschut staat niet redden?

Dikwijls kan zij een beproeving van onderworpenheid tot het uiterste willen voeren, in welk geval een onvoorziene omstandigheid de gevreesde slag afwendt. (Id.).

31. Werken zij, die hun beproevingen door hun onderwerping aan Gods wil en met het oog op hun toekomstig geluk, met gelatenheid dragen, alleen ten voordele van zich zelf, en kunnen zij met dit lijden anderen tot voordeel strekken?

Hun lijden kan voor anderen zowel stoffelijk als zedelijk van nut zijn. Stoffelijk, als zij door de arbeid en de ontberingen en opofferingen die zij zich getroosten het stoffelijk welzijn van hun naaste bevorderen; zedelijk, door hun voorbeeld van onderwerping aan Gods wil. Dit voorbeeld van de kracht van het spiritistische geloof kan ongelukkige mensen tot onderwerping en gelatenheid opwekken, en hen voor wanhoop en haar noodlottige gevolgen in de toekomst behoeden. (H. Lodewijk, Parijs, 1860).

HOOFDSTUK VI

CHRISTUS DE TROOSTER

- Het zachte juk.
- De Beloofde Trooster.
- Onderwijs door de geesten: de komst van de Geest der Waarheid.

Het zachte juk.

1. Kom tot mij, u allen die vermoeid zijn en die lijden en ik zal u verlichting geven. — Neem mijn juk op u en leer van mij dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart en u zult verlichting vinden voor uw zielen, want mijn juk is zacht en mijn last is licht. (Matth. XI - v.28, 29, 30.)

2. Voor alle lijden: ellende, teleurstelling, lichamelijk lijden, verlies van geliefden, vindt men troost in het geloof in de toekomst en in het vertrouwen op Gods rechtvaardigheid, wat Christus de mensheid is komen onderwijzen. Voor degene echter die na dit leven niets meer verwacht of die aan de toekomst twijfelt, drukken de droefheden van het leven met volle zwaarte, en geen hoop komt die verlichten. Dan zegt Jezus: "Kom tot mij, u allen die vermoeid bent, en ik zal u verlichting geven.

Jezus stelt echter een voorwaarde aan zijn hulp en aan de gelukzaligheid die hij aan de ongelukkige mensen belooft. Deze voorwaarde is in de wet die hij onderwijst. Zijn juk is het opvolgen van die wet. Maar dat juk is licht en die wet is zacht, omdat zij LIEFDE en WELDADIGHEID als plichten oplegt.

De beloofde trooster.

3. Indien u mij lief hebt, bewaar dan mijn geboden en ik zal tot mijn Vader bidden. En Hij zal u een andere Trooster geven, opdat hij eeuwig bij u blijft.— *De Geest der waarheid*, die de wereld niet kan ontvangen omdat hij hem niet ziet, en niet kent. Maar u kent hem, want hij woont onder u, en hij zal in u zijn. — Maar de Trooster, de Heilige Geest, die mijn Vader in mijn naam zal sturen, die zal u alle dingen leren, en zal u zich alles, wat ik u gezegd heb, laten herinneren. (Joh. XIV, v 15 t/m 17 en 26).

4. Jezus belooft een andere Trooster, namelijk *de Geest der Waarheid*, die de wereld nog niet kan ontvangen, omdat zij nog niet rijp is om die te kunnen begrijpen, die de Vader stuurt, om alle dingen te onderwijzen, en te laten herinneren wat Jezus gezegd heeft. Indien dus de Geest van de Waarheid later alle dingen moet komen onderwijzen is dit omdat Jezus niet alles gezegd heeft. Als hij komt laten herinneren wat Jezus gezegd heeft, is het omdat men dat vergeten is of dat men het slecht begrepen heeft.

Het Spiritisme komt op de daarvoor bepaalde tijd de belofte van Christus vervullen. De Geest van Waarheid zit als voorzitter bij zijn vestiging. Hij brengt de mens terug tot het opvolgen van de wet; het onderwijst alle dingen door datgene wat Jezus slechts door gelijkenissen onderwezen heeft begrijpelijk te maken. — Christus heeft gezegd: "Wie oren heeft om te horen, die hoort" Het Spiritisme komt de ogen en de oren openen, want het spreekt zonder zinnebeelden of gelijkenissen. Het licht de sluier op, die met opzet over zekere geheimen geworpen was. Het brengt eindelijk een verheven troost aan de onterfden op deze aarde en aan allen die lijden, door voor ieder lijden een rechtvaardige oorzaak en een nuttig doel aan te wijzen.

Christus heeft gezegd: "Zalig zijn die treuren, want zij zullen getroost worden". Maar hoe kan men zich gelukkig achten te lijden, als men niet weet, waarom men lijdt? Het Spiritisme wijst als oorzaak het vorige bestaan van de mens, en de bestemming van de aarde, waar de mens voor zijn verleden komt boeten. Het wijst er het doel van aan, door het lijden te zien als de weldadige crisis die genezing brengt, en als de loutering waardoor het geluk in het toekomstige leven verzekerd wordt. De mens begrijpt dat hij zijn lijden verdiend heeft en vindt dat lijden rechtvaardig. Hij weet dat het bevorderlijk is voor zijn vooruitgang en neemt het zonder morren aan, zoals de werkman het werk aanneemt waarmee hij zijn loon verdient. Het spiritisme schenkt de mens een onwankelbaar vertrouwen in de toekomst, en de sterke twijfel heeft geen vat meer op zijn ziel. Door hem de dingen vanuit een hoger standpunt te laten zien, verzinkt de belangrijkheid van wereldse tegenspoed in het niet in vergelijking met de uitgestrekte horizon die hij overziet. Het vooruitzicht van de gelukzaligheid die hem wacht, geeft hem geduld, aanvaarding en moed, om tot het einde toe vol te houden.

Het Spiritisme geeft ons dus, wat Jezus over de beloofde Tooster zegt: kennis van de dingen waardoor de mens weet waar hij vandaan komt, waar hij heen gaat, en waarom hij op aarde is. Dit is de terugkeer tot de ware beginselen van Gods wet, en troost door geloof en hoop.

Onderwijs door de geesten:

De komst van de Geest der Waarheid.

5. Ik kom, zoals toen onder de verdwaalde zonen van Israël, de waarheid verkondigen en de duisternis verdrijven. Luister naar mij. Het spiritisme, zoals toen mijn woord, moet de ongelovigen eraan herinneren, dat boven hen de onveranderlijke waarheid regeert van God die goed is, die groot is, en die de gewassen laat groeien, en de golven opheft. Ik heb de Goddelijke leer geopenbaard; ik heb

net als een maaier, het goede dat hier en daar verspreid ligt in schoven samengebonden, en ik heb gezegd: "Kom tot mij u allen die lijden!"

Maar de ondankbare mens heeft zich van de rechte weg die tot het Koninkrijk van mijn Vader leidt afgewend en is in de ruwe paden van de ongerechtigheid verdwaald. Mijn Vader wil het mensdom niet vernietigen; hij wil dat u allemaal, doden en levenden, — dat wil zeggen doden naar het vlees, want de dood bestaat niet — de een de ander helpend, elkaar zult redden, en dat niet meer de stem van de profeten en de apostelen, maar de stem van degenen die er niet meer zijn, zich laten horen om u toe te roepen: "Bid en geloof, want de dood is de opstanding en het leven"; het is de uitgekozen beproeving, waar de door u aangekweekte deugden als de ceder moeten groeien en zich moeten ontwikkelen.

Zwakke mensen, die de duisternis van uw verstand kennen, wijs de fakkel niet af, die Gods goedheid u in de hand geeft, om uw weg te verlichten, en u, verdwaalde kinderen, in de schoot van uw Vader terug te leiden.

Ik heb te veel medelijden met uw ellende, met uw oneindige zwakheid, om u ongelukkige afgedwaalde mensen, die zich in het gezicht van de Hemel in de afgrond van de dwaling stortten, niet de behulpzame hand toe te reiken. Geloof, overdenk en heb de dingen die u geopenbaard worden lief. Vermeng niet het onkruid met het goede zaad — vermeng niet de drogredenen met de waarheid.

Spiritisten, heb elkaar lief, dat is het eerste gebod. Bekwaam u, is het tweede. Alle waarheid is in het Christendom vervat; de dwalingen die er wortel in hebben geschoten, zijn van menselijke oorsprong; en nu komen van de andere kant van het graf, dat u het NIET waant, stemmen u toeroepen: "Broeders, niets vergaat; Jezus Christus is de overwinnaar van het kwaad, laat u de overwinnaars van het ongeloof zijn" (de Geest der Waarheid, Parijs, 1860).

6. Ik kom de arme ontferden onderwijzen en troosten. Ik kom hun zeggen, laat uw beproevingen door uw aanvaarding geëvenaard worden; ik kom hun zeggen, ween, want op de Olijfberg is de smart geheiligd geworden: maar wees vol hoop, want de troost brengende engelen zullen ook uw tranen komen drogen.

Arbeiders, zet de hand aan de ploeg; hervat nu de zware taak van daarnet; de arbeid van uw handen geeft u het aardse brood voor uw lichaam; maar uw ziel wordt daarom niet vergeten; en ik, de Goddelijke hovenier, kweek die in de stilte van uw overdenkingen. Wanneer het uur van rust voor u geslagen heeft, wanneer het werktuig aan uw handen ontvalt, en uw ogen zich voor het licht sluiten, zult u in uw binnenste het kostelijke zaad dat ik erin gestrooid heb, voelen ontluiken en kiemen. Niets gaat verloren in het Koninkrijk van onze vader en uw zwoegen, en uw leed, vormen daar de schat, die u rijk moet maken in die verheven werelden, waar licht de plaats van duisternis inneemt, en waar de armste onder u wellicht de schitterendste zal zijn.

In waarheid zeg ik u; zij die hun last gewillig dragen en hun broeders helpen, zijn mijn geliefden; bekwaam u in de onschatbare leer, die de vergissing van het tegenstreven aantoonst, en die u het verheven doel van de menselijke beproevingen leert kennen. Laat, zoals de wind het stof verdrijft, ook de adem van de Geesten uw afgunst tegen de rijken der aarde verjagen, want zij zijn vaak zeer ongelukkig en hun beproevingen zijn gevaarlijker dan die van u. Ik ben met u, en mijn apostel onderwijst u.

Drink uit de levende bron van liefde, en u gevangenen van het leven, bereidt u voor, om u éénmaal vrij en blij aan de boezem te werpen van Hem, die u zwak geschapen heeft, om u vatbaar te laten zijn voor verbetering, en die wil dat u zelf uw weke klei zult vervormen, opdat u zelf de maker van uw onsterfelijkheid zou zijn. (de Geest der Waarheid, Parijs, 1861).

7. Ik ben de grote heelmeester van de zielen, en ik kom u het geneesmiddel brengen, dat genezing moet brengen aan de zwakke, de lijdende en de gebrekkige, mijn kinderen, die ik het meeste liefheb, en die ik kom verlossen. Kom dan tot mij, u die lijdt en die bedroefd bent, en u zult verlicht en getroost worden. Zoek uw kracht en uw troost niet elders, want de wereld is niet in staat die te geven. God doet via het Spiritisme een plechtig beroep op uw hart en luister hier naar. Moge de ongerechtigheid, de leugen, de dwaling en het ongeloof in uw verdoofde zielen worden uitgeroeid. Het zijn monsters, die zich met uw zuiverste bloed voeden, en daarbij meestal dodelijke wonden toebrengen. Wees voortaan, nederig, onderworpen aan uw schepper en volg Zijn goddelijke geboden op. Heb lief en bid; luister gewillig naar de Geesten van de Heer; roep Hem aan, uit de grond van uw hart en dan zal Hij u zijn veelbeminde zoon sturen om u te onderwijzen, en u die goede woorden toe voegen: "Hier ben ik; ik kom bij u, omdat u mij geroepen hebt". (de Geest der Waarheid, Bordeaux, 1861).

8. God troost de nederige en geeft kracht aan de bedroefde, die Hem hier om vragen. Zijn Almacht is over de hele aarde, en overal plaatst hij naast tranen, een genezende balsem. Toewijding en zelfverloochening zijn een voortdurend gebed, en bevatten een diepzinnige les. De hele menselijke wijsheid, ligt in deze twee woorden opgesloten. Mochten alle lijdende Geesten deze waarheid beseffen, in plaats van te morren tegen het ongeluk, het zedelijke lijden, dat op dit ondermaanse uw lot is. Neem tot zinspreuk deze twee woorden aan: TOEWIJDING en ZELFVERLOOCHING en u zult sterk zijn, omdat die woorden alle plichten omvatten die Liefde en Nederigheid u opleggen. Het bewustzijn van volbrachte plicht zal u zielenrust en aanvaarding geven. Het hart klopt beter, de ziel wordt rustiger, en het lichaam heeft geen zwakke ogenblikken meer, want het lichaam lijdt meer naar mate de Geest dieper getroffen wordt. (de Geest der Waarheid, Havre, 1863).

HOOFDSTUK VII.

ZALIG ZIJN DE ARMEN VAN GEEST.

- Wat men onder de armen van Geest moet verstaan.
- Wie zich zelf verhoogt zal vernederd worden.
- Geheimen verborgen voor de wijzen en voorzichtigen.
- Onderwijs door de Geesten: Hoogmoed en Nederigheid.
- Zending van de intelligente mens op aarde.

Wat men onder de armen van geest moet verstaan.

1. Zalig zijn de armen van Geest, want van hen is het Koninkrijk van de Hemelen. (Matth. V, v. 3).

2. Het ongeloof heeft de spot gedreven met de spreuk *Zalig zijn de armen van geest*, net als met zo veel andere, zonder die te begrijpen. Onder de armen van geest verstaat Jezus niet de van hun verstand beroofde mensen, maar de nederigen. Hij zegt dat het Koninkrijk van de Hemelen van hen is, en niet van de hoogmoedigen.

De mensen van wetenschap en geest, volgens de wereld, hebben over het algemeen zo'n hoge dunk van zichzelf en van hun superioriteit, dat zij de Goddelijke dingen onwaardig voor hun aandacht achten. Hun gedachten die uitsluitend op de eigen ik gericht zijn kunnen zich niet tot God verheffen. Deze neiging om zich boven alles verheven te wanen, brengt hen er maar al te vaak toe, om al datgene te ontkennen wat zich boven hen bevindt, en hen zou kunnen neerhalen, zelfs ook de Godheid. En als zij die erkennen, betwisten zij de schoonste eigenschap ervan, de invloed van de voorzienigheid op de dingen van deze wereld, overtuigd als zij zijn, dat zij alleen genoeg zijn om die wereld behoorlijk te besturen. Terwijl zij hun verstand tot maatstaf nemen van het algemeen verstand en zij zichzelf bekwaam vinden om alles te begrijpen, kunnen zij niet geloven in de mogelijkheid van iets dat zij niet begrijpen. Wanneer zij een uitspraak doen, staat deze muurvast.

Als zij weigeren het bestaan van de onzichtbare wereld en een bovenmenselijke macht te erkennen, dan komt dit niet, omdat dit hun begrip te boven gaat, maar alleen omdat hun hoogmoed in opstand komt tegen de gedachte van iets waar zij zich niet boven verheffen kunnen en dat hen van hun voetstuk zou laten vallen. Daarom hebben zij ook slechts een medelijdende glimlach over voor alles wat niet tot de zichtbare en tastbare wereld hoort. Zij vinden dat ze te veel verstand en wetenschappelijke kennis bezitten om dingen te geloven, die *goed voor onnozele mensen* zijn, en maken degenen die het serieus opnemen uit voor *armen van geest*.

Maar wat zij er ook tegen mogen aanvoeren, zij zullen net als ieder ander de onzichtbare

wereld waarmee zij de spot drijven, moeten ingaan. Daar zullen hun ogen geopend worden en daar zullen zij hun vergissing inzien. Maar God die rechtvaardig is, kan diegene die Zijn Almacht genegeerd heeft, niet op dezelfde voet ontvangen als degene die zich in nederigheid zich aan zijn wetten onderworpen heeft. Hij kan ook niet aan beiden een zelfde deel toewijzen.

Wanneer Jezus zegt dat het Koninkrijk van de Hemelen toebehoort aan de eenvoudigen, wil hij te kennen geven, dat dáár niemand zonder eenvoudigheid van hart en nederigheid van geest zal worden toegelaten en dat de onwetende die deze eigenschappen bezit verkozen zal worden boven de geleerde die meer in zichzelf dan in God gelooft. Onder alle omstandigheden plaatst hij nederigheid onder de deugden die ons dichter bij God brengen, en hoogmoed onder de ondeugden die ons ervan verwijderen. Dat heeft een natuurlijke reden: nederigheid is een daad van onderwerping aan God, terwijl hoogmoed een opstand tegen Hem is. Beter is het dus voor het toekomstige geluk van de mens, om in de wereld *arm van geest* en rijk aan morele deugden te zijn.

3. Op hetzelfde tijdstip kwamen de discipelen bij Jezus en zeiden: “Wie is het grootste in het Koninkrijk van de Hemelen?” — En Jezus, die een kind bij zich geroepen had, zette dat in het midden van hen en zei: “Ik zeg u: als u niet verandert en als een klein kind wordt, dan zult u helemaal niet het Koninkrijk van de Hemelen ingaan. — *Wie zich zelf zal vernederen en klein zal worden als dit kleine kind, die zal de grootste zijn in het Koninkrijk van de Hemelen.* — En wie dan in mijn naam zo'n kind ontvangt, die ontvangt mij.” (Matth. XVIII, v. 1 t/m 5.)

4. Toen kwam de moeder van de zonen van Zebedeus naar Hem toe met haar twee zonen, aanbad hem en maakte hem duidelijk dat ze hem iets wilde vragen. En hij zei tegen haar: “Wat wilt u?” Zij zei tegen Hem: “Zeg, dat mijn twee zonen bij u mogen zitten in uw koninkrijk, de een aan Uw rechter en de andere aan Uw linkerhand.” — Maar Jezus antwoordde en zei: “U weet niet wat u begeert, kunt u de beker drinken die ik drinken zal?” Zij zeiden tegen Hem: “Dat kunnen wij.” — En Hij zei tegen hen: “Mijn drinkbeker zult u wel drinken, maar het zitten aan mijn rechter en aan mijn linkerhand is niet aan mij om te geven, maar het *zal gegeven worden* aan wie mijn vader dit wil geven.” — En toen de andere tien dat hoorden, namen zij het de twee broers zeer kwalijk. — En toen Jezus hen tot zich geroepen had zei hij: “U weet dat de koningen van de volken hen regeren, en dat de groten hun macht over hen gebruiken. — Zo hoeft het onder u niet zijn; maar *wie onder u groot zal willen worden, die is uw dienaar; — En wie onder u de eerste zal willen zijn, die is uw dienstknecht; —* zoals de zoon des mensen niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en zijn ziel te geven als verlossing voor velen.” (Matth. XX, v. 20—28.)

5. En op een dag kwam Jezus in het huis van een van de oversten van de Farizeeën, om op de sabbat een maaltijd te eten en de mensen die er aanwezig waren keken naar hem — En toen hij keek naar de manier waarop de genodigden de beste plaatsen uitkozen vertelde hij hen de volgende parabel: Wanneer u door iemand op de bruiloft genodigd wordt, gaat u dan niet op de eerste rij zitten omdat er misschien iemand belangrijker dan u uitgenodigd is en degene die u uitgenodigd heeft u niet hoeft te zeggen “geef deze zitplaats aan deze persoon,” en u met schaamte op de laatste rij laat zitten. — Maar wanneer u uitgenodigd bent, gaat u dan op de laatste rij zitten opdat de vriend die u uitgenodigd heeft tegen u zal zeggen: “Vriend, ga meer naar voren.” Dan zal het een eer zijn voor dege-

nen, die met u aanzitten. —Want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden. (Luc. XIV, v. 1 en 7—11)

6. Deze lessen vloeien voort uit het beginsel van nederigheid, die Jezus steeds als hoofdvoorwaarde stelt aan de gelukzaligheid die door de Heer beloofd wordt aan zijn uitverkorenen en die hij door deze woorden uitgedrukt heeft “Zalig zijn de armen van geest, want van hen is het Koninkrijk van de Hemelen”. Hij stelt een kind als voorbeeld van de eenvoudigheid van de harten en zegt: “Degene die zich zal vernederen en zichzelf *zo klein als een kind zal maken;*” dat wil zeggen: degene die geen aanspraak op voorrang maakt of op onfeilbaarheid, die zal de meeste in het Koninkrijk van de Hemelen zijn.

Dezelfde grondgedachte vindt men terug in de volgende regels: “*Wie onder u groot zal willen worden, die is uw dienaar en ieder die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, en wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.*” Het Spiritisme komt de theorie door voorbeelden bevestigen, door ons in de geestenwereld grote geesten te laten zien, die klein waren op aarde, en vaak nog kleiner zij die tot de grootste en machtigste mensen op aarde behoorden. Dit komt omdat de eersten bij het sterven alles hebben meegenomen, wat in de Hemel ware grootheid uitmaakt en niet verloren gaat: de deugden. Terwijl de laatsten alles waardoor zij groot op aarde waren hebben moeten achterlaten, omdat dit niet meegenomen kan worden, zoals fortuin, rang, roem en hoge geboorte. Omdat dit hun enige bezit was, komen zij van alles beroofd in de andere wereld, net zoals schipbreukelingen, die alles tot zelfs hun kleren verloren hebben. Zij hebben hun hoogmoed behouden, wat hun nieuwe toestand nog vernederender maakt, doordat zij, degenen die zij op aarde vertrapt hebben, nu ver boven hen verheven en schitterend van luister zien.

Het Spiritisme wijst ons nog op een andere toepassing van dit grondbeginsel bij de elkaar opvolgende incarnaties, waarin degenen die het hoogste standpunt in het vorige leven hebben ingenomen, in een volgend tot het laagste vernederd worden, als zij door hoogmoed en eerzucht beheerst zijn geweest. Zoek dus op aarde niet de eerste plaats in te nemen, noch u boven anderen te verheffen, als u niet verplicht wilt worden, later af te dalen. Zoek daarentegen de nederigste en geringste plaats, want God zal u, als u dit verdient, wel een verhevener in de Hemel weten te geven.

Geheimen, verborgen voor de wijzen en behoedzamen.

7. Toen zei Jezus deze woorden: “Ik dank u vader, heer van de hemel en van de aarde! Dat u deze dingen voor de wijzen en behoedzamen verborgen hebt, en dit aan de kinderen heeft geopenbaard.” (Matth. XI, v. 25).

8. Het mag zonderling schijnen, dat Jezus God dankt dat hij deze dingen aan de eenvoudigen en kleinen, die de armen van geest zijn, heeft geopenbaard, en die voor de wijzen en behoedzamen verborgen heeft, die ogenschijnlijk beter in staat waren die te begrijpen. Het is omdat men onder de eersten de nederigen moet verstaan die zich voor God vernederen, en zich niet boven iedereen

verheven wanen; en onder de laatsten de *hoogmoedigen*, die door hun wereldse kennis te hebben opgeblazen zich verstandig achten, omdat zij ontkennen, en God als zij hem niet loochenen als hun gelijken beschouwen. Want in de oudheid was "wijs" synoniem met "geleerd"; daarom laat God aan hen de opsporing van de geheimen van de aarde over, terwijl hij die van de hemel openbaart aan de eenvoudigen en nederigen, die zich voor Hem buigen.

9. Zo is het nu ook met de grote waarheden die door het Spiritisme geopenbaard zijn. Enkele ongelovigen verwonderen er zich over, dat de Geesten er zich zo weinig aan gelegen laten liggen, hun te overtuigen. Dit komt omdat de Geesten zich liever bezighouden met hen die ter goeder trouw in nederigheid het licht zoeken, dan met hen die vermenen al de wijsheid te bezitten en geloven, dat God zich al te gelukkig moet prijzen hen tot Hem terug te voeren, door hen te bewijzen, dat Hij inderdaad bestaat.

Gods almacht openbaart zich in de kleinste dingen, net zo goed als in de grootste. Hij verbergt het licht niet onder de korenmaat, maar verspreidt dit overal in overvloed. Blind zijn zij, die het niet zien willen. *God wil hen er niet toe dwingen de ogen te openen als het hun eigen wil is, die gesloten te houden.* Hun beurt zal ook ééns komen, maar zij moeten éérst de angst van de duisternis ondervinden en *erkennen dat het Gods hand is en niet het toeval, die de slag aan hun hoogmoed toebrengt.* Om het ongeloof te overwinnen, maakt God van de middelen gebruik, die daartoe naar gelang van het individu de geschiktste zijn, het is niet aan de ongelovigen Hem voor te schrijven wat Hij doen moet, of aan deze om Hem te zeggen: als u mij overtuigen wilt, moet u het op deze of die wijze aanleggen, en liever op zo'n ogenblik dan op een ander ogenblik, want dit komt mij beter gelegen.

Laten de ongelovigen zich dus niet verwonderen als God en de Geesten, die de uitvoerders van zijn wil zijn, zich niet aan hun eisen onderwerpen. Laten zij zichzelf afvragen; wat zij zelf zouden doen, als de minste van de minste van hun onderhorigen, zich op die wijze aan hen wilde opdringen en de wet voorschrijven. God *stelt* alleen voorwaarden, maar neemt er geen aan. Hij hoort met goedheid hen aan, die zich nederig tot Hem wenden, en niet hen die wanen meer te zijn dan hij.

10. Men zal zeggen, kon God hen niet persoonlijk overtuigen door schitterende tekenen, waarvoor zelfs de meest ongelovige zou moeten zwichten? Zeer zeker zou Hij dit kunnen, maar waarin zou dan hun verdienste bestaan, en bovendien waartoe zou dit dienen? Ziet men niet dagelijks mensen die weigeren de duidelijkste bewijzen, als zodanig te erkennen, en die zelfs zeggen: "Al zag ik het, dan zou ik het toch niet geloven, omdat ik *weet* dat het onmogelijk is" Dat zij weigeren de waarheid te erkennen, komt omdat hun verstand nog niet rijp genoeg is om die te begrijpen, noch hun hart om dit te voelen. *Hoogmoed is de vlek die hun ogen verduistert.* Wat baat het om een blinde licht voor te houden? De oorzaak van de kwaal moet eerst weggenomen worden. Daarom, als kundig heelmeester, straft Hij eerst de hoogmoed. Hij verlaat dus Zijn verloren kinderen niet. Hij weet dat hun ogen zich vroeger of later zullen openen, maar Hij wil dat dit uit eigen wil gebeurt, en dat *zij*, nadat zij de kwelling van het ongeloof overwonnen hebben, zich uit zichzelf in Zijn armen werpen, en als de verloren zoon, Hem om vergiffenis bidden!

Onderwijs door de Geesten.

Hoogmoed en nederigheid.

11. De Vrede van de Heer is met u, mijn waarde vrienden! Ik kom tot u om u aan te moedigen het rechte pad te blijven bewandelen.

Aan de armen van geest die vroeger op aarde leefden, heeft God de zending opgedragen u te komen verlichten. Gezegend is Hij voor de genade die hij ons verleent om u tot uw verbetering behulpzaam te mogen zijn. Moge de Heilige Geest mij verlichten en mij behulpzaam zijn om mijn woorden verstaanbaar voor u te maken, en mij de genade bewijzen die voor u allen beschikbaar te maken. U allen incarneerden die lijden en het licht zoeken, moge God mij helpen om dat licht voor uw ogen te doen schijnen.

Nederigheid is een deugd die dikwijls door u vergeten wordt; de grote voorbeelden die er u van gegeven zijn, worden zeer zelden nagevolgd, en toch, kunt u zonder nederigheid, liefderijk jegens uw naasten zijn? O nee, want het is dat gevoel hetwelk alle mensen gelijk maakt; dat hun zegt, dat zij allen broeders zijn en elkaar helpen moeten, en dat hen deugdzaam maakt. Zonder nederigheid, versiert u uzelf met deugden die u niet bezit, zoals u een kleed zou dragen, om de mismaktheid van uw lichaam te verbergen. Denkt aan Hem die ons verlost, denkt aan zijn nederigheid die hem zo groot gemaakt, en hem boven alle profeten verheven heeft.

Hoogmoed is de geweldige tegenstander van nederigheid. Als Christus het Koninkrijk van de Hemelen aan de armste schepsels toegezegd heeft, is dit omdat de rijken van de aarde wanen dat titels en rijkdom, beloningen zijn voor hun verdiensten, en dat hun wezen reiner is dan die van de armen. Zij verbeelden zich dat het hun toekomt. Het is ook daarom dat als God hun die rijkdom en die titels ontnemt, zij Hem van onrechtvaardigheid beschuldigen. O waanzin en verblinding! Heeft God ook met uw lichaam een verschil gemaakt? Is het stoffelijk omhulsel van de arme niet dezelfde als van de rijke? Heeft de Schepper twee soorten mensen geschapen? Al wat God doet is verheven en wijs; ziet u erop toe dat u de gedachten die u in uw hoogmoedige brein doet ontstaan niet aan Hem toedicht.

O Rijke weet u het niet, dat terwijl u in uw vergulde vertrekken veilig tegen kou en ongemak ligt te slapen, duizenden van uw broeders, die beter zijn dan u, op stro liggen? Is de ongelukkige die honger lijdt, niet uw gelijke? Tegen dat woord verzet zich uw hoogmoed, dat weet ik. U zou hem wel een aalmoes willen geven, maar hem broederlijk de hand drukken; nee dat nooit! "Wat, zegt u; ik, uit een edel machtig geslacht gesproten, ik zou de gelijke zijn van die in lompen gewikkelde ellendeling?" IJdele hersenschimmen van de zogenaamde filosofen! Als wij gelijk waren, waarom zou God hem dan zo laag en mij zo hoog geplaatst hebben?" Het is waar, uw kleren lijken niets op elkaar; maar ontdoet er u beiden van, welk onderscheid zal er dan nog tussen u zijn? Het edele van mijn bloed zult u zeggen; maar de scheikundigen hebben tussen het bloed van de voorname heer en dat van de gewone man, tussen dat van de meester en dat van de slaaf geen onderscheid gevonden. Wie zegt u, dat ook u niet net als hij ellendig en ongelukkig geweest bent? Wie zegt u, dat ook u geen aalmoes afgebedeld hebt? Wie zegt u, dat u niet éénmaal een aalmoes zult vragen aan dezelfde mens, die u nu ver-

acht? Is rijkdom dan eeuwig? Eindigt dit niet tegelijk met dit lichaam, 't vergankelijke omhulsel van uw Geest? O denk toch in nederigheid over uzelf na. Bekijk toch eens de dingen van de wereld, zoals die echt zijn. Bedenk u wat in de andere wereld grootheid en vernedering is; bedenk u dat de dood u evenmin als ieder ander sparen zal; dat geen titels u daarvan bevrijden; dat de dood u morgen, vandaag, wellicht in dit uur kan neervellen; en als u dan nog in uw hoogmoed volhardt, O dan heb ik medelijden met u, want dan zult u beklagenswaardig zijn.

Hoogmoedige wat was u vóór dat u edelman en machtig was? Misschien lager dan de minste van uw bedienden. Buig dan dat trotse hoofd, dat God op het ogenblik dat u het zo hoog opheft, kan vernederen. Op de Goddelijke weegschaal zijn alle mensen gelijk. Deugd alleen heeft bij God de voorrang. Alle Geesten zijn van één en dezelfde natuur, en alle lichamen zijn uit dezelfde klei gekneed; uw titels en uw namen veranderen daar niets aan. Die blijven liggen in het graf, en niet deze geven aan de uitverkorenen de hun toegezegde gelukzaligheid: Liefde en Nederigheid alleen zijn hun adelbrieven.

Arm schepsel! U bent moeder, uw kinderen lijden door kou en honger. U gaat gebukt onder het kruis dat u torst, u vernedert u om voor hen een hap brood te bemachtigen. O ik kniel voor u; wat bent u edel, heilig en goed in mijn ogen! Hoop en bid; het geluk behoort nog niet tot deze wereld. Aan de arme verdrukte, die op Hem vertrouwt, geeft God het Koninkrijk van de Hemelen.

En jij arm meisje, kind gewijd aan werken en ontberingen, waarom die droevige gedachte? Waarom die tranen? Hef jouw ogen vroom en helder op tot God. Hij geeft aan de vogeltjes hun voedsel; vertrouw op Hem, Hij zal jou niet verlaten. Het gedruis van de feesten, van het plezier van deze wereld, laten ook jouw hart sneller kloppen. Ook jij zou heel graag jouw hoofd met bloemen tooien en je met de gelukkigen van deze wereld willen verenigen. Je zegt tegen jezelf, ook ik zou net als die vrouwen, die je dartelend en lachend voorbij ziet zweven, rijk kunnen zijn. O, zwijg mijn kind. Als jij wist, hoeveel tranen, hoeveel lijden zonder naam onder die geborduurde kleren verborgen liggen, hoeveel snikken, door de schelle tonen van die vrolijke muziek gesmoord worden, dan zou jij de voorkeur geven aan jouw nederige woning en aan jouw armoede. Blijf rein voor Gods oog, als jij niet wil dat jouw beschermengel zijn gezicht onder zijn blanke vleugels verbergend naar Hem terugkeert en jou zonder geleide, zonder steun, met jouw wroeging in deze wereld achterlaat, waar jij verloren zou zijn, in afwachting van gestraft te zullen worden in een andere.

En u allen die door de onrechtvaardigheid van de mensen te lijden hebt, wees toegevend voor de fouten van uw broeders, omdat u inziet dat u zelf niet onberispelijk bent. Dit is niet alleen liefde, maar ook nederigheid. Als u door de kwaadsprekerij lijdt, buigt dan het hoofd voor die beproeving. Wat raakt u de laster van de wereld? Kan God, als uw gedrag rein is, er u niet voor schadeloos stellen? Met moed de vernederingen die de mensen u laten ondergaan te dragen, is nederigheid en erkenning dat God alleen Groot en Machtig is.

O mijn God moet Christus opnieuw op deze aarde komen, om de mensen uw wetten die zij vergeten, te onderwijzen? Zal hij weer de kooplieden uit de tempel moeten verdrijven, die uw huis, dat alleen een gebedshuis is, bezoedelen? En wie weet het? O mens, zou u niet als God u die genade bewees, hem weer zoals vroeger verloochenen. U zou hem Godslasteraar noemen, omdat hij de hoogmoed van de hedendaagse farizeeërs zou vernederen, en wellicht zou u hem opnieuw de weg

naar Golgotha laten beklimmen.

Toen Mozes op Sinaï de wet van God ging ontvangen, negeerde het volk van Israël dat aan zichzelf was overgelaten, de ware God. Mannen en vrouwen brachten hun goud en hun sieraden, om er een afgodsbeeld van te maken en zij aanbaden dat. U doet net als zij, mensen van de beschaving! Christus heeft u zijn leer nagelaten; hij is voor u het toonbeeld van alle deugden geweest, en u hebt én het toonbeeld én de leer verzaakt. Door al uw driften aan te brengen, hebt u een God naar eigen keuze gemaakt. Volgens sommigen, een vreselijke en bloeddorstige God; volgens anderen onverschillig voor de belangen van de wereld. De God, die u zelf gemaakt hebt, is nog altijd het gouden kalf, dat ieder naar eigen goeddunken en denkbeelden opricht.

Kom tot uzelf, broeders, vrienden! Laat de stem van de Geesten uw hart treffen; wees edelmoedig en liefdadig zonder vertoning, dat wil zeggen, doe goed met nederigheid. Laat ieder van u de altaren die u aan de hoogmoed gewijd hebt, van lieverlede afbreken. In één woord, wees echte christenen en door u zal het Koninkrijk van de waarheid gevestigd worden. Twijfel niet meer aan Gods goedheid, nadat Hij u daarvan zoveel bewijzen geeft. Wij komen de weg bereiden tot vervulling van de profetieën. Laat, wanneer de Heer u een meer schitterende openbaring van Zijn goedertierenheid geven zal, zijn Hemelse Gezant, u slechts als leden van één groot gezin verenigd vinden. Laat uw zachtmoedige en nederige harten waardig zijn, het Goddelijke woord dat hij u brengen zal, te horen; opdat de uitverkorene op zijn pad niets anders vindt, dan de palmtakken, die daarop gestrooid zijn voor uw terugkeer tot het goede, tot de liefde en broederschap. Dan zal uw wereld het aardse paradijs worden. Maar als u ongevoelig blijft voor de stem van de Geesten die gezonden zijn om u te reinigen, om uw beschaafde maatschappij rijk in wetenschap en toch zo arm aan goede gevoelens te vernieuwen; dan zou er voor u helaas niets over blijven dan te wenen en over uw lot te zuchten. Maar nee, dat zal niet gebeuren. Keer terug tot God uw Vader en dan zullen wij allen die dienstbaar geweest zijn aan de vervulling van zijn wil, het danklied aanheffen, om de heer voor zijn onuitputtelijke goedheid te danken, en om hem te loven in alle eeuwen tot in eeuwigheid. Het zij zo. (Lacordaire, Constantine, 1863.)

12. Mensen, waarom klaagt u over de onheilen, die u zelf op het hoofd gestapeld hebt? U hebt de heilige en Goddelijke zedenleer van Christus genegeerd; verwonder u dus niet, dat de drinkbeker van de ongerechtigheid aan alle kanten overloopt.

Onaangename gewaarwordingen zijn thans het deel van allen. Aan wie moet men dat wijten, behalve aan u, die altijd probeert elkaar te vertrappen? Zonder wederkerige welwillendheid kunt u niet gelukkig zijn, en hoe is welwillendheid bestaanbaar bij hoogmoed? Hoogmoed is de bron van al uw rampen; doe dus al wat in uw vermogen is, om die uit te roeien, als u er de ongelukkige gevolgen niet van bestendigen wilt. Slechts één middel hebt u daartegen, maar dat middel is onfeilbaar, en dat is de wet van Christus, die wet die u of verworpen hebt of in haar betekenis verdraaid hebt, — als onveranderlijke richtsnoer voor uw gedrag aan te nemen.

Waarom schat u het schitterende en wat het oog streelt hoger dan wat het hart aandoet? Waarom is de ondeugd in rijkdom gehuld het voorwerp van uw verering, terwijl u slechts een blik van geringschatting over heeft voor werkelijke verdienste in armoede gehuld? Wanneer een rijke naar li-

chaam en ziel bedorven losbol zich vertoont, zal hij overal toegelaten worden, en zal hem de meest mogelijke voorkomendheid bewezen worden; terwijl men voor de deugdzame man, die van zijn arbeid leven moet, nauwelijks een beschermende groet over heeft. Wanneer de onderscheiding waarmee men de mensen bejegt, afgemeten wordt naar het gewicht van hun goud en de naam die zij dragen, welk belang kan men er dan bij hebben, om zich van zijn ondeugden te beteren?

Geheel anders zou het zijn, als de vergulde ondeugd net zo goed als die in lompen gekleed, door de publieke opinie gegeseld werd. Maar de hoogmoed is toegevend voor alles wat hem vleit. Eeuw vol begeerlijkheid en gouddorst, zegt u? Ongetwijfeld, maar waarom liet u het toe dat de stoffelijke belangen de overhand kregen over het gezond verstand en de rede? Waarom wil iedereen zich boven zijn broeders verheffen? De maatschappij oogst daar nu de vruchten van.

Vergeet het niet, dat zo'n toestand altijd een teken van morele achteruitgang is. Wanneer de hoogmoed het toppunt bereikt heeft, is dit een voorbode van naderende val, want God treft altijd de trotse mensen. Als Hij hun soms toelaat zich te verheffen, is dit om hen de tijd tot nadenken te geven, en zich, onder de slagen die Hij nu en dan toebrengt aan hun hoogmoed als waarschuwing, te beteren. Maar in plaats van zich dan te vernederen, verzetten zij zich, en wanneer dan de maat vol is, werpt Hij ze geheel neer, en hun val is des te groter, naarmate zij hoger opgeklommen waren.

Arm mensengeslacht, wiens egoïsme alles verpest heeft, vat niettemin moed; want God heeft u in zijn oneindige barmhartigheid een krachtig geneesmiddel tegen uw kwalen, een onverwachte hulp in uw nood gezonden. Open uw ogen voor het licht; zie! De zielen van degenen die niet meer zijn, komen u aan uw wezenlijke plichten herinneren; zij zullen u uit hun ondervinding zeggen, hoe gering de ijdelheid en grootheid van uw kortstondig aards bestaan zijn, vergeleken bij de eeuwigheid. Zij zullen u zeggen, dat de grootste degene is, die de nederigste onder de minsten van dit ondermaanse is geweest. Dat hij die zijn broeders het meeste heeft lief gehad, ook degene is die in de Hemel het meeste geliefd zal zijn; dat de machtigen van de aarde, als zij van die macht misbruik gemaakt hebben, genoodzaakt zullen zijn hun onderhorigen onderdanig te zijn; en eindelijk dat liefdadigheid en nederigheid, die tweelingzusters die hand in hand gaan de meeste aanspraken geven op Gods vergeving (Adolphus, Bisschop van Algiers, Marmande, 1862.)

Zending van de intelligente mens op aarde.

13. Wees niet trots op wat u kent, want die kennis is in de wereld die u bewoont binnen zeer enge grenzen beperkt. Maar zelfs veronderstellend, dat u een van de eerste geleerden van die wereld bent; dan nog hebt u evenmin enig recht om er trots op te zijn. Als God volgens zijn inzicht u heeft laten geboren worden in een omgeving waarin u zich hebt kunnen ontwikkelen, was het omdat Hij wilde, dat u er een goed gebruik tot heil van allen van zou maken; want het is een zending die hij u opgedragen heeft, en hij heeft u het werktuig in handen gegeven, waarmee u op uw beurt de nog onwetenden kunt ontwikkelen en tot God kunt brengen. Laat niet het soort werktuig zien hoe men het moet gebruiken? Toont de spade die de hovenier aan zijn arbeider geeft, deze niet aan dat hij spitten

moet? En wat zou u zeggen, als die arbeider in plaats van te spitten, zijn spade opnam om er zijn meester mee te treffen? U zegt dat het afschuwelijk zou zijn en dat hij verdiende weggejaagd te worden. Wel nu, doet degene die zijn verstand gebruikt om de gedachte aan Gods bestaan en van Zijn voorzienigheid bij zijn broeders uit te roeien niet hetzelfde? Kan hij aanspraak maken op het toegezegde loon, en verdient hij niet uit de hof gejaagd te worden? En dat zal hij, twijfel daar niet aan. En hij zal menig ellendig bestaan vol vernederingen moeten doorworstelen, totdat hij voor Hem, aan wie hij alles verschuldigd is, de rug gekromd zal hebben.

Het verstand is rijk aan verdienste voor de toekomst, mits men er een goed gebruik van maakt. Als allen die er mee begiftigd zijn zich er volgens Gods bedoeling van bedienen, zou de taak van de Geesten om het mensdom voorwaarts te laten gaan, een gemakkelijke zijn. Ongelukkigerwijze, maken velen er voor henzelf een werktuig van hoogmoed en verderf van. De mens misbruikt zijn verstand, net als al zijn andere vermogens, en toch ontbreekt het hem niet aan vermaningen die hem waarschuwen dat een machtige hand hem alles wat zij hem geschonken heeft, weer van hem kan terugnemen. (Ferdinand. Beschermgeest, Bordeaux 1862).

HOOFDSTUK VIII.

ZALIG ZIJN DE REINEN VAN HART.

- Laat de kinderen tot mij komen.
- Zonden door gedachten. Echtbreuk.
- Ware reinheid. Ongewassen handen.
- Ergernis. Als uw hand een oorzaak tot ergernis is, hak die af.
- Onderwijs door de Geesten: Laat de kinderen tot mij komen.
- Zalig zijn zij die de ogen gesloten hebben.

Laat de kinderen tot mij komen.

1. Zalig zijn zij die rein van hart zijn; want zij zullen God zien. (Matth. V, v. 8.)

2. En zij brachten kinderen naar hem toe, opdat hij ze zou aanraken. En doordat de discipelen degenen die ze naar hem toe brachten met ruwe woorden bestrafden, zag Jezus dat, werd boos en zei tot hen: "Laat de kinderen tot mij komen, en verhinder het hen niet. Want het Koninkrijk God's is voor degenen die op hen lijken. Ik zeg het u waarachtig: wie het Koninkrijk God's niet ontvangt zoals een kind, die zal daar niet binnen gaan." En nadat hij hen met zijn armen omhelsd had, legde hij de handen op hen en zegende hij hen. (Marc. X, v. 13—16)

3. De reinheid van hart is onlosmakelijk verbonden met eenvoud en nederigheid. Zij sluit alle egoïsme en hoogmoed uit. Daarom heeft Jezus de kinderen als zinnebeeld van de reinheid genomen, zoals hij hen ook voor de nederigheid genomen heeft.

Deze vergelijking zou minder juist kunnen overkomen, als men bedenkt dat de Geest van het kind heel oud kan zijn, en bij de wedergeboorte de onvolmaaktheden van het vorige bestaan, waarvan hij zich nog niet heeft ontdaan meebrengt. Alleen een volmaakte Geest zou als voorbeeld van reinheid beschouwd kunnen worden. Maar gezien vanuit het standpunt van het tegenwoordige leven is dit juist; want het kleine kind, dat nog geen enkele slechte neiging heeft kunnen laten zien is voor ons het zinnebeeld van onschuld en oprechtheid. Ook zegt Jezus niet absoluut, dat het Koninkrijk van de Hemelen hen toebehoort, maar aan hen die als zulke kinderen zijn (die op hen lijken.)

4. Waarom toont de Geest van het kind dat al bestaan heeft, niet meteen bij de geboorte wat het is? Alles is wijs in God's werken. Het kind heeft de tedere zorg nodig die alleen moederlijke geven kan, en deze liefde wordt groter, naarmate het kindje zwakker en onschuldiger is. Voor de moeder is het kind altijd een engel en zo moet het ook zijn om zich helemaal aan die zorg te kunnen wijden. Zij zou zich met dit kindje niet zo totaal aan haar liefde kunnen overgeven, als zij in plaats van die on-

schuldige bevalligheid, onder dat kindergezicht een stalen karakter en de gedachten van een volwassene zou vinden, en nog minder als zijn verleden haar bekend was geweest.

Bovendien moest de bedrijvigheid van het intelligente beginsel evenredig zijn aan de zwakte van het lichaam, dat niet bestand zou zijn tegen een te grote activiteit van de Geest, zoals men bij vroegrijpe kinderen ziet. Daarom raakt de Geest bij de naderende wedergeboorte in verwarring, verliest langzamerhand zijn zelf bewustheid en raakt gedurende enige tijd in een slaaptoestand, waarin al zijn vermogens verborgen blijven. Deze staat van overgang is nodig om aan de Geest een nieuw punt van vertrek te geven, en hem in zijn nieuwe aardse leven, de dingen te laten vergeten die hem aan banden zouden kunnen leggen. Zijn verleden werkt echter op hem terug; hij herleeft weer groter, moreel en intellectueel sterker, ondersteund en geholpen door de intuïtie die hij heeft opgebouwd uit vroegere ervaringen.

Vanaf de geboorte, nemen langzamerhand zijn gedachten weer hun vlucht naarmate de organen zich ontwikkelen. Men kan dus zeggen, dat de Geest gedurende de eerste jaren wezenlijk kind is, omdat de denkbeelden die de grond van zijn karakter uitmaken nog sluimerend zijn. Gedurende de tijd waarin zijn vermogens sluimeren, is hij buigzamer en daardoor vatbaarder voor de indrukken die zijn natuur kunnen wijzigen en hem vorderingen kunnen laten maken, waardoor de taak van de ouders gemakkelijker gemaakt wordt.

De Geest kleedt zich dus voor een tijd met de mantel van de onschuld, en Jezus spreekt de waarheid, als hij, ondanks het vroegere bestaan van de ziel, het kind als zinnebeeld van reinheid en eenvoudigheid stelt.

Zonden door gedachten. Echtbreuk.

5. U hebt gehoord, wat door de voorvaderen gezegd is: U zult geen overspel plegen. Maar ik zeg u, dat wie naar een vrouw kijkt om deze te begeren, hij in zijn hart al overspel met haar gepleegd heeft (Matth. V: 27, 28.)

6. Overspel moet hier niet in de nauwe betekenis van dat woord, maar in een meer algemene zin gezien worden. Jezus heeft dat woord vaak in rekbare zin gebezigd en daarmee het kwaad, de zonde en iedere slechte gedachte bedoeld, zoals b.v. in deze tekst: "Want als iemand zich door mij en mijn woorden geschaamd zal hebben, in dit overspelig en zondig geslacht, dan zal zich de zoon des mensen zich er ook door schamen, wanneer hij met de heilige Engelen in de heerlijkheid van zijn vader komt." (Marc. VIII: 38).

Reinheid bestaat niet alleen in daden maar ook in gedachten, want hij die rein van hart is, *denkt* zelfs niet aan het kwaad. Dat heeft Jezus willen zeggen. Hij veroordeelt de zonde zelfs in gedachte, omdat het een bewijs van onreinheid is.

7. Dit beginsel leidt ons als vanzelf tot de vraag: ondervindt men de gevolgen van een slechte gedachte, wanneer die niet door uitvoering gevolgd wordt?

Men moet in deze behoorlijk onderscheiden. Naarmate één ziel die zich op de slechte weg bevindt in het geestelijke leven voortschrijdt, ontwikkelt zij zich en ontdoet zij zich van lieverlede van

haar onvolmaaktheden naarmate haar meerdere of mindere zucht daartoe, naar eigen wil. Iedere slechte gedachte is dus een gevolg van de onvolmaaktheid van de ziel. Maar als deze het verlangen heeft opgevat zich te louteren, wordt zelfs deze slechte gedachte een gelegenheid om vooruit te komen, omdat zij die met kracht van zich afstoot. Het is het bewijs van een vlek die zij probeert uit te wissen. Als de gelegenheid zich voordoet om aan een slechte wens te voldoen, zal zij niet bezwijken, en nadat zij weerstand geboden heeft, zal zij zich sterker en gelukkig voelen over de behaalde overwinning.

De ziel daarentegen, die geen goede voornemens opgevat heeft, zoekt de gelegenheid. Als zij aan de slechte gedachte geen uitvoering geeft, is dit niet ten gevolge van haar wil, maar doordat de gelegenheid daartoe ontbroken heeft. Zij is dus even schuldig als wanneer zij de daad bedreven had.

Om kort te gaan: bij de mens bij wie zelfs de gedachte aan het kwaad niet opkomt, is de volmaking volkomen. Bij hem bij wie de gedachte opkomt, maar die deze terugsloot is de vooruitgang werkzaam. Maar bij hem die de gedachte aan het kwaad koestert en er genoeg in vindt is het kwaad nog in volle werking. Bij de een is de arbeid volbracht, bij de ander nog te volbrengen. God die rechtvaardig is, let op al die schakeringen bij de toepassing van de verantwoordelijkheid voor alle handelingen en gedachten.

Reinheid. Ongewassen handen.

8. Toen kwamen bij Jezus enige schriftgeleerden en farizeeërs, die van Jeruzalem waren en zeiden: Waarom overtreden uw discipelen de voorschriften van de voorvaderen? Want zij wassen hun handen niet voordat zij het brood gaan eten.

Maar hij antwoordde en zei: "Waarom overtreedt ook u het gebod God's door uw houding? Want God heeft gezegd: Eer uw vader en moeder; en wie vader of moeder vervloekt, die zal de dood sterven. Maar u anderen zegt: "Wie tegen vader of moeder zal zeggen: "Alles wat ik God schenk zal voor u nuttig zijn, die voldoet aan de wet. Ook hij die verder zijn vader of zijn moeder geenszins eert of steunt, die voldoet." En zo hebt u God's gebod krachteloos gemaakt door uw traditie. Over u hypocrieten heeft Jesaja geprofeteerd, door te zeggen: "Dit volk eert mij met de mond en eert mij met de lippen, maar het hart houdt zich verre van mij: — tevergeefs eren zij mij met het onderwijzen van spreuken en menselijke geboden."

En toen had hij de schare tot zich geroepen zei hij tot hen: "Luister en begrijp dit goed: Wat de mond ingaat, maakt de mens niet onrein; maar wat de mond uitgaat, dat ontreinigt de mens; want de dingen die de mond uitgaan, komen voort uit het hart, en deze ontreinigen de mens; want uit het hart ontspringen boze bedenkingen, doodslag, overspel, hoererij, roof, valse getuigenis, laster; deze dingen zijn het, die de mens ontreinigen; maar het eten met ongewassen handen ontreinigt de mens niet." Toen kwamen zijn discipelen tot hem en zeiden: "Weet u wel, dat de Farizeeën die deze rede gehoord hebben, hierdoor geërgerd zijn geweest?" Maar hij antwoordde en zei: "Elke plant die mijn Hemelse Vader niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden. — Laat hen gaan; zij zijn blinde leidlieden van de blinden. Als nu de blinde de blinde leidt, dan zullen zij beiden in de sloot vallen." (Matth. XV: 1

t/m 20.)

9. Terwijl hij sprak, vroeg een zekere farizeeër hem of hij bij hem het middagmaal wilde eten, en Jezus was er naar toe gegaan en ging aan tafel zitten. En de farizeeër die dat zag verwonderde zich, dat hij zich niet eerst voor het middagmaal gewassen had. En de Heer zei tot hem: “U farizeeër, u reinigt het buitenste van de drinkbekers en van de schotels; maar het binnenste van u is vol van roof en boosheid. U onverstandige! Die het buitenste heeft gemaakt, heeft die ook niet het binnenste gemaakt?” (Luc. XI: 37 t/m 40).

10. De joden verwaarloosden de wezenlijke geboden van God, doch hechtten des te meer aan de nakoming van de door mensen ingestelde uiterlijke plechtigheden, waarvan de strenge opvolgers een gewetenszaak maakten. De zeer eenvoudige grondbeginselen waren zo doende onder het ingewikkelde van de vormen helemaal verdwenen. Omdat het veel gemakkelijker was uiterlijke plechtigheden na te komen dan zichzelf zedelijk te reinigen, gemakkelijker de handen te wassen dan het hart te reinigen, schepten de mensen zichzelf illusies en geloofden dat zij door de trouwe opvolging van die praktijken, ondanks dat zij zedelijk dezelfde bleven aan God voldaan te hebben. Want men leerde hen dat God niets meer eiste. Vandaar zegt de profeet: “tevergeefs eert dit volk mij met de lippen, terwijl het leringen leert die geboden van mensen zijn.”

Zo is het ook met de zedenleer van Christus gegaan, welke men tenslotte helemaal op de achtergrond heeft gesteld, waardoor vele Christenen het voorbeeld van de vroegere joden volgend, zich van hun heil meer verzekerd achtten door de opvolging van de voorschriften van de uiterlijke plechtigheden, dan die van de zedenleer. Jezus zegt, zinspelende op die menselijke bijvoegselen aan de wet van God, dat iedere plant, die mijn Hemelse Vader niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden.

Het doel van de godsdienst is de mens tot God te voeren; en de mens komt slechts tot God door volmaakt te worden. Alle godsdienst dus die de mens niet beter maakt, bereikt dit doel niet; en die godsdienst op grond van welke men kwaad doet en meent zich te kunnen verdedigen, is of vals, of in zijn beginselen vervalst voorgesteld. Dit is de uitwerking van alle godsdiensten waarin de uiterlijke vormen het wezen van de zaak vervangen hebben. Het geloof aan de kracht van uiterlijke tekens is van geen waarde, als deze niet van moord, echtbreuk, roof, laster, en zijn naasten in wat het ook zij te benadelen, terug houdt. Dit geloof vormt bijgelovigen, huichelaars of dwepers, maar geen brave mensen.

Het is dus niet voldoende zich uiterlijk rein voor te doen, maar men moet bovenal rein van hart zijn.

Ergernis. Als uw hand een oorzaak tot ergernis is, houw deze af.

11. Wee het ongeluk op de wereld veroorzaakt door schandalen; want het is noodzakelijk dat er schandalen komen; maar wee de mens, bij wie het schandaal zich voor doet.

Indien iemand een van deze kleinen, die in mij geloven, schandaliseert, zou het voor hem beter zijn hem dan een molensteen om zijn hals te hangen en hem in de diepte van de zee te gooien.

Zie er goed op toe dat u niet een van deze kleinen veracht; want ik zeg u dat hun engelen in de hemel altijd het aangezicht zien van mijn Vader, die in de hemel is; want de Zoon van de mensen komt redden wat verloren was.

Als dan uw hand of uw voet u ergert, houw deze af en werp die van u. Het is beter het leven in te gaan, kreupel of verminkt, dan met twee handen en twee voeten in het eeuwige vuur geworpen te worden. En als uw oog u ergert, trek het uit en werp het van u. Het is voor u beter met maar een het leven in te gaan, dan met twee ogen in het helse vuur geworpen te worden. (Matth. XVIII: 6 t/m 11, Matth. V: 29 en 30).

12. In de gewone zin van het woord, wordt schandaal of ergernis veroorzaakt door iedere daad die openlijk de moraal of welvoeglijkheid kwetst. De ergernis ligt dus niet in de daad, maar in de roep die er van uit kan gaan. Het woord ergernis (schandaal) sluit dus ook altijd het begrip van ruchtbaarheid in zich. Vele mensen beperken zich er toe schandaal te voorkomen, omdat hun hoogmoed er onder zou lijden en hun aanzien er door verminderen zou. Hun kwade praktijken geheim te laten blijven is voor hen voldoende en lukt dit, dan is hun geweten gerust. Het zijn zoals Jezus zegt: "wit gepleisterde graven, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen vol onreinheid zijn, van buiten gereinigde bekers, die van binnen ongewassen zijn."

In de christelijke zin, is de betekenis van het zo vaak voorkomende woord "schandaal", van veel groter en algemener betekenis, en het is daardoor dat men die niet begrijpt. Schandaal is niet alleen datgene wat het geweten van een ander krenkt, maar men verstaat er onder: al de gevolgen van de menselijke ondeugden en onvolmaaktheden, alle inwerking van mensen op mensen met of zonder ruchtbaarheid gepaard gaande, en in dat geval, is schandaal het werkelijk gevolg van het zedelijk kwaad.

13. Het is noodzakelijk dat er ergernis in de wereld is, zegt Jezus, omdat de mens op aarde onvolmaakt is, geneigd is kwaad te doen. En slechte bomen geven slechte vruchten. Door die woorden moet dus verstaan worden, dat het kwaad een gevolg is van de onvolmaaktheid van het mensdom, en niet dat de mens verplicht is kwaad te doen.

14. Het is noodzakelijk dat er schandaal komt, omdat de mens, vanwege boetedoening op aarde verblijvend, door de aanraking met elkanders ondeugden, waarvan hij zelf het eerste slachtoffer wordt, zich zelf straft, en daardoor er toe komt de gevolgen ervan te begrijpen. Wanneer hij het lijden door het kwaad moe wordt, zal hij het geneesmiddel in het goede zoeken. De terugslag van de ondeugden is dus tegelijk een straf voor de een en een beproeving voor de ander. Op die wijze laat God het goede uit het kwaad voortkomen, en het slechte en verworpene van nut laten zijn voor de mens.

15. Als dit zo is, zal men zeggen, dan is het kwaad een noodzakelijkheid, waaraan nooit een eind komt; want als het zou eindigen, zou God verstoken worden van een krachtig middel om de schuldigen te straffen. Het is dus onnodig te proberen mensen beter te maken. Maar als er geen schuldigen meer waren, dan zouden immers ook de straffen niet meer nodig zijn. Stellen wij ons het mensdom voor als helemaal in goede mensen veranderd dan zal niemand proberen zijn naaste te benadelen, en allen zullen gelukkig zijn, omdat zij goed zijn. Zo is de toestand op de vergevorderde werelden, waar het kwaad van gebannen is. Zo zal ook de toestand op aarde zijn, wanneer zij genoeg

vorderingen gemaakt zal hebben. Maar terwijl enige werelden vooruitgaan, worden er weer anderen gevormd, bevolkt door oorspronkelijke Geesten, en die bovendien tot oord van ballingschap en boetedoening voor onvolmaakte Geesten dienen, die door koppig in het kwaad te volhardend uit de gelukkig geworden werelden verbannen zijn.

16. Maar wee de mens voor wie het schandaal komt. Dat wil zeggen dat kwaad altijd kwaad blijft, en dat degene die onbewust als werktuig van de Goddelijke rechtvaardigheid gediend heeft, en van wiens slechte neigingen gebruik gemaakt is, niettemin kwaad gedaan heeft, waarvoor hij gestraft moet worden. Zo kan bijvoorbeeld een ondankbaar kind een straf of een beproeving zijn voor de vader die er door lijdt, omdat de vader wellicht ook een slechte zoon was die zijn vader heeft doen lijden, en daardoor de straf van de vergelding ondergaat. Maar daarom is de zoon niet te verontschuldigen, en zal hij op zijn beurt ook door zijn eigen kinderen of op een andere wijze gestraft moeten worden.

17. Als dan uw hand u ergert, houw deze af; krachtig beeld dat onzinnig zou wezen, als men het letterlijk opvatte, maar wat eenvoudig zeggen wil, dat men iedere oorzaak tot schandaal bij zichzelf moet uitroeien, iedere onreine gedachte en ieder slecht beginsel uit zijn hart moet rukken. Dat wil ook nog zeggen dat het beter voor iemand zou geweest zijn, als men hem de hand had afgehouden, dan dat deze voor hem een werktuig tot slechtheid wordt. Dat het beter is blind te zijn, dan dat de ogen de oorzaak van slechte gedachten worden. Jezus heeft voor hen die de allegorische en diepe zin van zijn woorden begrijpen, niets absurd gezegd, maar veel dingen kunnen zonder de sleutel die het Spiritisme er van geeft niet begrepen worden.

Onderwijs door de geesten.

Laat de kinderen tot mij komen.

18. Christus heeft gezegd: "Laat de kinderen tot mij komen." Door deze woorden, diepzinnig in hun eenvoudigheid riep hij niet alleen de eenvoudige kinderen tot zich, maar alle zielen die zich bevinden in de laagste standen waar het ongeluk geen hoop kent. Jezus riep de intellectuele kindsheid van het aanwezige geslacht tot zich: de zwakken, slaven, de zondigen. Hij kon niets leren aan de fysieke kindsheid, die nog aan het stoffelijke gebonden is, die nog onder het juk van het instinct gebukt gaat en nog niet behoort tot de hogere orde van de rede en wil, die zich rondom haar en voor haar bewegen.

Jezus wilde dat het mensdom hem met hetzelfde vertrouwen naderden zou als die kleine wezens met hun nog wankelende tred, wier oproeping hem het hart gewonnen had van de vrouwen, die allen moeders zijn. En op die wijze bracht hij de zielen onder zijn zachte en geheimvolle macht. Hij was de fakkel, die de duisternis verdrijft, het trompetgeschal, dat in de morgenstond de slapende uit zijn rust wekt, hij was de inwijder van het Spiritisme die op zijn beurt niet de kleine kinderen maar de mensen van goede wil tot zich moet roepen. De tijd voor de handeling van de mannelijke leeftijd is aangebroken. Er is nu geen sprake meer van instinctmatig geloven, en mechanisch gehoorzamen. De mens moet de wet volgen van de rede, die hem de onbeperktheid van zijn Geest openbaart.

Mijn geliefden, de tijd is daar waarin de opgehelderde dwalingen waarheden zullen zijn. Wij zullen u de ware opvatting van de gelijkenissen leren en wij zullen u de machtige onderlinge betrekking die het verleden met het tegenwoordige verbindt aantonen. In waarheid zeg ik u: "De spiritistische openbaring stijgt hoger in het verschiep; en zie daar nadert haar afgezant die zal schitteren, als de zon op de kruin van de bergen." (de Evangelist Johannes, Parijs, 1863.)

19. Laat de kinderen tot mij komen, want ik geef de melk die de zwakken versterkt. Laat de bange en krachteloze mensen die steun en troost nodig hebben tot mij komen. Laat de onwetenden tot mij komen opdat ik hen kan onderwijzen. Laat al diegenen die lijden, de vele bedroefde en ongelukkige mensen tot mij komen. Ik zal hen het grote geneesmiddel leren bereiden om hun lijden in dit leven te verzachten. Ik zal hun het geheim geven om hun wonden te helen! Mijn vrienden, wat is die uitstekende balsem, die alles geneest, die balsem die men kan gebruiken bij alle wonden van het hart en waardoor deze wonden helen? Dat geneesmiddel is menslievendheid, liefde! Als dit goddelijke vuur u bezielt, wat zult u dan nog vrezen? U zult op ieder ogenblik van uw leven zeggen Vader uw wil geschiede en niet de mijne. Wees gezegend als het uw wil is mij door smarten en onheilen te beproeven; want ik weet dat het tot mijn heil is, wanneer uw hand zwaar op mij drukt. Als het u behaagt o Heer medelijden met een zwak schepsel te hebben, als u zijn hart geoorloofd genieten gunt, wees ook dan gezegend. Maar geef dat de Goddelijke liefde niet in mijn hart inslaapt, maar dat deze steeds de uiting van mijn dankbaarheid voor uw voeten doet opstijgen.

Als u liefde bezit, dan bezit u alles wat men op deze aarde wensen kan. Dan bezit u die uitgelezen parel die u noch door omstandigheden noch door de slechtheid van hen die u haten en vervolgen ontnomen kan worden. Als u de liefde bezit, zult u uw schat gezet hebben daar waar de worm niet knaagt en de roest die niet bederven kan. U zult ongemerkt al datgene wat de reinheid van uw ziel kan bezoedelen uitgewist zien. U zult het gewicht van het stoffelijke van dag tot dag minder voelen. Als een vogel die in het luchtruim op zijn uitgespreide vleugels zweeft en zich de aarde niet meer herinnert, zult u onophoudelijk en altijd stijgen totdat uw verrukte ziel zich zal laven aan de bron van het leven in de schoot van de Heer. (een beschermgeest, Bordeaux, 1861).

Zalig zijn die de ogen gesloten hebben.

(Deze mededeling is ontvangen bij de gelegenheid dat men voor een blinde de Geest van de pastoor te Ars J. B. Vianney had opgeroepen).

20. Mijn goede vrienden, u hebt mij geroepen, waarom? Is het om de handen op te leggen op deze arme vrouw die lijdt, en haar te genezen? En hoe groot is haar lijden goede God? Zij heeft het gezichtsvermogen verloren, en voor haar is het rondom nacht. Arm kind, laat zij bidden en hopen; ik kan geen wonderen doen zonder God's wil. Schrijft toch al de gezangen die ik heb mogen verkrijgen en u meegedeeld zijn, aan niemand toe, dan aan Hem die de Vader van ons allen is. Hef uw ogen in uw droefheid altijd op naar de Hemel en zeg uit de grond van uw hart: "Vader geneest u mij, maar geef dat de ziekte van mijn ziel vóór de gebreken van mijn lichaam genezen mogen. Laat mijn lichaam

gekastijd worden als dit nodig is om mijn ziel te laten opstijgen zo zuiver als toen u haar geschapen hebt.” Mijn goede vrienden, na dit gebed, dat door God altijd verhoord zal worden, zullen u kracht en moed geschonken worden en wellicht ook, tot beloning van uw zelfverloochening, die genezing die u slechts schoorvoetend afgebeden hebt.

Maar nu ik hier ben, in een vereniging die voornamelijk bijeengekomen is om te leren, zal ik u zeggen, dat zij die van het gezicht beroofd zijn, zich beschouwen moeten als de zaligen onder de beproefden. Herinnert u dat Christus gezegd heeft, dat u het oog moest uitrukken als het slecht is, en het beter is dit in het vuur te werpen, dan dat het de oorzaak van uw veroordeling werd. Helaas hoeveel mensen zijn er niet op uw aarde die eenmaal in de duisternis de dag zullen verwensen waarop zij het licht zagen! Zeker, gelukkig zijn zij, die in hun beproeving in het gezicht getroffen worden. Hun oog zal geen oorzaak tot ergernis en val zijn. Zij kunnen helemaal het zielenleven leven. Zij kunnen daar meer zien dan u die wel kunt zien. Wanneer God mij toestaat van enige van die arme lijdensde ogen te openen en hun het licht weer te geven zeg ik tot mijzelf: Lieve ziel waarom zijn u niet alle genietingen van de geest, die een leven van innerlijke aanschouwing en liefde leeft niet bekend? Dan zou u niet verlangen naar het aanschouwen van minder reine voorstellingen dan die aan u gegeven is in uw blindheid gewaar te worden.

Ja, zalig is de blinde die met God wil leven. Gelukkiger dan u die hier aanwezig bent. Hij voelt het geluk, hij raakt het aan, hij ziet de zielen, en kan met hen in de Geestelijke oorden opstijgen, die zelfs voor de uitverkorenen op uw aarde onzichtbaar zijn. Het open oog is altijd klaar om de ziel te laten struikelen. Het gesloten oog daarentegen, wil de ziel altijd naar God laten opklimmen. Geloof mij mijn goede lieve vrienden. De duisternis van de ogen is vaak het ware licht voor het hart, terwijl het gezichtsvermogen vaak de engel van de duisternis is, die tot de dood leidt.

En nu enige woorden tot u, arme vrouw die lijdt: Heb hoop en goede moed! Als ik u zei: “Mijn kind, uw ogen zullen geopend worden,” hoe verheugd zou u dan zijn! En wie weet of die vreugde u niet ten nadele zou zijn? Heb vertrouwen in de goede God die het geluk geschapen heeft, en de droefheid veroorlooft. Ik zal alles voor u doen wat mij geoorloofd zal zijn, maar u van uw kant, bid, en vooral denk na over al wat ik u zo even gezegd heb. Ontvangt u allen voor mijn vertrek mijn zegen (Vianney , pastoor te Ars, Parijs, 1863).

21. Opmerking: wanneer het lijden geen gevolg is van daden die gepleegd zijn in het tegenwoordige leven, dan moet men de oorzaak ervan in een vorig leven van zoeken. Wat men wispelturigheid van het lot noemt, is niets anders dan de gevolgen van God's rechtvaardigheid. God legt geen willekeurige straffen op, maar wil dat er altijd verband bestaat tussen het misdrijf en de straf. Als hij in zijn goedertierenheid een sluier over ons verleden geworpen heeft, helpt hij ons echter op weg door te zeggen: “Wie met het zwaard gedood heeft, zal door het zwaard vergaan,” woorden die gelezen kunnen worden door “men wordt altijd gestraft door datgene waardoor men gezondigd heeft.” Als dus iemand door het verlies van het gezichtsvermogen beproefd wordt, is dit omdat het gezichtsvermogen voor hem een oorzaak van zonde geweest is. Misschien was hij de oorzaak van het verlies van het gezichtsvermogen bij anderen. Misschien is iemand door overmaat van werk dat door hem werd opgelegd, blind geworden, of ten gevolge van mishandeling, gebrek aan zorg enz. Dus ondergaat hij de

straf van de vergelding. Ook kan hij zelf, nadat hij berouw gevoeld heeft, deze boetedoening hebben gekozen, en op zichzelf de woorden van Jezus hebben toegepast: “als uw oog u ergert, ruk het uit.”

HOOFDSTUK IX.

GELUKIG ZIJN DE ZACHTMOEDIGEN EN DE VREEDZAMEN.

- Belediging en Gewelddadigheid.
- Onderwijs door de Geesten. Bescheidenheid en Zachtheid.
- Geduld.
- Gehoorzaamheid en Gelatenheid.
- Woede.

Belediging en gewelddadigheid.

1. Gelukkig zijn de zachtmoedige mensen, want zij zullen het rijk op aarde er-ven. (Matth. V: v. 4).

2. Gelukkig zijn de vreedzame mensen, want zij zullen Gods kinderen genoemd worden. (Matth. V: v. 9).

3. U hebt gehoord dat tegen de voorvaderen gezegd is: "U zult niet doden; maar wie doodt die zal veroordeeld worden door het gerecht." — Maar ik zeg u: wie ten onrechte boos op zijn broeder is, die zal veroordeeld worden door het gerecht; en wie tegen zijn broeder "Raka" zegt die zal veroordeeld worden door de grote raad: maar wie "u bent gek" zegt die zal veroordeeld worden door het hel-se vuur. (Matth. V: 21, 22).

4. Door deze voorschriften verheft Jezus zachtmoedigheid, gematigdheid, goedaardigheid, minzaamheid en geduldigheid tot wet, en veroordeelt hiermee de gewelddadigheid, de woede en zelfs iedere onheuse uitdrukking tegen zijn naaste. Raka was bij de Hebreërs een uitdrukking van minachting, die zoiets betekende als mens van niets, een uitdrukking die men uitsprak op de grond spuwend en met afgewend gelaat. Jezus gaat nog verder wanneer hij degene die tegen zijn broeder "U bent gek" zegt met het vuur van de hel bedreigt. Het is duidelijk dat hier, net als bij alle daden, het misdrijf verzaard of verminderd wordt door de bedoeling waarmee die woorden geuit worden. Maar waar-voor kan een enkel woord zo misdadig zijn om zo'n strenge veroordeling te verdienen? Door het feit dat ieder beledigend woord de uitdrukking is van een gevoel dat strijdig is met de wet der liefde en humaniteit die iedere betrekking tussen de mensen onderling moet regelen en die de eendracht en samenwerking moet onderhouden; door het feit dat het een aanslag is op de wederkerige welwillendheid en broederschap, door het feit dat het de haat en verbittering bestendigt, en uiteindelijk door het feit dat na nederigheid voor God, liefde tot de naaste de eerste plicht is voor alle Christenen.

5. Maar wat wordt met deze woorden bedoeld door Jezus, die zegt dat men van de goede-

ren van deze wereld afstand moet doen, en die van de Hemel toezegt onder de woorden: "Zalig zijn de zachtmoedige want zij zullen het aardrijk erven"? In afwachting van de hemelse goederen, heeft de mens de goederen van de aarde nodig om te kunnen leven. Alleen waarschuwt Jezus hen, aan deze laatste niet meer waarde te hechten dan aan de eerste.

Door die woorden wil Jezus te kennen geven, dat tot nu toe de aardse goederen in het bezit zijn genomen door de gewelddadigen ten nadele van de zachtmoedigen en vreedzamen. Dat de laats-ten vaak aan het nodige gebrek lijden, terwijl anderen in overdaad leven. Hij belooft hen dat hun recht zal wedervaren *op de aarde zoals in de hemel*, omdat zij Gods kinderen genoemd worden. Wanneer het gebod van liefde en geweldloosheid de wet van het mensdom zal zijn, zal er geen egoïsme meer bestaan. Dan zullen de zwakke en de vreedzame niet meer door de sterke en gewelddadige uitgezogen en verdrukt worden. Zo zal de toestand op aarde zijn, wanneer zij een gelukkige wereld zal zijn geworden naar de wet van de vooruitgang en de belofte van Jezus door de verdrijving van het kwade.

Onderwijs door de Geesten.

Bescheidenheid en zachtzinnigheid.

6. De welwillendheid jegens zijn gelijke, vrucht der liefde tot de naaste, brengt als uiting hiervan bescheidenheid en zachtzinnigheid voort. Men moet echter niet altijd op de uiterlijke schijn afgaan. De opvoeding en de grote wereld kunnen een schijn van die hoedanigheden geven. Hoeveel mensen vindt men niet, bij wie de gemaakte goedhartigheid alleen een masker is, als een kledingstuk waarvan het kunstig berekende patroon verborgen mismaaktheden verbloemt. De wereld is vol van die mensen die met een glimlach op de lippen venijn in het hart verbergen, mensen *die zachtzinnig zijn, mits niets hen in de weg gelegd wordt, maar die bij de geringste tegenwerking kwaadaardig worden*, wiens tong van fluweel is als zij voor u staan, maar die in een giftige angel verandert als zij achter uw rug spreken.

Tot deze soort behoren ook die mensen aan de buitenkant welwillend, die thuis tirannen zijn en hun huisgenoten en ondergeschikten de last van hun hoogmoed en heerschappij laten voelen alsof zij zich schadeloos willen stellen voor de dwang die zij zich elders opleggen om geen daden van geweld bij vreemden te durven uitvoeren, omdat zij bang zijn door deze te zullen worden terechtgewezen. Daarom willen zij zich ten minste bij hen die niet durven tegenspreken gevreesd maken. Hun ijdelheid geniet ervan te kunnen zeggen: "Hier beveel ik en hier word ik gehoorzaamd"; zonder te bedenken dat zij er met recht aan toe zouden kunnen voegen: "En hier word ik veracht."

Het is niet genoeg dat melk en honig van de lippen vloeien. Als het hart er geen deel aan heeft is het huichelarij. Degene wiens minzaamheid en zachtmoedigheid niet geveinsd is verloochent zich nooit. Hij blijft dezelfde in het openbaar en in de huiselijke kring. Hij weet trouwens dat men wel de wereld door schijn bedriegen kan maar God nooit. (Lazarus, Parijs, 1861.)

Geduld.

7. De smart is een zegen die God aan zijn uitverkorenen zendt. Wees dus niet bedroefd als u lijdt, maar zegen veeleer de almachtige God, die u hier beneden door de smart aangewezen heeft voor de heerlijkheid in de hemel.

Wees geduldig. Geduld is ook liefde en u moet de wet van de liefde die ons door Christus, Gods gezant wordt onderwezen, nakomen. De liefde die zich uit door het geven van aalmoezen is de gemakkelijkste liefde. Maar er is er een die veel moeilijker en daarom veel verdienstelijker is, *en dat is hen te vergeven die door God op onze weg geplaatst zijn om tot werktuig van ons lijden te dienen, en om ons op de proef te stellen.*

Het leven is moeilijk, ik weet het; het bestaat uit duizend kleinigheden die elk op zich spelenprikken zijn maar die ons uiteindelijk kwetsen. Maar met het oog gevestigd op de plichten die ons opgelegd zijn, en op de troost en de vergelding die wij van een andere kant ontvangen, zullen wij zien dat de zegeningen de smarten ver overtreffen. Als men naar boven kijkt schijnt ons de last minder zwaar, dan indien men het hoofd naar de aarde gebogen houdt.

Houd moed, vrienden, Christus is uw voorbeeld. Hij leed meer dan een van u allen, en hij had zichzelf niets te verwijten, terwijl u voor uw verleden moet boeten en voor uw toekomst kracht moet verzamelen. Wees dus geduldig. Wees Christenen. Dit woord omvat alles. (Een vriend onder de Geesten, Le Havre, 1862.)

Gehoorzaamheid en gelatenheid.

8. De leer van Jezus verkondigt overal gehoorzaamheid en gelatenheid, twee deugden die de zachtzinnigheid vergezellen en die zeer werkzaam zijn in de strijd, ondanks het feit dat velen die ten onrechte verwarren met gebrek aan gevoel en wil. *De gehoorzaamheid is de aanvaarding van de rede. De gelatenheid is de aanvaarding van het hart.* Beide zijn actieve krachten, want zij torsen de last van de beproevingen, die de dwaze die zich verzet, vallen laat. De lafaard kan niet gelaten zijn, evenmin als de hoogmoedige of de egoïst gehoorzaam kan zijn. Jezus is de incarnatie geweest van deze deugden die in de materialistische oudheid veracht zijn geweest. Hij trad op in de tijd toen de Romeinse maatschappij, onder de onmacht van de verdorvenheid ten onder dreigde te gaan. Jezus kwam te midden van het neergedrukte mensdom de zegepraal van opoffering en het opgeven van vleselijke lusten in een helder licht stellen. Ieder tijdperk wordt op die wijze gekenmerkt door de deugd of ondeugd die het moet redden of te gronde richten. De deugd van uw geslacht is de intellectuele bedrijvigheid, zijn ondeugd is de zedelijke onverschilligheid. Ik zeg alleen bedrijvigheid want het genie ontwaakt plotseling en laat bij een enkeling de horizon ontdekken die de grote menigte pas lang na hem zal zien, terwijl de bedrijvigheid de vereniging is van de gezamenlijke poging om een minder schitterend doel te bereiken, maar die toch de hoogte van de intellectuele ontwikkeling van een tijdperk bewijst. Volg gewillig de weg waarheen wij uw geest aansporen; gehoorzaam aan de grote wet

van vooruitgang die uw geslacht voortdrijft. Wee de luie geest, die zijn verstand verstompt, want wij zijn de leidlieden van het vooruitstrevende mensdom. Wij zullen het met zweepslagen aansporen, en zijn tegenstribbelende wil door de dubbele prikkel van sporen en breidel tot vooruitgang dwingen. Alle trotse tegenstanders zullen vroeg of laat moeten toegeven dat de zachtzinnige mensen zalig zijn, want zij zullen met een volgzzaam oor naar het onderwijs luisteren. (Lazarus, Parijs, 1863.)

De woede.

9. De hoogmoed brengt er u toe uzelf te beschouwen als meer dan u bent, geen vergelijking te dulden die u vernederen kan; uzelf of door verstand, maatschappelijke betrekking, of wel ook door uiterlijk zo ver boven uw broeders verheven te wanen dat u de minste vergelijking verstoort en krenkt. En wat is daarvan het gevolg? U maakt er u boos over.

Onderzoek de oorzaak van die voorbijgaande aanvallen van zinsverbijstering die u door het verliezen van uw koelbloedigheid en uw oordeel met het redeloze dier gelijk stellen. U zult bijna altijd ontwaren, dat zij gekwetste hoogmoed tot grondslag hebben. Is het niet de door tegenspraak gekwetste hoogmoed, die u gepaste aanmerkingen doet verwerpen, die u de verstandigste raad toornig doet afwijzen? Zelfs het ongeduld dat door de geringste tegenwerking wordt opgewekt is een gevolg van het gewicht dat men aan zijn eigen ik hecht, voor welke men gelooft dat alles zwichten moet.

In zijn woede wreekt de vertoornde zich op alles wat hij onder zijn bereik krijgt, op dieren, op onbezielde voorwerpen die hij vernielt omdat ze hem niet gehoorzamen. Ach als hij zichzelf op zo'n ogenblik in koelen bloede kon aanschouwen, zou hij bang voor zich zelf zijn, of zich zelf zeer belachelijk vinden! Laat hij dus nu zelf oordelen welke indruk hij op anderen maken moet. Al was het alleen uit eerbied voor zich zelf, dan moest hij alles aanwenden voor het overwinnen van een neiging die hem tot een beklagenswaardig wezen maakt.

Indien hij toch bedacht dat de drift niets verhelpt, dat zijn gezondheid er onder lijdt, ja zelfs zijn leven er door bedreigd wordt, dan zou hij inzien, dat hij zelf er het eerste slachtoffer van is. Maar nog een andere overweging moest hem vooral tegenhouden en wel de gedachte dat hij al degenen die hem omringen ongelukkig maakt. Indien hij gevoel heeft, veroorzaakt het bij hem dan geen wroeging, om hen die hij het meeste lief heeft zo te laten lijden? En wat een dodelijke wroeging zou zijn deel zijn, indien hij in een ogenblik van drift, een daad beging, die hij zich gedurende zijn hele leven te verwijten zou hebben.

De toorn op zichzelf kan wel gepaard gaan met enige goede hoedanigheden van het hart; maar hij is een beletsel voor veel goeds, en kan zeer veel kwaad verrichten, en dat alleen moest voldoende zijn om u aan te sporen, uw best te doen de toorn te overwinnen. De Spiritist wordt bovendien door een andere drijfveer aangespoord, namelijk het in strijd zijn met de christelijke liefde en nederigheid. (Een beschermgeest, Bordeaux 1863).

10. Volgens het zeer verkeerde denkbeeld, dat men zijn natuur niet veranderen kan, rekent de mens zich ontslagen van pogingen in het werk te stellen om zich te beteren van de gebreken waar-

in men behagen scheidt, of waarvoor te veel volharding vereist wordt. Hierdoor wijt de driftige mens dit altijd aan zijn temperament. Liever dan te erkennen dat hij zelf schuld heeft werpt hij het op zijn organisme, en beschuldigt zo God van zijn eigen wandaden. Dit is weer een gevolg van de hoogmoed die men bij al zijn onvolmaaktheden vindt.

Het lijkt geen tegenspraak, dat er gestellen zijn, die meer dan anderen tot heftige daden aanzetten, net zoals er buigzame spieren zijn, die het beste krachtvereisende kunstbewegingen kunnen uitvoeren. Maar geloof niet dat dit de eerste oorzaak van de woede is, en wees ervan overtuigd dat een zachtzinnige Geest die een galachtig lichaam bezielt zachtzinnig zal zijn, en dat een heftige Geest in een lymfatisch lichaam niet langer alleen zachtzinnig zijn zal. Alleen zal zijne heftigheid een ander karakter aannemen en omdat hij geen organisme bezit dat geschikt is om zijn drift te uiten, zal zijn drift zich inwendig ophopen, en in het andere geval naar buiten werken.

Het lichaam veroorzaakt niet meer woede bij degene die het niet bezit, noch andere ondeugden. Alle deugden en ondeugden zijn inherent aan de geest. Waar zou zonder de geest de verdienste en de verantwoordelijkheid zijn? Hij die mismaakt is kan zich niet recht maken, want zijn gebrek is geen gebrek van de Geest, maar hij kan als hij daartoe de bepaalde wil heeft, datgene wat aan de ziel eigen is, wijzigen. Bewijst de ervaring u Spiritisten niet hoe ver de macht van de wil gaat door de inderdaad wonderlijke vervormingen die er onder uw ogen plaats vinden? Zeg dan dus dat de mens slecht blijft omdat hij slecht blijven wil; maar dat degene die zich verbeteren wil, dit altijd doen kan, omdat anders de wet van vooruitgang niet voor de mens zou bestaan. (Hahnemann, Parijs, 1863).

HOOFDSTUK X.

ZALIG ZIJN DE BARMHARTIGEN.

- Vergeef opdat God u vergeeft.
- Zich met zijn vijanden verzoenen.
- De aan God meest welgevallige offerande.
- De splinter en de balk in het oog.
- Oordeel niet opdat u niet geoordeeld wordt.
- Die zonder zonde is, werpt de eerste steen.
- Onderwijs door de Geesten: vergeving van beledigingen.
- Toegevendheid. Is het geoorloofd een ander te berispen; de gebreken van anderen op te merken; het kwaad van anderen ruchtbaar te maken?

Vergeef opdat God u vergeeft.

1. Zalig zijn de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ontvangen. (Matth. V, v. 7.)

2. Indien u de mensen hun misdaden vergeeft, dan zal uw Hemelse Vader u ook vergeven: maar indien u de mensen hun misdaden niet vergeeft, dan zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven. (Id. VI, v. 14, 15.)

3. Indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, spreek hem tussen u en hem alleen aan op zijn fout. Als hij naar u luistert hebt u uw broeder gewonnen. Toen kwam Petrus bij hem en zei: Heer hoe vaak zal ik mijn broeder vergeven als hij tegen mij gezondigd heeft? Zeven keer? — Jezus antwoordde hem: Ik zeg u niet zeven keer, maar zeventig keer zeven (Id. XVIII, v. 15, 21, 22.)

4. Barmhartigheid is de volmaking van de zachtzinnigheid, want degene die niet barmhartig is, kan niet zachtzinnig en vredelievend zijn. Barmhartigheid bestaat uit het vergeten en vergeven van beledigingen. Haat en nijd zijn het bewijs van een ziel zonder verhevenheid of grootheid. Het kunnen vergeven van beledigingen is eigen aan grote zielen, die verheven zijn boven het bereik van de aanvallen die men op haar richt. De ene is altijd bang, van een achterdochtige teergevoeligheid en vol bitterheid; de andere daarentegen kalm, goedhartig en liefderijk.

Wee degene die zegt "Ik zal nooit vergeven", want als de mensen hem niet veroordelen, zal hij zeker door God veroordeeld worden. Met welk recht zou hij vergeving van zijn eigen fouten eisen, als hij anderen die niet vergeeft? Wanneer Jezus ons zegt: dat men zijn broeders niet zeven keer, maar zeventig keer zeven moet vergeven, dan leert hij ons dat de barmhartigheid geen grenzen kent.

Maar men kan op twee zeer verschillende manieren vergeven. De ene manier is groot, edel,

echt edelmoedig, zonder bijbedoeling, die met behoedzaamheid de eigenliefde en de teergevoeligheid van de tegenstander ontziet, al mocht deze in alles ongelijk hebben. Bij de andere manier legt de beledigde, of degene die gelooft beledigd te zijn, aan de ander vernederende voorwaarden op, die hem het gewicht laat voelen van een vergiffenis die irriteert in plaats van kalmeert. Indien hij de hand toereikt, is dit niet met welwillendheid, maar met ophef, opdat hij tegen iedereen zou kunnen zeggen: "kijk eens hoe edelmoedig ik ben." Onder zulke omstandigheden kan de verzoening onmogelijk van twee kanten oprecht zijn. Nee, dat is geen edelmoedigheid, maar een manier om zijn hoogmoed tevreden stellen. Bij alle geschillen zal degene die het meest verzoeningsgezind is, het meest belangeloos is en ware grootheid van ziel toont, altijd sympathie krijgen van onpartijdige beoordelaars.

Zich met zijn vijanden verzoenen.

5. Leg het geschil met uw tegenstander snel bij terwijl u nog met hem op weg bent; opdat de wederpartij u niet misschien aan de rechter overlevert en de rechter u overlevert aan het ministerie van justitie en u in de gevangenis gezet wordt. Ik zeg u met zekerheid dat u daar niet uit zal komen totdat u op de laatste penning betaald zal hebben. (Matt. V. 25, 26).

6. Er ligt in het vergeven en in het goed doen in het algemeen, niet alleen een zedelijk gevolg opgesloten, maar het heeft ook een materieel uitwerksel. Men weet dat men door de dood niet van zijn vijanden verlost wordt. De wraakzuchtige geesten vervolgen vaak degene tegen wie zij een wrok koesteren tot de andere kant van het graf met hun haat. Daarom is het spreekwoord *een dode hond bijt niet meer* onjuist, wanneer men het op de mens toepast. De geest wacht totdat degene die hij kwaad toewent aan het lichaam geketend is en daardoor minder vrij is, om hem dan des te gemakkelijker te kunnen kwellen, hem in zijn dierbaarste belangen, of in hen die hem het dierbaarste zijn te kwetsen. Dit feit moet men in de meeste gevallen van beheersing door Geesten (obsessie) als de oorzaak beschouwen, vooral in die ernstige gevallen die men overheersing of bezeten zijn noemt. De beheerste en bezetene zijn dus bijna altijd de slachtoffers van een vroegere wraak, waartoe zij waarschijnlijk door hun gedrag aanleiding hebben gegeven. God laat dit toe om hen te straffen, of voor het kwaad dat zij zelf gedaan hebben, of indien zij zelf geen kwaad gedaan hebben, voor het gebrek aan vergevingsgezindheid en liefde die hen belet heeft anderen te vergeven. Met het oog op onze eigen toekomstige rust is het dus zaak, zo spoedig mogelijk het ongelijk dat wij anderen aangedaan hebben te herstellen en onze vijanden te vergeven, om zodoende vóór onze dood, alle oorzaak van tweedracht, alle gegronde redenen voor vroegere vijandschap te vernietigen. Op die manier kan men van een verbitterde vijand in deze wereld, een vriend in de andere maken, of ten minste het goede recht aan onze kant zetten. God laat hem die een ander vergeven heeft niet het slachtoffer van de wraak worden. Als Jezus ons aanbeveelt ons spoedig met onze vijanden te verzoenen, is het niet alleen met het doel om de twisten in het tegenwoordige leven te laten ophouden, maar ook om te voorkomen dat zij zich in het volgende voortzetten. U zult daar niet uitkomen zegt hij, totdat u de laatste penning zult hebben betaald, dat wil zeggen, totdat u helemaal aan Gods rechtvaardigheid zult hebben voldaan.

De aan God meest welgevallige offerande.

7. Indien u zich dus terwijl u uw offerande aan het altaar presenteert herinnert dat uw broeder iets tegen u heeft, laat dan uw gave aan de voet van het altaar achter, ga heen om u eerst met uw broeder te verzoenen, en kom dan terug om uw gave te offeren. (Matth. V, v. 23, 24.)

8. Als Jezus zegt "ga heen en verzoent u zich eerst met uw broeder, voordat u uw gave aan het altaar offert," leert hij ons dat het meest welgevallige offer aan de Heer, die van de eigen wraak is. Dat men zelf vergiffenis moet schenken voordat men zich tot Hem kan wenden om vergiffenis te krijgen. En als men zijn broeder onrecht aangedaan mocht hebben, moet men dit eerst herstellen. Dan pas zal de offerande, als het uitvloeisel van een hart, vrij van elke kwade gedachte, geaccepteerd worden. Jezus materialiseert dat voorschrift, omdat de Joden stoffelijke offeranden aanboden. Hij moest zijn woorden aan hun gebruiken aanpassen. De Christen offert geen stoffelijke gaven. Deze verstaat onder offerande een geestelijk offer, maar het voorschrift is daarom niet minder krachtig. Hij offert zijn ziel aan God, en die ziel moet rein zijn. Wanneer hij de tempel van de Heer binnen gaat, moet hij elk gevoel van haat of nijd, iedere slechte gedachte jegens zijn broeder buiten laten; dan pas zal zijn gebed door de engelen aan de voeten van de Eeuwige gebracht worden. Dit is wat Jezus onderwijst met de woorden: laat uw offerande aan de voet van het altaar achter, en ga weg om u eerst met uw broeder te verzoenen, indien u de Heer welgevallig wil zijn.

De splinter en de balk in het oog.

9. Waarom ziet u de splinter in het oog van uw broeder wel, maar de balk in uw eigen oog niet? Of hoe zegt u tegen uw broeder: "laat mij de splinter uit uw oog trekken," u die een balk in uw oog hebt? U hypocrieten, verwijder eerst de balk uit uw eigen oog, en zie dan hoe u de splinter uit het oog van uw broeder haalt. (Matth. VII, vs. 3,4,5).

10. Een van de gebreken van het mensdom is, eerder het kwaad bij anderen dan bij zichzelf op te merken. Om een oordeel over zichzelf te kunnen vellen, zou men zich in een spiegel moeten kunnen bekijken, zich als 't ware buiten zichzelf moeten kunnen begeven, en zichzelf als een ander mens moeten kunnen beschouwen, en zich dan afvragen: "Hoe zou ik er over denken als ik een ander datgene zag doen, wat ik nu zelf doe?" Het is zonder twijfel de hoogmoed die de mens er toe brengt zijn eigen zowel zedelijke als lichamelijke gebreken voor zichzelf te verhullen. Dat gebrek is zijn lijk in strijd met de liefde, want de oprechte liefde is bescheiden, eenvoudig en toegevend; hoogmoedige liefde is onzin, want deze twee gevoelens vernietigen elkaar. Hoe zou het ook mogelijk kunnen zijn, dat iemand, die ijdel genoeg is om aan de gewichtigheid van zijn persoon en aan de voortreffelijkheid van al zijn hoedanigheden te geloven, tegelijkertijd zelfverloochening genoeg zou bezitten, om bij an-

deren liever het goede op te merken dat hem in de schaduw zou kunnen stellen, dan het verkeerde waardoor hij zelf in waarde zou rijzen? Indien de hoogmoed de vader van vele ondeugden is, is het tevens de ontkenning van vele deugden. Men vindt die terug in bijna alle ondeugden en als de drijfveer voor vele handelingen. Daarom heeft Jezus er zich op toegelegd die ondeugd als het voornaamste beletsel tot vooruitgang te bestrijden.

Oordeel niet, opdat u niet geoordeeld wordt.

Die zonder zonde is werpt de eerste steen op haar.

11. Oordeel niet, opdat u niet geoordeeld wordt, want met het oordeel waarmee u oordeelt zult u geoordeeld worden en met de maat waarmee u meet, zal ook u gemeten worden. (Matth. VII, v. 1, 2.)

12. En de schriftgeleerden en de Farizeeën brachten hem een vrouw, die in overspel gegrepen was. En nadat zij in het midden was gezet zeiden ze tegen hem: “Meester deze vrouw is bij overspel betrappt; en Mozes heeft ons in de wet geboden dat plegers van overspel gestenigd zullen worden. Wat zegt u hiervan?” En zij zeiden hem dit uitdagend, opdat zij iets hadden, om hem te beschuldigen. Maar Jezus boog voorover en schreef met zijn vinger in de aarde. Toen zij hem bleven ondervragen, richtte hij zich op, en zei tegen hen: “wie van u zonder zonde is, werpt de eerste steen op haar.” Hij bukte zich opnieuw en ging door met schrijven in de aarde. Maar zij die begrepen dat ze hadden horen spreken over hen zelf, trokken zich terug, de een na de ander, de oudsten het eerst. En zo bleef Jezus alleen met de vrouw die midden op het plein stond.

Toen Jezus zich oprichtte zei hij tegen haar: “Vrouw waar zijn uw beschuldigers? Heeft niemand u veroordeeld?” En zij zei tegen hem: “niemand Heer.” En Jezus antwoordde: “Ik oordeel ook niet. Ga heen, en zondig niet meer.” (Johannes VIII, 3—11).

13. Die zonder zonde is, werpt de eerste steen op haar, zegt Jezus, en door dit gezegde, legt hij toegevendheid als plicht op, omdat er niemand is, die zelf geen toegevendheid nodig heeft. Het leert ons dat wij anderen niet strenger dan ons zelf moeten beoordelen, noch in anderen moeten veroordelen wat wij in ons zelf verontschuldigen. Laat ons alvorens aan een ander iets te verwijten, nagaan of wij zelf niet aan hetzelfde euvel mank gaan.

De blaam die men op het gedrag van een ander werpt, kan door twee verschillende beweegredenen ontstaan: de zucht om het kwaad tegen te gaan, of de zucht om de persoon wiens daden men veroordeelt in een ongunstig daglicht te stellen. Voor dit laatste bestaat er geen verontschuldiging, want het is slechts zucht tot kwaadspreken en boosaardigheid. Het eerste kan lofwaardig en in sommige omstandigheden zelfs een plicht zijn, daar er iets goeds door ontstaan moet, en anders het kwaad in de maatschappij nooit terechtgewezen zou worden. Moet de mens bovendien niet aan de vooruitgang van zijn medemens meewerken? Men moet dus het voorschrift: “oordeel niet opdat u niet geoordeeld wordt,” niet in absolute zin opvolgen; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

Jezus kon niet verbieden het kwaad te veroordelen, want zelf gaf hij ons daarvan, en wel in krachtige bewoording het voorbeeld; maar hij wilde te kennen geven, dat de kracht van de veroordeling gelijk staat aan de zedelijke macht van degene die de veroordeling uitspreekt. Zich zelf schuldig maken aan iets wat men anderen ten laste legt staat gelijk met afstand doen van die zedelijke macht en zich het recht van beteugeling van het kwaad te ontzeggen. Het innerlijke geweten weigert dan ook alle vrijwillige eerbied of onderwerping aan hem die met wat voor gezag bekleed, zelf de wetten en grondbeginselen schendt die hij moet toepassen. *In Gods ogen bestaat er geen wettige macht behalve de macht die steunt op het goede en waarvan zij zelf het voorbeeld geeft.* Dit vloeit voort uit de woorden van Jezus.

Onderwijs door de Geesten.

Vergeving van beledigingen.

14. Hoeveel keer zal ik mijn broeder vergeven? Niet zeven keer, maar zeventig keer zeven. Ziedaar een van de gezegden van Jezus, die uw geest het meeste treffen moet, en tot uw hart ingang moet vinden. Voeg bij deze woorden, het zo eenvoudige, zo beknopte gebed, dat Jezus zijn discipelen leerde, het gebed zo groot in zijn verheffing tot God, en in beide zult u dezelfde gedachte terugvinden. Jezus de rechtvaardige bij uitnemendheid antwoordt Petrus: U moet vergeven, maar zonder aan die vergiffenis grenzen te stellen; u moet iedere belediging, en zo vaak als men u zal beledigen, vergeven. U zult uw broeders die zelfverloochening leren die ons voor alle aanvallen, voor iedere mishandeling, voor iedere belediging onkwetsbaar maakt. U zult zachtzinnig zijn en nederig van hart en u zult nooit uw goedaardigheid uitmeten. U zult eindelijk al datgene voor anderen doen, wat u wensen zou dat de Hemelse Vader voor u doet. Moet ook Hij u niet veelvuldig vergiffenis schenken, en telt Hij de keren dat zijn vergiffenis uw zonde komt uitwissen?

Neem dus dat antwoord van Jezus ter harte, en pas het op u zelf toe net als Petrus. Vergeef, wees toegevend, liefdadig, edelmoedig, ja wees zelfs met uw liefde royaal. Geef, want de Heer zal het u vergelden; vergeef, want de Heer zal u vergeven; verlaag u want de Heer zal u opheffen; verneder u, want de Heer zal u aan zijn rechterhand laten zitten.

Ga mijn geliefden, overweeg en verklaar de woorden die ik tot u spreek in de naam van Hem die uit de hoogte van de hemelse heerlijkheid altijd het oog op u gevestigd heeft en met liefde de on-dankbare taak, die hij vele eeuwen geleden begonnen is, voortzet. Vergeef dus uw broeders, zoals u zelf nodig hebt om door anderen vergeven te worden. Hebben hun handelingen u meer in het bijzonder tot nadeel gestrekt, dan is dit een reden te meer om toegevend te zijn, want de waarde van de vergeving is evenredig aan de omvang van het ondergane leed, en men zou zijn broeders niets te vergeven hebben, als deze ons slechts geringe wonden toegebracht hadden.

Vergeet nooit spiritisten dat vergeving zowel door woorden als daden nooit een ijdele klank mag zijn. Indien u zich spiritisten noemt; ben het dan ook. Vergeet het kwaad dat men u mag doen, en denk slechts aan een ding: het goede dat u terug kunt doen. Hij die deze weg bewandelt, moet er zelfs niet in gedachten van afwijken, want voor uw gedachten bent u aan God die ze kent verantwoor-

ding schuldig. Maak dus dat zij vrij zijn van haatdragende gedachten. God weet wat op de bodem van ieder hart verborgen blijft. Zalig is degene die bij het slapen gaan iedere avond zeggen kan: "Ik heb niets tegen mijn naasten." (Simeon, Bordeaux, 1862)

15. Zijn vijanden vergeven, is voor zichzelf vergeving vragen; zijn vrienden vergeven, is hen een bewijs van liefde schenken; beledigingen vergeven, is een bewijs dat men beter wordt. Vergeef dus, mijn vrienden, opdat God u vergeeft, want indien u, hartvochtig, veeleisend, onvermurwbaar bent, indien u voor een geringe belediging boos bent, hoe kunt u dan verlangen, dat God zal vergeten, dat u zelf alle dagen de grootste behoefte aan toegevendheid hebt? Wee degene die zeggen kan "Ik zal het nooit vergeven", want hij spreekt zijn eigen vonnis uit. Wie weet of u wanneer u uw binnenste onderzoekt, niet ontdekken zou, dat u de aanvaller bent geweest? Wie weet of in die worsteling die met een speldenprik begint, en met een vriendschapsbreuk eindigt, u niet de eerste slag toegebracht hebt, of een kwetsende uitdrukking u niet ontvallen is? Of u wel met de nodige gematigdheid te werk bent gegaan? Ongetwijfeld heeft uw tegenpartij ongelijk zich daarover zo geraakt te tonen, maar dit is juist een reden voor u om toegevend te zijn, om niet hetzelfde verwijt dat u tot hem richt, te verdienen. Nemen wij aan, dat u echt de beledigde partij bent, wie zegt u dan dat u de zaak niet door weerwraak verergerd hebt, en of niet u het bent, die iets dat gemakkelijk vergeten had kunnen worden in een ernstige ruzie hebt laten ontaarden? Indien het in uw macht was de gevolgen te voorkomen, en u het niet gedaan hebt, dan bent u de schuldige. Nemen wij eindelijk nog aan, dat u uzelf inderdaad niets te verwijten hebt, dan zal het voor u des te verdienstelijker zijn, als u zich lankmoedig betoont.

Maar er zijn twee zeer verschillende manieren om te vergeven. De ene met de lippen, en de andere met het hart. Veel mensen zeggen van hun vijand: "Ik heb hem vergeven" terwijl zij zich inwendig verheugd voelen als hem enig leed overkomt, bij zichzelf zeggende: hij heeft het verdiend. Hoeveel zeggen niet "Ik vergeef hem" maar voegen er dan bij "ik zal mij nooit met hem verzoenen; ik zal hem nooit weerzien?"

Nee de ware, de christelijke vergevensgezindheid, is die welke een sluier over het verleden werpt, de enige die u toegerekend zal worden; want God vergenoegt zich niet met de schijn; hij peilt het diepste van het hart en de meest geheime gedachten: men maakt op Hem geen indruk door woorden en ijdel schijnvertoon. Het volkomen vergeten van de beledigingen is eigen aan grootmoedige zielen, wrok is altijd een teken van laagheid en middelmatigheid. Vergeet nooit, dat men de ware vergevensgezindheid meer aan de daden dan aan de woorden herkent.

(Paulus de Apostel, Lyon, 1861.)

Toegevendheid.

16. Spiritisten, wij komen u vandaag onderhouden over de toegevendheid, dat zachte broederlijke gevoel dat ieder mens voor zijn broeders moet koesteren, maar die slechts weinigen in praktijk brengen.

De toegevendheid merkt de gebreken van anderen niet op, of indien zij die ziet, spreekt zij er

niet over, en maakt die niet ruchtbaar, opdat die alleen aan haar bekend mag blijven, en indien de kwaadwilligheid ze ontdekt, heeft zij altijd een verontschuldiging gereed, om ze weg te wuiven, dat wil zeggen, een aannemelijke serieuze verontschuldiging, en niet van de soort die onder de schijn van de gebreken te verbloemen, die op een verraderlijke manier nog meer laat uitkomen.

De toegevendheid bemoeit zich nooit met de slechte daden van anderen, slechts alleen wanneer zij er een dienst door bewijzen kan, en dan nog zorgt zij die zo veel mogelijk te verkleinen. Zij maakt nooit kwetsende opmerkingen, heeft geen verwijt op de lippen, maar alleen raad, die vaak nog onder bedekte woorden gegeven wordt. Wat moet men er uit afleiden, wanneer u berispt? Immers dat u die veroordeelt, datgene wat u aan anderen verwijt, zelf niet zou gedaan hebben, en dat u zich dus veel beter acht dan de beschuldigde. O mens wanneer zult u toch eens uw eigen hart, uw eigen gedachten, uw eigen daden beoordelen, zonder u met die van uw broeders te bemoeien? Wanneer zult u toch alleen op u zelf uw ogen gevestigd houden?

Wees dus streng in uw oordeel jegens uzelf, toegevend jegens anderen. Denk aan Hem die in het hoogste beroep recht spreekt, die de geheimste gedachten van het hart kent, en die vaak de fouten verschoont die u veroordeelt, of veroordeelt wat u verschoont, omdat Hij de drijfveer van alle daden kent, terwijl u die zo heftig de banvloek uitspreekt, wellicht zelf zwaardere misdrijven bedreven hebt.

Wees toegevend mijn vrienden. De toegevendheid trekt de harten aan, stelt gerust, beurt op, terwijl de strengheid ontmoedigt, terugstoot en verbittert.

(Joseph, beschermende Geest, Bordeaux 1863.)

17. wees toegevend voor de gebreken van anderen welke die ook zijn mogen; beoordeel alleen uw eigen daden streng en de Heer zal toegevend jegens u zijn, in diezelfde mate als u het voor anderen geweest zult zijn.

Ondersteun de sterken, moedig hen aan tot volharding, versterk de zwakken, wijs hen op Gods goedheid, die van elk berouw hoe gering ook, rekenschap houdt. Wijs iedereen de engel van de boetevaardigheid, die met zijn blanke vleugels de fouten van de mensen bedekt, ze hiermee verbergt voor het oog van Hem, die niets wat onrein is, zien kan. Begrijp allen de oneindige barmhartigheid van uw Vader, en vergeet nooit door woorden, maar vooral door daden tegen Hem te zeggen: "Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren." Begrijp de betekenis van die Goddelijke woorden. Niet alleen zijn de woorden bewonderenswaardig, maar ook de lering die zij bevatten.

Wat vraagt u aan de Heer als u Hem om vergiffenis smeekt? Alleen dat Hij uw zonden vergeten mag? Vergetelheid die u in het nadeel zou stellen, want indien God er zich toe bepaalde uw zonden te vergeten, dan zal hij u weliswaar niet straffen, maar ook niet belonen. Beloning kan niet het loon zijn voor het goede dat men niet gedaan heeft, en nog minder voor het kwaad, dat men gedaan heeft, al mag dit kwaad vergeten zijn? Wanneer u God bidt om vergeving voor uw overtredingen, bidt u Hem om de genade, er niet meer in te vervallen, om de nodige kracht om het nieuwe pad, het pad van de onderwerping en liefde te bewandelen, waarop u bij het berouw, vergoeding zult kunnen volgen.

Als u uw broeders vergeeft, laat het dan niet bij alleen de sluier van de vergetelheid over hun

fouten te werpen. Die sluier is vaak zo doorschijnend voor uw ogen. Schenk hun bij die vergiffenis ook uw liefde. Doet u voor hen wat u uw Hemelse Vader zult bidden voor u te doen. Vervang de toorn die bezoedelt door de liefde die reinigt. Onderwijs door daden die werkzame, onvermoeide liefde die Jezus u geleerd heeft. Predik die zoals hij dat deed gedurende al de tijd die hij zichtbaar voor het menselijk oog hier op aarde verkeerde, en zoals hij dit, nu hij alleen voor het oog van de geest zichtbaar is, nog doet. Volg dat Goddelijke voorbeeld, treed in zijn voetstappen, die u naar het toevluchtsoord zullen leiden, waar u na de strijd rust vinden zult. Draag allemaal uw kruis zoals Hij en beklim moedig de moeilijke kruisberg. Boven wacht u de Heerlijkheid. (Johannes, bisschop van Bordeaux, 1862).

18. Mijn lieve vrienden, bent voor u zelf streng, maar toegevend voor de zwakheden van anderen? Dit is ook een uiting van de heilige liefde, die weinigen toepassen. U hebt allemaal verkeerde neigingen te overwinnen, gebreken te verbeteren, gewoonten te wijzigen. U hebt allemaal een meer of minder zware last af te leggen, voordat u de top van de berg van de vooruitgang kunt bereiken. Waarom bent u dan zo helderziende wanneer het uw naasten betreft en zo blind wanneer het uzelf geldt? Wanneer zult u ophouden de splinter die hem kwetst in uw broeders oog te zien, zonder in uw eigen oog de balk die u verblindt, en die u van de ene kuil in de andere laat vallen op te merken? Geloof toch de geesten, uw broeders. Elk mens dat hoogmoedig genoeg is om zich boven anderen in deugd en verdiensten verheven te wanen, is dwaas en schuldig, en God zal hem op de dag des oordeels straffen. Het ware karakter van de liefde is bescheidenheid en nederigheid, die de gebreken van anderen slechts oppervlakkig laat opmerken, en er zich op toelegt, om datgene wat goed en deugdzaam in hem is te doen gelden. Want alhoewel het menselijk hart een bron van verderf is, liggen er toch altijd in zijn diepste schuilhoeken kiemen van enige goede gevoelens, heldere vonken van het geestelijk zijn verborgen.

Spiritisme, vertroostende en gezegende leer! Gelukkig zijn zij die u kennen, en met het heilzame onderwijs van de Geesten van de Heer hun voordeel doen! Voor hen is het pad verlicht en overal kunnen zij er woorden lezen die hun de weg aanwijzen om het einddoel te bereiken. Praktische liefde, liefde van het hart, liefde voor zijn naaste als liefde voor zichzelf. In een woord, liefde voor allen en bovenal liefde tot God, omdat deze alle plichten in zich sluit, en het onmogelijk is God werkelijk lief te hebben, zonder de liefde tot de naasten, welke Hij als wet voor al zijn schepselen gesteld heeft, in praktijk te brengen. (Dufetre, bisschop van Nevers, Bordeaux).

19. Daar niemand volmaakt is, vloeit daar dan niet uit voort, dat niemand het recht heeft zijn buurman te berispen?

Zeer zeker niet, omdat ieder van u moet werken aan de vooruitgang van allen en vooral degenen wiens voogdij u is opgedragen. Maar het is een reden om het met gematigdheid te doen met het doel om nuttig te zijn en niet zoals men gewoonlijk doet, uit lust tot vitten. In dit laatste geval is de berisping een kwaadaardigheid, in het eerste een plicht die de liefde ons oplegt met de meeste gematigdheid te volbrengen en na zich afgevraagd te hebben of men de berisping die men tot anderen richt, niet zelf verdient. (H. Lodewijk, Parijs, 1860.)

20. Doet men verkeerd gebreken bij anderen op te merken als daaruit geen nut voort kan vloeien en men er geen ruchtbaarheid aan geeft?

Alles hangt af van de bedoeling. Het is niet verboden het kwaad waar dit bestaat op te merken; het zou zelfs verkeerd zijn, overal niets dan het goede te zien. Deze illusie zou de vooruitgang tegenhouden. Het kwaad bestaat daarin dat men zijn opmerkingen tot nadeel van zijn naasten laat zijn, door hem zonder noodzaak een kwade naam te bezorgen. Even slecht zou het zijn, als men het alleen deed omdat men er een kwaadaardig genot in vindt anderen op ondeugden te betrappen. Heel anders is het, wanneer men over het kwaad dat men ziet een sluier werpt, en dit opmerkt om er persoonlijk nut van te trekken door zich te beijveren datgene te vermijden wat men in anderen laakt.

21. Bestaan er omstandigheden, waarin het nuttig is het kwaad van anderen bekend te maken?

Dit is een teer punt om te beantwoorden en hierbij moet men de uitspraak van de welbegrepen liefde inroepen. Indien iemands onvolmaaktheden alleen hemzelf benadelen, dan bestaat er geen rede om die bekend te maken, maar indien zij anderen kunnen benadelen, moet men het belang van velen boven dat van één stellen. Er kunnen omstandigheden bestaan waarin het een plicht wordt schijnheiligheid en leugen te ontmaskeren, want het is beter dat er een valt dan dat velen door hem bedrogen worden of tot zijn slachtoffers worden gemaakt. In zulk geval moet men voor- en nadeel tegen elkander opwegen (H. Lodewijk, Parijs, 1864).

HOOFDSTUK XI.

ZIJN NAASTEN LIEFHEBBEN ALS ZICH ZELF.

- Het grootste gebod.
- Voor anderen doen wat wij zouden wensen dat anderen voor ons doen.
- Gelijkenis van de schuldeiser en de schuldenaar.
- Geef de Keizer wat des Keizers is.
- Onderwijs door de Geesten:
- De wet van de liefde;
- Egoïsme; geloof en liefde;
- Liefde jegens misdadigers. Moet men voor een misdadiger zijn leven wagen?

Het grootste gebod.

1. En toen de Farizeeën gehoord hadden, dat hij de Sadduceeën de mond gesnoerd had, kwamen zij bij elkaar; En een van hen, een wetgeleerde, stelde hem deze vraag om hem op de proef te stellen: "Meester wat is het grootste gebod in de wet?" En Jezus antwoordde hen: "U zult de heer, uw God liefhebben, met heel uw hart, met heel uw ziel, en met heel uw verstand. Dit is het eerste en het grootste gebod. En het tweede is als volgt: u zult uw naasten liefhebben als u zelf. In deze twee geboden liggen de hele wet en de profeten besloten." (Matth. XXII, vs. 34 — 40.)

2. Doe met mensen zoals u zou willen dat men met u doet, want dat is de wet en de profeten. (Id. VII, vs. 12).

Behandel alle mensen op dezelfde manier als waarop u zou willen dat zij u behandelen (Luc. VI, vs. 31).

3. Het Koninkrijk van de Hemelen wordt vergeleken met een zekere Koning, die rekening wilde houden met zijn dienstknechten. En toen hij ermee begon, werd er iemand bij hem gebracht die hem tienduizend talenten schuldig was. Maar omdat hij niet de middelen had om te betalen, beval zijn heer, dat men hem zou verkopen, en zijn vrouw en kinderen, en al wat hij had, en dat de schuld betaald zou worden. De dienstknecht viel voor hem neer, smeekte hem en zei: "Heer wees een beetje geduldig met mij, en ik zal u alles betalen." En de heer van deze dienstknecht, die met barmhartigheid innerlijk bewogen was, liet hem gaan en heeft hem de schuld kwijtgescholden. Maar deze knecht was nog niet weg of hij vond dat een van zijn mededienstknechten hem honderd penningen schuldig was, viel hem aan, greep hem bij de keel en zei: "betaal mij wat je mij schuldig bent." Zijn mededienstknecht viel aan zijn voeten neer, smeekte hem en zei: "Wees geduldig met mij, en ik zal u alles betalen." Maar hij wilde niet naar hem luisteren, ging weg en liet hem in de gevangenis gooien, totdat hij

de schuld zou betaald hebben.

Toen zijn mededienstknechten zagen wat er gebeurd was, zijn zij erg bedroefd geworden en waarschuwden zij hun heer wat er gebeurd was. Toen heeft de heer hem bij zich geroepen, en zei tegen hem: “U slechte dienstknecht! Alle schuld heb ik u kwijtgescholden, omdat u mij gesmeekt hebt. Behoort u zich ook niet over uw mededienstknecht te ontfermen, zoals ik mij over u ontfermd heb?” En zijn heer, die ontdaan boos was, leverde hem over aan de rechter, totdat hij al wat hij hem schuldig was betaald zou hebben.

Zo zal ook mijn Vader in de hemel met u doen, indien u niet uit de grond van uw hart de misdaden van uw broeder vergeeft. (Matth. XVIII v. 23 — 35).

4. “Zijn naasten lief hebben als zichzelf; voor anderen te doen, wat wij zouden wensen dat anderen voor ons deden,” is de volledigste uitdrukking van de christelijke liefde, want daarin liggen de plichten jegens de naaste opgesloten. Men kan daarom voor hetgeen dat wij aan anderen moeten doen, geen betere richtsnoer hebben dan het tot maatstaf nemen van datgene wat wij wensen zouden dat anderen ons deden. Met welk recht, zou men van zijn naaste een betere behandeling, meer toegankelijkheid, meer goedwilligheid, meer toewijding eisen, dan die wij voor hem over hebben? De opvolging van dit voorschrift leidt tot de uitroeijing van het egoïsme. Als de mens die regel tot de grondslag voor zijn eigen gedrag en die van de maatschappelijke inrichtingen aangenomen heeft, dan zal hij de ware broederliefde begrijpen, en zal er overal vrede en rechtvaardigheid heersen, en noch haat noch onenigheid bestaan, maar zullen eendracht en wederkerige welwillendheid zijn deel zijn.

Geeft de keizer wat des keizers is.

5. Toen gingen de Farizeeën heen, en beraadslaagden gezamenlijk, hoe zij hem zouden laten strikken in zijn woorden. En zij zonden hem hun discipelen, met de Herodianen, en zeiden: “Meester, wij weten dat u waarachtig bent, en dat u de weg van God in waarheid onderwijst, zonder aanzien van de persoon, omdat u helemaal niet kijkt naar de persoon van de mens. Geef ons uw mening over het volgende: Zijn wij vrij om de belasting aan de Keizer te betalen of niet?”

Maar Jezus, die hun listigheid kende, zei: “U hypocrieten. Wat verzoekt u mij? Laat mij het geldstuk zien dat men als belasting betaalt.” En zij brachten hem een penning. En Jezus zei hen: “Van wie is dit beeld en het opschrift?” Zij antwoordden: “Van de Keizer.” Toen antwoordde Jezus: “Geef de Keizer wat van de Keizer is en God wat van God is.”

Toen zij hem zo hadden horen spreken bewonderden zij hem, lieten hem met rust en gingen weg. (Matth. XXII v. 15 — 22. Markus XII v. 13 — 17).

6. De aanleiding tot de vraag aan Jezus was dat de Joden de aan hen door de Romeinen opgelegde schatting verafschuwden, en er een religieuze kwestie van gemaakt hadden. Een grote partij had zich voor het weigeren van de schatting verklaard. De betaling van die schatting was dus voor hen een actuele irritante kwestie. Zonder deze zou de vraag aan Jezus, of het geoorloofd was de

schatting te betalen, zonder betekenis zijn. Het was een strikvraag, waardoor zij hoopten, al naar mate zijn antwoord zou uitvallen, de Romeinse overheid of de Joden die tegen het betalen van de schatting waren, tegen hem op te zetten. "Maar Jezus die hun listigheid kende," omzeilt de moeilijkheid, en geeft hun een les van rechtvaardigheid door te zeggen dat men een ieder moet geven wat hem toekomt. (Zie de inleiding, onder het woord Tollenaars.)

7. Dit voorschrift: "Geef de keizer wat des Keizers is," moet niet op een beperkende en absolute manier opgevat worden.

Zoals alle voorschriften van Jezus is het een algemeen beginsel uit een bijzondere omstandigheid afgeleid en op een praktische en gebruikelijke manier voorgesteld. Dit beginsel is een gevolg van het voorschrift: anderen te behandelen, zoals men wensen zou, dat anderen ons behandelden. Het veroordeelt elk moreel en stoffelijk vooroordeel over een ander, alle schending van zijn belangen. Het schrijft eerbied voor ieders rechten voor, zoals een ieder verlangt zijn rechten geëerbiedigd te zien. Het strekt zich uit tot de vervulling van al de plichten die men zowel aan zijn gezin, als aan de maatschappij, de autoriteiten en ieder individu in het bijzonder verschuldigd is.

Onderwijs door de Geesten.

De wet van de liefde.

8. Liefde geeft in het kort de hele leer van Jezus weer, want dit is het meest verheven gevoel, en gevoelens zijn instincten die verheven zijn tot de hoogte van de verworven vooruitgang. Bij het vertrekpunt bezit de mens alleen natuurdriften. Wat meer ontwikkeld en verdorven heeft hij slechts gewaarwordingen. Maar na onderwijs en loutering, heeft hij gevoelens. En het edelste gevoel is liefde, niet de liefde in de zin die men er gewoonlijk aan hecht, maar die innerlijke zon, die in haar vurige gloed alle wensen en bovenmenselijke openbaringen samenvat en versterkt. De wet van de Liefde vervangt de persoonlijkheid door de samensmelting van wezens. Zij vernietigt de maatschappelijke ellende. Gelukkig is degene die zich boven zijn menselijkheid verheft en met grote liefde zijn broeders die in droefenis zijn lief heeft! Gelukkig is degene die lief heeft, want hij kent noch de angst van de ziel noch die van het lichaam. Zijn tred is licht en hij leeft als buiten zichzelf gevoerd. Toen Jezus het goddelijke woord LIEFDE uitgesproken had, liet dat woord de volken trillen en daalden de martelaren, dronken van hoop de arena in.

Het spiritisme komt op zijn beurt een tweede woord van de goddelijke taal uitspreken. Wees alert, want dat woord heft de grafstenen van de lege graven op, en de wedergeboorte die zegeviert over de dood onthult aan de door de schitterende glans verblinde mens zijn intellectuele erfdeel. Zij leidt hem niet meer naar de strafplaats, maar naar de verovering van zijn eigen wezen. Het bloed heeft de Geest vrijgekocht, nu is het de Geest die de mens van de stof moet losmaken.

Ik heb gezegd dat de mens bij het begin van zijn bestaan alleen natuurdriften bezit. Degene bij wie de natuurdriften nog de overhand hebben, is veel dichter bij het begin dan bij het einddoel. Om dit einddoel te bereiken moet men de natuurdriften ten voordele van het gevoel overwinnen, dat wil

zeggen, men moet dit perfectioneren door de daarin sluimerende stoffelijke kiemen uit te roeien. Instincten zijn de kiemen en de embryo's van het gevoel. Zij brengen vooruitgang met zich mee, net zoals in de eikel de eik verborgen ligt. En de minst gevorderden zijn zij die slechts beetje bij beetje bij hun pop afleggen en aan de heerschappij van hun natuurdriften onderworpen blijven. De Geest moet net als een akker beploegd worden. De gehele toekomstige rijkdom is afhankelijk van de tegenwoordige bewerking, en die zal u meer dan aardse goederen roemrijk verheffen. Dan zult u de wet van de liefde begrijpen, die alle mensen verenigt in haar vervulling en u zult er die liefelijke genietingen van de ziel zoeken, die de voorboden zijn van de hemelse gelukzaligheid.

(Lazarus, Parijs, 1862).

9. De liefde is van goddelijke oorsprong, en van de eerste tot de laatste, ligt bij iedereen in het diepste van het hart een vonk van dat heilige vuur verborgen. Het is een feit dat u vaak heeft kunnen waarnemen. De meest verachtelijke, laagste, meest misdadige mens, voelt altijd voor het een of ander wezen of voorwerp een levendige en vurige genegenheid, die tegen iedere poging om die te verminderen bestand is en vaak een verheven hoogte bereikt. Ik heb gezegd voor een of ander wezen of voorwerp, want er zijn onder u individuen, die een schat van liefde waarmede hun hart tot overvloed toe vervuld is, aan dieren, planten, en zelfs, aan levenloze voorwerpen verspillen. Het zijn voorbeelden van mensenhaters die zich over het mensdom in het algemeen beklagen, die zich verzetten tegen de neiging van hun eigen ziel, die naar alle kanten uitkijkt naar genegenheid en medegevoel. Zij laten de wet van de liefde weer terugglijden tot de staat van instinct. Maar wat zij ook doen mogen, onmogelijk is het hun, de levendige kiem die God toen hij hen schiep in hun hart neergelegd heeft, te verstikken. Die kiem ontwikkelt zich met de morele groei en de intelligentie. En alhoewel deze kiem vaak door egoïsme wordt onderdrukt, is zij de oorsprong van de zachte en heilige deugden waaruit oprechte en duurzame genegenheid geboren wordt die ons helpt de steile en dorre weg van het menselijke bestaan af te leggen.

Er zijn sommige mensen, die de beproeving van de wedergeboorte tegen staat, omdat zij jaloers zijn op de genegenheid die door anderen gedeeld zal worden. Arme broeders! Het is uw genegenheid die u tot egoïsten maakt. Uw liefde wordt beperkt tot een kring van vertrouwde bloedverwanten of vrienden en alle andere mensen zijn u onverschillig. Welnu, om de wet van de liefde zoals God die bedoelt toe te passen, moet u er trapsgewijze toe komen om al uw broeders zonder uitzondering lief te hebben. De taak zal langdurig en moeilijk zijn, maar deze zal volbracht worden. God wil het en de wet van de liefde is het eerste en grootste gebod van uw nieuw leer, want zij moet eenmaal het egoïsme in welke vorm dan ook doden. Want behalve het persoonlijk egoïsme, is er nog het egoïsme van de families, kasten en nationaliteiten. Jezus heeft gezegd: "heb uw naasten lief als u zelf" en wie zijn uw naasten? Waar is de grens? Is dit het gezin, de sekte, het volk? Nee, het is het hele mensdom. In de verheven werelden is het de wederzijdse liefde die de gevorderde Geesten samen verbindt en aanstuurt. En uw planeet die door haar maatschappelijke hervorming bestemd is voor een toekomstige vooruitgang, zal deze sublieme wet die de afspiegeling van de godheid is zien toepassen.

De gevolgen van de wet van de Liefde zijn: de zedelijke verbetering van het mensdom en geluk in het tegenwoordige leven. De meest onhandelbare en meest verdorven mensen zullen zich

wel moeten bekeren als zij de weldaden zullen zien, die voortgebracht zijn door de opvolging van de les: "Doe een ander niet, wat u niet zou wensen dat een ander aan u zou doen, maar doe hem integendeel zoveel goed, als het in uw vermogen is te doen."

Hecht geen geloof aan de dorheid en hardheid van het menselijke hart; ondanks zichzelf geeft het hart toe aan ware liefde. Het is een magneet, waartegen aantrekking niet bestand is en de aanraking met de liefde verlevendigt en bevrucht de kiem van de deugd die latent in het hart verborgen ligt. De aarde, oord van beproeving en ballingschap, zal dan door dat heilige vuur gelouterd worden en zal de daadwerkelijke toepassing te zien krijgen van liefde, nederigheid, geduld, toewijding, zelfverloochening, onderwerping en zelfopoffering, die allemaal afgeleide deugden van de liefde zijn. Blijft u luisteren naar de woorden van de Evangelist Johannes. U weet dat toen lichaamsgebreken en ouderdom een einde maakten aan zijn prediking, hij toch herhaaldelijk deze zachte woorden liet horen: "Mijn kinderen, heb elkander lief."

Mijn geliefde broeders, trek profijt uit deze lessen. De praktijk ervan is moeilijk, maar uw ziel zal er een oneindig welzijn door verkrijgen. Geloof mij, doe uw uiterste best om te doen wat ik van u verlang: "Heb elkander lief." Dan zult u binnenkort de aarde in een hemel veranderd zien, waar de zielen van de rechtvaardigen rust zullen genieten. (Fenelon, Bordeaux, 1861).

10. Mijn geliefde medediscipelen, de hier aanwezige Geesten verkondigen u door mijn stem: "Heb innig lief, opdat men u lief heeft." Dit denkbeeld is zo juist, dat u hierin bij het dagelijkse verdriet, alle troost en verzachting vinden zult; of beter gezegd door deze wijze les in praktijk te brengen zult u uzelf zo ver boven de stof verheffen, dat u zich tot Geest verheven zult hebben voor het afleggen van uw aardse omhulsel. Daar de spiritistische studies bij u het begrip van de toekomst ontwikkeld hebben, bezit u de zekerheid van uw nadering tot God en van alle beloften die de wensen van uw ziel beantwoorden. Ook moet u zich hoog genoeg verheffen om te oordelen zonder stoffelijke knelling en moet u uw naaste niet veroordelen zonder eerst uw gedachte tot God te richten.

Liefhebben volgens de diepe betekenis van het woord is loyaal, eerlijk, en nauwgezet zijn en aan een ander te doen wat men voor zichzelf zou wensen dat de ander ons doet. Het is het buiten zichzelf opsporen van de wezenlijke bron van alle lijden waarmee uw broeders gebukt gaan om het te verzachten. Het is het zien van de grote algemene menselijke familie als de eigen familie, want die familie zult u later op meer gevorderde werelden terug vinden, en de Geesten waaruit zij bestaan zijn net als u kinderen van God, door Hem bestemd om tot in het oneindige op te klimmen. Daarom kunt u uw broeders datgene niet weigeren, wat God u royaal geschonken heeft, omdat u zelf erg blij zou zijn, als uw broeders u datgene gaven, wat u nodig hebt. Schenk dus aan elk lijden een woord van hoop en steun, opdat u helemaal liefde, helemaal rechtvaardigheid bent.

Geloof dat deze wijsheid "Heb innig lief opdat men u ook lief heeft," ingang zal vinden. Het is revolutionair, en vervolgt de weg die onveranderlijk vast ligt. Maar u die naar mij luistert hebt al gewonnen. U bent oneindig beter dan honderd jaar geleden. U bent zo in uw oordeel veranderd dat u zonder tegenspraak een hoeveelheid nieuwe denkbeelden over vrijheid en broederschap die u in vroegere tijden zou hebben verworpen, accepteert. En in honderd jaar na nu zult u even gemakkelijk denkbeelden aannemen die nu nog geen toegang tot uw hersenen hebben kunnen krijgen.

Zie hoe snel nadat de Spiritistische beweging een grote stap vooruit heeft gemaakt de denkbeelden van rechtvaardigheid en vernieuwing, die in de mededelingen van de Geesten vervat zijn, door het gemiddelde van de beschaafde wereld aangenomen worden. Dat komt omdat die denkbeelden overeenstemmen met al wat goddelijk in u is. Dat komt omdat u door het uitstrooien van een vruchtbaar zaad voorbereid bent, het zaad van de vorige eeuw, dat in de maatschappij de grote denkbeelden van vooruitgang heeft geplant. En omdat alles onder leiding van de allerhoogste een geheel vormt, zullen de ontvangen en aangenomen lessen vervat worden in de uitwisseling van universele Liefde tot de naaste. Hierdoor zullen de geïncarneerde Geesten, die beter oordelen en voelen, van het ene einde van uw planeet tot het andere elkaar de hand reiken. Men zal zich verenigen om elkaar te begrijpen en lief te hebben en om alle onrechtvaardigheid, alle oorzaak voor onbegrip tussen de volken, uit te roeien.

Door u, grootse gedachte van hernieuwing door het Spiritisme, zo goed beschreven in het Boek der Geesten, zal het wonder van de toekomstige eeuw tot stand komen, door het samen gaan van alle stoffelijke en geestelijke belangen van de mens door de toepassing van de goed begrepen les: "Heb innig lief, opdat men u lief heeft." (Sanson, bij zijn leven lid van de Spiritistische Vereniging te Parijs, 1863).

Egoïsme.

11. Het egoïsme, die plaag van het mensdom moet verdwijnen van de aarde waar het de morele vooruitgang tegen houdt. Aan het Spiritisme is de taak weggelegd om de aarde een hogere plaats te laten innemen in de rangorde van de werelden. Het egoïsme is dus het doelwit waarop alle ware gelovigen hun wapens met alle kracht en moed moeten richten. Ik zeg moed, want die heeft men meer nodig om zichzelf dan om anderen te overwinnen. Laat ieder dus met al de kracht die in hem is bij zichzelf het egoïsme bestrijden, want dat monster, de verwoester van alle intelligentie, dat kind van de hoogmoed, is de oorzaak van alle ellende op dit ondermaanse. Het is de ontkenning van de liefde en daardoor de grootste hinderpaal voor het geluk van de mens.

Jezus heeft u het voorbeeld van de liefde gegeven, en Pontius Pilatus dat van het egoïsme; want toen de rechtvaardige op het punt stond de heilige weg van de martelaren te betreden, waste Pilatus zijn handen en zei: "Wat gaat het mij aan!" Tot de Joden zegt hij dan: "Die man is rechtvaardig waarom wilt u hem kruisigen?" En toch laat hij hem naar de strafplaats leiden.

Het komt door die strijd tussen liefde en egoïsme, door de verspreiding van die melaatsheid van het menselijke hart, dat het Christendom zijn missie nog niet heeft kunnen volbrengen. Het is uw taak en plicht nieuwe apostels van het geloof dat door de verheven Geesten verlicht wordt, om dit kwaad uit te roeien, om aan het Christendom zijn volle kracht te geven en de weg te zuiveren van de distels en doornen die zijn voortgang belemmeren. Verdrijf het egoïsme van de aarde, opdat deze een hogere plaats op de wereldladder kan innemen, want het wordt tijd voor het mensdom om zich te hullen in het kleed van de manmoedige leeftijd, maar daartoe moet u eerst het egoïsme uit uw hart verbannen. (Emmanuël, Parijs 1861.)

12. Indien de mensen elkaar liefhadden, dan zou de Christelijke liefde beter in praktijk gebracht worden. Maar daarvoor moet u uw best doen het harnas dat uw hart bedekt af te leggen, om gevoeliger voor het leed van anderen te worden.

Stramheid doodt de goede gevoelens. Christus liet zich door niets afschrikken. Wie bij hem kwam, wie hij ook zijn mocht, werd niet afgewezen. De overspelige vrouw, de misdadiger werden door hem in bescherming genomen. Nooit was hij bang dat daardoor zijn aanzien zou verminderen. Tot hoe lang zult u wachten, hem tot voorbeeld voor al uw daden te nemen? Indien op aarde de liefde de scepter zwaaide, dan zou het kwaad geen rijk meer hebben, de vlucht nemen en zich beschaamd verbergen, want nergens zou voor hem plaats zijn. Zo zou het kwaad verdwijnen, wees hier goed van overtuigd.

Begin dus met zelf het voorbeeld te geven, gedraag u liefderijk tegenover alle mensen zonder onderscheid. Doe uw best om geen opmerkingen te maken over degene die u met minachting aan kijkt en laat alle vergelding voor het kwaad aan God over, want in zijn koninkrijk scheidt hij dagelijks het koren van het kaf.

Egoïsme is de ontkenning van de liefde. Zonder liefde kan er in de maatschappij geen rust en geen veiligheid bestaan. Met het egoïsme en de ijdelheid die altijd hand in hand gaan, zal het steeds een worsteling tussen de behendigste blijven, een wedstrijd van het eigenbelang, waarin de meest heilige liefde onder de voet gelopen wordt en de heilige bloedbanden zelfs niet meer geëerbiedigd worden. (Pascal, Sens, 1862.)

Geloof en liefde.

13. Lieve kinderen, ik heb u als laatste gezegd, dat de liefde zonder geloof niet genoeg is om onder de mensen een maatschappelijke orde te bewaren die in staat is om hen gelukkig te maken. Ik had moeten zeggen dat de liefde zonder geloof onmogelijk is. U zult weliswaar bij mensen zonder godsdienst edelmoedige neigingen kunnen aantreffen, maar die strikt ernstige liefde die zich alleen kenmerkt door zelfverloochening en door constante opoffering van elk zelfzuchtig doel kan alleen het geloof geven, want door het geloof alleen, kunnen wij met moed en volharding het kruis van dit leven dragen.

Ja mijn kinderen, tevergeefs wil de slechts naar genot verlangende mens zichzelf ten opzichte van zijn bestemming op aarde misleiden, door te beweren dat het geoorloofd is zich uitsluitend met zijn geluk bezig te houden. God schiep ons om eeuwig gelukkig te zijn. Maar het leven hier op aarde dient alleen om ons moraal te verbeteren, hetgeen gemakkelijker met behulp van de organen en van de stoffelijke wereld bereikt wordt. De gewone wederwaardigheden van het leven daargelaten, is de verscheidenheid aan smaken, neigingen en behoeften ook een middel om u zelf te verbeteren in het beoefenen van de mensliefde. Want alleen door concessies en wederzijdse opoffering kunt u harmonie bewaren tussen zoveel verschillende elementen.

U heeft echter gelijk wanneer u bevestigt dat het geluk bestemd is voor de mensen hier be-

neden, mits u dit niet in materieel genot maar in het goede zoekt. De geschiedenis van het Christendom spreekt van martelaren die met vreugde de folterplaats betraden. Vandaag de dag en in uw maatschappij, hoeft men om Christen te zijn noch martelaar te zijn noch zijn leven op te offeren, maar enkel en alleen zijn egoïsme, zijn hoogmoed en ijdelheid op te offeren. U zult overwinnen als de liefde u inspireert en als het geloof u ondersteunt. (Beschermede Geest, Krakau, 1861).

Liefde tot misdadigers.

14. De ware liefde is een van de meest verheven onderwijzingen, die God aan de mensen geschonken heeft. Tussen de oprechte volgelingen van zijn leer moet volmaakte broederschap bestaan. U moet de ongelukkige mensen, de misdadigers, liefhebben als Gods schepselen, aan wie vergiffenis en barmhartigheid geschonken zal worden als zij boetvaardig zijn net als u, voor de fouten die u tegen zijn wet begaat. Bedenk dat u meer te veroordelen en schuldiger bent dan zij aan wie u vergiffenis en medelijden weigert, want vaak kennen zij God niet zo als u hem kent, en daarom zal van hen minder dan van u gevraagd worden.

Veroordeel niet mijn vrienden, veroordeel niet, want het vonnis dat u over anderen uitspreekt zal nog strenger op u zelf toegepast worden, en u hebt toegeeflijkheid nodig voor de zonden die u alle dagen begaat. Weet u niet dat er vele handelingen zijn, die in het oog van de God van de zuiverheid misdaden zijn, terwijl de wereld die zelfs niet beschouwt als onbeduidende fouten?

De ware liefde bestaat niet alleen in het geven van een aalmoes, ook niet in de woorden van troost die u daarbij kunt voegen, nee, dat is het niet alleen wat God van u eist. De sublieme liefde die ons door Jezus onderwezen is bestaat ook uit het altijd en in alles welwillendheid tonen aan uw naasten. Deze deugd kunt u toepassen op degenen die uw aalmoezen niet nodig hebben, maar die door woorden van liefde troost en aanmoediging, tot de Heer gebracht zullen worden.

Ik zeg het weer, de tijden zijn nabij, waarin algemene broederliefde op deze aarde heersen zal; de wet van Christus zal het mensdom regeren. Alleen die wet zal breidel en hoop zijn, en zal de zielen naar gelukkige oorden voeren. Heb elkander dus lief als kinderen van dezelfde vader; maakt geen verschil tussen andere ongelukkige mensen, want God wil dat iedereen gelijk is. Veracht dus niemand. God staat het toe dat er grote misdadigers in uw midden zijn, opdat zij u tot lering dienen. Binnenkort, als de mensen tot de betrachting van de ware wetten van God teruggebracht zullen zijn, zullen al die lessen niet meer nodig zijn, en zullen alle onreine en oproerige Geesten verspreid worden op lagere werelden die overeenkomen met hun neigingen.

Voor hen waarover ik nu spreek, bent u de hulp van uw gebeden verschuldigd, dat is ware liefde. U moet van een misdadiger nooit zeggen: "Het is een ellendeling, men moet de maatschappij van hem verlossen; de doodstraf die hij moet ondergaan, is nog te zacht voor zo'n schepsel." Nee, zo moet u niet spreken. Kijk naar uw voorbeeld, Jezus. Wat zou hij zeggen, indien hij die ongelukkige dicht bij hem zag? Hij zou hem beklagen, hij zou hem als een ongelukkige zieke beschouwen en hem de hand reiken. Dit kunt u niet doen, maar u kunt tenminste voor hem bidden. U kunt zijn Geest ondersteunen gedurende de weinige ogenblikken die hij nog op uw aarde moet doorbrengen. Als u met

geloof bidt, dan kan het berouw zijn hart raken. Hij is uw naaste net zoals de braafste onder de mensen. Zijn afgedwaalde en oproerige ziel, is net als de uwe voor volmaking geschapen. Help hem dus om uit de modderpoel te geraken, en bidt voor hem. (Elizabeth van Frankrijk, Le Havre, 1862.)

15. Een mens bevindt zich in doodsgevaar. Om hem te redden moet men zijn eigen leven in de waagschaal stellen. Maar het is bekend dat die man een misdadiger is, en dat als hij ontsnapt, nieuw misdaden zal kunnen plegen. Moet men zich ondanks dit aan het gevaar blootstellen om hem te redden?

Dit is een zeer ernstige vraag, die zich in werkelijkheid aan de geest kan voorleggen. Ik zal u antwoorden volgens mijn eigen morele vooruitgang; omdat we op het punt staan te weten of men zijn leven voor een boosdoener mag wagen. De toewijding is blind. Men helpt zijn vijand, men moet dus ook een vijand van de maatschappij, dat wil zeggen een misdadiger, helpen. Gelooft u dat men die ongelukkige alléén van de dood redt? Men redt wellicht zijn gehele vroegere leven. Want weet dat in die vluchtige ogenblikken die hem nog van de dood scheiden, de verloren mens terug kijkt op zijn voorbije leven, of beter gezegd, dat het verleden als 't ware voor zijn ogen voorbijgaat. Misschien zou die dood voor hem te vroeg komen en de wedergeboorte zou misschien verschrikkelijk voor hem kunnen zijn. Mensen, aarzel dus niet. U die door het spiritisme verlicht bent, snel toe en ontruk hem aan zijn verdoemenis, en dan zal wellicht de man die zou zijn gestorven terwijl hij u verwenste, zich in uw armen werpen. Vraag u niet af of hij dit wel of niet doen zal, maar snel te hulp, want door hem te redden gehoorzaamt u aan de stem van het hart, die u toeroept: "U kunt hem redden, red hem!" (Lamenais, Parijs, 1862).

HOOFDSTUK XII.

HEB UW VIJANDEN LIEF.

- Kwaad met goed vergelden.
- Niet geïncarneerde vijanden.
- Indien iemand u op de rechter wang slaat, keer hem ook de andere toe.
- Onderwijs door de Geesten: Wraak.
- Haat.
- Het duel.

Kwaad met goed vergelden.

1. U hebt gehoord dat er gezegd is: u zult uw naasten lief hebben en uw vijanden haten. Maar ik zeg u: *heb uw vijanden lief, zegen degenen die u vervloeken, doe wel aan degenen die u haten en bidt voor degenen die u geweld doen en die u vervolgen*, opdat u kinderen mag zijn van uw vader, die in de hemel is. Want hij laat zijn zon opgaan over kwade en goede mensen en regen neer dalen over rechtvaardige en onrechtvaardige mensen. Want indien u slechts lief hebt die u liefhebben, wat voor beloning geeft dat u? Doen de tollenaars dat ook niet? En indien u slechts uw broeders groet, wat doet u dan meer dan anderen? Doen de tollenaars dat ook niet? Ik zeg u dat tenzij uw gerechtigheid overvloediger is dan die van de schriftgeleerden en van de Farizeeën u het koninkrijk van de hemelen nooit zult ingaan. (Matth. V: 20 en 43—47).

2. En indien u slechts lief hebt die u liefhebben, wat voor dank krijgt u? Want ook de zondaren houden van degenen die hen lief hebben. En indien u slechts goed doet aan degenen die aan u goed doen, wat voor dank krijgt u? Want ook de zondaars doen hetzelfde. En indien u leent aan degene, van wie u hoopt terug te ontvangen, wat voor dank hebt u? Want ook de zondaars lenen aan de zondaren, opdat zij hetzelfde terug mogen ontvangen? Maar heb uw vijanden lief en doe goed en leen, zonder iets terug te hopen en uw loon zal groot zijn en u zult kinderen van de allerhoogste zijn, want hij is goed tegen de ondankbaren en bozen. Wees dan barmhartig, zoals ook uw Vader barmhartig is. (Luc. VI: 32—36).

3. Liefde tot de naaste is de grondzuil van de christelijke liefde en zijn vijanden lief hebben is er de meest verheven toepassing van, want deze deugd is een van de grootste overwinningen op de trots en het egoïsme.

Men begrijpt echter over 't algemeen in deze zin het woord liefhebben verkeerd. Jezus heeft er niet door willen zeggen dat men voor zijn vijanden dezelfde genegenheid moet voelen die men een

broeder of vriend toedraagt, want genegenheid veronderstelt vertrouwen en men kan degene die ons kwaad wil doen niet vertrouwen. Men kan bij hem zijn hart niet uitstorten als bij een vriend, omdat men weet dat hij in staat zou zijn er misbruik van te maken. Tussen mensen die elkaar wantrouwen kan geen opwelling van sympathie ontstaan zoals bij hen die eenstemmig denken. Om kort te gaan, men kan niet hetzelfde genoeg in het gezelschap van een vijand voelen als van een vriend.

Dit gevoel is zelfs het uitvloeisel van een fysieke wet: die van opname en afstoting van vloeistoffen. Slechte gedachten veroorzaken een vloeibare stroom waarvan de indruk pijnlijk is. Welwillende gedachten omringen u met een aangename damp, vandaar het verschil in gewaarwording dat men bij de ontmoeting van vriend of vijand ondervindt. Zijn vijanden liefhebben kan dus niet betekenen dat men tussen hen en zijn vrienden geen onderscheid moet maken. Dit voorschrift lijkt moeilijk en zelfs onmogelijk om in praktijk te brengen, omdat men onjuist gelooft dat er geschreven staat dat men zijn vijanden dezelfde plaats in zijn hart moet geven als aan een vriend. Indien de armoede van de menselijke taal het noodzakelijk maakt hetzelfde woord te gebruiken om verschillende gewaarwordingen van het gevoel uit te drukken, dan moet ons verstand er het verschil in betekenis van aangeven.

Zijn vijanden liefhebben wil dus niet zeggen dat men voor hen een genegenheid moet voelen die strijdig met onze natuur zou zijn, want het in aanraking komen met een vijand raakt het hart op een geheel andere wijze dan de ontmoeting met een vriend. Maar het bestaat daarin hem geen haat toe te dragen, geen heimelijke wrok en geen wraakzuchtige gedachten jegens hem te koesteren. Het is nodig onze vijanden zonder bijbedoeling en onvoorwaardelijk het kwaad dat zij ons gedaan hebben te vergeven, hen geen beletselen tot verzoening in de weg te leggen, hen goed in plaats van kwaad toe te wensen, blij te zijn in plaats van bedroefd te worden als hun iets goeds overkomt. In geval van nood moet men hen de hand reiken. Men moet zich onthouden van woorden en daden die hun kwaad kunnen doen. Zonder de bedoeling hen te vernederen moet men hen het kwaad door goed vergelden. Wie dat alles doet vervult de voorwaarden die opgelegd zijn door het gebod "Heb uw vijanden lief."

4. Zijn vijanden liefhebben is voor de ongelovigen onzin. Voor wie het tegenwoordige leven alles is, ziet in zijn vijand niets anders dan een lastig wezen dat zijn rust verstoort en waarvan hij denkt dat alleen de dood hem verlossen kan. Vandaar die zucht om zich te wreken. Hij heeft geen enkel belang bij vergeving schenken, behalve om zijn hoogmoed voor het oog van de wereld te bevredigen. Vergiffenis schenken zelfs onder bepaalde omstandigheden komt hem voor als een zwakheid die onwaardig is voor hem. Indien hij zich niet wreekt, blijft hij niettemin wrok koesteren en een geheim verlangen om hem kwaad te doen.

Bij de gelovige, maar vooral bij de spiritist is de zienswijze geheel anders, omdat zijn gedachte het verleden en de toekomst omvat, waartussen het tegenwoordige leven slechts een stip is. Door de bestemming van de aarde zelf weet hij dat hij er verdorven en slechte mensen op vinden moet; dat de kwellingen die hij ondervindt een deel uitmaken van de beproevingen die hij moet ondergaan. En het hoge standpunt waarop hij zich plaatst, maakt voor hem de tegenspoed, of die door mensen of zaken veroorzaakt wordt, minder zwaar. Indien hij niet tegen de beproevingen zelf mort, moet hij ook niet morren tegen degenen die als werktuigen voor God's beproevingen gediend hebben. Indien hij in plaats van zich te beklagen God dankt dat Hij hem beproeft, dan moet hij ook het werktuig danken dat hem in de gelegenheid stelt zijn geduld en onderwerping te tonen. Deze gedachte brengt

hem natuurlijk tot vergeven, bovendien voelt hij dat naarmate hij edelmoediger is, hij in zijn eigen ogen in achting stijgt en hij zich buiten het bereik van de kwaadwillige aanslagen van zijn vijand plaatst.

Iemand die een hoge rang in de maatschappij bekleedt, acht zich niet gekwetst door de beledigingen van hem die hij als zijn mindere ziet. Zo ook is het met hem die zich in de zedelijke wereld boven de stoffelijke verheft. Hij begrijpt dat haat en nijd hem verachtelijk maken en hem vernederen. En wil hij boven zijn tegenstanders verheven zijn, dan moet hij meer verheven en meer grootmoedig van ziel zijn dan deze.

Niet geïncarneerde vijanden.

5. De spiritist heeft nog andere redenen om toegevend jegens zijn vijanden te zijn. Hij weet meteen dat slechtheid niet de blijvende toestand van het mensdom is, maar dat dit slechts het gevolg van tijdelijke onvolmaaktheid is, en dat net zoals een kind zijn gebreken corrigeert, de slechte mens op een dag zijn gebreken zal inzien, en goed zal worden.

Verder weet hij dat de dood hem alleen van de lichamelijke tegenwoordigheid van zijn vijand verlost, maar dat deze hem, zelfs nadat hij deze aarde verlaten heeft, met zijn haat kan vervolgen, dat zo de wraak het doel mist en integendeel leidt tot het vergroten van de verbittering, die van het ene leven in het andere overgebracht kan worden. Het was aan het spiritisme overgelaten om door onderzinking en door de wetten die de betrekking tussen de zichtbare en onzichtbare wereld beheersen, te bewijzen dat de uitdrukking *de haat in het bloed uitblussen* totaal fout is en dat het tegendeel waar is. Dat het bloed de haat zelfs tot aan gene zijde van het graf doet voortleven, en dat dientengevolge de vergeving en de verheven leer van Christus: "Heb uw vijanden lief," een ware reden van bestaan en een praktisch nut ten gevolge heeft. Geen hart is zo verdorven, of het kan geraakt worden door een juiste behandeling, ook al is het zichzelf daarvan niet bewust. In ieder geval ontnemt men daardoor ieder voorwendsel tot represailles. Men kan daardoor van een vijand voor en na zijn dood een vriend maken. Door slechte bejegening daarentegen verbittert men hem en dan wordt deze in God's hand zelf het werktuig om degene die niet vergeven heeft te straffen.

6. Men kan dus zowel onder de reïncarneerden als onder de niet reïncarneerden vijanden hebben. Die van de onzichtbare wereld openbaren hun vijandschap door obsessie en overheersing waaraan zo veel mensen onderhevig zijn en die tot de beproevingen van het leven behoren. Deze beproevingen dienen net als alle andere om ons vorderingen te laten maken en zij moeten ondergaan worden met onderwerping en als een gevolg van de onvolmaaktheid van onze aarde. Indien er op de aarde geen slechte mensen waren, dan zouden er om de aarde ook geen slechte geesten zijn. Indien men dus toegevend met geïncarneerde vijanden moet zijn dan moet men dit eveneens jegens niet reïncarneerden zijn.

Vroeger offerde men bloedige slachtoffers om de helse Goden, die niet anders dan de boze

Geesten waren, te bevredigen. De helse Goden zijn vervangen door duivels, die hetzelfde zijn. Het spiritisme bewijst dat die duivels niets anders zijn dan de zielen van verdorven mensen die hun stoffelijke neigingen nog niet hebben afgelegd. Dat men die alleen kan bedaren door de opoffering van zijn haat, dus door liefde. Dat de liefde niet alleen als gevolg heeft hen te beletten kwaad te doen, maar hen ook op de weg van het goede terug te brengen en hun redding te bevorderen. Op deze manier wordt het voorschrift *Heb uw vijanden lief*, niet beperkt tot de nauwe cirkel van de aarde en het tegenwoordige leven, maar opgenomen in de grote wet van de alles omvattende solidariteit en universele broederschap.

Indien iemand u op de rechter wang slaat keer hem dan de andere toe.

7. U hebt gehoord, dat gezegd is oog om oog, en tand om tand. En ik zeg u dat u de boze niet moet weerstaan. Maar als iemand u op de rechter wang slaat, keer hem ook de andere toe. En als iemand tegen u pleiten wil om uw rok te nemen, laat hem ook uw mantel. En als iemand u wil dwingen één mijl met hem te gaan, ga dan twee mijlen met hem. Geef degene die iets van u vraagt en keer u niet af van degene die van u lenen wil. (Matth. V: 38—42.)

8. De vooroordelen van de wereld omtrent hetgeen men overeengekomen is eergevoel te noemen, veroorzaakt die achterdochtige teergevoeligheid van de hoogmoed en van de eigenwaan. Dit brengt de mens er toe belediging met belediging en wonden met wonden te beantwoorden, wat gerechtigheid lijkt voor degene wiens zedelijk gevoel zich niet boven de aardse driften verheft. Daarom schreef de Mozaïsche wet ook voor: oog om oog, tand om tand, een wet geheel in overeenstemming met de tijd waarin Mozes leefde. Christus is gekomen en heeft gezegd: vergeld kwaad door goed. Verder zegt hij: verzet u niet tegen degene die u kwaad wil doen; *indien men u op de ene wang slaat, keer ook de andere toe*. Voor de trotse mens lijkt dit voorschrift een lafheid, want hij begrijpt niet dat er meer moed nodig is om een belediging te verdragen, dan om zich daarover te wreken en dat alles door het feit dat hij niet verder kijkt dan het hier en nu. Moet men echter dit voorschrift letterlijk opvolgen? Nee, evenmin als dat men zijn oog moet uitrukken, als dat een oorzaak voor ergernis is. Door-gedreven in alle gevolgen zou het de veroordeling zijn van alle repressie, zelfs van wettelijke beteugeling en het veld vrij laten aan de booswichten en hen alle vrees ontnemen. Indien men aan hun misdrijven geen perken stelde, dan zouden al snel alle goede mensen er het slachtoffer van worden. Zelfs het instinct van zelfbehoud, dat een natuurwet is, zegt ons, dat wij ons het leven niet lijdelijk door een moordenaar moeten laten ontnemen. Door de aangehaalde woorden heeft Jezus dus niet de zelfverdediging verboden, maar hij heeft de wraak veroordeeld. Wanneer hij zegt, de andere wang toe te keren als men op de ene geslagen is, wil dit met andere woorden zeggen dat men geen kwaad met kwaad moet vergelden; dat de mens met nederigheid al datgene moet verdragen, wat zijn hoogmoed kan vernederen; dat het meer eervol voor hem is geslagen te worden, dan slagen toe te brengen, ge-

duldig een onrechtvaardigheid te verdragen, dan er een te begaan; dat het beter is, bedrogen te worden dan bedrieger te zijn; beter in het verderf gestort te worden, dan er een ander in te storten. Het is tevens de veroordeling van het duel, dat niets anders is dan een uiting van de hoogmoed. Alleen het geloof in een toekomstig leven en in God's rechtvaardigheid, die het kwaad nooit ongestraft laat, kan ons de kracht geven om de aanvallen op onze belangen en op onze eigenliefde geduldig te dragen. Daarom herhalen wij steeds: richt uw ogen op de toekomst, hoe meer u zich door de gedachten boven het stoffelijke leven verheft, des te minder zult u zich door de dingen van de aarde gekrenkt achten.

Onderwijs door de geesten.

Wraak.

9. De wraak is als 't ware het laatste strandrecht waarvan de barbaarse zeden die langzamerhand verdwijnen, afstand hebben gedaan. De wraak is met het tweegevecht een van de laatste sporen van die wilde zeden waardoor het mensdom in het begin van de christelijke tijdrekening beheerst werd. Daarom ook is de zucht naar wraak een zeker bewijs van de achterlijkheid van hen die er zich aan overgeven, of van die Geesten die er nog toe aansporen. Laat dus mijn vrienden deze neiging nooit het gemoed in beweging brengen van hen die zich spiritisten noemen en betuigen te zijn. U weet het, zich te wreken is zo strijdig met het gebod van Christus: "Vergeef uw vijanden!", dat degene die dit weigert niet alleen geen spiritist is, maar zelf geen Christen is. De wraak is daarom een des te gevaarlijker inspiratie, omdat valsheid en laaghartigheid haar trouwe metgezellen zijn. Inderdaad, wie aan deze noodlottige drift toegeeft, wreekt zich bijna nooit openlijk. Wanneer hij zich het sterkste voelt, valt hij hem die hij zijn vijand noemt, als een verscheurend dier aan, als hij door het zien van deze, door drift, woede en nijd beheerst wordt. Maar meestal huichelt hij, verbergt de slechte gedachte die hem beheerst in het diepste van zijn hart; neemt hij omwegen, en volgt de niets kwaad vermoedende vijand, om hem als het ogenblik daartoe gunstig is, zonder gevaar voor zich zelf, neer te slaan. Hij houdt zich voor zijn vijand verborgen zonder hem een ogenblik uit het oog te verliezen; hij spant verraderlijke strikken, en strooit vergif in zijn beker. Wanneer zijn haat niet tot die uitersten overslaat, valt hij zijn vijand aan in zijn eer en in zijn dierbaarste betrekkingen. Hij deinst niet terug voor laster, en zijn verraderlijke behendig uitgestrooide insinuaties, worden vermeerderd en verbitterd aan anderen ingefluisterd. Het gevolg daarvan is dat wanneer degene die hij met zijn wraak vervolgt, zich ergens bevindt waar die verpestende adem is doorgedrongen, zeer verwonderd is niets dan ijskoude gezichten te ontmoeten daar waar hij vroeger vriendelijk en met welwillendheid ontvangen werd. Hij staat verstomd dat de handen die vroeger de zijne kwamen drukken, thans teruggetrokken worden; en uiteindelijk voelt hij zich als vernietigd als hij ziet dat zijn beste vrienden en zijn naasten zich van hem afwenden en hem ontvluchten. Oh, de lafaard die zich op die wijze wreekt, is honderd maal misdadiger, dan hij die recht op zijn vijand afgaat en hem openlijk beledigt. Weg met die barbaarse gewoonten, weg met die zeden van een andere tijd! Iedere spiritist die zich nu nog het recht zou willen aanmatigen

om zich te wreken, is onwaardig langer tot de vereniging te behoren die als spreuk gekozen heeft *Zonder de liefde geen zaligheid*. Maar nee, ik zou me niet moeten bezig houden met de gedachte dat ooit een lid van het grote spiritistische gezin anders dan om te vergeven, zou kunnen toegeven aan de neiging tot wraak. (Jules Olivier, Parijs, 1862).

Haat.

10. Heb elkander lief en u zult gelukkig zijn. Neem u tot taak vooral hen die u onverschilligheid, haat of verachting inboezemen, lief te hebben. Christus, die u als voorbeeld moet nemen, is u in deze toewijding voorgegaan. Als afgezant van de liefde, heeft hij zo lief gehad, dat hij zijn bloed en zijn leven heeft geofferd. Het offer dat u brengt door hen die u beledigen en vervolgen lief te hebben is zwaar; maar het is juist datgene wat u boven hen verheft. Indien u hen haat zoals zij u haten, bent u niet beter dan zij. Het is het onbevleete offer dat u aan God op het altaar van uw hart aanbiedt, welriekend offer, waarvan de geuren tot Hem opstijgen. Ofschoon de Wet van de Liefde wil dat men al zijn broeders zonder onderscheid lief heeft, maakt zij ons hart niet ongevoelig voor onheuse behandeling. Dit is juist de zwaarste beproeving die ons opgelegd wordt. Ik weet het, omdat ik gedurende mijn laatste leven op aarde die marteling heb ondervonden. Maar God is daar, en hij straft in dit en in het volgend leven hen die aan de wet van de liefde te kort doen. Vergeet niet mijn lieve kinderen dat de liefde ons tot God doet naderen, en de haat ons van Hem verwijdert.

(Fenelon, Bordeaux, 1861.)

Het duel.

11. Hij alleen is echt groot, die het leven als een reis beschouwt die hem op een bepaalde bestemming moet brengen en zich weinig over de oneffenheden van de weg bekommert. Geen moment laat hij zich van de rechte weg afbrengen. Met het oog altijd op het doel gevestigd, geeft hij weinig om de distels en doornen, die hem op zijn pad dreigen te kwetsen. Zij gaan rakelings langs hem heen, zonder hem te raken, en hij vervolgt gerust zijn weg. Zijn eigen leven te wagen om zich over een belediging te wreken, is terugdeinzen voor de beproevingen van het leven. Het is in God's ogen altijd een misdaad, en indien u niet door uw vooroordelen misleid werd, zoals u het bent, dan zou het ook in de ogen van de mensen een in de hoogste graad bespottelijke dwaasheid zijn.

Doodslag in tweegevecht is misdadig. Uw eigen wetgeving erkent het als zodanig. Niemand heeft het recht, onder welke omstandigheden ook, om het leven van zijn naasten te bedreigen. Het is misdaad in God's ogen, die voor u de weg die u te bewandelen hebt heeft afgebakend. Hierin bent u

meer dan ooit rechter in uw eigen zaak. Vergeet niet, dat u vergeven zult worden in die mate waarin u zelf vergeven zult hebben. Door te vergeven nadert u tot de Godheid, want zachtmoedigheid is de zuster van de macht. Zolang er nog één druppel mensenbloed gestort zal worden door de hand van de mensen, is het ware Rijk van God, het rijk van vrede en liefde, dat voor altijd de wrok, de tweedracht en de oorlog van uw aarde moet verbannen, nog niet gekomen. Dan zal het woord duel niet meer in uw taal voorkomen dan als een flauwe herinnering van iets in een lang verleden, maar dat dan niet meer bestaat. En de mensen zullen onder elkaar geen andere strijd voeren, dan de edele wedstrijd voor het goede. (Adolphe, Bisschop van Algiers. Marmande, 1861.)

12. Het duel kan zeker in sommige gevallen een bewijs van fysieke moed, van verachting van het leven zijn, maar het is net als bij zelfmoord een bewijs van zedelijke lafheid. De zelfdoder bezit niet de moed om de wederwaardigheden van het leven te dragen. De duellist mist die moed om beledigingen te trotseren. Heeft Christus u niet gezegd dat het eevoller en moediger is de linkerwang toe te keren aan hem die u op de rechter een slag toegebracht heeft, dan een belediging te wreken? Heeft Christus op de Olijfberg niet tegen Petrus gezegd: “Steek uw zwaard in de schede, want allen die met het zwaard doden, zullen door het zwaard vergaan”? Veroordeelt Jezus door deze woorden niet voor altijd het tweegevecht? En inderdaad mijn kinderen, welk soort moed is het, die uit een hevig, bloedrijk en driftig temperament voorkomend, bij de minste belediging opvliegt? Waar is de grootheid van ziel van hem, die iedere belediging met bloed wil wissen? Hij beeft, want altijd zal een stem in zijn binnenste zijn geweten toeroepen: “Kaïn, Kaïn, waar is uw broeder?” Ik heb bloed moeten storten om mijn eer te redden, zal hij tot die stem zeggen. Maar zij zal hem antwoorden: “U hebt die eer, voor de weinige ogenblikken die u nog te leven hebt voor de mensen willen redden, maar u hebt er niet aan gedacht die voor God te redden!” Arme dwaas! Hoeveel bloed zou Jezus dan niet moeten eisen voor alle beledigingen die hij heeft ondergaan! Niet alleen hebt u hem met doornenkroon en lans gewond, niet alleen hebt u hem aan het schandelijk kruishout genageld, maar terwijl hij stierf heeft hij nog de bespottingen waarvan hij het voorwerp was moeten aanhoren. Welke genoegdoening heeft hij van u voor al die hoon geëist? De laatste kreet van het Lam was een gebed voor zijn beulen. Oh vergeeft en bid zoals hij, voor hen die u beledigen.

Vrienden, onthoud dit voorschrift “Heb elkander lief,” en dan zult u de slag die u uit haat wordt toegebracht met een glimlach en de beledigingen met vergeving beantwoorden. De wereld zal dan verwoed opstaan en u van lafhartigheid beschuldigen. Hef dan het hoofd op, en laat hen op uw voorhoofd lezen, dat u ook niet zou terugdeinzen om als Christus een doornenkroon te dragen, maar dat uw hand niet medeplichtig aan moord wil zijn, al moge die ook zogenaamd door een vals gevoel van eer die niets dan hoogmoed en eigenliefde is, gebillijkt worden. Nee, toen God u schiep gaf Hij u niet het recht van leven en dood over elkaar. Nee, dat recht gaf Hij alleen aan de natuur om zich te kunnen vervormen en verbeteren. Maar u heeft Hij zelfs niet toegestaan over uw eigen leven te beschikken. Net als de zelfdoder, zal de duellist, door bloed bezoedeld voor God verschijnen. Zowel de een als de ander wachten zware en langdurige straffen die hen door de opperste rechter zullen worden opgelegd. Indien Hij met zijn oordeel degene bedreigt die Raka tegen zijn broeder zegt, hoeveel zwaarder zal dan de straf niet zijn voor hen die met broederbloed bevleekte handen voor Hem zullen

verschijnen! (H. Augustinus. Parijs, 1862)

13. Het duel is (net zoals hetgeen men vroeger met de naam van Godsgericht bestempelde) een van die barbaarse instellingen die onze maatschappij nog beheersen. Wat zou u er wel van zeggen indien u de twee tegenstanders in kokend water zag dompelen of aan de aanraking van gloeiend ijzer zag blootstellen, om op die wijze het geschil te beslechten, en degene die het beste de proef doorstaan had in het gelijk te stellen? U zou zo'n gewoonte dwaas noemen. Het duel is nog erger dan al dat. Voor de duellist van beroep is het moord, in koelen bloede met voorbedachten rade gepleegd. Want hij is zeker van zijn schot. Voor de tegenpartij, die door mindere bedrevenheid en kracht bijna zeker zal bezwijken, is het zelfmoord, in koelen bloede begaan. Ik weet wel, dat men dikwijls in zo'n geval, de kansen tracht gelijk te maken, door de beslissing aan het lot over te laten. Maar wordt het dan niet onder een andere vorm het Godsgericht van de middeleeuwen? En in die tijd was men on-eindig minder schuldig. De naam zelfs van Godsgericht geeft bewijs van een ongekunsteld geloof, on-nozel weliswaar, maar althans een geloof in God's rechtvaardigheid die geen onschuldige kon laten bezwijken, terwijl men bij het duel de beslissing aan het ruw geweld overlaat, zodat dikwijls de beledigde partij het onderspit delft.

O domme eigenliefde, dwaze ijdelheid, en zotte hoogmoed! Wanneer zult u door christelijke liefde, liefde tot de naasten en nederigheid, waarin Christus het voorbeeld en het voorschrift heeft gegeven, vervangen worden? Pas dan zullen die monsterachtige vooroordelen waardoor de mens nog beheerst wordt, en die de wetten onmachtig zijn te beteugelen, verdwijnen. Want het is niet genoeg het kwade te verbieden en het goede voor te schrijven. Het beginsel van het goede en de afschuw van het kwade moeten in het hart van de mens gevestigd zijn.

(Een beschermgeest, Bordeaux, 1861).

14. Hoe zou men over mij denken, zegt u dikwijls, als ik weigerde de genoegdoening die men van mij eiste te geven, of als ik iemand die mij beledigd heeft niet om genoegdoening vroeg? Dwazen zoals u, weinig ontwikkelde mensen, zullen u veroordelen, maar zij die door het licht van de intellectuele en zedelijke ontwikkeling beschenen worden, zullen zeggen dat u volgens de wetten van de ware wijsheid handelt. Denkt u een ogenblik na. Voor een woord dat dikwijls onnadenkend of weinig beledigend door uw broeder gebezigd is, is uw hoogmoed gekrenkt. U antwoordt er bits op en daarop volgt een uitdaging. Vraagt u zich vóórdat het beslissend ogenblik daar is wel af, of u als een Christen handelt? Welke rekenschap u aan de maatschappij verschuldigd bent, als u haar een van haar leden ontrooft? Denkt u wel aan de wroeging, waarbij u zich zelf zult verwijten een vrouw haar man, een moeder haar kind, kinderen hun vader en verzorger ontnomen te hebben? Zonder twijfel is degene die beledigd heeft genoegdoening schuldig. Maar zou het niet edeler van hem zijn, als hij dit uit eigen beweging deed, door het onrecht door hem gepleegd te erkennen, liever dan het leven van hem die zich reeds over hem te beklagen heeft, nog eens in de waagschaal te stellen? En wat nu de beledigde betreft, moet ik bekennen, dat deze dikwijls, of in zijn eigen persoon, of in zijn tederste betrekkingen zeer diep gewond kan worden. Hier is niet alleen eigenliefde in 't spel, maar het hart is gekwetst en lijdt daardoor. Maar niet alleen is het dom om zijn leven te wagen voor een ellendeling die

tot alles in staat is, maar bovendien vraag ik, als deze om komt, is dan de belediging welke die ook geweest mag zijn daarmee uitgewist? Geeft integendeel het vergoten bloed niet meer ruchtbaarheid aan de zaak die als hij vals is, vanzelf in het niet valt en als hij waar is, zich door zwijgen moet laten vergeten? Er blijft dus niets over dan de voldoening zich gewroken te hebben. Een ijdele voldoening helaas waarvoor wij reeds dikwijls in dit leven door berouw gefolterd worden. En als het nu de beledigde is die bezwijkt, waar blijft dan de genoegdoening?

Wanneer de christelijke liefde de regel voor het gedrag van de mensen zal zijn, zullen zij hun daden en woorden richten naar het gebod: "Doe niet aan anderen, wat u niet zou wensen dat men u deed", dan zullen alle oorzaken van twist en hiermee de tweegevechten en de oorlogen die de duels van volken tegen volken zijn, verdwijnen. (Franciscus Xaverius, Bordeaux, 1861.)

15. De man van de wereld, de gelukkige, die om een kwetsend woord, een nietige oorzaak, zijn leven dat een geschenk van God is, en het leven van zijn naaste, dat aan God toebehoort, op het spel zet, is honderdmaal misdadiger dan de ellendeling die uit begeerlijkheid, of soms ook door nood gedwongen, in een gebouw sluipt om zich meester te maken van datgene wat zijn begeerlijkheid opwekt en degenen die hem dit willen beletten doodt. Deze laatste is meestal iemand die geen opvoeding genoten heeft en die slechts onvolmaakte begrippen over goed en kwaad bezit, terwijl de duellist meestal tot de meest verlichte klasse behoort. De een moordt op een ruw wijze, terwijl de andere dit volgens de regels van de kunst en met beleefdheid doet, en daarom wordt hij door de maatschappij vergoelijkt. Ik voeg er zelfs aan toe dat de duellist veel misdadiger is dan de ongelukkige die aan een gevoel van wraak toegeeft en in een ogenblik van verbittering iemand doodt. De duellist kan niet tot zijn verontschuldiging aanvoeren, dat zijn drift hem er toe gebracht heeft, want tussen het ogenblik van de belediging en dat van de genoegdoening heeft hij steeds de tijd gehad om na te denken. Hij handelt dus in koelen bloede en met voorbedachten rade. Alles wordt berekend en bestudeerd, om er zekerder van te zijn de tegenpartij te doden. Het is waar dat hij zelf ook zijn leven waagt en dat is het wat het duel in eer doet herstellen in de ogen van de wereld. Men beschouwt dit als een daad van moed en verachting van zijn eigen leven; maar is het ware moed, als men zeker is van zijn slag? Het duel, overblijfsel van de tijden van barbaarsheid waarin het recht van de sterkste wet was, zal verdwijnen door een meer zuivere opvatting van het ware eergevoel en naarmate de mens een vuriger geloof in het toekomstig leven zal hebben verkregen. (Augustinus, Bordeaux, 1861).

16. Opmerking.

De tweegevechten komen hoe langer hoe minder voor, en indien men er nu en dan nog droevige voorbeelden van ziet, is het aantal toch niet meer te vergelijken met dat van vroegere tijden. In vroegere eeuwen ging niemand de deur uit of hij kon een ontmoeting met deze of gene verwachten. Als gevolg hiervan nam ook iedereen zijn maatregelen. Een karakteristieke trek van de zeden van de tijden en volken is het gebruik om gewoonlijk of openlijk of bedekt offensieve en defensieve wapenen te dragen. De afschaffing van dat gebruik is een kenmerk van de verzachting van de zeden en het is merkwaardig er de traspwijze vermindering van te zien vanaf de tijd toen de ridders altijd met ijzer bedekt en met de lans gewapend uit gingen, tot aan die van het eenvoudige dragen van een degen,

die meer als een sieraad hoorde bij het voeren van een familiewapen, dan als een offensief wapen. Een ander teken van vooruitgang van de zeden is dat de tweegevechten vroeger op de openbare weg plaats vonden, te midden van de voorbijgangers, die opzij gingen om het veld vrij te laten, en dat men zich thans daarvoor in het geheim afzondert. Tegenwoordig is de dood van een mens een gebeurtenis die de gemoederen in beweging brengt, vroeger lette niemand daarop. Het Spiritisme zal, door het inprenten van de geest van liefde en broederschap bij de mensen ook die laatste sporen van barbaarsheid laten verdwijnen.

HOOFDSTUK XIII.

LAAT UW LINKERHAND NIET WETEN WAT UW RECHTER DOET.

- Goed doen zonder uiterlijk vertoon.
- Verborgten tegenspoed.
- Het penninkje van de weduwe.
- Het uitnodigen van de armen en gebrekkige. Goed doen zonder bijbedoelingen.
- Onderwijs door de Geesten. Materiele en morele liefdadigheid.
- Liefdadigheid.
- Medelijden.

Goed doen zonder vertoon.

1. Hoed u ervoor dat u uw goede werken niet doet voor de mensen, om door hen gezien te worden, anders ontvangt u er geen loon voor bij uw Vader, die in de Hemel is. Wanneer u dan een aalmoes geeft, laat dan niet voor u uit trompetten, zoals de hypocrieten doen in de synagogen en op de straten, opdat zij door de mensen geëerd mogen worden. Ik zeg u zij hebben hun loon ontvangen. Maar als u een aalmoes geeft, laat dan uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet, opdat uw aalmoes verborgen blijft en uw Vader, die in het verborgene ziet, het u in het openbaar vergelden zal. (Matth, VI, v. 1—4.)

2. Toen Jezus van de berg neergedaald was, is hem een grote menigte gevolgd. En tegelijkertijd kwam een melaatse die hem aanbad en hem zei: "Indien u wilt, u kunt mij beter maken". En Jezus strekte zijn hand uit, raakte hem aan en zei: "Ik wil, wordt beter" en meteen werd hij van zijn melaatsheid genezen. En Jezus zei tegen hem: "Zeg dit tegen niemand", maar ga heen, toon u aan de priesters, en offer de gave die Mozes geboden heeft, opdat dit hun tot getuigenis is. (Matth. VIII, v. 1—4.)

3. Goed te doen zonder ophef is een grote verdienstelijkheid. De hand verbergen die geeft is nog verdienstelijker. Het is het onweerlegbare teken van een hoge morele superioriteit; want om de dingen van een hoger standpunt dan die van het algemeen te kunnen beschouwen, moet men zich in gedachten aan het tegenwoordige leven kunnen onttrekken en zich met het toekomstige leven kunnen identificeren. Men moet zich, in een woord, boven de mensheid kunnen verheffen, om af te kunnen

zien van de voldoening die de goedkeuring van de mensen ons verschaft en zich alleen met die van God tevreden te stellen. Hij die meer prijs stelt op de goedkeuring van de mensen dan op die van God, bewijst dat hij meer vertrouwen in de mensen dan in God stelt, en het tegenwoordige leven hoger schat dan het toekomstige, of zelfs dat hij niet in een toekomstig leven gelooft, en als hij het tegendeel beweert, handelt hij toch alsof hij niet gelooft in zijn eigen bewering.

Hoeveel mensen zijn er niet, die iemand een dienst bewijzen alleen in de hoop dat deze het zal gaan rondbazuinen! Hoeveel mensen zijn er niet, die in het openbaar een grote som geld geven, maar die geen penning zouden geven als het onbekend moest blijven! Het is daarom dat Jezus gezegd heeft: "Zij die met ophef goed doen, hebben hun loon al ontvangen". En inderdaad, hij die door zijn weldaden aanzien op deze wereld wil krijgen, heeft aan zichzelf het loon daarvoor al uitbetaald. God is hem niets meer schuldig en er rest hem niets te ontvangen dan de straf voor zijn hoogmoed.

Laat uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet, is een beeld, dat op een voortreffelijke wijze de nederige liefdadigheid schetst; maar net zoals er ware nederigheid bestaat, bestaat er ook een voorgewende, de nabootsing van nederigheid. Er zijn mensen die de gevende hand verbergen, maar er wel voor zorgen de top van een vinger te laten zien, en die opletten of men het wel ziet, dat zij die hand verbergen. Onwaardige parodie op de voorschriften van Christus! Als de hoogmoedige weldoeners zelfs door de mensen worden geminacht, hoe zullen zij dan door God geschat worden? Ook deze mensen hebben hun loon reeds op aarde ontvangen. Men heeft hen opgemerkt; zij zijn tevreden opgemerkt te zijn en dat zal hun enige beloning zijn.

Wat zal dan de beloning zijn van hem, die zijn weldaden zwaar op de ontvangende laat drukken, die hem als 't ware oplegt betuigingen van dankbaarheid te uiten, die hem zijn toestand laat voelen door de waarde van de opofferingen die hij zich voor hem getrootst breed uit te meten? Wat deze betreft zal niet eens de aardse beloning zijn deel zijn, want hem is ontzegd de aangename voldoening van zijn naam te horen zegenen. En dat is de eerste straf die zijn hoogmoed treft. De tranen die hij droogt om aan zijn ijdelheid te voldoen zijn, in plaats van tot God op te stijgen, teruggevallen op het hart van de bedroefden en hebben dat gewond. Zijn weldaden zijn zonder nut voor hemzelf, omdat hij er een verwijt van maakt, want elke verweten weldaad is als een vervalste munt zonder waarde.

Dienstvaardigheid zonder ophef heeft dubbele waarde. Behalve stoffelijke liefdadigheid is het morele liefdadigheid. Het ontziet de teergevoeligheid en laat de weldaden aannemen, zonder de eigenliefde te kwetsen of de waardigheid van de mens te verminderen. Want velen zullen wel een dienst, maar geen aalmoes aannemen. Of een dienst te veranderen in een aalmoes door de wijze waarop men die bewijst, is het vernederen van degene die ontvangt en iemand vernederen is altijd hoogmoedig en slecht. De ware liefdadigheid daarentegen is fijngevoelig en ingenieus in het verbergen van de weldaad en vermijdt de minste schijn om te kwetsen, want het lijden door gebrek wordt door iedere morele krenking vermeerderd. Deze weet zachte en vriendelijke woorden te vinden om de ontvanger tegenover zijn weldoener op zijn gemak te stellen daar waar hoogmoedige liefdadigheid hem zou verpletteren. Het verhevene van de ware edelmoedigheid bestaat daarin, de rollen te verwisselen en de gelegenheid te vinden om te doen voorkomen alsof de weldoener een verplichting heeft aan degene wie hij een dienst bewijst. Dat is de betekenis van de woorden *Laat uw linkerhand niet weten, wat uw rechter doet*.

De verborgen tegenspoed.

4. Bij grote onheilen wordt de liefdadigheid opgewekt, en er ontstaat als 't ware een wedstrijd van edele pogingen om het geleden leed te herstellen. Maar naast die grote onheilen zijn er duizenden van die kleine ongelukken die onopgemerkt voorbij gaan. Mensen die zonder te klagen op een matras liggen te lijden. De ware liefdadigheid weet dat stille en verborgen leed op te sporen, zonder te wachten totdat om hulp komt vragen.

Wie is die verheven vrouw die eenvoudig maar netjes gekleed gaat en die door een even eenvoudig gekleed meisje gevolgd wordt? Zij gaat een huis binnen dat er armzalig uit ziet, waar men haar ongetwijfeld kent, want bij de deur wordt zij met respect begroet. Waar gaat zij heen? Zij klimt naar boven tot onder het dak. Daar ligt een arme moeder omringd door kleine kinderen. Bij haar komst ziet men die vermagerde gezichtjes van vreugde schitteren. Het is omdat zij daar het lijden komt verzachten. Zij brengt hun wat nodig is voorzien van zachte en troostende woorden die haar hulp zonder schaamte laat aannemen, want die onfortuinlijke mensen zijn geen bedelaars van beroep. De vader ligt in het ziekenhuis en gedurende die tijd kan de moeder niet voorzien in hun behoeften. Dankzij haar zullen die kinderen geen honger en koude lijden. Zij zullen warm gekleed naar school gaan, en voor de jongste zal de moedermelk bij de moeder niet ophouden te vloeien. Indien een van hen ziek wordt, zal zij zich niet ontzien die zelf te verplegen. Hier vandaan gaat zij naar het ziekenhuis, om de vader wat lekkers te brengen en hem gerust te stellen over het lot van zijn familie. Op de hoek staat haar rijtuig, een ware winkel gevuld met alle dingen die zij brengt aan haar gunstelingen, die zij de een na de ander gaat bezoeken. Zij vraagt niet naar hun geloof of denkwijze, want voor haar zijn alle mensen broeders en kinderen van God. Wanneer haar ronde is afgelopen zegt zij tegen zichzelf: "Ik ben de dag goed begonnen".

Hoe heet zij? Waar woont zij? Niemand weet het, de ongelukkige mensen kennen haar onder een naam die niets verraadt, maar zij is de troostende engel, en 's avonds stijgt een lofzang van zegeningen voor haar op naar de Schepper: katholieken, joden, protestanten, allemaal zegenen haar.

Waarom ziet zij er zo eenvoudig uit? Zij wil de armoede niet door haar luxe bespotten. Waarom wordt zij door haar dochttertje vergezeld? Zij wil haar leren hoe men liefdadig zijn moet. Haar dochttertje wil ook aalmoezen uitdelen, maar haar moeder zegt haar: "Wat kan jij geven mijn kind, omdat je niets hebt wat van jou is? Als ik je iets geef om aan anderen te geven, wat voor verdienste geeft je dat? In werkelijkheid ben ik het die de aalmoes geeft, en jij zou er de verdienste van hebben. Dat is niet rechtvaardig. Als wij zieken gaan bezoeken, dan help je mij om hen te verzorgen, en behulpzaam zijn is ook geven. Lijkt dat niet genoeg? Er is niets eenvoudigers. Leer nuttige handwerken te maken en dan kun je kleren voor die kleine kinderen maken. Op die manier kun je echt iets van jezelf geven". Zo voedt de ware Christelijke moeder haar dochter op in het in de praktijk brengen van de ons door Christus onderwezen deugden. Is zij spiritist? Wat doet het er toe!

In huis is zij een vrouw van de wereld, want haar sociale status brengt dit met zich mee. Maar niemand weet hoeveel goed zij doet, omdat zij geen andere goedkeuring verlangt dan die van

God en haar eigen geweten. Op een dag echter gebeurde het door een onvoorziene omstandigheid dat een van haar beschermelingen die werk bij haar aan huis terugbracht haar herkende en voor haar weldoenster op de knieën viel. "Stil zei zij, zeg het tegen niemand!" Zo sprak Jezus.

Het penninkje van de weduwe.

5. En Jezus die tegenover de schatkist zat, zag hoe het volk geld gooide in de schatkist en dat vele rijken veel daarin gooiden. Er kwam ook een arme weduwe, die maar twee kleine muntjes daarin gooide die een kwart cent waard waren. Toen zei Jezus toen hij zijn discipelen bij zich geroepen had: "Ik zeg u, dat deze arme weduwe meer gegeven heeft, dan alle mensen die in de schatkist gegooid hebben. Want alle anderen hebben van hun overvloed gegeven, maar deze vrouw heeft van haar tekort gegeven, zelfs alles wat zij had om van te leven". (Marc. XII, v. 41—44. Luc. XXI, v. 1—4.)

6. Veel mensen vinden het jammer dat zij niet zo veel kunnen geven, als zij wel zouden wensen, omdat hun daartoe de middelen ontbreken, en die als zij naar geld verlangen dit naar zij zeggen is om er goed gebruik van te kunnen maken. Die bedoeling is zeker te loven en kan bij sommigen oprecht gemeend zijn. Maar is het wel zo zeker dat die bij iedereen geheel belangeloos is? Zijn er niet die die wensen om bij goed te doen aan anderen het liefst met zichzelf zouden willen beginnen door zich wat meer genoegens te verschaffen, en zelf eerst wat meer te genieten van de overvloed die zij nu ontberen zouden wensen te genieten, en pas wat er overschiet aan de armen te geven? Deze bijgedachte, die zij wellicht voor zichzelf verbloemen, maar die zij in het diepste binnenste van hun hart verstoep zouden vinden als zij er zouden zoeken, vernietigt de verdienste van de goede bedoeling. Want de ware liefdadigheid denkt eerst aan anderen en dan pas aan zichzelf. In dit geval zou het verheven liefde zijn uit eigen arbeid, door aanwending van eigen krachten, verstand, talenten, de middelen te verkrijgen die ons voor de verwezenlijking van onze edelmoedige voornemens ontbreken. Dit zou het meest welgevallige offer voor de Heer zijn. Ongelukkigerwijze dromen de meeste mensen van gemakkelijker manieren om opeens en zonder moeite rijk te worden. Zij jagen daarom hersenschimmen na, zoals het ontdekken van schatten, een goede kansberekening, onverwachte erfenissen en dergelijke. Wat zal men van die mensen zeggen, die verwachten dat de Geesten hen hierin behulpzaam zullen zijn? Heel zeker kennen zij noch begrijpen zij het heilige doel van het Spiritisme en nog veel minder de zending van de Geesten, aan wie God toestaat zich aan de mensen te openbaren; ook al worden zij er door teleurstellingen van allerlei aard voor gestraft. (Het Boek der Mediums no. 294, 295.)

Hij, wiens bedoelingen zuiver zijn, kan zich troosten over zijn onmacht om zo veel goed te doen als hij wel zou wensen, door de gedachte dat de penning van de arme, die geeft terwijl hij zelfs daarvoor iets missen moet, meer in God's schaal weegt, dan het goud van de rijke die geeft zonder iets te hoeven ontberen. De voldoening zou zeker groot zijn als men op grote schaal de nood kon lenigen, maar als ons daartoe de middelen geweigerd worden, moet men zich onderwerpen en zich bepalen tot datgene wat men kan doen. Bovendien is het immers niet met goud alleen dat men tranen drogen kan, en zou men dan werkeloos moeten blijven toezien omdat men dat goud niet heeft? Als

het voor u ernst is onze broeders te helpen, dan doen zich daartoe honderden gelegenheden voor. Wie die zoekt zal ze op de een of andere manier vinden, want er is niemand onder degenen die het vrije gebruik van zijn geestelijke vermogens bezit, die niet de een of andere dienst kan bewijzen, troosten, een lichamenlijk of zedelijk lijden verzachten, nuttige maatregelen nemen. Beschikt niet iedereen bij gebrek aan geld wel over vlijt, tijd, rust, waarvan hij een gedeelte aan anderen kan geven? Dat is ook de gift van de arme, het penninkje van de weduwe.

De armen en gebrekkigen uitnodigen.

7. Hij zei ook tegen degene die hem uitgenodigd hadden: "Wanneer u een middagmaal of een avondmaal gaat houden, roep dan niet uw vrienden, noch uw broeders, noch uw ouders, noch uw rijke burens uit angst dat zij u vervolgens op hun beurt niet zullen uitnodigen om u terug te geven wat u van hen ontvangen hebt. Maar wanneer u een maaltijd zult houden, nodig dan armen, verminkten, kreupelen, blinden. En u zult gelukkig zijn dat zij niet de middelen hebben om u terug te geven. Want het zal u teruggegeven worden bij de opstanding van de rechtvaardigen.

En toen een van degenen, die aan tafel zat deze dingen hoorde, zei hij tegen hem: "Zalig is hij, die brood eet in het Koninkrijk God's". (Luk. XIV, v. 12—15).

8. "Wanneer u een gastmaal aanricht, zegt Jezus, nodig dan niet uw vrienden uit, maar de armen en verminkten." Deze woorden die absurd zijn wanneer men ze letterlijk opvat, zijn verheven als men er de geest van kent. Jezus heeft niet willen beweren dat men in plaats van met zijn vrienden, met bedelaars van de straat aan tafel moet zitten. Zijn taal was bijna altijd in figuurlijke zin en voor mensen die het onderscheid in de fijne nuances bij de uiting van een gedachte niet konden vatten, waren sterk sprekende beelden nodig die een sterke indruk maken net zoals heldere kleuren. De grondgedachte wordt door de volgende woorden duidelijk: "En u zult gelukkig zijn, omdat zij niet de middelen hebben om u terug te geven". Dat wil zeggen dat men geen goed moet doen, met het oog op vergoeding, maar alleen uit het genoegen om goed te doen. Om een sterk sprekend voorbeeld te geven zegt hij: "Nodig op uw gastmalen de armen uit, want u bent er zeker van dat die u niets terug kunnen geven". En onder *gastmalen* moet men niet letterlijk maaltijden verstaan, maar de deelname aan uw overvloed.

Deze woorden kunnen echter ook in een meer letterlijke zin hun toepassing vinden. Hoeveel mensen zijn er niet die aan hun maaltijd alleen diegenen uitnodigen die zoals men zegt luister kunnen aanbrengen of die hen op hun beurt ook kunnen uitnodigen. Anderen, daarentegen, vinden voldoening in het onthalen van hun minder gelukkige vrienden of bloedverwanten en wie heeft die niet? Vaak bewijst men deze daardoor zonder het te laten merken een grote dienst. Zij die dit met welwillendheid en zonder ophef doen en hun weldaden onder een oprechte hartelijkheid weten te verbergen, volgen het gebod van Jezus op, zonder hun toevlucht tot blinden en gehandicapten te hoeven nemen.

Onderwijs door de Geesten:

De materiele en morele liefdadigheid.

9. "Laat ons elkaar liefhebben, en anderen doen wat wij wensen zouden, dat anderen ons zouden doen." Alle godsdienst, alle zedenleer, is in deze twee voorschriften vervat; en indien die hier beneden opgevolgd werden, zou u allemaal volmaakt zijn en zou er geen vijandschap, geen twist, zelfs geen armoede meer bestaan, want van het overtollige van de tafel van iedere rijke zouden vele armen gevoed kunnen worden. En u zou in die sombere buurten die ik in mijn laatste incarnatie bewoond heb geen arme moeders meer zien die ellendige kinderen achter zich aanslepen die aan alles gebrek hebben.

Rijken, denk hierover een beetje na. Help de armen zoveel als u kunt. Geef, opdat God u eenmaal het goede dat u hen gedaan hebt moge vergelden, opdat u zich bij het afdoen van uw aardse omhulsel omgeven zal vinden door een stoet van dankbare geesten die u welkom heten bij uw intrede in een gelukkiger leven.

Als u eens wist hoeveel vreugde ik ondervonden heb toen ik daarboven degenen die ik op aarde een dienst heb kunnen bewijzen terug vond!

Heb dus uw naaste lief. Heb hem lief als uzelf, want nu weet u het, die ongelukkige waar u zich van afwendt is misschien een broer, een vader, een vriend die u verstoot. En hoe groot zal dan uw wanhoop zijn, wanneer u hem in de geestenwereld herkent!

Ik wens dat u goed begrijpt wat de morele liefdadigheid is die iedereen kan toepassen, die niets materieels kost, maar die wel het moeilijkste is om in praktijk te brengen.

De morele liefdadigheid bestaat daarin elkaar te verdragen en dat is juist wat u op dit ondermaanse waar u slechts tijdelijk bent, het minste doet. Geloof mij, er ligt een grote verdienste in te kunnen zwijgen, om een die dwazer is dan wij te laten spreken. Dit is ook een soort van liefdadigheid. Doof kunnen zijn als iemand die gewend is te spotten een spottende uitdrukking maakt, het niet zien van de smadende glimlach die op de lippen zweeft als u bij mensen komt die zich vaak geheel ten onrechte boven u verheven achten, terwijl zij in het geestelijke leven, het enige wezenlijke leven ver beneden u staan. Dit alles zijn verdiensten, niet van nederigheid, maar van liefdadigheid, want het niet opmerken van de fouten van anderen is morele liefdadigheid. Toch moet de morele liefdadigheid de andere niet beletten. Maar denk er vooral aan om uw naasten niet te verachten. Herinnert u zich wat ik u gezegd heb. U moet altijd denken, dat die arme die u terugstoot wellicht een Geest is die u dierbaar geweest is en die tijdelijk in een mindere positie is dan die waarin u geplaatst bent. Een van die armen van uw aarde, die ik het geluk had vroeger een dienst te kunnen bewijzen heb ik teruggezien en zijn hulp roep ik nu op mijn beurt in.

Herinnert u zich dat Jezus gezegd heeft dat wij allemaal broeders zijn en denk daar altijd aan voordat u de melaatse of de bedelaar afwijst. Vaarwel, denk aan hen die lijden en bidt. (Zuster Rosalie. Parijs, 1860).

10. Mijn vrienden, ik heb velen van u vaak tegen zichzelf horen zeggen: "Hoe kan ik liefdadig zijn? Ik heb vaak zelf het nodige niet!".

De liefdadigheid uit zich op zoveel manieren mijn vrienden. U kunt die door gedachten, woorden en daden tonen. Met gedachten: u kunt bidden voor de arme verlaten wezens die gestorven zijn zonder ooit het licht te hebben kunnen aanschouwen. Een uit het hart komend gebed verlicht hen. Met woorden: door dagelijks wat goede raad aan uw collega's te geven zegt u tegen hen die door wanhoop en ontberingen verbitterd zijn en de naam van de Allerhoogsten lasteren: "Ik was zoals u, ik leed gebrek, ik was ongelukkig, maar ik heb geloofd in het spiritisme en u ziet dat ik nu gelukkig ben." Zeg tegen de grijsaards die u zullen zeggen: "Het is onnodig, mijn loopbaan is bijna geëindigd. Zoals ik geleefd heb, zal ik sterven", dat God rechtvaardig is voor iedereen. "Herinnert u zich de arbeiders van het tiende uur." Zeg tegen de kleine kinderen, die al bedorven door hun omgeving op straat rondlopen en klaar staan om toe te geven aan de verleiding om kwaad te doen; "God ziet u mijn lieve kinderen," en aarzelt u niet voor hen dat zachte woord dikwijls te herhalen. Het zal uiteindelijk wortelschieten in hun jonge geest, en in plaats van kleine vagebonden, zult u mensen gevormd hebben. Ook dat is liefdadigheid.

Velen onder u zeggen ook: "Kom, wij zijn met zoveel mensen op aarde, God kan ons niet allemaal zien!" Onthoud dit goed, mijn vrienden: wanneer u op de top van een berg staat, omvat uw oog dan niet die miljarden zandkorrels die deze berg bedekken? Wel nu! God ziet u ook. Hij laat u uw vrije wil, zoals u die zandkorrels door de wind laat opnemen en warrelen. Alleen heeft God in zijn eindeloze barmhartigheid op de bodem van uw hart een waakzame wachter geplaatst die men het geweten noemt. Luister er naar. Het zal u niets dan goede raad geven. Vaak verstikt u die stem door er de geest van het kwaad tegenover te stellen. Zij houdt zich dan stil, maar wees er zeker van dat de arme verlatene zich weer verheffen zal, zodra zij slechts de geringste blijk van berouw bij u bespeurt. Luister naar die stem, ondervraag haar en u zult vaak troost vinden in de raad die u krijgt.

Mijn vrienden, aan iedere nieuw legerregiment reikt de bevelhebber een vaandel uit. Ik geef u dit voorschrift van Christus: "Heb elkaar lief". Volg dit voorschrift op. Verzamel u allemaal rondom dit vaandel en u zult er geluk en troost door ontvangen. (Een beschermgeest, Lyon, 1860).

Liefdadigheid.

11. De liefdadigheid, mijn vrienden, zal u in deze wereld de zuiverste en zoetste genoegens laten smaken, genoegens van het hart, die noch door wroeging noch door onverschilligheid verstoord worden. Oh, mocht het u gegeven zijn, al het grootse en zoete te begrijpen dat in de vrijgevigheid van mooie zielen huist, dat gevoel dat maakt dat anderen ons bekijken met hetzelfde oog waarmee wij ons zelf zien, dat gevoel dat men met vreugde zijn mantel afdoet, om zijn broeder te kleden. Laat u mijn vrienden geen aangenamer bezigheid kennen, dan die om gelukkig te maken! Hoe kunt u de wereldse feesten vergelijken met die vrolijke feesten waarin u als afgezant van de Godheid vreugde verspreidt in die arme gezinnen die van het leven niets dan wisseling van het lot en smart kennen. Als u opééns die verwelkte gezichten door hoop ziet glinsteren, want zij hadden geen brood, deze ongelukkigen en

hun kinderen die niet weten dat leven lijden is, die onophoudelijk de woorden "Ik heb honger" schreeuwden en huilden; die als een snijdend zwaard door het moederhart gingen. Oh, begrijp hoe heerlijk het gevoel is van degene die vreugde ziet op de gezichten waar enkele ogenblikken ervoor niets dan wanhoop te lezen was! Begrijp wat voor verplichtingen er jegens uw broeders op u rusten. Kom de ongelukkigen tegemoet. Help vooral die stille armoede, want dit is de pijnlijkste. Ga heen mijn lieve mensen en denk aan de woorden van de Heiland: "Als u een van deze kleine kinderen kleedt, bedenk dan dat u dit voor mij doet!"

Broederliefde! Verheven woord, dat alle deugden omvat, u moet de volken gelukkig maken. Door u te betrachten zullen zij elkaar in de toekomst oneindige vreugde geven, en gedurende hun ballingschap op aarde zult u hun trooster zijn, de voorproef van de gelukzaligheid waarvan zij later zullen genieten, wanneer zij elkaar allemaal zullen omhelzen aan de boezem van de God van Liefde.

U, goddelijke deugd, hebt mij het enige gelukkige ogenblik dat ik op aarde beleefde laten proeven. Mogen de geïncarneerde broeders de stem geloven van de vriend die tegen hen spreekt, wanneer deze zegt: "Zoek in de broederliefde vrede voor het hart, tevredenheid voor de ziel, en genezing van de droefenis in het leven." Oh, wanneer u op het punt staat God te beschuldigen, kijk dan om u heen. Hoeveel ellende is daar te verzachten; hoeveel kinderen zijn zonder familie, hoeveel bejaarden hebben niemand om hen bij te staan en hun ogen te sluiten wanneer de dood hen komt opeisen! Kijk om u heen hoeveel goed er te doen valt. Oh, klaag niet, maar wees God dankbaar en deel met een royale hand uw medelijden, uw liefde en uw geld uit aan alle mensen die zonder aardse goederen hier op deze wereld in eenzaamheid wegwijnen. Hier op de aarde zult u zoete vreugde oogsten. En later? God alleen weet het. (Adolph, bisschop van Algiers. Bordeaux, 1861).

12. Wees goedhartig en liefdadig. Het geeft u de sleutel in handen die de toegang tot de Hemel opent. De eeuwige gelukzaligheid ligt besloten in het voorschrift: "Heb elkaar lief." Alleen door toewijding aan zijn naasten kan de ziel zich tot de geestelijke sferen verheffen. Zij vindt alleen geluk en troost in de opwellingen van de liefde. Wees liefdadig, ondersteun uw broeders, laat de afschuwelijke kwaal van het egoïsme verre van u. De vervulling van die plicht opent voor u de poort van de eeuwige gelukzaligheid. En wie van u heeft zijn hart niet sneller voelen kloppen, zijn innerlijke vreugde niet voelen groeien bij het verhaal van een prachtige zelfopoffering of van een ware edele daad? Als u alleen maar het genot van een mooie daad najaagt zou u altijd op de weg van de geestelijke ontwikkeling blijven. Het ontbreekt u niet aan voorbeelden, de goede voornemens echter zijn schaars. Kijk naar het aantal goede mensen van wie in uw geschiedenis de nagedachtenis liefdevol wordt herdacht.

Heeft Christus u niet alles over die deugden van liefde en liefdadigheid verteld? Waarom laat men zijn goddelijke leringen links liggen? Waarom sluit men de oren voor zijn goddelijke woorden en het hart voor zijn zachte lessen? Ik zou willen dat men met meer belangstelling en met meer geloof het Evangelie las. Men laat dat boek liggen, men maakt er holle woorden van, een ongeopende brief. Men laat dit bewonderenswaardige wetboek in vergetelheid raken. Uw ongeluk komt van uw vrijwillige prijsgeven van die beknopte samenvatting van de goddelijke wetten. Lees dus die bladzijden die gloeien van de opofferingen van Jezus, en maak deze het onderwerp van uw overdenkingen.

Sterke mannen omgordt u uw lendenen! Zwakke mannen wapent u zich met uw zachtmoede

digheid, met uw geloof, met meer overtuiging, meer standvastigheid bij het verspreiden van uw nieuw leer. Wij zijn slechts gekomen om u moed in te spreken. Slechts voor het stimuleren van uw ijver en uw deugden heeft God ons toegestaan ons aan u te openbaren. Maar als u wilde, zouden God's hulp en uw eigen wil voldoende zijn. De spiritistische uitingen zijn alleen nodig voor gesloten ogen en koppige harten.

De liefde is de fundamentele deugd waarop het gehele bouwwerk van de aardse deugden steunen moet. Zonder de liefde, bestaan de andere deugden niet. Zonder de liefde is er geen hoop op een beter lot, geen moreel belang dat ons leidt. Zonder de liefde is er geen geloof, want het geloof is alleen een reine straal die een liefdadige ziel laat schitteren.

De liefde is het eeuwige plechtanker in alle werelden. Het is de meest pure uitstraling van de Schepper zelf. Het is zijn eigen kracht, die hij aan het schepsel geschonken heeft. Hoe zou men zulke verheven goedheid niet kunnen erkennen? Welk hart kan verdorven genoeg zijn om die gedachte terug te dringen en dit geheel goddelijke gevoel bij zich te verjagen? Welk kind zou slecht genoeg zijn, om tegen de zachte liefkozing van de liefde in opstand te komen?

Ik durf niet te spreken over hetgeen ik zelf gedaan heb, want de Geesten, nemen omtrent hun daden ook de bescheidenheid in acht; maar ik geloof dat wat ik begonnen ben, behoort tot wat het het meeste moet bijdragen tot de verzachting van het lot van uw naasten. Dikwijls zie ik Geesten, die de opdracht vragen om mijn taak voort te zetten. Ik zie die zachtmoedige lieve zusters in hun vrome en goddelijke werk. Ik zie deze zusters de deugd die ik u aanbeveel in praktijk brengen met al de vreugde die dit leven van toewijding en opoffering schenkt. Ik voel mij heel gelukkig als ik zie hoe zij geëerd worden, hoe geliefd hun zending is en hoe die zachtjes beschermd wordt. Goede mensen met krachtige en goede wil, verenig u om de verspreiding van liefdadigheid op een grootse wijze te bevorderen. U zult uw beloning voor die deugd in de uitoefening zelf vinden. Er bestaat geen vreugde voor de Geest die zij niet reeds in deze wereld laat genieten. Wees eendrachtig, heb elkaar lief volgens het voorschrift van Christus. Zo is het. (St. Vincentius de Paulo. Parijs 1858.)

13. Mijn naam is Liefde, ik ben de hoofdweg die tot God leidt; volgt mij, want ik ben het doel, waarnaar u allemaal streven moet.

Ik heb deze morgen mijn gebruikelijke bezoeken afgelegd en met het hart vervuld van smart kom ik u zeggen: Ach mijn vrienden, wat een ellende, wat een tranen en hoeveel blijft er voor u te doen om die tranen allemaal te drogen. Tevergeefs heb ik geprobeerd arme moeders te troosten. Ik fluisterde hen in: "Houd moed, er zijn goede mensen die over u waken. Men zal u niet verlaten. Geduld! God is met u allen. U allen bent zijn geliefden, zijn uitverkorenen". Zij schenen mij te horen, en keerden hun holle verwilderde ogen naar mij toe. Ik las erin dat hun lichaam, die dwingeland van de Geest, door honger gefolterd werd en dat weliswaar mijn woorden hun gemoedstoestand weer een beetje opbeurden, maar dat hun maag leeg bleef. Ik herhaalde nog een keer. Houd moed! Houd moed! Toen heeft een arme heel jonge moeder die een kindje de borst gaf, het kind in haar armen in de lucht opgetild, alsof zij mij bad dat arme wichtje dat aan haar verdroogde borst onvoldoende voedsel vond in bescherming te nemen.

Elders, mijn vrienden, zag ik arme bejaarden zonder werk en spoedig zonder onderkomen

ten prooi vallen aan al het lijden van de armoede, die zich voor hun armoede schaamden (zij hadden nog nooit gebedeld) en het medelijden van de voorbijgangers niet durfden in te roepen. Door medelijden bewogen ben ik, die zelf niets bezit, voor hen bedelaarster geworden, en ga ik overal de liefdadigheid opwekken en goede gedachten ingeven aan edelmoedige en medelijdende mensen. Daarom kom ik ook bij u, mijn vrienden, en ik zeg u: "Daarginds zijn ongelukkige mensen die geen brood meer in huis hebben, bij wie de haard zonder vuur is, en bij wie het bed zonder deken is". Ik schrijf u niet voor wat u doen moet, dat laat ik aan uw goede hart over. Indien ik u voorschreef wat u doen moet, dan zou niet al het goede van uw daad aan u toegerekend worden. Ik zeg u alleen: "Ik ben de Liefde, en ik bedel voor uw lijdende broeders". Maar waar ik vraag geef ik ook, en ik geef veel. Ik nodig u uit voor een groot feestmaal, en ik zal de boom meebrengen die u allemaal zal verzadigen! Kijk hoe mooi die is en hoe vol geladen met bloemen en vruchten! Pluk gerust alle vruchten af van die mooie boom die liefdadigheid heet. Op de plaats van de twijgen die u geplukt heeft, zal ik al uw goede daden hangen, en ik zal die boom aan God brengen opdat hij hem opnieuw vol hangt, want de liefdadigheid is onuitputtelijk. Volg mij dus mijn vrienden, opdat ik u mag rekenen tot hen die in dienst treden van mijn vaandel. Wees niet bang, ik zal u begeleiden op de weg van de zaligheid, want ik ben de liefde". (Carita, martelares te Rome. Lyon, 1861).

14. Men kan liefdadigheid op verschillende manieren uitoefenen. Veel mensen verwarren het met het geven van aalmoezen. Hierin bestaat echter een groot verschil. Het geven van aalmoezen, mijn vrienden, is soms nuttig omdat het de armoede verlicht, maar het is bijna altijd vernederend zowel voor degene die geeft als voor degene die ontvangt. De liefde daarentegen verbindt de weldoener met de ontvanger, waarbij zij zich op allerlei manieren weet te verbergen. Men kan liefdadig zijn zelfs met zijn naasten, met zijn vrienden, door toegevend jegens elkaar te zijn, door elkaars zwakheden te vergeven; door ervoor te zorgen niemand zijn eigenwaarde te kwetsen. U spiritisten, u kunt liefdadig zijn door uw manier van handelen jegens hen die anders denken dan u; door de minst helderzienden te laten geloven, zonder hen daarbij te kwetsen, zonder te strijden tegen hun overtuigingen, maar door hen mee te nemen naar onze bijeenkomsten, waar zij naar ons kunnen luisteren en waar wij de opening tot hun hart wel zullen weten te vinden. Dit is een kant van de liefde.

Luister nu naar de liefde jegens de armen, hier beneden ontferd, maar door God beloond als zij hun ellende zonder morren aannemen. En dit hangt van u af. Ik zal u dit door een voorbeeld duidelijk maken.

Een paar keer per week zie ik een bijeenkomst van vrouwen. Er zijn er van iedere leeftijd. Voor ons zijn het allemaal zusters. Wat doen zij toch? Zij werken ijverig. Vlug zijn hun vingers. Ook ziet u de blijde gezichten en hun hart klopt eendrachtig. Maar wat is hun doel? Zij zien de winter naderen die voor arme huisgezinnen moeilijk zal zijn. De mieren hebben in de zomer niet de nodige voorraad graan kunnen verzamelen en het meeste van hun bezittingen zijn verpand. De arme moeders maken zich ongerust en huilen bij de gedachte dat hun kinderen in de winter kou en honger zullen lijden. Geduld, arme vrouwen! God heeft de meer fortuinlijke vrouwen inspiratie gegeven. Zij hebben zich verenigd en zijn bezig kleren te maken. Een dezer dagen als de sneeuw de aarde bedekt heeft en u morrend zeggen zult "God is niet rechtvaardig", want dat zegt men gewoonlijk als men lijdt, dan

zult u een van de kinderen van die goede werksters bij u zien komen, die de taak op zich genomen hebben van arbeider voor de armen. Ja zij werken zo voor u en uw gemor zal veranderen in zegening, want in het hart van de ongelukkige volgt liefde snel op haat.

Omdat al deze werksters aanmoediging nodig hebben, zie ik van alle kanten mededelingen van goede Geesten tot hen komen. De mannen die tot die kring behoren doen ook hun deel, door lezingen te houden die zo in de smaak vallen. En om de ijver van allemaal en van ieder van hen in het bijzonder te belonen, beloven wij die vlijtige arbeiders veel klanten die contant zullen betalen met zegen, de enige munt die in de Hemel gangbaar is en ik verzeker hen bovendien, zonder bang te zijn te veel te beloven, dat die munt hun niet zal ontbreken. (Caritas. Lyon, 1861).

15. Mijn goede vrienden, dagelijks hoor ik onder u zeggen: "Ik ben arm, ik kan niets geven" en dagelijks zie ik dat u in toegevendheid jegens uw naasten te kort schiet. U vergeeft hun niets en werpt u op als rechters, vaak als strenge rechters, zonder u af te vragen hoe u het zou vinden als men op dezelfde wijze met u zou handelen. Is toegevendheid niet ook liefde? U die door niets anders dan door toegevend te zijn, uw liefde kan tonen. Och laat dit dan ten minste niet na, maar doe het overvloedig.

Over de stoffelijke liefdadigheid zal ik u een geschiedenis uit de andere wereld vertellen.

Twee mensen stierven. God had bevolen dat men gedurende hun leven telkens in een zak al hun goede daden moest bewaren, en dat men bij hun dood die zakken moest wegen. Toen die beide mensen stierven liet God de twee zakken brengen. De een was heel hoog en dik en goed gevuld en gaf geluid door het geld dat er in zat. De andere daarentegen was heel klein en zo dun, dat men er de weinige stuivers die er in waren doorheen kon zien. Beide mensen herkenden ieder hun eigen zak. Dat is de mijne, zei de een, ik herken hem, ik ben rijk geweest en ik heb veel gegeven. Dat is de mijne, zei de andere. Helaas! Ik had bijna niets om van te geven. Maar oh wonder! Toen de twee zakken op de weegschaal lagen, werd de grote zak licht en de kleine zwaar, zodat de schaal beduidend naar die zijde oversloeg. Toen zei God tegen de rijke: "U hebt veel gegeven, dat is waar, maar u hebt uit praalzucht gegeven, om uw naam op alle tempels van de hoogmoed te zien prijken, en bovendien hebt u om te geven uzelf hoegenaamd niets hoeven ontzeggen. Ga naar links en wees tevreden dat hetgene u gegeven hebt u nog als iets toegerekend wordt". Toen sprak Hij tegen de arme: "U mijn vriend hebt weliswaar heel weinig gegeven; maar iedere stuiver die op deze schaal ligt vertegenwoordigt één ontbering die u uzelf opgelegd hebt. Indien u geen aalmoezen gegeven hebt, dan bent u toch liefdadig geweest en wat meer zegt, u bent dit uit eigen beweging geweest zonder te verwachten dat het u toegerekend zou worden. U bent toegevend geweest; u hebt uw naasten niet veroordeeld, u hebt die integendeel altijd proberen te verontschuldigen. Ga naar rechts om uw beloning in ontvangst te nemen". (Een beschermgeest. Lyon, 1861)

16. Kan de rijke gelukkige vrouw, die haar tijd niet aan de zorg voor haar huishouding hoeft te besteden, niet enige uren per dag met nuttig werk voor haar naasten doorbrengen? Laat zij toch met haar overvloed het nodige kopen om de ongelukkige die van koude rilt te bedekken. Laat zij met haar tere handen, dikke warme kleren maken. Laat zij de moeder bijstaan, om het kind dat straks ge-

boren zal worden te kleden. Als hierdoor haar eigen kind een paar stukjes kant minder zal dragen, zal die van de arme het daardoor warmer hebben. Voor de armen te werken is arbeiden in de wijngaard van de Heer.

En u arme werkster, die geen overvloed kent, maar die in uw liefde voor uw broeders ook van dat weinige dat u hebt iets geven wilt, geef hen dagelijks een paar uren van uw tijd, uw enige rijkdom. Maak van die sierlijke handwerkjes die de gelukkigen van de wereld lokken. Verkoop de arbeid van uw nachtwake, en ook u zult uw broeders nood kunnen verlichten. U zal daardoor misschien een paar strikken minder kunnen aanschaffen, maar u zal schoenen kunnen geven aan hen die op blote voeten moeten lopen.

En u aan God gewijde vrouw, arbeid ook mee aan zijn werk, maar laat uw fijne en kostbare werken niet alleen dienen om er kapellen mee te versieren en de aandacht te trekken voor uw geduld en handigheid. Arbeid mijn dochters en besteed de opbrengst van uw arbeid voor de verlichting van uw broeders in God. De armen zijn zijn liefste kinderen. Voor hen werken is Hem verheerlijken. Wees hun voorzienigheid die zegt: "Aan de vogels van de hemel geeft God voedsel". Laat het goud en zilver dat door uw handen gesponnen wordt veranderen in kleren en voedsel voor hen die er gebrek aan hebben. Doet dat en uw arbeid zal gezegend worden.

En u allemaal die iets kunt produceren, geef. Geef uw kennis, geef uw inspiratie, geef uw hart dat God zegenen zal. Dichters, schrijvers, die alleen door de mensen van de grote wereld gelezen worden, voldoe aan het verlangen om u te lezen, maar laat een gedeelte van de opbrengst van uw werk bestemd zijn om de ongelukkigen te helpen. Schilders, beeldhouwers, kunstenaars van welke aard ook, laat uw intelligentie uw broeders helpen, u zult er niet minder roem door oogsten en er zal wat minder lijden zijn.

U kunt allemaal geven, in welke stand u ook geplaatst bent, allemaal bezit u iets waarvan u een gedeelte kunt afstaan. Ook al is het God geweest, die het u schonk, bent u er een gedeelte van verschuldigd aan hen die van het nodige verstoken zijn, omdat u in hun plaats, heel gelukkig zou zijn als anderen met u deelden. Uw schatten op aarde zullen daardoor een beetje verminderen, maar uw schat in de hemel zal overvloediger worden. Het zaad dat u hier in weldaden uitgestrooid hebt, zult u daar honderd keer oogsten. (Johannes. Bordeaux, 1861).

Medelijden.

17. Medelijden is een van de deugden, die u het meest op de engelen laat lijken. Het is de zuster van de barmhartigheid die u naar God leidt. Oh, laat uw hart ontroerd raken bij de aanblik van de ellende en het lijden van uw naasten. Uw tranen zijn balsem die u uitstort op hun wonden en wanneer het u door een zacht medegevoel gelukt is, hun hoop en gelatenheid in te boezemen, wat een genoeg is dat dan niet! Dat genoeg heeft weliswaar iets droevigs, want het wordt door het ongeluk teweeggebracht maar het heeft ook niet die wrangheid van de wereldse genoegens. Het gaat niet gepaard met die pijnlijke teleurstelling van de leegte die op deze volgt. Het heeft een zachte liefelijkheid die in de ziel doordringt. Medelijden, goed gevoeld medelijden, is liefde. Liefde is toewijding.

Toewijding wil zeggen zich zelf vergeten. En dat zich zelf vergeten, die zelfverloochening in het belang van ongelukkige mensen is de deugd bij uitnemendheid, de deugd die de Messias gedurende zijn hele leven in praktijk bracht en die hij in zijn heilige en verheven leer heeft onderwezen. Wanneer die leer in haar oorspronkelijke reinheid hersteld en door alle volken aangenomen zal zijn, zal zij door eendracht, vrede en liefde te laten heersen, het geluk op aarde schenken.

Het meest geschikte gevoel om u vooruit te laten gaan terwijl u uw egoïsme en hoogmoed beteugelt, het gevoel dat uw ziel zich nederig, liefdadig en liefdevol jegens uw naaste stemt, is medelijden! Dat medelijden waarbij u door het lijden van uw broeders tot in uw binnenste geroerd wordt, waarbij uw tranen van sympathie opwellen hetgeen u noopt hen de behulpzame hand te reiken. Doof dus nooit die hemelse emotie in uw hart, doe niet zoals die harde egoïsten, die zich afkeren van de bedroefde mensen, uit angst dat het zien van hun ellende een ogenblik hun vrolijke bestaan zal storen. Heb liever angst om onverschillig te blijven terwijl u nuttig kunt zijn. De rust die gekocht is met de prijs van een schuldige onverschilligheid, is net zoals de rust van de Dode Zee, die op de bodem van het water stinkende modder en corruptie verbergt.

Hoe onjuist is het, dat medelijden (zoals de egoïst zich dat angstig voorstelt) onrust en een onaangenaam gevoel zou veroorzaken. Ongetwijfeld voelt de ziel wanneer deze in aanraking komt met het ongeluk dat anderen treft en dit dan op zichzelf toepast een natuurlijke ontroering die uw hele wezen laat trillen en die u pijnlijk treft. Maar ook de compensatie is groot als het u lukt om weer moed en hoop te geven aan een ongelukkige broeder, die door een vriendelijke handdruk geroerd met tranen van aandoening en dankbaarheid in de ogen, zich tot u wendt, voordat hij die naar de hemel opslaat om die te danken voor het sturen van een trooster en steun. Medelijden is die melancholieke maar hemelse voorbode van de liefde, de eerste van de deugden, waarvan zij de zuster is, en waarvan zij de weldaden voorbereidt en veredelt. (Michel. Bordeaux, 1862).

18. Broeders, houd van de wezen. Oh als u eens wist hoe treurig het is om vooral in de jeugd alleen en verlaten te zijn! God laat het toe dat er wezen zijn om ons aan te moedigen voor hen een vader te zijn. Wat een heilige liefde is het, een arm klein verlaten schepsel te helpen en te beletten dat het kou of honger lijdt, zijn ziel te begeleiden opdat die niet naar de weg van de ondeugd af dwaalt! Degene die het verlaten kind de hand toereikt is God welgevallig, want hij begrijpt God's wet en volgt die op. Bedenk ook dat vaak het kind dat door u wordt bijgestaan u in een andere incarnatie dierbaar geweest is; en dat als u zich dat kon herinneren, het niet meer liefdadigheid, maar plicht zou zijn. Mijn vrienden, ieder lijdend wezen is dus uw broeder en heeft recht op uw liefdadigheid, niet op die liefdadigheid die het hart kwetst, niet op die aalmoes, die de hand waarin hij valt brandt, want uw giften zijn vaak erg kwetsend! Hoe vaak zou men die afwijzen, als ziekte en gebrek niet op de loer lagen! Geef op een goede manier en voeg aan uw weldaad de kostbaarste van allemaal toe zoals een goed woord, een liefkozing, een vriendelijke glimlach. Vermijd vooral die beschermende toon die zout in de wond wrijft en denk eraan dat u door goed te doen, zowel voor u zelf als voor anderen werkt. (Een geleide geest. Parijs 1860).

19. *Wat moet men denken van degenen, die nadat zij voor hun weldaden met ondankbaar-*

heid beloond zijn, geen goed meer doen, uit angst opnieuw ondankbare mensen te zullen aantreffen?

Die mensen zijn eerder egoïstisch dan liefdadig, want goed doen om dankbaarheid te oogsten is geen belangeloos goed doen, en deze alleen is God welgevallig. Het is ook hoogmoed, want zij scheppen genoeg in de nederigheid waarmee de begunstigden hun dankbaarheid laten zien. Degene die op aarde beloning voor zijn weldaden zoekt, zal die niet in de Hemel ontvangen. Maar God zal degene die de beloning niet op aarde zoekt wel voor zijn weldaden belonen.

Men moet de zwakken altijd te hulp komen, al weet men vooraf dat zij die onze weldaden ontvangen, er ons niet erkentelijk voor zullen zijn. Wanneer de door u begunstigde de dienst vergeet, zal God het u meer toerekenen dan indien u al door zijn dankbaarheid beloond werd. *God laat het soms toe dat u met ondankbaarheid beloond wordt, teneinde uw volharding in het goed doen op de proef te stellen.* Hoe weet u of die goede daad voor het ogenblik vergeten, niet later goede vruchten zal dragen? Wees er echter zeker van dat het een zaad is dat mettertijd zal ontkiemen. Ongelukkigerwijze ziet u altijd alleen het tegenwoordige. U werkt voor uw eigen voordeel en niet voordat van anderen. Goede daden maken de meest verharde harten zacht. Zij kunnen hier beneden weliswaar niet erkend worden, maar wanneer de Geest bevrijd zal zijn van zijn vleselijke bedekking, zal hij het zich herinneren en die herinnering zal zijn straf zijn. Dan zal hij berouw hebben van zijn ondankbaarheid, dan zal hij zijn fout willen herstellen en zijn schuld in een nieuw leven willen afbetalen, vaak zelfs door een leven van toewijding aan zijn weldoener te aanvaarden. Op die manier zult u zonder het te weten aan zijn morele vooruitgang meegewerkt hebben en zult u later de waarheid van de les, dat een weldaad nooit verloren gaat, ondervinden. Maar bovendien zult u voor u zelf gewerkt hebben, want u zult de verdienste hebben belangeloos het goede gedaan te hebben, zonder u door teleurstellingen te hebben laten ontmoedigen.

Oh mijn vrienden, kende u alle schakels die uw tegenwoordige leven met de vorige verbinden, dan kon u de veelvoudige betrekkingen begrijpen die de schepselen ten behoeve van hun wederzijdse volmaking met elkaar verbinden, dan zou u nog veel meer de wijsheid en goedheid van de Schepper bewonderen die u toestaat opnieuw te leven om bij hem te komen. (Een beschermende gids. Sens, 1862).

20. Is de liefdadigheid die uitsluitend wordt toegepast op mensen van gelijke denkbeelden, godsdienst of politieke partij een goed begrepen liefdadigheid?

Nee, vooral de sekte- en partijgeest moet u uitroeien, want alle mensen zijn broeders. De ware Christen ziet in zijn naasten alleen broeders en hij vraagt niet naar geloof of denkwijze over wat dan ook voordat hij degene die in nood is te hulp snelt. Zou hij de wet van Christus, die voorschrijft zelfs zijn vijanden lief te hebben, opvolgen, indien hij een ongelukkige zou afwijzen, omdat deze een ander geloof dan hij belijdt? Laat hij hem dus helpen zonder hem enige rekenschap van zijn geweten te vragen, want indien het een vijand van de godsdienst is, is het een middel om hem die te laten liefhebben. Door hem af te stoten zou hij die juist gaan haten. (H. Lodewijk. Parijs 1860).

HOOFDSTUK XIV

Eer uw vader en uw moeder.

- Eerbied van kinderen.
- Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broeders?
- Lichamelijke en geestelijke verwantschap.
- *Onderwijs door de Geesten.* Ondankbaarheid van de kinderen en familiebanden.

1. U kent de geboden: u zult geen overspel plegen; u zult niet doden; u zult niet stelen; u zult geen valse getuigenis geven: u zult niemand kwaad berokkenen; eer uw vader en uw moeder. (Mark. X, v. 19; Luc. XVIII, v. 20; Matth. XIX, v. 19).

2. Eer uw vader en uw moeder, opdat u lang zult leven in het land dat de Heer uw God aan u geven zal. (Tien geboden. Exodus XX, v. 12).

Eerbied van kinderen.

3. Het gebod "Eer uw vader en uw moeder" is een uitvloeisel van de algemene Wet van Liefde voor de naaste, want men kan zijn naaste niet lief hebben, zonder zijn vader en moeder lief te hebben. Maar het woord eer schrijft ons ten opzichte van hen een plicht méér voor, namelijk die van eerbied van kinderen. God heeft ons daardoor willen laten zien, dat men aan de liefde eerbied, respect, onderdanigheid en toegevendheid moet toevoegen, waaruit de verplichting voortvloeit: om ten opzichte van ouders alle plichten nog strenger te vervullen dan die de liefde ons jegens onze naasten oplegt. Diezelfde plichten zijn natuurlijk toepasselijk op degenen die de plaats van de vader of de moeder innemen, en die zich daardoor des te verdienstelijker maken, doordat hun toewijding minder verplichtend voor hen was. God straft iedere overtreding van dit gebod altijd streng.

Vader en moeder eren, is niet alleen hen eerbiedigen, het is ook bijstaan in nood, rust op hun oude dag verschaffen, hen met zorg omringen, zoals zij dit voor ons in onze jeugd deden. Komen zij die zich verbeelden dat ze zich groots opofferen wanneer zij hun ouders het nodige geven om niet van honger om te komen, terwijl het hen zelf aan niets ontbreekt, dit gebod na? Komen zij het na die hun ouders teneinde hen niet op straat te laten, de minste plaats in huis aanwijzen, terwijl zij voor zichzelf de beste en meest comfortabele vertrekken reserveren? Gelukkig nog als zij het niet opzettelijk doen en niet voor de tijd die het leven van hun ouders nog rest te laten betalen, door de zorgen van het huisgezin aan hen over te dragen. Moeten oude zwakke ouders bedienden zijn van hun jonge sterke kinderen? Heeft hun moeder toen zij in de wieg lagen de kinderen ook de moedermelk niet gegund? Heeft zij de nachten geteld die zij aan hun ziekbed heeft doorgebracht of haar stappen om hen

te geven wat zij nodig hadden? Nee, kinderen zijn niet alleen het strikt noodzakelijke aan hun arme ouders verschuldigd, maar bovendien, voor zover dit mogelijk is, ook die kleine extra's van de overvloed, vriendelijkheid, tedere zorg, die slechts de rente vormt van alles wat zij zelf ontvangen hebben. Het is de aflossing van een heilige schuld. Alleen die liefde van kinderen wordt door God geaccepteerd.

Wee dus degene die vergeet wat hij verschuldigd is aan hen die hem in zijn zwakheid ondersteund hebben, aan hen die hem bij het materiele leven ook het morele leven geschonken hebben, die zich vaak zware opofferingen hebben getroost om zijn welvaart te bevorderen. Wee de ondankbare! Want ook hij zal gestraft worden door ondankbaarheid en door in de steek gelaten te worden. Hij zal in zijn dierbaarste betrekkingen misschien al in dit leven, maar zeker in een volgend leven getroffen worden, en daar zal hij alles wat hij anderen heeft laten ondergaan zelf moeten verduren.

Weliswaar kennen sommige ouders hun plicht niet en zijn niet voor hun kinderen wat zij horen te zijn. Maar het is aan God en niet aan hun kinderen om hen daarvoor te straffen. Niet zij mogen dit hun ouders verwijten, want misschien hebben zij zelf verdiend dat het zo is. Indien de liefde tot wet verheven heeft om kwaad met goed te vergelden, toegevend te zijn voor de gebreken van anderen, geen kwaad over anderen te spreken, de beledigingen te vergeten en te vergeven, ja zelfs zijn vijanden lief te hebben, hoeveel groter is dan niet die verplichting tegenover onze ouders. Kinderen moeten dus alle voorschriften die Jezus betreffende de naaste gegeven heeft, als regel voor hun gedrag jegens hun ouders in acht nemen en er wel van overtuigd zijn dat elke negatieve daad jegens vreemden noch slechter is wanneer die daad naaste familieleden treft, en dat wat in het eerste geval slechts een fout is, in het laatste gevallen misdadig kan, omdat bij het gebrek aan liefde ook nog ondankbaarheid gevoegd wordt.

4. God heeft gezegd: "Eer uw vader en uw moeder, opdat de dagen verlengd worden in het land dat de Heer uw God u geven zal." Waarom belooft hij als beloning het leven op aarde en niet het Hemelse leven? Men vindt de verklaring hiervan in de woorden "dat God u geven zal," de woorden die in de huidige lezing van de tien geboden weggelaten zijn, waardoor de zin onttaardt. Om deze woorden te kunnen begrijpen, moet men zich in de toestand verplaatsen van de Hebreeërs van die tijd en de denkwijze aannemen van de tijd dat zij nog geen begrip van een toekomstig leven hadden. Hun horizon ging nog niet verder dan het lichamelijke leven. Zij moesten dus meer getroffen worden door hetgeen dat zij zagen dan door iets wat zij niet zagen. Daarom spreekt God tot hen in een taal die overeen komt met hun bevatting en deze taal geeft hun net als aan kinderen het vooruitzicht op datgene wat hun genoeg kan doen. Zij zwierven toen in de woestijn. Het land dat God hun geven zal was het Beloofde Land, het doel van al hun wensen, zij verlangden alleen dat. En God zegt hen dat zij daar lang zullen leven, dat wil zeggen dat dit land lang in hun bezit zal blijven, indien zij God's geboden opvolgen.

Maar bij de komst van Jezus waren hun denkbeelden meer ontwikkeld, de tijd was aangebroken om hen een minder grof voedsel voor te zetten. Hij wijdt ze in het goddelijke leven in met de woorden "Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Daar, en niet hier op aarde zult u de beloning voor uw goede werken ontvangen." Door deze woorden wordt het stoffelijke Beloofde Land, een hemels vaderland; en als hij hen nu aan het gebod "Eer uw vader en uw moeder" herinnert, is het niet meer

de aarde die hij hun belooft, maar de Hemel. (zie hoofdstuk II en III.)

Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broeders?

5. Toen zij het huis binnen waren gekomen vergaderde daar zo'n grote menigte dat zij er zelfs geen brood konden eten. Naar wat degenen die hem na stonden hoorden, kwamen zij om hem vast te nemen; want zij zeiden dat hij zijn zinnen kwijt was.

Zijn moeder en broeders echter die gekomen waren en die zich buiten bevonden lieten hem roepen. En de menigte die rondom hem zat zei tegen hem: "Uw moeder en uw broeders daarbuiten vragen naar u. En hij antwoordde hen. "*Wie is mijn moeder en wie zijn mijn broeders?*" — En terwijl hij om zich heen keek naar de mensen die rondom hem zaten zei hij: "Kijk, mijn moeder en mijn broeders. Want wie de wil van God doet, die is mijn broeder, en mijn zuster, en mijn moeder." (Marc. III, v. 20, 21 en 31—35; Matth. XII v 46—50).

6. Sommige gezegden lijken vreemd in de mond van Jezus en contrasteren met zijn goedheid en onkreukbare genegenheid voor allen. Hiervan hebben de ongelovigen zich een wapen gesmeed, door te zeggen dat Jezus zichzelf tegensprak. Onweerlegbaar is het feit dat zijn leer de wet van liefde en weldadigheid tot grondslag en hoeksteen heeft. Hij kon dus aan de ene kant niet afbreken, wat hij aan de andere kant opbouwde. Men moet hieruit de strenge gevolgtrekking maken dat indien enkele voorschriften in tegenspraak zijn met deze grondbeginselen, men zijn woorden verkeerd weergegeven of verkeerd begrepen heeft, of dat het niet zijn woorden geweest zijn.

7. Terecht verwondert men zich te zien dat Jezus in het aangehaalde geval zo veel onverschilligheid voor zijn naasten toont en als het ware zijn moeder verloochent.

Wat zijn broeders betreft, weet men, dat deze nooit sympathie voor hem gehad hebben. Deze weinig ontwikkelde geesten begrepen zijn zending niet. Zijn gedrag was in hun ogen zonderling en zijn lessen raakten in het geheel niet. Geen van hen behoorde tot zijn discipelen en het schijnt zelfs dat zij in zekere mate de vooroordelen van zijn vijanden deelden. Het is overigens zeker dat zij hem meer behandelden als een vreemdeling dan als een broeder wanneer hij bij hen was. Johannes zegt stellig dat (Hoofdstuk VII v. 5.) "zijn broeders niet in hem geloofden."

Wat betreft zijn moeder zal niemand haar liefde voor haar zoon in twijfel trekken. Maar men moet toch erkennen, dat zij zich geen helder denkbeeld van zijn zending gevormd heeft, want nooit heeft men haar bij zijn onderwijs gezien, noch heeft men haar van hem horen getuigen, zoals Johannes de Doper dat gedaan heeft. Moederlijke bezorgdheid was het gevoel dat bij haar de overhand had. Wat betreft Jezus zelf, te veronderstellen dat hij zijn moeder verloochend heeft, zou een miskenning van zijn karakter zijn. Een dergelijke gedachte kon niet opkomen bij hem die gezegd heeft "*Eer uw vader en uw moeder*". Men moet dus een andere betekenis zoeken voor zijn woorden die meestal onder een allegorische vorm verborgen lagen. Jezus liet geen gelegenheid ongebruikt voorbijgaan om te onderwijzen. Hij greep hier de komst van zijn naasten aan, om het verschil tussen lichamelijke verwantschap en geestelijke verwantschap aan te tonen.

Lichamelijke en geestelijke verwantschap.

8. Het zijn niet noodzakelijkerwijze de bloedbanden die bepalen hoe die de geesten zich met elkaar verbinden. Het lichaam ontstaat uit het lichaam, maar de geest ontstaat niet uit de geest, omdat de geest vóór het lichaam bestond. De vader scheidt niet de geest van zijn kind maar hij schenkt hem alleen een lichamenlijk omhulsel, maar het is zijn plicht het kind in zijn materiele en morele ontwikkeling behulpzaam te zijn.

De Geesten die in dezelfde familie incarneren, vooral onder naaste ouders, zijn gewoonlijk bevriende geesten, door vroegere betrekkingen met elkaar verenigd geweest die zich gedurende het aardse leven door hun genegenheid uiteten. Maar het kan ook gebeuren, dat de Geesten voor elkaar totaal vreemd zijn, of zelfs in een vroeger bestaan door antipathieën verdeeld zijn geweest, wat zich door vijandschap in het aardse leven uit, om tot beproeving te dienen. De wezenlijke familiebanden zijn dus niet die van bloedverwantschap, maar die van de sympathie en overeenkomst van gedachten, die de Geesten vóór, gedurende en na hun incarnatie met elkaar verbindt. Hieruit vloeit voort dat twee kinderen afkomstig van twee verschillende vaders, door de Geest meer broers van elkaar kunnen zijn, dan echte bloedbroeders. Zij kunnen elkaar aantrekken, elkaar opzoeken, liefhebben, terwijl twee broeders van hetzelfde bloed elkaar kunnen afstoten, zoals men dit dagelijks waarneemt. Moreel vraagstuk, dat alleen opgelost kon worden door het Spiritisme, door de leer van de wedergeboorte. (Hoofdstuk IV nr. 13).

Er bestaan dus twee soorten van familieband, *de band die door de geest gevormd wordt en de band die door het bloed gevormd wordt*. De eerste, die duurzaam is, wordt door loutering versterkt en blijft ondanks elke verhuizing van de ziel in de Geestenwereld eeuwig bestaan. De tweede, die broos is als de materie, gaat met de tijd teniet en is vaak al in dit leven moreel ontbonden. Dat heeft Jezus te verstaan willen geven, toen hij tegen zijn discipelen zei: "Kijk, mijn moeder en mijn broeders, dat wil zeggen mijn gezin door de banden van de geest, want wie de wil van mijn Vader die in de hemel is doet, die is mijn broeder, zuster en moeder."

De vijandschap van zijn broeders wordt duidelijk vermeld in het verhaal van Markus, wanneer hij zegt, dat zij het voornemen hadden hem vast te houden, onder het voorwendsel dat hij buiten zijn zinnen was. Bij het ontvangen dus van het bericht dat zij gekomen waren en wetend wat hun gevoelens ten opzichte van hem waren, was het natuurlijk dat hij vanuit het geestelijk standpunt sprekende over zijn discipelen zei: "Dit zijn mijn ware broeders." Als zijn moeder bij hen was, paste hij zijn onderwijs in het algemeen toe, maar men heeft daarom nog geen recht er uit af te leiden, dat hij beweerde, dat zijn moeder naar het bloed, hem als geest niets zei en dat zij hem geheel onverschillig liet. Het tegendeel is bij andere gelegenheden door zijn gedrag genoeg bewezen.

Onderwijs door de Geesten:

Ondankbaarheid van de kinderen en familiebanden.

9. Ondankbaarheid is een van de meest directe voortbrengselen van het egoïsme. Eerlijke harten worden er altijd door verontwaardigd. Maar ondankbaarheid van kinderen jegens hun ouders, is van een nog veel afschuwelijker aard. En het is speciaal vanuit dat oogpunt beschouwd, dat wij er de oorzaak en de gevolgen van zullen analyseren. Hierin en overal elders komt het Spiritisme licht verspreiden over het raadsel van het menselijke hart.

Wanneer de geest de aarde verlaat, neemt hij, zijn specifieke driften of deugden met zich mee, en gaat zich in de ruimte vervolmaken, of blijft op dezelfde hoogte van ontwikkeling staan totdat bij hem de wens ontstaat om het licht te willen aanschouwen. Enkele van hen zijn dus weggegaan met een hevige haat en een onvoldane wraakzucht. Maar aan enkele geesten die meer ontwikkeld zijn dan de anderen, wordt het toegestaan een gedeelte van de waarheid gewaar te worden. Dan zien zij de noodlottige gevolgen van hun driften in en vatten goede voornemens op. Zij begrijpen dat slechts één woord "Liefde" de toegang verleent tot God en zonder vergeving van beledigingen en beschadiging is liefde onbestaanbaar en met haat in het hart en geen vergevensgezindheid is geen liefde denkbaar.

Door een onbeschrijfelijke inspanning komen zij er eindelijk toe degenen die zij op aarde zo verfoeiden aan te kijken. Maar bij dat aankijken ontwaakt opnieuw hun haat, de gedachte van vergeven is voor hen een ergernis. Nog meer hindert hen de gedachte zichzelf te moeten verloochenen, maar vooral stuit hun de gedachte tegen de borst hen te beminnen die wellicht oorzaak zijn geweest van het verlies van hun fortuin, van hun eer, van hun gezin. Eindelijk raakt het hart van die ongelukkige geesten toch aan het wankelen. Zij aarzelen, zij dobberen heen en weer tussen tegenstrijdige gewaarwordingen. Indien het goede voornemen de overhand verkrijgt, bidden zij tot God en smeken de goede Geesten op het meest beslissende ogenblik van hun beproeving, om hen te sterken.

Eindelijk maakt de Geest, na enige jaren van overdenking en gebed, gebruik van een vormend lichaam in het gezin van degene die hij gehaat heeft en vraagt aan de Geesten die belast zijn met het overbrengen van de bevelen van de Allerhoogste, om op aarde het lot dat voor dat lichaam bestemd is te gaan vervullen. Hoe zal dan zijn gedrag in dat gezin zijn? Dit zal afhangen van zijn meerdere of mindere volharding in zijn voornemens. De langdurige omgang met de wezens die hij gehaat heeft is een verschrikkelijke beproeving, waaronder hij vaak bezwijkt indien zijn wil niet sterk genoeg is. Zo zal hij naarmate de slechte of goede voornemens de overhand krijgen, de vriend of vijand worden van degenen bij wie hij geroepen is te leven. Hierdoor wordt die haat en die instinctmatige tegenzin die men bij sommige kinderen opmerkt verklaard, die door geen voorafgegane daad gerechtvaardigd lijkt te kunnen worden. En inderdaad, in dit leven heeft niets die tegenzin kunnen veroorzaken. Om er zich dus rekenschap van te kunnen geven, moet men zijn blik op het verleden vestigen.

Oh spiritisten, begrijp nu de grote rol die de mensheid te vervullen heeft. Begrijp dat als u aan een lichaam het leven schenkt, de ziel die zich in dat lichaam incarneert uit de ruimte komt, om

zich te vervolmaken. Begrijp uw plicht en wees met al uw liefde werkzaam om die ziel tot God te laten naderen. Dat is de taak die u opgedragen is, en waarvoor u beloond zult worden, als u die getrouw vervult. De zorgen die u hieraan wijdt, de opvoeding die u haar geeft, zullen haar behulpzaam zijn tot haar volmaking en toekomstige gelukzaligheid. Bedenk dat God aan elke vader, aan elke moeder zal vragen: "Wat hebt u met het kind gedaan, dat ik aan uw zorgen heb toevertrouwd?" Indien het door uw schuld achterlijk gebleven is, zal uw straf zijn het kind te zien te midden van de lijdende Geesten, terwijl het van u afgehangen heeft het gelukkig te laten worden. Dan zult u zelf door berouw gefolterd worden en erom vragen uw fout te mogen herstellen. U zult voor hem en voor u een nieuwe incarnatie vragen, waar u hem met verstandiger zorg en hij u vol erkentelijkheid met zijn liefde zal omringen.

Stoot dus niet het kind in de wieg dat zich van zijn moeder afwendt, noch dat kind dat u met ondank beloont van u af. Het is geen toeval dat het kind zo geworden is en dat het u gegeven is. Een onvolkomen ingeving van het verleden openbaart zich bij hem, en hieruit kunt u opmaken dat de een of de ander al vurig gehaat heeft of diep gekrenkt is; dat of de een of de ander gekomen is om te vergeven of om te boeten. Moeders, omhels de kinderen die u verdriet aandoen, en zeg tegen u zelf: "Een van ons beiden is schuldig geweest." Wees de heerlijke vreugde die God aan het moederschap verbonden heeft waardig, door dat kind in te prenten, dat hij op aarde is om zich te volmaken, om lief te hebben en om te zegenen. Maar helaas, in plaats van door onderwijzing de slechte beginselen die uit een vorig bestaan meegebracht zijn te verdrijven, blijven zij bestaan en ontwikkelen zij zich verder door een schuldige zwakheid of door onverschilligheid. En later zal uw gewonde hart in dit leven, veroorzaakt door de ondankbaarheid van uw kinderen, het begin zijn van uw boetedoening.

De taak is ook niet zo moeilijk als u zou willen geloven en vereist geen wereldse kennis. De onwetende kan die even goed vervullen als de geleerde, en het Spiritisme kan die nog gemakkelijker maken, door hem de oorzaak van de onvolmaaktheden van het menselijke hart te laten kennen.

Vanaf de geboorte openbaren zich bij het kind goede of kwade neigingen die hij uit zijn vorig bestaan meebrengt. Het moet uw doel zijn die neigingen te leren kennen. Alle kwaad vindt zijn oorsprong in egoïsme en hoogmoed. Probeer dus het geringste teken dat de kiem van die ondeugden doet vermoeden, te ontdekken en doe uw best om die te bestrijden, zonder te wachten totdat zij diep geworteld zijn. Doe zoals een goede tuinman die de slechte loten wegsnijdt als hij die aan de boom ziet uitspruiten. Indien u egoïsme en hoogmoed laat ontwikkelen, verwonder u dan later ook niet, als u met ondankbaarheid beloond wordt. Wanneer de ouders alles gedaan hebben wat zij doen moeten om hun kinderen moreel te ontwikkelen en zij hierin niet slagen, hebben zij zich niets te verwijten en kan hun geweten gerust zijn. Maar voor het zeer natuurlijke verdriet dat dit mislukken van hun pogingen veroorzaakt, bewaart God een oneindig grote troost, door de zekerheid dat het slechts tijdelijk is, en dat het hun gegund zal worden om in een ander bestaan, het werk dat zij in dit leven begonnen zijn, te voltooien, en dat eenmaal het ondankbare kind hen zal belonen door zijn liefde. (zie Hoofdst. XIII, no. 19).

God heeft de beproeving niet boven de krachten gesteld van degene die er om vraagt. Hij staat alleen de beproeving toe die men kan volbrengen. En als die niet lukt, komt het niet omdat de mogelijkheid daartoe ontbrak, maar omdat de wil ontbroken heeft; want hoeveel zijn er niet die in plaats van weerstand te bieden aan kwade verlokking er genoeg in vinden. Deze wacht geweest en

verzuchting in hun volgend bestaan. Maar bewonder tevens de goedheid van God. Hij sluit nooit de toegang tot het berouw af. Er komt een dag waarop de zondaar het lijden moe is en zijn hoogmoed eindelijk overwonnen wordt. Dan worden aan de verloren zoon die zich voor God's voeten werpt, diens vaderarmen geopend. Begrijp mij goed: zware beproevingen, wanneer die met het oog op God gevestigd aangenomen en verdragen worden, zijn bijna altijd het teken van het einde van een lijden en van de vervolmaking van de geest. Het is een beslissend ogenblik, waarin het er vooral op aankomt niet morrend terug te deinzen, wil men er de vruchten niet van verliezen en daardoor verplicht zijn van voren af aan te beginnen. Dank God in plaats van te klagen, omdat hij u in de gelegenheid stelt de zege te behalen, om u de prijs van de overwinning te kunnen overhandigen. Dan zult u, uit de maalstroom van de aardse beslommingen verlost, de geestenwereld binnentreden en begroet worden als de krijgsheld die als overwinnaar uit het gevecht terugkeert.

Van alle beproevingen zijn die waardoor het hart gewond wordt, de zwaarste. Velen die met moed gebrek en stoffelijke ontberingen dragen, bezwijken onder huiselijk leed, dodelijk gekwetst door de ondankbaarheid van hun naasten. Oh, dat is een hartverscheurende beproeving. Maar wat kan onder zulke omstandigheden de morele moed meer aanwakkeren, dan de kennis van de oorzaak van het leed en de zekerheid, dat indien er langdurige hartverscheurende beproevingen zijn, er echter geen eeuwige wanhoop bestaat, want kan het God's wil zijn dat zijn schepsel eeuwig lijdt? Wat geeft meer troost, meer aanmoediging dan de gedachte dat het van ons zelf afhangt, van onze eigen pogingen om ons lijden te verkorten, door in ons zelf de oorzaak van het kwaad uit te roeien? Maar hiervoor moet men zijn ogen niet uitsluitend op de aarde vestigen, en slechts één bestaan zien. Men moet zich verheffen, en rond kijken in de oneindige ruimte van het verleden en van de toekomst. Dan zal God's grote rechtvaardigheid zich aan ons oog vertonen en wij zullen alles met geduld afwachten, omdat wij dan pas begrijpen wat ons op aarde als iets monsterachtigs voorkwam. Dan lijken ons die wonden die wij op aarde ontvangen als lichte schrammen. In dat overzicht van het geheel doen zich de familiebetrekkingen in hun ware licht voor. Het zijn niet meer de broze banden van het stof die hun leden bij elkaar brengt, maar de blijvende banden van de Geest, die zich door veredeling vereeuwigen en vaster worden, en die niet door de weergeboorte ontbonden worden.

De Geesten, die zich als gevolg van gelijke gestemdheid, gelijke morele ontwikkeling en genegenheid verenigen, vormen families. Diezelfde Geesten, zoeken elkaar in hun migraties naar de aarde op, om ook daar net zoals in de ruimte bij elkaar te zijn. Hieruit ontstaan eendrachtige homogene gezinnen. En als zij gedurende hun omzwerving tijdelijk van elkaar gescheiden zijn, vinden zij elkaar later terug, gelukkig geworden door hun nieuwe vooruitgang. Maar aangezien zij niet alleen voor zichzelf moeten werken, staat God het toe dat minder ontwikkelde Geesten zich onder hen komen incarneren, opdat bij hen, goede raad en goede voorbeelden ter bevordering van hun ontwikkeling opgedaan kunnen worden. Deze veroorzaken er vaak onrust, en daarin ligt juist de beproeving, daarin ligt de taak. Begroet hen dus als broeders. Kom hen te hulp en later in de geestenwereld zal het gezin gelukkig zijn in de wetenschap verongelukten gered te hebben, die op hun beurt ook anderen kunnen redden. (H. Augustinus. Parijs, 1862).

(wordt vervolgd!)

Vereniging Allan Kardec